

Kommunfullmäktige

kallas härmed till sammanträde **torsdagen den 10 april 2025 kl. 19:00 på Gamla Real, Ed** för att behandla följande ärenden vars handlingar även finns att hämta på kommunens hemsida www.dalsed.se/anslagstavla

Kl. 18.00 – 19.00

Kaffeservering för såväl politiker som allmänhet.

Fullmäktige gästas under kaffeserveringen av inflyttningslots AnnaSara Perslow som presenterar projektet "Hitta hem i Dalsland" och näringslivsutvecklare Tommy Nerstrand som presenterar "Dals-Ed & Co" – två projekt som syftar till att stärka Dalslands och Dals-Eds attraktivitet som en plats att leva, bo och verka i.

Ärende

Föredragande/Besök

1. Årsredovisning 2024 Dals-Eds kommun
Dnr KS-2025-000035 040
2. Revisionsberättelse för år 2024 - Dals-Eds kommun
- Ansvarsfrihet
Dnr 48572
3. Revisionsrapport - Granskning av årsredovisning
2024 - Dals-Eds kommun
Dnr 48573
4. Redovisning av avtalssamverkan enligt KL 9 kap 38
§
Dnr KS-2025-000051 000
5. Revidering av policy för inköp av el och hantering
av elnätsabonnemang
Dnr KS-2025-000057 370
6. Medborgarförslag - Anlägga en ny lekpark i ett
skogsområde mellan Södra Moränvägen och
Djupadalsvägen
Dnr KS-2024-000295 330

Ärende	Föredragande/Besök
7. Medborgarförslag - om förbättringar vid badplatsen Sågtjärn Dnr KS-2024-000271 810	
8. Obesvarade motioner och medborgarförslag - 2025 Dnr KS-2025-000062 000	
9. Meddelande Kommunfullmäktige 2025 Dnr KS-2025-000021 101	
10. Information från kommunledningen och nämnder 2025 Dnr KS-2025-000022 101	
11. Övriga frågor till Kommunfullmäktige 2025 Dnr KS-2025-000023 101	
12. Allmänhetens frågestund vid Kommunfullmäktige 2025 Dnr KS-2025-000024 101	

Christina Virevik
Ordförande

Jessica Olsson
Kanslienheten

Kommunstyrelsen

§ 34

Dnr KS-2025-000035040

Årsredovisning 2024 Dals-Eds kommun

Sammanfattning av ärendet

Det ekonomiska läget som kommunen gick in med 2024, med hög inflation och ökande räntekostnader har inneburit att kommunen drabbats hårt genom krympande utrymme att bedriva välfärdsverksamhet och att utveckla kommunen. Utöver detta kämpar kommunen även med en enligt de senaste årens trend och befolkningsprognos, minskande och allt äldre befolkning samtidigt som andelen barn och unga minskar. Detta påverkar även planeringsförutsättningarna framåt och behov av omställningar i förvaltningarna. Trots att kommunen uppvisat ett negativt resultat för såväl år 2023 som för 2024, så är resultatet ändå betydligt bättre än vad som budgeterats vilket innebär att den ekonomiska ställningen inte försämrats i den utsträckning som befarats. Under 2024 ökade pensionskostnaderna kraftigt vilket starkt bidragit till det ansträngda ekonomiska läget och resultatet för året men utifrån det budgeterade resultatet om -22,1 mkr för året och att det till slut landade på knappt -0,6 mkr i resultat ger bättre förutsättningar för framtiden.

Givet de ekonomiska förutsättningarna har fokus varit att hantera grunduppdragen i verksamheterna och att upprätthålla särskild kostnadsmedvetenhet och allmän återhållsamhet i hela organisationen. Budgetanpassningsarbetet som förvaltningarna tillsammans med budgetberedningen startat upp under hösten 2023 har lagt grunden för åtgärder i kommunstyrelsen och nämnderna för att anpassa verksamheterna till de förändrade budgetförutsättningarna under planperioden. Verksamheterna har på ett tillfredsställande sätt fullföljt de grunduppdrag som ansvaret kräver inom den kommunala verksamheten och som ytterst utgår från två grunduppdrag, Valfärd och Service samt Demokrati och Samhällsutveckling. Medborgarundersökningen som genomfördes under året visar sammanfattningsvis att kommunen enligt de svarande i undersökningen, som helhet fortsatt en mycket bra plats att leva och bo på, där kommunen på ett förtroendefullt sätt sköter sina verksamheter och uppdrag med god kvalitet och med ett gott bemötande och där de allra flesta och fler än tidigare kan rekommendera andra att flytta hit. 2024 var också första året av den nya Utvecklingsplanen där målet är årlig befolkningsökning vilket inte uppnåddes för året då Dals-Eds kommuns invånarantal per 2024-12-31 ligger kvar på samma nivå som föregående år, 4 606 invånare.

forts. § 34

Kommunstyrelsen

Personal- och hälsobokslut för organisationen föreligger med blandade resultat, bland annat minskar den totala sjukfrånvaron från höga nivåer efter pandemin och andelen heltidsanställda ökar med ytterligare 5,7 procentenheter jämfört med föregående år och är i linje med målsättningen om 85% till 2030. Arbetslösheten är fortsatt mycket låg jämfört med riksnittet och Dals-Ed ligger nu på förstaplats i Fyrbodal i Svenskt näringslivs ranking som värderar företagsklimatet i kommunen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse kommundirektör och ekonomichef daterad 2025-03-03.
Årsredovisning 2024 - Dals-Eds kommun.

Kommunstyrelsens beslut

- Kommunstyrelsen beslutar att för sin del godkänna förslaget till årsredovisning 2024 för Dals-Eds kommun och att årsredovisningen överlämnas till kommunfullmäktige och kommunens revisorer.

Beslutsförslag

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att disponera det negativa resultatet för 2024 inom ramen för kommunens resultatutjämningsreserv (RUR).
- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna årsredovisning 2024.

Expedieras till

KF

Årsredovisning 2024 Dals-Eds kommun

Sammanfattning av ärendet

Det ekonomiska läget som kommunen gick in med 2024, med hög inflation och ökande räntekostnader har inneburit att kommunen drabbats hårt genom krympande utrymme att bedriva välfärdsverksamhet och att utveckla kommunen. Utöver detta kämpar kommunen även med en enligt de senaste årens trend och befolkningsprognos, minskande och allt äldre befolkning samtidigt som andelen barn och unga minskar. Detta påverkar även planeringsförutsättningarna framåt och behov av omställningar i förvaltningarna. Trots att kommunen uppvisat ett negativt resultat för såväl år 2023 som för 2024, så är resultatet ändå betydligt bättre än vad som budgeterats vilket innebär att den ekonomiska ställningen inte försämrats i den utsträckning som befarats. Under 2024 ökade pensionskostnaderna kraftigt vilket starkt bidragit till det ansträngda ekonomiska läget och resultatet för året men utifrån det budgeterade resultatet om -22,1 mkr för året och att det till slut landade på knappt -0,6 mkr i resultat ger bättre förutsättningar för framtiden.

Givet de ekonomiska förutsättningarna har fokus varit att hantera grunduppdragen i verksamheterna och att upprätthålla särskild kostnadsmedvetenhet och allmän återhållsamhet i hela organisationen. Budgetanpassningsarbetet som förvaltningarna tillsammans med budgetberedningen startat upp under hösten 2023 har lagt grunden för åtgärder i kommunstyrelsen och nämnderna för att anpassa verksamheterna till de förändrade budgetförutsättningarna under planperioden. Verksamheterna har på ett tillfredsställande sätt fullföljt de grunduppdrag som ansvaret kräver inom den kommunala verksamheten och som ytterst utgår från två grunduppdrag, *Välfärd och Service* samt *Demokrati och Samhällsutveckling*. Medborgarundersökningen som genomfördes under året visar sammanfattningsvis att kommunen enligt de svarande i undersökningen, som helhet fortsatt en mycket bra plats att leva och bo på, där kommunen på ett förtroendefullt sätt sköter sina verksamheter och uppdrag med god kvalitet och med ett gott bemötande och där de allra flesta och fler än tidigare kan rekommendera andra att flytta hit. 2024 var också första året av den nya Utvecklingsplanen där målet är årlig befolkningsökning vilket inte uppnåddes för året då Dals-Eds kommuns invånarantal per 2024-12-31 ligger kvar på samma nivå som föregående år, 4 606 invånare. Personal- och hälsobokslut för organisationen föreligger med blandade resultat, bland annat minskar den totala sjukfrånvaron från höga nivåer efter pandemin och andelen heltidsanställda ökar med ytterligare 5,7 procentenheter jämfört med föregående år och är i linje med målsättningen om 85% till 2030. Arbetslösheten är fortsatt mycket låg jämfört med rikssnittet och Dals-Ed ligger nu på förstaplats i Fyrbodal i Svenskt näringslivs ranking som värderar företagsklimatet i kommunen.

Beskrivning av ärendet

Förutsättningarna för kommunens drift och utveckling har under året fortsatt präglats av ett osäkert omvärldsläge, högt inflations- och ränteläge, tillsammans med ett säkerhetspolitiskt osäkert läge. Men framförallt har den mycket svåra ekonomiska situationen varit i fokus. Kommunen budgeterade för ett resultat för 2024 på -22,1 mkr. och med nu kända förutsättningar krävs effektiviserings- och anpassningsåtgärder motsvarande totalt 29,2 mkr under planperioden. Av detta belopp ligger 19,3 mkr i budget 2024 varav 18,0 mkr är utfördelat till nämnderna och resten ofördelat. Ingången i 2024 har med de budgetmässiga förutsättningarna som pekade på ett stort negativt resultat 2024, inneburit ett stort fokus på allmän återhållsamhet, särskild kostnadsmedvetenhet och att fullfölja de nödvändiga budgetåtgärderna. Med dessa förutsättningar inför året är det smått fantastiskt att resultatet för året landar på ett minusresultat om blott 0,6 mkr. Särskilt viktigt är att kommunstyrelsen och nämnderna förhållit sig väl till de budgetmässiga förutsättningarna givet de anpassningar som behöver göras kopplat till nämndernas demografiförändringar och åtgärderna inom kommunstyrelsen som innebär effektiviseringar och lägre ambitionsnivåer. Bland annat har det handlat om neddragningar i det centrala interna administrativa stödet, såsom stöd i kvalitets- och utvecklings/strategiskt arbete. Det handlar också om sänkta ambitionsnivåer och effektiviseringar i form av att inte återanställa i samband med vakanser. Som en konsekvens av anpassningarna har även en översyn skett av förvaltningsorganisationen och som träder i kraft 2025.

Dals-Eds kommun redovisade 2024 ett underskott på 0,6 mkr, vilket jämfört med 2023 var en förbättring med 3,5 mkr. Med ett budgeterat resultat 2024 på -22,1 mkr så blev årets resultat +21,5 mkr bättre än vad som var budgeterat.

Budgetavvikelsen för kommunens nämnder var +3,5 mkr.

Samhällsbyggnadsförvaltningen budgetavvikelse uppgick till +5,2 mkr.

Kommunledningsförvaltningen budgetavvikelse uppgick till +3,4 mkr. Socialnämndens budgetavvikelse uppgick till -3,9 mkr. FOKUS-nämnden redovisade en budgetavvikelse på -1,2 mkr.

Skatteunderlaget för åren 2019–2023 har ökat i en högre takt än vad tidigare beräkningar visat. Detta har resulterat i positiva slutavräkningsposter för dessa år. För år 2024 har vi dock noterat en minskning i slutavräkningen med totalt 1,2 miljoner kronor.

Kommunens "Riktlinjer för god ekonomisk hushållning" stipulerar att god ekonomisk hushållning innebär att såväl kommunens finansiella som verksamhetsmässiga mål uppnås, att verksamheten bedrivs långsiktigt, ändamålsmässigt och effektivt och att ekonomiska aktiviteter sker i enlighet med lagar, regler och etablerade normer. De finansiella samt verksamhetsmässiga målen är utgångspunkten för att värdera hur kommunen förhåller sig till god ekonomisk hushållning och beslutas årligen när kommunfullmäktige beslutar om kommunplanen. De finansiella målen är sex till antalet och redovisas särskilt i Årsredovisningen, och de verksamhetsmässiga målen redovisas under Uppföljning grunduppdrag och Uppföljning utvecklingsmål.

Kommunen uppfyller fyra och en halv av de sex finansiella målen för god ekonomisk hushållning under 2024. Av grunduppdraget bedöms 1 kvalitetsfaktor som godkänd och

de 3 övriga som delvis godkänd. Utvecklingsmålet är att befolkningen ökar varje år och att vi år 2035 är 5 000 invånare i Dals-Eds kommun. Befolkningsmålet om årlig befolkningsökning uppnås inte för 2024 då Dals-Eds kommuns invånarantal per 2024-12-31 ligger kvar på samma nivå som föregående år, 4 606 invånare.

Bedömning

Med de kraftigt försämrade ekonomiska förutsättningar som kommunen haft att hantera inför året och den budget som fastställdes för året är det smått fantastiskt att resultatet för året landar på ett minusresultat om blott 0,6 mkr. Särskilt viktigt är att kommunstyrelsen och nämnderna förhållit sig väl till de budgetmässiga förutsättningarna givet de anpassningar som behöver göras kopplat till nämndernas demografiförändringar och åtgärderna inom kommunstyrelsen som innebär effektiviseringar och lägre ambitionsnivåer. De finansiella målen, grunduppdraget och utvecklingsmålet, är en avgörande del av kommunens styrmodell och utgör väsentliga indikatorer på huruvida kommunen levererar utifrån dagens förutsättningar och framtida utmaningar, hur kommunen förhåller sig till God ekonomisk hushållning. Uppföljningen visar att kommunen uppfyller fler finansiella mål än 2023, att kommunen enligt bedömning förhåller sig relativt väl till att uppfylla grunduppdraget men att utvecklingsmålet inte riktigt uppfylls då invånarantalet ligger kvar på samma nivå som föregående år vilket däremot är bättre än befolkningsprognosen. Bedömning görs därmed om att riktningen är god och att förutsättningarna totalt sett är mer gynnsamma än året innan.

Utifrån balanskravet finns sedan 2013 i kommunallagen en möjlighet att under vissa villkor reservera delar av ett positivt resultat i en resultatutjämningsreserv (RUR). Kommunen har under flera år haft starka resultat, vilket återspeglas i att resultatutjämningsreserven uppgår till 62,1 miljoner kronor. Med tanke på att kostnadsökningarna till stor del är av tillfällig karaktär och att kommunen tidigare haft goda resultat, har man valt att budgetera med negativa resultat för 2023 och 2024. Bedömning och beslut fattades i samband med 2023 års bokslut att inte återställa det negativa balanskravsresultatet för 2023. Detta innebär att kommunen inte har något kvarvarande balanskravsunderskott att återställa inför 2024. Under 2024 finns dock möjlighet och villkoren är uppfyllda för att disponera det negativa resultatet om -569 000 kronor inom ramen för vår RUR, i enlighet med lagstiftningen.

Beslutsförslag

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige:
att disponera det negativa resultatet för 2024 inom ramen för kommunens resultatutjämningsreserv (RUR).
att godkänna årsredovisning 2024.

Beslutsunderlag

Årsredovisning 2024 Dals-Eds kommun

Beslutet skickas till:

Revisorer
Samtliga nämnder
Kanslichef
Ekonomichef

I tjänsten

Peter Johansson
Ekonomichef

Jonas Olsson
Kommundirektör

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Årsredovisning 2024

Dals-Eds kommun

Innehållsförteckning

1 KOMMUNSTYRELSENS ORDFÖRANDE	2
2 FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	3
2.1 ÖVERSIKT ÖVER VERKSAMHETENS UTVECKLING	3
2.2 DEN KOMMUNALA KONCERNEN	4
2.3 VIKTIGA FÖRHÅLLANDEN FÖR RESULTAT OCH EKONOMISK STÄLLNING	6
2.3.1 OMFÄRDLANALYS	6
2.3.2 RISKER OCH KONSEKVENSER	10
2.4 HÄNDELSER AV VÄSENTLIG BETYDELSE	12
2.5 STYRNING OCH UPPFÖLJNING AV DEN KOMMUNALA VERKSAMHETEN	15
2.5.1 ANSVARSSTRUKTUR	15
2.5.2 RAMVERK FÖR TILLITSBASERAD STYRNING OCH LEDNING I DALS-EDS KOMMUN	16
2.5.3 UPPSIKTSPLIKT OCH INTERN KONTROLL	19
2.6 GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING OCH EKONOMISK STÄLLNING	20
2.6.1 GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING	20
2.6.2 FINANSIELL ANALYS	20
2.6.3 BALANSKRAVSRESULTAT	29
2.6.4 UPPFÖLJNING FINANSIELLA MÅL	32
2.6.5 UPPFÖLJNING GRUNDUPPDRAG	34
2.6.6 UPPFÖLJNING UTVECKLINGSMÅL	39
2.6.7 SLUTSATSER AVSEENDE GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING OCH EKONOMISK STÄLLNING	40
2.7 VÄSENTLIGA PERSONALFÖRHÅLLANDEN	41
2.7.1 Viktiga händelser under perioden	41
2.7.2 Attraktiv arbetsgivare	42
2.7.3 Hållbart arbetsliv	44
2.7.4 Rätt lön i rätt tid	49
2.7.5 Framtida utmaningar	50
2.8 FÖRVÄNTAD UTVECKLING	50
3 FINANSIELLA RAPPORTER	52
3.1 DRIFTREDOVISNING	52
3.2 INVESTERINGSREDOVISNING	54
3.3 RESULTATRÄKNING	57
3.4 KASSAFLÖDESANALYS	58
3.5 BALANSRÄKNING	59
3.6 NOTFÖRTECKNING	60
3.7 VATTEN- OCH AVLOPPSVERKSAMHET	68
3.8 REDOVISNINGSPRINCIPER	71

1 KOMMUNSTYRELSENS ORDFÖRANDE

Så är ännu ett år avklarat och lagt till handlingarna, utfallet blev oerhört mycket bättre än vad vi budgeterat.

Vi lade en budget för 2024 på – 22 miljoner i det svåraste läget sedan -90 talet. Resultatet landade på -569 tusen kronor, vilket är mycket glädjande. Det beror på olika faktorer, dels att samhällsbyggnad gick nästan 5,2 miljoner bättre än väntat. Kommunledningsförvaltningen inklusive KS gick 3,4 miljoner bättre än förväntat samt att finanserna gick 18,1 miljoner bättre. Socialförvaltningen gjorde ett underskott på -3,9 miljoner vilket var lite bättre än prognosen för tertiäl 2, socialförvaltningen har jobbat hårt med att klarar ökande volymer inom främst hemtjänsten. Fokus eller BUF (Barn och utbildningsförvaltningen) som det heter nu efter årsskiftet redovisade ett minus på -1,25 miljoner, beroende på att kostnaden för skolskjuts ökade med 1,2 miljoner, som inte var budgeterade.

Vad gäller det stora överskottet för finanserna så förklaras det med att pensionsprognosen vi fick från Skandia och som låg till grund för budgeten var för hög, dessutom så ökade skatter och bidrag med nästan 2,9 miljoner vilket ingår i överskottet för finanserna på 18,1 miljoner.

Sammanfattningsvis kan man säga att nämnder och medarbetare överlag gjort ett riktigt bra arbete i att hålla i och hålla ut under året, mycket bra gjort.

Under året har det pågått en översyn av den interna organisationen, efter beslut i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige ligger ansvaret för fritid och kultur (utom kulturskola och ungdomsverksamhet) hos kommunstyrelsen och hanteras av kanslienheten.

En annan förändring är att kommunstyrelsen som haft två förvaltningar, samhällsbyggnadsförvaltningen och kommunledningsförvaltningen, slås samman till en förvaltning – kommunstyrelseförvaltningen, under ledning av Kommundirektören. Inom kommunstyrelsens organisation har det således blivit en del förändringar.

Samhällsbyggnadsförvaltningens chef kommer att under våren gå i pension och ansvarsområdena fördelas då i första hand till nuvarande AMI-chef. Bemanningsteamet med ett förvaltningsövergripande uppdrag och som idag ingår i AMI-enheten blev från årsskiftet en egen enhet inom kommunstyrelsen. Renhållningsfrågorna fördelas till enheten för teknik och service medan trygghets- och säkerhetsfrågorna organiseras under räddningstjänsten.

Organisationsöversynen har syftat till att vi ska kunna rikta resurserna dit de gör mest nytta - för invånarna och det politiska målet om att vi ska bli fler invånare i Dals-Ed, men även för att effektivisera då det ekonomiska läget både krävt och fortsatt kräver det.

Vi har nu en ny organisation med i princip alla tjänster tillsatta, så förutsättningarna finns för att klara det grunduppdrag som kommunen har.

Medborgarundersökningen som utförts 2024 gav ett i stora delar gott resultat, den finns att ta del av på kommunens hemsida, den är även utskickad via mail till ordinarie ledamöter och ersättare i KF och KS.

Andreas Nilsson

Kommunstyrelsens Ordförande

2 FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

2.1 ÖVERSIKT ÖVER VERKSAMHETENS UTVECKLING

Tabellen nedan visar en översikt av kommunens utveckling i form av utvalda nyckeltal för perioden 2020-2024.

Kommunen

	2020	2021	2022	2023	2024
Antal invånare (folkmängd)	4 761	4 756	4 650	4 606	4 606
Kommunal skattesats (%)	23,21	23,21	23,21	23,21	23,21
Verksamhetens intäkter (mkr)	150,3	147,4	145,7	154,3	163,4
Skatteintäkter och statsbidrag (mkr)	341,5	350,1	371,2	387,3	394,6
Årets resultat (mkr)	13,8 *	15,8 *	11,9 *	-4,1 *	-0,6
Soliditet (%)	33,5 *	35,8 *	38,7 *	38,2 *	38,4
Soliditet inkl. totala pensionsförpliktelser (%)	13,8 *	16,7 *	21,5 *	21,5 *	20,8
Investeringar (netto mkr)	24,4	31,4	32,4	16,5	16,8
Självfinansieringsgrad (ggr)	132 *	109 *	93,5 *	97,9 *	126,7
Långfristig låneskuld (mkr)	118,5	107,6	102,2	96,8	106,8
Antal anställda	616	625	621	605	600

*Uppdatering gällande justeringar för finansiella leasingavtal.

Antal invånare har minskat med 155 sedan 2020. Under år 2024 var dock invånarantalet oförändrat.

Skatteunderlaget för åren 2019–2023 har ökat i en högre takt än vad tidigare beräkningar visat. Detta har resulterat i positiva slutavräkningsposter för dessa år. För år 2024 har vi dock noterat en minskning i slutavräkningen med totalt 1,2 miljoner kronor.

Dals-Eds kommun redovisade 2024 ett underskott på 0,6 mkr, vilket jämfört med 2023 var en förbättring med 3,5 mkr.

Den nya tillämpningen av RKR rekommendation från 2024 leder till en minskning av soliditeten. Vi har även justerat soliditeten för tidigare år i enlighet med tillämpningen av finansiell leasing, vilket har resulterat i en minskning av soliditeten för dessa år. Men under 2024 soliditet har ökat med 2 %. Denna förbättring beror på en lägre och mer normal investeringsnivå. Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt ligger kvar på en hög nivå, 20,8 %. Det förklaras genom att kommunen har klarat att finansiera stor del av sina investeringar med skatteintäkter.

Vi har inte gjort något avdrag för årets investeringsinkomster. Därför uppgår investeringarna, både netto och brutto, till 16,8 miljoner kronor, vilket är en förbättring med 0,3 miljoner kronor jämfört med 2023.

Självfinansieringsgraden av investeringarna efter avdrag för investeringsinkomster uppgick 2024 till 126,7 %. Investeringarna under året har finansierats med skatteintäkter och investeringsinkomster.

Kommunens externa låneskuld uppgick vid årsskiftet 2024 till 112,2 mkr, vilket var en ökning jämfört med årsskiftet 2023. Kommunen har avstått från den planerade amorteringen på 5,4 mkr och har istället valt att låna ett lägre belopp än ursprungligen planerat.

Dals-Eds kommun hade 600 anställda vid mättillfället den 1 november, vilket är en minskning med 5 personer jämfört med föregående år. 556 personer var tillsvidareanställda och 44 personer visstidsanställda. Jämfört med föregående år är det en minskning med 4 tillsvidareanställda och en minskning med 1 visstidsanställda.

2.2 DEN KOMMUNALA KONCERNEN

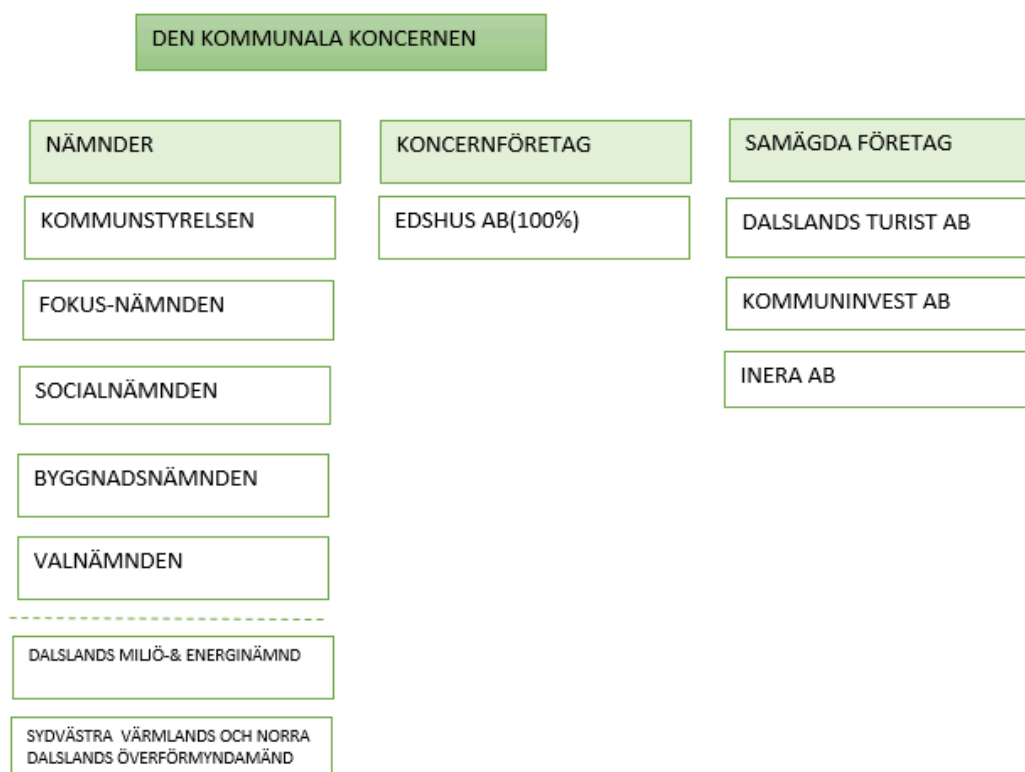
Koncernen Dals-Eds kommun består av kommunen och ett helägt bostadsbolag, Edshus AB.

Edshus AB:

Edshus leds av en politisk tillsatt styrelse som även innefattar opolitiska ledamöter valda på professionella grunder. Edshus bygger och förvaltar bostäder och lokaler i Dals-Ed. Samtliga fastigheter ligger i Eds tätort. Vid årsskiftet var antalet lägenheter 476 stycken och antalet lokaler var 23 stycken. Totalt förvaltat yta var 49 738 kvm.

Vakanserna var något lägre under 2024, i genomsnitt 7,8 % jämfört med 8,2 % 2023.

Årets resultat blev 2,9 mkr. Soliditeten ökade under året till 12,9%.

Nämnder/Bolag		Verksamhet
Kommunstyrelsen - Kommunledningsförvaltningen	Ordförande Andreas Nilsson T.f. Kommundirektör Jonas Olsson	IT, kansli, ekonomi och HR, plan och byggfrågor, näringsliv och turism, folkhälsa, digitalisering, översiktlig planering och infrastruktur, säkerhet
Kommunstyrelsen- Samhällsbyggnadsförvaltningen	Ordförande Andreas Nilsson Förvaltningschef Magnus Åkesson	Vatten och avlopp, renhållning, fastighetsskötsel, gator och park, kost och lokalvård, arbetsmarknad och integration, räddningstjänst
Fokus-nämnden	Ordförande Linus Lännhult Förvaltningschef Anna Andersson	Förskola och fritidshem, grundskola, gymnasium, vuxenutbildning, fritid och kultur, bibliotek
Socialnämnden	Ordförande Kenneth Gustavsson Förvaltningschef Camilla Karlsson	Individ- och familjeomsorg, äldreomsorg Funktionshinderomsorg
Byggnadsnämnden	Ordförande Ingvar Johannesson	
Valnämnden	Ordförande Jan Johansson	
Dalslands miljö- och energinämnd	Ordförande Anders Forsdahl Miljöchef Dan Gunnardo	Dalslands miljö och energinämnd är gemensam för Bengtsfors, Mellerud och Dals-Ed.
Sydvästra Värmlands och norra Dalslands överförmyndarnämnd	Ordförande Christer Törnell Enhetschef Marleen Smersfeldt	Sydvästra Värmlands och norra Dalslands överförmyndarnämnd är gemensam för Bengtsfors, Dals-Ed, Säffle, Åmål och Årjäng
Edshus AB	Ordförande Pertti Hedkrok VD Lars Fredriksson	Bostäder och en del lokaler

2.3 VIKTIGA FÖRHÅLLANDEN FÖR RESULTAT OCH EKONOMISK STÄLLNING

2.3.1 OMVÄRLDANALYS

2.3.1.1 DEN SVENSKA EKONOMIN

I frånvaro av tydliga positiva eller negativa tillväxtimpulser från vår omvärld kretsar utsikterna i Sverige på kort sikt i högsta grad kring hushållens ekonomi. Stigande hushållskonsumtion blir nästa år huvudsaklig drivkraft för allt högre BNP-tillväxt. Inte minst starkare reala disponibelinkomster 2025 talar för detta. Tillsammans med stigande optimism hos hushållen bör det vara en tidsfråga innan den inhemska efterfrågetillväxten stärks mer tydligt. En viktig premis för prognosens konjunkturuppgång är att arbetsmarknaden inte försvagas ytterligare. Ännu bedöms minskningen av antalet sysselsatta bli tämligen begränsad i förhållande till den svaga BNP-tillväxt som gällt i flera år. Vändningen på arbetsmarknaden inleds i början av nästa år, med ökningsar för antalet arbetade timmar. Baksidan av de senaste årens hamstring av arbetskraft är att det dröjer innan antalet sysselsatta åter ökar.

Källa: Aktuell Ekonomi dec 2024 Cirkulär 24:56, SKR

2.3.1.2 BEFOLKNING

Befolkningsutvecklingen 2024

Fler än hälften av Sveriges kommuner har en folkminskning under 2024 och befolkningstillväxten i Sverige är betydligt lägre än den har varit de senaste tio åren. Under 2024 hade Sverige det lägsta antalet födda sedan 2002.

Under de senaste åren har antalet invånare i Dals-Eds kommun minskat, men under 2024 är invånarantalet oförändrat jämfört med föregående år med 4 606 invånare. Kommunen hade ett positivt flyttnetto på +16 personer och ett negativt födelsenetto på -15 personer.

Under året flyttade 208 personer till Dals-Ed, vilket var 4 personer fler än 2023. Antalet personer som flyttade från kommunen minskade med 19 personer jämfört med året innan, från 211 till 192. Flyttnettot (antalet inflyttade minus utflyttade) under 2024 var +16 personer.

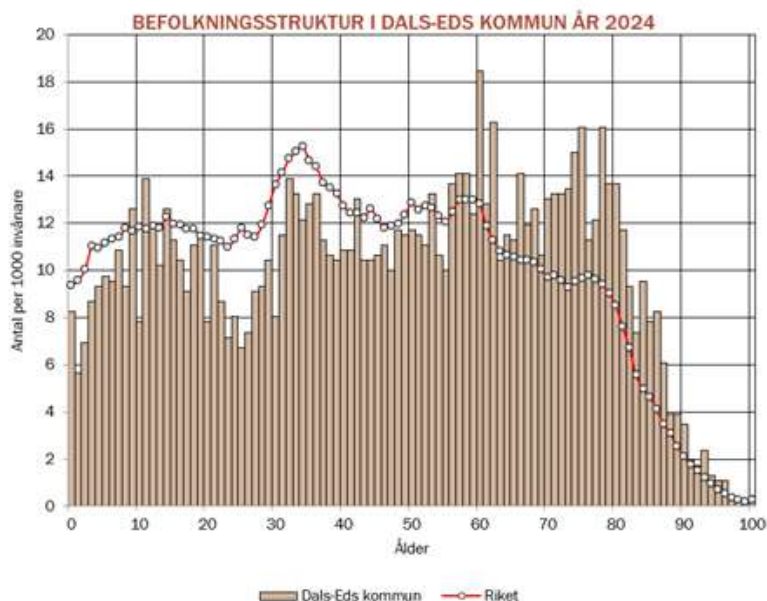
Det föddes 38 barn under 2024, vilket är 15 fler barn än 2023. Antalet personer som avled var 53 personer, vilket är 14 personer färre än året innan. Sammantaget ger detta ett födelsenetto (antalet födda minus döda) under året på -15 personer.

Källa: SCB statistiknyhet 2025-02-21 och Statisticons befolkningsprognos Dals-Ed 2025-2034

Befolkningsstruktur

Förändring av befolkningens storlek och struktur utgör över tid den viktigaste påverkansfaktorn för kommunens ekonomi och verksamhet. Befolkningstillväxten och hur sammansättningen av befolkningen ser ut påverkar bland annat hur kommunen ska planeras/byggas, vilken service som behöver tillhandahållas, efterfrågan på barnomsorg, skola och äldreomsorg, efterfrågan på olika bostäder/boendeformer, lokaler, infrastruktur och kommunens ekonomiska förutsättningar m.m.

Som diagrammet nedan visar skiljer sig befolkningsstrukturen i Dals-Ed något gentemot snittet i riket. Genomsnittsåldern i kommunen var 5 år högre än i riket år 2023.

Källa: Statisticons befolkningsprognos Dals-Ed 2025-2034

Dals-Eds kommun har alltså fler äldre och färre i yrkesverksam ålder jämfört med rikssnittet. Detta innebär att kommunen har en mindre andel personer som ska finansiera service och välfärd till en allt äldre befolkning. Delar av detta kompenseras genom de kommunala utjämnningssystemen, men en inte obetydande del måste kommunen själv klara av genom att hela tiden sträva efter en så kostnadseffektiv verksamhet som möjligt.

I Dals-Eds utgör kvinnorna knappt 48 procent och männen drygt 52 procent av befolkningen.

Folkmängd Dals-Ed 31 december

Alder	2020	2021	2022	2023	2024
0-4	218	214	152	182	179
5-9	257	257	221	226	240
10-14	267	260	282	280	260
15-19	257	266	247	239	246
20-24	242	206	196	191	197
25-44	1 036	1 048	1 013	1 009	994
45-64	1 160	1 168	1 136	1 133	1 137
65 -	1 324	1 337	1 403	1 346	1 353
Summa	4 761	4 756	4 650	4 606	4 606

Kön	2020	2021	2022	2023	2024
Män	2 495	2 485	2 424	2 387	2 397
Kvinnor	2 266	2 271	2 226	2 219	2 209
Summa	4 761	4 756	4 650	4 606	4 606

I tabellen nedan visas befolkningsutvecklingen fördelat på de olika kommundelarna för perioden 2009-2024.

Kommundel	2009	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Dals-Ed	3 509	3 617	3 637	3 563	3 537	3 462	3 436	
Gesäter	124	116	121	126	127	126	123	
Håbol	235	244	230	228	230	217	220	
Nössemark	207	158	159	165	181	170	168	
Rölunda	449	467	475	486	482	470	459	
Töftedal	205	192	181	182	188	198	195	
Okänt*		12	10	11	11	7	5	
Summa	4 729	4 806	4 813	4 761	4 756	4 650	4 606	

* Tidigare har okänd hemvist alltid skrivits till en församling. Från och med 2015 redovisas dessa på kommunen istället eftersom begreppet församling försvunnit ur SCB:s redovisning.

Befolkningens förväntade utveckling 2025-2034

Ålder / År	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
0-5	224	211	200	191	189	191	187	187	189	189	189
6-9	195	185	188	183	176	164	159	152	149	151	146
10-12	155	158	139	153	142	145	142	141	134	123	121
13-15	157	158	162	152	154	137	149	139	142	139	138
16-18	141	137	148	144	144	148	138	140	126	135	127
19-24	250	252	247	241	234	239	229	227	233	223	225
25-44	994	990	981	964	961	948	942	933	919	902	888
45-64	1 137	1 133	1 133	1 119	1 111	1 079	1 071	1 057	1 045	1 040	1 045
65-79	911	892	861	874	876	885	875	879	884	889	882
80-100	442	464	492	500	503	523	536	541	545	547	548
Totalt	4 606	4 579	4 550	4 521	4 490	4 459	4 428	4 398	4 368	4 338	4 310

Statisticcon har tagit fram en befolkningsprognos för Dals-Eds kommun för perioden 2025-2034. Under prognosperioden kommer folkmängden i Dals-Eds kommun att minska med 296 invånare, från 4 606 till 4 310 personer.

Flyttnettot förväntas bli i genomsnitt 5 personer per år och födelsenettot -35 personer per år. Totalt ger detta en förändring med -30 personer per år.

Antalet inflyttade beräknas bli i genomsnitt 218 personer per år medan antalet utflyttade skattas till 213 personer. Detta ger ett årligt flyttnetto på 5 personer för varje år under prognosperioden.

Antalet barn som föds förväntas vara 30 per år i genomsnitt under prognosperioden medan antalet avlidna skattas till 65 personer. Detta medför en befolkningsförändring med -35 personer per år.

Att Dals-Eds kommun har fler äldre invånare och färre i yrkesverksam ålder påverkar efterfrågan på bostäder som följer befolkningsstrukturen och behöver anpassas utifrån de

behov som finns. En effekt av detta blir ett ökat behov av olika typer av boenden som passar äldre.

Det bör också beaktas att kvinnor föder allt färre barn samtidigt som antal kvinnor i barnafödande åldrar är relativt lågt. Födelsetalen och den summerade fruktsamheten är den lägsta på många år. Om trenden fortsätter får det effekter för den demografiska utvecklingen och behovet av ex. förskola och skola.

Prognosen med en förväntad minskad folkmängd och allt fler äldre medför stora utmaningar för kommunen både vad det gäller kompetensförsörjning och ekonomi. Färre personer i arbetsför ålder kan ge svårigheter att anställa personal med rätt kompetens, vilket kan medföra personalbrist och att människor behöver arbeta längre. Det kan också innebära att det blir svårare att få tid till att bedriva utvecklings- och förbättringsarbete. När invånarantalet i kommunen minskar påverkas också skatteunderlaget. Kommunen behöver kontinuerligt arbeta med att attrahera fler invånare till att stanna i och flytta till kommunen genom att skapa en attraktiv kommun. Fördelarna med att bo, verka och arbeta i kommunen behöver också lyftas fram.

Viktiga aspekter att beakta framåt är:

- Bevaka befolkningsutvecklingen för planering av kommunens verksamhet.
- Hitta effektiviseringsmöjligheter för att tillgodose framtidens behov.
- Behålla och attrahera fler till att bo och arbeta i kommunen.

2.3.1.3 ARBETSMARKNAD

Årsgenomsnittet för arbetslösheten i Dals-Ed under 2024 låg på 3,4 %, vilket fortsatt är en mycket låg nivå. Sammantaget har arbetslösheten i Dals-Ed under 2024 varit lägre än motsvarande månad 2023 under årets samtliga månader. Vi ligger också fortsatt under såväl riket som Västra Götaland i jämförelse. I december såg vi dock en försiktig ökning, vilket ligger i paritet med länet och riket i stort.

På riksnivå har arbetsmarknaden varit svag under 2024 och arbetslösheten har stigit under hela året, men detta har vi inte sett lokalt i Dals-Ed. I Västra Götalands län är det också en större andel som är sysselsatta än i riket som genomsnitt och det är också fler kommuner i Västra Götalands län som har en lägre arbetslöshetsnivå än riksgenomsnittet än kommuner som har en arbetslöshetsnivå över rikets.

Det är också fortsatt hög efterfrågan på arbetskraft i kommunen, men också i närområdet, och många arbetsgivare upplever fortsatt utmaningar att rekrytera arbetskraft.

Källa: Kolada åldersgrupp 18-65 år

2.3.1.4 VÄSENTLIGA FÖRÄNDRINGAR I VERKSAMHETEN

Budgetanpassningar och omorganiseringar

Behovet av budgetanpassningsarbetet utifrån kommunfullmäktiges tidigare beslut, har fortlöpt under året och varit ett stort fokus för såväl politikens budgetberedning som vardagsarbetet i förvaltningar och verksamheter. De åtgärder för kostnadsminskningar som redovisats för budgetberedningen har i vissa delar genomförts och kommer att även fortsatt arbetas vidare med för att komma åt de obalanser i budgeten som föreligger.

Sammanslagning av KS förvaltningar

Beslut fattades under våren om att från och med 1 januari 2025 slå samman

kommunstyrelsens förvaltningar. Vidare fattades också beslut om att fritid och kultur till största del ska inrymmas inom kommunstyrelsens ansvar från och med 1 januari 2025.

Nedläggning av förskola

Med anledning av sjunkande antal barn och därmed ett minskat platsbehov fattades i maj 2023 beslut om att lägga ner kommunens minsta förskola med kapacitet för 52 barn - Snörrums förskola - hösten 2024. Nedläggningen har genomförts och från och med höstterminen lokaliseras även årskurs 3 som tidigare inrymts på Hagaskolan på Snörrumsskolan.

2.3.1.5 ÖVRIGA HÄNDELSE I VERKSAMHETER OCH OMVÄRLD

Säkerhetsläget

En orolig omvärld präglar fortsatt säkerhetsläget och påverkar även kommunens förutsättningar, direkt genom högre priser och osäkra leveranser och indirekt genom behovet av att upparbeta en högre beredskap för såväl intrång i våra system och infrastruktur som för en civil beredskap i händelse av kris eller krig. Under året har arbete fortsatt utifrån de risk- och sårbarhetsanalyser som tagits fram både i den egna organisationen men även med andra aktörer på platsen, andra kommuner och myndigheter. Givet det oroliga säkerhetsläget i vår omvärld genomsyrar frågan om beredskap och säkerhetstänk hela organisationen och verksamhetsplanering framåt.

Kommunsamverkan

I december 2023 undertecknades en ny avsiktsförklaring för Dalslandssamverkan som innebär att Åmåls kommun deltagit fullt ut i samverkan från och med 2024 och att samverkansarbetet fått en tydligare struktur utifrån den omfattande samverkan som pågår och planeras mellan kommunerna i Dalsland. Fyrbodals kommunalförbund, regionen, Länsstyrelsen och våra kommungrannar på norska sidan, Halden och Aremark, är andra viktiga samverkanspartners för att hantera våra gemensamma utmaningar.

Lagändringar

Såväl lagändringar, förordningar och direktiv påverkar direkt våra förutsättningar som kommun och här sker ständigt behov av anpassningar. Bland annat har kommunen under året tagit över ansvaret för fastighetsnära förpackningsinsamling (FNI) samt förpackningsinsamling på återvinningsstationerna och innan 2027 skall alla hushåll ha fastighetsnära insamling av förpackningar och det återstår mycket arbete angående detta. Under 2025 införs i Sverige NIS2-EU-direktivet om syftar till att uppnå en hög gemensam cybersäkerhetsnivå i hela unionen och under 2025 planeras även att den nya socialtjänstlagen införs som syftar till att göra socialtjänsten mer förebyggande, tillgänglig och kunskapsbaserad. Det senare är exempel på direktiv och lag som kommer påverka hela organisationen på olika sätt framöver.

2.3.2 RISKER OCH KONSEKVENSER

2.3.2.1 OMVÄRLDSRISKER

Den negativa befolkningsutvecklingen är en uppenbar risk för välfärdens finansiering, att kunna bedriva en effektiv organisation och för platsens attraktivitet. Det är en risk för hela kommunkoncernen och därför har kommunfullmäktige antagit ett utvecklingsmål som består av att befolkningsantalet i Dals-Eds kommun ska vara 5 000 invånare år 2035 till vilket organisationens prioriteringar ska kanaliseras. För att nå målet krävs bland annat

marknadsföring, attraktivitetsåtgärder, samverkan såväl inom organisationen som hela platsen Dals-Ed med invånare, företag och föreningar delaktiga.

Omvärldsrisker i övrigt är statliga och regionala prioriteringar gällande infrastruktur och kollektivtrafik samt hur kommande satsningar från staten kommer att utvecklas eller förändras kring statsbidrag som flertalet av kommunens verksamheter är beroende av för att kunna bedriva ett utvecklingsarbete i våra verksamheter.

2.3.2.2 VERKSAMHETSRISKER

Personalförsörjningen i flera av kommunens verksamheter är en av våra största utmaningar för att kunna upprätthålla en god kvalitet och service, i verksamheter som dessutom utifrån demografin kommer att ha en ökad efterfrågan. Därför är det viktigt för oss att vara en attraktiv arbetsgivare och att upprätthålla en god och inbjudande arbetsmiljö. Vi behöver också fortsätta genomlysning av arbetssätt och att vidareutveckla schema och bemanning i våra verksamheter. Vi har utifrån befolkningsprognosen även en omställning att göra i verksamheterna då andelen barn och unga minskar och andelen äldre ökar.

Budgetanpassningsarbetet under planperioden är ytterligare en uppenbar verksamhetsrisk som innebär stora ansträngningar för samtliga verksamheter och leder till förändringar av uppdrag och hur vi är organiserade. Det är viktigt att vi under planperioden analyserar de effekter åtgärderna för kostnadsminskningar ger så att vi även fortsättningsvis kan upprätthålla tillräckligt hög kvalitet i grunduppdragen och att vi i verksamheterna kan tillgodose våra kunder och målgrupper tillräckligt god service.

2.3.2.3 FINANSIELLA RISKER OCH RISKHANTERING

Den av fullmäktige beslutade finanspolicyn innehåller riktlinjer och regler i form av riskmandat och limiter för finansverksamheten inom kommunen och den kommunala koncernen. Kommunen och den kommunala koncernen är exponerad för framför allt följande finansiella risker: ränterisk, finansieringsrisk, kredit- och likviditetsrisk samt marknadsvärdesrisk i finansiella placeringar.

Ränterisk

Per den 31 december 2024 uppgick den kommunala koncernens räntebärande skulder till 341,4 mkr (341,0 mkr 2023), medan de räntebärande finansiella tillgångarna var 4,0 mkr (3,5 mkr 2023). Den kommunala koncernens räntebärande nettoskuld uppgick per balansdagen sålunda till 337,4 mkr (337,5 mkr 2023). Nettoskulden har minskat med 0,1 mkr jämfört med 2023.

Kommunens räntebärande skulder under 2024 uppgick till 112,2 mkr (102,2 mkr 2023), medan kommunens räntebärande finansiella tillgångar under 2024 var 4,0 mkr (3,5 mkr 2023). För kommunen uppgick nettoskulden under 2024 till 108,2 mkr (98,7 mkr 2023).

Upplåningen inom den kommunala koncernen löper både med fast och rörlig ränta.

Enligt finanspolicyn ska den genomsnittliga räntebindningstiden på externa räntebärande skulder inte understiga 1,5 år och bör inte överstiga 4 år. Per den 31 dec 2024 uppgick den genomsnittliga räntebindningstiden för den kommunala koncernens upplåning till 2,7 (2,5) år.

Den genomsnittliga räntebindningstiden för kommunens upplåning uppgick till 2,8 (2,1) år.

Finansieringsrisk

Enligt finanspolicyn får inte mer än 40 procent av låneskulden förfalla inom en och samma 12-månadersperiod. Givet skuldens sammansättning per balansdagen förföll maximalt 22 (26)

procent av den kommunala koncernens låneskuld inom en 12-månadersperiod, medan motsvarande siffra för enbart kommunens låneskuld var 21 (29) procent.

Enligt finanspolicyn ska kapitalet i likviditetsförvaltningen säkerställa kommunens och koncernens betalningsförmåga på kort sikt. Kapitalet utgörs av likvida medel på bankkonto samt eventuella kortfristiga placeringar i räntebärande värdepapper eller räntefonder.

Per sista dec 2024 uppgick tillgängliga likvida medel i koncernen till 45,2 (48,5) mkr och tillgängliga utnyttjade kreditfaciliteter till 15,0 (22,0) mkr: totalt 60,2 (70,5) mkr.

Kredit- och likviditetsrisk

Enligt finanspolicyn så berör kreditrisk i kapitalförvaltningen ränteplaceringar och definieras som risken för värdeförlust på grund av att en motpart (till exempel bank, kommun, företag) inte fullgör sina finansiella förpliktelser. Kreditrisk definieras som risken för att en fordran inte betalas på utsatt tid och/eller med det belopp som fordran utgör. För att hantera denna risk ska placeringarna fördelas mellan olika emittenter (utgivare).

För att hantera kreditrisken på ett effektivt sätt ska ränteplaceringar i första hand göras genom placering i fonder. Dessa ska bestå av räntebärande papper med god kreditvärdighet och riskspridning.

Kommunen har under perioden inte placerat någon likviditet.

Marknadsvärdesrisk i finansiella placeringar

I detta avsnitt beskrivs inträffade händelser som bedöms ha effekt på de finansiella rapporterna. Den kommunala ekonomin står inför betydande marknadsvärdesrisker till följd av inflationen och det pågående kriget, vilka har haft en genomgripande påverkan på både den globala och lokala ekonomin. Den höga inflationen påverkar marknadsvärdet på kommunens investeringar och fastigheter, samtidigt som den ökar kostnaderna för drift och nya projekt. Prisstegringar på byggmaterial och energi leder till ökade utgifter, vilket i sin tur kan minska kommunens möjligheter att upprätthålla planerade investeringar. Det är alltför komplext, i synnerhet eftersom båda händelserna i hög grad även har påverkat den allmänna konjunkturen på många olika sätt, utöver de direkta effekter på verksamheterna som beskrivs under respektive rubrik.

Valutarisk

Enligt finanspolicyn är utgångspunkten vid förvaltning av kommunens portföljer att begränsa valutarisken.

Samtlig extern upplåning inom koncernen har skett i svenska kronor och någon placering av likvida medel eller pensionsmedel har ej gjorts under perioden.

2.4 HÄNDELSER AV VÄSENTLIG BETYDELSE

Förutsättningarna för kommunens drift och utveckling har under året fortsatt präglats av ett osäkert omvärldsläge, högt inflations- och ränteläge, tillsammans med ett säkerhetspolitiskt osäkert läge. Men framförallt har den mycket svåra ekonomiska situationen varit i fokus. Kommunen budgeterade för ett resultat för 2024 på -22,1 mkr. och med nu kända förutsättningar krävs effektiviserings- och anpassningsåtgärder motsvarande totalt 29,2 mkr under planperioden. Av detta belopp ligger 19,3 mkr i budget 2024 varav 18,0 mkr är utfördelat till nämnderna och resten ofördelat. Ingången i 2024 har med de budgetmässiga förutsättningarna som pekade på ett stort negativt resultat 2024, inneburit ett stort fokus på allmän återhållsamhet, särskild kostnadsmedvetenhet och att fullfölja de nödvändiga budgetåtgärderna. Med dessa

förutsättningar inför året är det smått fantastiskt att resultatet för året landar på ett minusresultat om blott 0,6 mkr. Särskilt viktigt är att kommunstyrelsen och nämnderna förhållit sig väl till de budgetmässiga förutsättningarna givet de anpassningar som behöver göras kopplat till nämndernas demografiförändringar och åtgärderna inom kommunstyrelsen som innebär effektiviseringar och lägre ambitionsnivåer. Bland annat har det handlat om neddragningar i det centrala interna administrativa stödet, såsom stöd i kvalitets- utvecklings och strategiskt arbete. Det handlar också om sänkta ambitionsnivåer och effektiviseringar i form av att inte återanställa i samband med vakanser. Som en konsekvens av anpassningarna har även en översyn skett av förvaltningsorganisationen.

Processen kring ungas meningsfulla fritid som ska ersätta ungdomsgården har fortsatt och insatser planeras tillsammans inom kommunen och föreningslivet. Samverkan med näringslivet löper på med företagskontakter och samverkan mellan näringsliv och skola - positivt är att kommunen ökat från förra årets 3,71 till årets betyg på 4,0 i det sammanfattande omdömet på samtliga enkätfrågor i Svenskt näringslivs enkät. Dals-Ed ligger nu på förstaplats i Fyrbodals i Svenskt näringslivs ranking.

Under våren har implementering skett av ett nytt HR/Lönesystem och ny växel. Ett Digitaliseringsråd har bildats i kommunen med representanter från samtliga förvaltningar. Syftet med gruppen är att vi gemensamt ska ta oss an de digitaliseringsinitiativ vi har att bevaka och värdera för kommunen, och att vi även kan hantera informationssäkerhets- och systemförvaltarfrågor med våra samlade resurser vi har i kommunen.

För att säkerställa överensstämmelse med regelverket och god redovisningssed tillämpas riktlinjer för finansiella leasingavtal från och med 1 januari 2024. För år 2024 beräknas förändringen få en negativ resultateffekt. Den negativa effekten avtar sedan successivt fram till år 2033 för att sedan få positiv resultatpåverkan jämfört med dagens metod för redovisning.

Fokuset på budgetåtgärderna har inneburit såväl personal- som organisationsförändringar som i sin tur leder till behov av ändrade uppdrag och arbetssätt. Sedan hösten 2023 har den översynen pågått som en del i budgetanpassningarna och under 2024 har beslut fattats i kommunfullmäktige och kommunstyrelsen som utgör inriktningar och utgångspunkter för genomförandeprocessen under hösten och som översiktligt och bland annat lett fram till följande:

Flytta ansvaret för fritid och kultur från FOKUS-nämnden till KS

En förvaltning under kommunstyrelsen från och med 2025

Fritid- och kulturverksamheten sorteras in under nuvarande kanslienheten, till vilket en ny kanslichef rekryterats under hösten

Kulturskola och Ungas meningsfulla fritid kvar inom FOKUS-förvaltningen (från och med 2025 benämnd Barn- och utbildningsförvaltningen)

Nuvarande AMI-chefen fördelas ansvarsområden och arbetsuppgifter som till stor del motsvarar de ansvar och arbetsuppgifter som åvilar förvaltningschefen för samhällsbyggnadsförvaltningen när denne går i pension under våren 2025. Ersättsrekrytering ska ske i verksamheten som förstärker det operativa arbetet.

Att organisera om bemanningsteamet till en egen enhet inom kommunstyrelsen med den nuvarande verksamhetsledaren som enhetschef.

Att flytta ansvaret för säkerhets- och beredskapsarbetet till räddningstjänsten.

Under 2025 behöver vi utvärdera organisationsförändringarna för att vi ska ha en hållbar och optimal förvaltningsorganisation utifrån respektive grunduppdrag.

Kommunen har från 1/1 2024 tagit över ansvaret för fastighetsnära förpackningsinsamling (FNI) samt förpackningsinsamling på återvinningsstationerna. Innan 2027 skall alla hushåll ha fastighetsnära insamling av förpackningar och det återstår mycket arbete angående detta.

Arbetslösheten i Dals-Ed är fortsatt låg, och det innebär att det fortfarande finns betydande svårigheter med kompetensförsörjning, både hos kommunen som arbetsgivare och hos näringslivet. Det innebär vidare att de individer som inte ännu etablerat sig på arbetsmarknaden till viss del står ganska långt ifrån den och det krävs insatser över tid för att de ska få rätt förutsättningar för att kunna etablera sig. Fortsatt stora investeringar och satsningar genomförs för närvarande inom VA-verksamheten.

Utifrån det osäkra omvärldsläget så finns det ett starkt nationellt tryck om att kommunerna förstärker sitt arbete kring krisberedskap och civilt försvar. Risk- och sårbarhetsanalys (RSA) ska upprättas i varje kommun för att identifiera i vilka delar som kommunen behöver förstärka sin robusthet. RSA har tagits fram, redovisats och fastställts i kommunstyrelsen under året och utgör nu ett bra underlag för att vidta åtgärder som förstärker vår förmåga vid kris.

Den nya Utvecklingsplanen har startat upp under perioden och fokus är stort på att utveckla kommunikation och evenemang utifrån kommunens platsvarumärke.

Snörrums förskola lades ned i juni 2024 och övergick då till att bli en del av Snörrumskolan och fritidshem. Hela processen har varit omfattande men hade inte kunnat göras bättre än vad den gjordes av pedagoger och ledning i god samverkan med barn och vårdnadshavare. Trots arbete med nedläggning och omorganisation har en god verksamhet bedrivits och övergången bedöms ha fungerat bra utifrån förutsättningarna.

Projektet Backa alla barn i Dalsland har startats upp och är ett kommunövergripande samarbete tillsammans med övriga dalslandskommuner, regionen och polisen, i syfte att samverka för att tidigt komma in och stötta kring barn i behov av stöd. Utöver detta har regeringen genomfört en ny satsning, skolsociala team, som innebär en tjänst till skolan och en till socialtjänsten där båda ska vara socionomer eller utbildning som prövas likvärdiga. Dessa projekt har kombinerats i vår kommun och ett skolsocialt team som arbetar enligt metoden Backa barnet har tillsatts i form av 3 tjänster under projektperioden 2024-2026. Arbetet startade väl men har påverkats av personalförändringar.

Under 2024 fram till och med 240831 har FOKUS-förvaltningen delat med sig av förvaltningschefen till socialförvaltningen i avvaktan på rekrytering av socialchef. Rekryteringsbehovet och kompetensförsörjningen har varit ett fokus inom socialförvaltningens verksamheter under året och kommer även fortsättningsvis att vara ett utvecklingsområde. Under våren antogs den kommunövergripande strategiska kompetensförsörjningsplanen av kommunstyrelsen, vilket ger förvaltningen möjlighet att vidareutveckla sin egen planering i en större helhet.

Samtidigt som rekryteringsbehovet är stort ser alla verksamheterna inom Socialförvaltningen ökande behov hos brukare, patienter och klienter. Ökningen beror exempelvis på ökad andel 80+, förskjutning från regional sjukvård till kommunal och regional närvård och större och mer komplexa barnärenden. Inom särskilt boende (SÄBO) stängdes dock en avdelning på Edsgärdet temporärt i början på året på grund av vakans i nyttjandegrad, men i april var samtliga SÄBO-platser belagda både på Edsgärdet och Hagalid. Utifrån behovet öppnades 4 ytterligare platser på Edsgärdet i oktober, vilket till viss del finansieras via reserverade medel under kommunfullmäktige.

Trots rekryteringsproblematiken så har såväl rekryteringen som bemanningen till sommarperioden fungerat väl. Det har fungerat bra med vikarierna och verksamheterna har även lyckats knyta till sig personal under hösten utifrån de vikarier som varit inne under sommaren. Fortsatt arbete med schema och bemanning i verksamheterna utifrån bemanningshandbok och heltid som norm pågår.

2.5 STYRNING OCH UPPFÖLJNING AV DEN KOMMUNALA VERKSAMHETEN

2.5.1 ANSVARSSTRUKTUR

Styrprinciperna från år 2008 reglerar ansvarsfördelningen i kommunen med utgångspunkter som decentralisering, helhetssyn och god ekonomisk hushållning. Helhetssyn ska prägla allt arbete, kommunens bästa och koncernnyttan ska beaktas i alla beslut. Beslut ska fattas så nära berörd verksamhet som möjligt och verksamhetsansvariga med personal har stor frihet att välja hur arbetet ska genomföras för att nå målen för verksamheten.

Politikerna ansvarar för VAD kommunen ska göra, tjänstemännen för HUR detta utförs. Politikerna styr genom mål och ekonomiska ramar samt genom att följa upp och utvärdera verksamheten gentemot målen. Politikerna beslutar om verksamhetens kvalitet och dimensionering samt om övergripande organisation. Tjänstemännen ansvarar för genomförandet av politiska beslut enligt givna mål och riktlinjer samt inom givna ekonomiska ramar.

Kommunfullmäktige fastställer övergripande mål, nämnder och förvaltningar samt deras ansvarsområden och ekonomiska ramar. Kommunstyrelsen leder och samordnar förvaltningen av kommunens angelägenheter och har uppsikt över nämndernas verksamhet. Nämnd ansvarar för verksamhet inom sitt ansvarsområde utifrån gällande lag samt kommunfullmäktiges mål och ekonomiska ramar.

Kommundirektören är kommunens ledande tjänsteperson, ansvarig inför kommunstyrelsen samt chef för förvaltningscheferna och enhetscheferna på kommunledningsförvaltningen. Kommundirektören har det yttersta ansvaret för att verkställa kommunstyrelsens beslut. Förvaltningschef är nämndens ledande tjänsteperson, ansvarig inför nämnd och kommundirektör samt chef för enhetschefer inom nämndens ansvarsområde. Förvaltningschefen är ansvarig för nämndens förvaltning. Förvaltningschefen har det yttersta ansvaret för att verkställa nämndens beslut. Enhetschef har verksamhets-, ekonomi- och personalansvar för sin enhet, och är ansvarig inför förvaltningschefen.

Varje nivå utkräver ansvar av närmast underliggande nivå. Kommunstyrelsen utkräver ansvar av kommundirektören. Förvaltningschef utkrävs ansvar av nämnd och kommundirektör. Enhetschef utkrävs ansvar av förvaltningschef. Ansvarsutkrävande sker alltid i dialog med den berörda. För att undgå ansvar krävs att underliggande nivå tydligt redovisar skäl till att verksamheten ej kan bedrivas inom den överenskomna omfattningen vad gäller ekonomi, kvantitet och kvalitet. Närmast överordnad övertar ansvaret för de åtgärder som krävs för att anpassa verksamheten till rätt omfattning. Övertagande nivå bedömer de redovisade skälen och vidtar vid behov (beroende på nivå) politiska, organisatoriska eller personella åtgärder. Medför åtgärderna förändringar av angivna mål, ska förslagen till åtgärder underställas berört politiskt organs prövning.

2.5.2 RAMVERK FÖR TILLITSBASERAD STYRNING OCH LEDNING I DALS-EDS KOMMUN

Kommunens tillitsbaserade ledningsfilosofi växte fram parallellt och i samma anda som den statliga Tillitsdelegationens utredning kring hur styrningen av välfärdstjänster i högre grad skulle kunna ta tillvara medarbetares och invånares kompetens och erfarenhet, för att ge större kvalitet och nytta för dem vi är till för. En grundtes är att styrningen och ledningen består av delarna: styrning, kultur och ledarskap samt arbetsorganisation. För att ge förutsättningar för ett så bra möte mellan medarbetare och invånare som möjligt, måste samtliga delar utvecklas. Allt syftar till att fullgöra kommunens grunduppdrag, att möjliggöra god livskvalitet för våra invånare, inom ramen för god ekonomisk hushållning

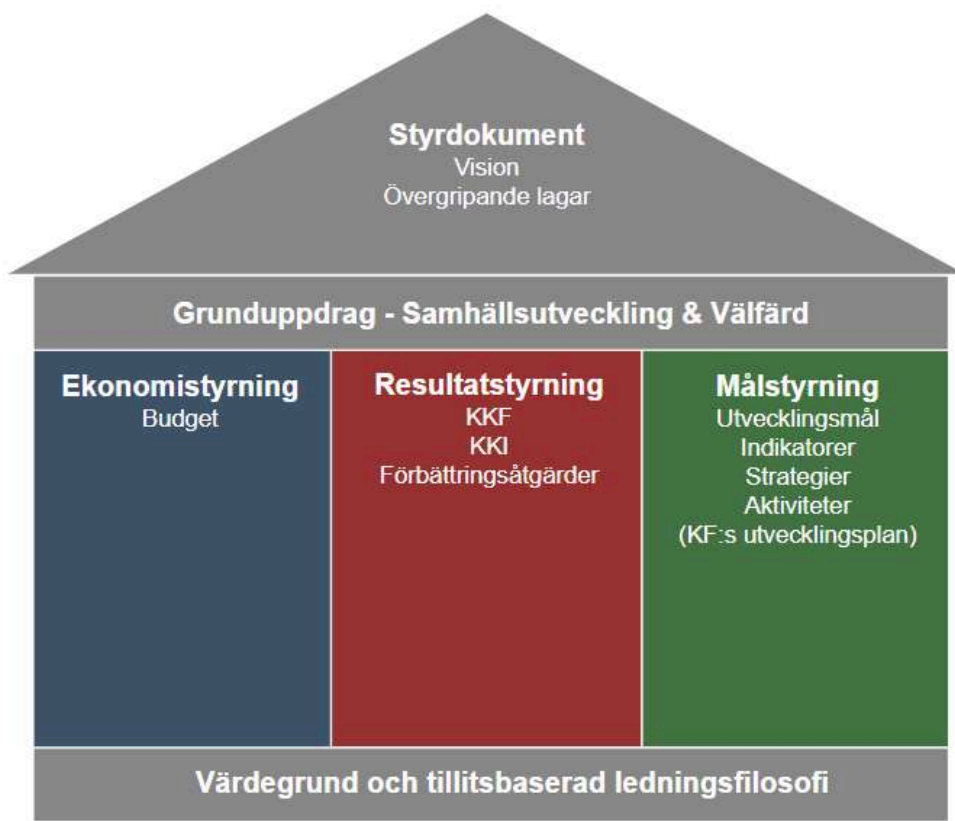
Innebörden i den tillitsbaserade styrningen och ledningen är att professionerna vet bäst vad som behöver utvecklas eller kvalitetssäkras utifrån verksamhetens grunduppdrag. Därför tas mål och kritiska kvalitetsfaktorer fram och omhändertas på respektive organisatoriska nivå i kommunen. Ansvar för resultatstyrning och verksamhetsutveckling ska ligga så långt ut i organisationen som det är möjligt och lämpligt. Uppföljningen syftar till att kvalitetssäkra att vi klarar grunduppdraget och uppsatta mål, samt att ta fram underlag för förbättringsarbetet.

Dialog används som styrmedel mellan olika roller och nivåer i organisationen för att öka förståelse, samsyn och acceptans avseende till exempel vision, mål, uppdrag och kvalitet. I den systematiska dialog som är förutsättningen för styrmodellen diskuteras vad-, när-, hur- och vem-frågorna så att varje roll har en tydlig lägesbild vid beslutsfattande.

Framgångsfaktorer för att nå ändamålsenliga resultat över tiden är:

- Långsiktig stabilitet grundat på politisk samsyn över partigränserna för vad som ska gälla kring styrning och ledning
- Tydligt beskrivna roller mellan politik och tjänstepersoner samt mellan medarbetare, stödfunktioner och chefer
- Livskvalitet, hållbarhet och helhetsperspektiv är vägledande värdeord
- Tydlig styrstruktur som stödjer den tillitsbaserade ledningen
- Kommunikativa och engagerade ledare samt delaktiga medarbetare

2.5.2.1 STYRMODELLENS GRUNDER OCH SYFTEN

Kommunens vision och värdegrund, den kommunala och statliga styrningen samt verksamhetsbeskrivningen utgör grunden i styrmodellen. Detta säkerställer att vi har en gemensam bild av verksamheten och dess uppdrag samt ger oss ett fokus på dem vi är till för och deras behov. En gemensam bild av verksamheten är en förutsättning för att kunna arbeta med systematiskt kvalitetsarbete.

Grunduppdraget ska beskrivas och brytas ner enligt hierarkin kommun, nämnd/förvaltning, verksamhetsområde/enhet samt individuella befattningsbeskrivningar utifrån olika funktioner i organisationen.

Styrmodellens tre syften

1. God ekonomisk hushållning - Ekonomistyrning

- Att de ekonomiska resurserna används effektivt idag och i framtiden
- Att de ekonomiska resurserna används så att målen uppnås

2. Säkerställa verksamhetens kvalitet och effektivitet - Resultatstyrning

- Att verksamheten har bra kvalitet och effektivitet
- Att invånarnas/kundernas behov blir tillgodosedda

3. Genomförande av planer i syfte att uppnå utvecklingsmål - Målstyrning

- Förverkliga den politiska viljan och de prioriterade målen
- Från ord till handling - ett systematiskt förändringsarbete

2.5.2.2 EKONOMISTYRNING

Ekonomistyrning syftar till att uppnå en god ekonomisk hushållning där de ekonomiska resurserna används effektivt både idag och i framtiden. De ekonomiska resurserna ska också användas på sådant sätt att kommunens mål uppnås.

De ekonomiska styrprinciperna beskriver principerna för fördelning av ramar inom Dals-Eds kommun. Fördelningen av ramarna/resurserna fastställs i budgeten.

I Dals-Eds kommun tillämpas decentraliserad ekonomistyrning, vilket kännetecknas av ökad frihet men också ökat ansvar för nämnderna. Utgångspunkt för arbetet utifrån ekonomistyrningsprinciperna ska vara decentralisering, helhetssyn och god ekonomisk hushållning. Allt arbete ska präglas av en helhetssyn, där kommunens bästa och concernnyttan beaktas vid alla beslut som fattas.

Den övergripande ekonomi- och verksamhetsstyrningen beslutas av kommunfullmäktige som antar finansiella mål, vilka utgör de yttre ekonomiska ramarna som styr långsiktigheten i kommunens ekonomi.

Ekonomistyrningen utövas genom dialog med nämnder, bolag och förvaltning samt olika styrdokument såsom till exempel ägardirektiv och genom kommunstyrelsens uppsiktsplikt.

Den kommunala verksamheten och dess ekonomiska förvaltning regleras i stor omfattning av kommunallagen (2017:725), och enligt denna ska kommunen bland annat fatta beslut om riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Kommunens ekonomiska förvaltning styrs också av lagen om kommunal bokföring och redovisning (2018:598) och rekommendationer från rådet för kommunal redovisning samt av annan normering och praxis inom ekonomiområdet.

Kommunens riktlinjer för ekonomistyrning fastställer ramverket för det regelsystem efter vilken kommunstyrelsens ekonomiska styrning av kommunens verksamheter ska ske, och utgör även ett komplement till nämnda lagar, rekommendationer och normeringar.

Dals-Eds kommuns riktlinjer för god ekonomisk hushållning tar sin utgångspunkt i att varje generation ska bekosta den kommunala service som konsumeras och därigenom lämna över en kommun med ett oförändrat finansiellt handlingsutrymme till kommande generationer. Definitionen av god ekonomisk hushållning är att såväl kommunens finansiella som verksamhetsmässiga mål uppnås, att verksamheten bedrivs långsiktigt, ändamålsmässigt och effektivt och att ekonomiska aktiviteter sker i enlighet med lagar, regler och etablerade normer.

2.5.2.3 RESULTATSTYRNING

Resultatstyrning syftar till att utifrån grunduppdraget säkerställa verksamhetens kvalitet och effektivitet och att invånarnas/kundernas behov blir tillgodosedda.

För att bedöma om verksamheten utför sitt uppdrag med god kvalitet och effektivitet identifieras kritiska kvalitetsfaktorer utifrån de tre nyttoperspektiven. I syfte att kvalitetssäkra varje kvalitetsfaktor ska en eller flera kvalitetsindikatorer tas fram. En kvalitetsindikator är ett mått på uppnådd kvalitet och/eller effektivitet. Kritiska kvalitetsfaktorer och kvalitetsindikatorer ingår i varje verksamhetsplan och definieras och analyseras utifrån respektive nyttoperspektiv.

Mätmetod, rutin för mätning och analys ska ha definierats för att säkerställa att det genomförs kontinuerligt och enhetligt. Slutsatserna från analysen ska ligga till grund för återkopplingen till uppdragsgivaren samt utgör tillsammans med omvärldsanalysen ett underlag för planeringen av verksamheten både gällande anpassningar i grunduppdraget och ständiga

förbättringar.

Detta innebär en förflyttning i uppföljningen, från nyckeltal av kvantitativ karaktär, till kvantitativa och kvalitativa indikatorer, från verksamhetsberättelser (vad vi har gjort), till resultatanalyser (resultat, prestationer och effekter) samt från sammanställning och kommentarer till utvärdering och slutsatser.

Med detta sätt att följa upp verksamheterna önskar vi uppnå ett större fokus på resultat istället för resurser, med andra ord vad vi får för effekt för våra kommuninvånare/kunder, för medarbetarna och för ekonomin. Uppföljning av kvalitetsfaktorer, kvalitetsindikatorer samt arbetet med förbättringsåtgärder är ett systematiskt och ständigt pågående kvalitets- och förbättringsarbete.

2.5.2.4 MÅLSTYRNING

Målstyrning syftar till genomförande av planer för att uppnå utvecklingsmål. Med utgångspunkt från kommunens och verksamheternas grunduppdrag och utvecklingsbehov beslutar politiken om utvecklingsmål på kommun- och förvaltningsnivå. Till målen kopplas också strategier och relevanta indikatorer, som indikerar graden av måluppfyllelse. Förvaltningen bestämmer utifrån beslutade utvecklingsmål vilka aktiviteter som ska genomföras för att uppnå målen. Verksamheter och enheter bidrar med sitt engagemang i de aktiviteter som finns kopplade till utvecklingsmålen på kommun- och förvaltningsnivå.

Prioriterade mål, inriktningar och uppdrag

Kommunens utvecklingsmål samt finansiella mål inför kommande år antas av kommunfullmäktige och ligger till grund för den fortsatta budgetberedningen. Beredningen genomförs av kommunledning och nämndernas presidier. Prioriteringarna tas fram med utgångspunkt från utvecklingsmål och i dialog med kommundirektörens ledningsgrupp. Ansvar för planering och verkställande av åtgärder för att uppnå respektive prioritering åligger kommundirektörens ledningsgrupp. Detta genom en handlingsplan inklusive resurstilldelning.

Nämndernas och styrelsens utvecklingsplan

Nämndernas och styrelsens eventuella utvecklingsmål och strategier för att nå dessa bereds av respektive förvaltnings ledningsgrupp och presidiet. Ansvar för planering och verkställande av åtgärder för att uppnå respektive utvecklingsmål åligger förvaltningens ledningsgrupp.

Kommunfullmäktiges övergripande utvecklingsmål ska genomsyra all planering och utförande av verksamheten och via vertikal dialog återkopplas till närmsta nivå.

2.5.3 UPPSIKTSPLIKT OCH INTERN KONTROLL

Den interna kontrollen i Dals-Eds kommun styrs av "Reglemente för intern kontroll" antaget av kommunfullmäktige 2003-11-19 och reviderat i kommunfullmäktige 2019-06-19.

Reglementet syftar till att säkerställa att styrelsen och nämnderna upprätthåller en tillfredställande intern kontroll, som innebär att med rimlig grad av säkerhet säkerställa att följande mål uppnås:

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet.
- Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten.
- Efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer mm.

En bra intern kontroll bidrar till att skapa värde för organisationen och förebygger, upptäcker och åtgärdar fel och brister som hindrar organisationen att nå sina mål och utföra sitt uppdrag.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att tillse att det finns en god intern kontroll. I kommunen finns en internkontrollorganisation upprättad samt förvaltningsövergripande anvisningar. Nämnderna har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde. Årshjulsprocessen för internkontrollen innefattar att varje nämnd/förvaltningen genomför en riskanalys och utifrån denna upprättas en internkontrollplan. Kontrollmomenten genomförs efter beslutad frekvens och dokumenteras samt analyseras och förbättringsåtgärder tas fram.

2.6 GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING OCH EKONOMISK STÄLLNING

2.6.1 GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

I kommunens "Riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv" föreskrivs bland annat att: "God ekonomisk hushållning innebär att såväl kommunens finansiella som verksamhetsmässiga mål uppnås, att verksamheten bedrivs långsiktigt, ändamålsmässigt och effektivt och att ekonomiska aktiviteter sker i enlighet med lagar, regler och etablerade normer."

2.6.2 FINANSIELL ANALYS

Årets resultat enligt resultaträkningen (förändring av eget kapital)

Dals-Eds kommun redovisade 2024 ett underskott på 0,6 mkr, vilket jämfört med 2023 var en förbättring med 3,5 mkr.

Med ett budgeterat resultat 2024 på -22,1 mkr så blev årets resultat +21,5 mkr bättre än vad som var budgeterat.

Riksdagen beslutade under 2020 om ett nytt anslag, Stöd till kommunsektorn för att stärka välfärden. Medlen på anslaget fördelades med 70 procent till kommunerna och 30 procent till regionerna. Medlen har fördelats proportionellt utifrån befolkningsmängd, lika mycket i kronor per invånare. Totalt beslutade riksdagen om extra tillskott till kommunerna med 19,4 miljarder kronor för 2020. Av dessa erhöll Dals-Eds kommun totalt 9,1 mkr i extra generell statsbidrag för 2020.

12,5 miljarder av dessa har permanentats för kommunerna och innebär ett tillskott för Dals-Eds kommun med 4,1 mkr för 2021 och framåt. I samband med budgetpropositionen för 2022 så ökades det generella statsbidraget med ytterligare 2,1 miljarder till kommunerna vilket innebär ytterligare generellt statsbidrag till Dals-Eds kommun med 2,7 mkr för 2022. Under 2023 och 2024 har Dals-Eds kommun erhållit 2,7 mkr stöd för befolkningsmässiga utmaningar som är särskilt relevant för mindre kommuner. Dessutom har vi beviljats ett statsbidrag för EU val på 0,1 mkr år 2024. Bidraget som har redan nämnt återfinns under finansförvaltningen.

Skatteunderlaget för åren 2019–2023 har ökat i en högre takt än vad tidigare beräkningar visat. Detta har resulterat i positiva slutavräkningsposter för dessa år. För år 2024 har vi dock noterat en minskning i slutavräkningen med totalt 1,2 miljoner kronor.

Budgetavvikelsen för kommunens nämnder var +3,5 mkr. Samhällsbyggnadsförvaltningen budgetavvikelse uppgick till +5,2 mkr. Kommunledningsförvaltningen budgetavvikelse uppgick till +3,4 mkr. Socialnämndens budgetavvikelse uppgick till -3,9 mkr. FOKUS-nämnden redovisade en budgetavvikelse på -1,2 mkr.

Budgeten för 2025-2027 grunder sig på skatteunderlagsprognoser från SKR oktober 2024. I december gjorde SKR en ny bedömning.

SKR:s Den senaste beräkningen för PKV 2024 visar ingen förändring jämfört med prognosen från oktober, trots en marginell höjning av antaganden för övrig förbrukning. Prognosen för 2025 har dock sänkts och visar för första gången ett negativt värde för PKV. Inflations- och löneantaganden har justerats marginellt, medan pensionskostnader förväntas minska betydligt, vilket påverkar PKV tydligt. Arbetskraftskostnaderna minskar med 1,5 procent 2025 men ökar något 2026 på grund av förändringar i pensionskostnaderna. För 2027 och 2028 justeras PKV upp något till följd av högre löneantaganden och ökade pensionskostnader. Totalt revideras PKV för 2024–2028 upp från 14,7 till 15 procent.

Källa: SKR cirkulär 24:56 2024-12-12

Årets resultat efter balanskravsjusteringar (enligt 12 § Kommunallagen)

Årets resultat efter balanskravsjusteringar är -0,6 mkr, vilket jämfört med 2023 var en förbättring med 3,6 mkr.

Årets resultat exklusive jämförelsestörande poster (jämförelsestörande poster är resultat av händelser eller transaktioner som inte är extraordinära, men som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder)

Dals-Eds kommun redovisar ett årets resultat exklusive jämförelsestörande poster på - 0,6 mkr, vilket är 3,5 mkr bättre än 2023. Plus/minus noll i jämförelsestörande poster redovisas för 2024.

Årets resultat och jämförelsestörande poster

	2022	2023	2024
Årets resultat (mkr)	11,9*	-4,1*	-0,6
Årets resultat exkl. jämförelsestörande poster (mkr)	10,1*	-4,2*	-0,6
Årets resultat / skatteintäkter samt kommunalekonomisk utjämning och statsbidrag (%)	3,2*	-1,0*	-0,1
Årets resultat exkl. jämförelsestörande poster / skatteintäkter samt kommunalekonomisk utjämning och statsbidrag (%)	2,7*	-1,0*	-0,1

*Uppdatering gällandejusteringar för finansiella leasingavtal

Från och med 2024 tillämpar kommunen RKR rekommendation för klassificering av operationell respektive finansiell leasing. Denna förändring innebär att per sista december 2024 har leasingkostnader om 4,4 mkr, som tidigare redovisats som rörelsekostnader, omklassificerats till avskrivningar om 3,2 mkr och räntekostnader om 2,7 mkr. Förändringen har resulterat i en nettoeffekt på resultatet om 1,5 mkr. Motsvarande justeringar har gjorts för 2023.

Årets resultat förbättrat från -4,1 mkr under 2023 till -0,6 mkr under 2024. Relateras kommunens resultat till skatteintäkter, kommunalekonomisk utjämning och statsbidrag redovisade kommunen under 2024 ett resultat på -0,1 procent. Under 2022 och 2023 uppgick motsvarande resultat till +3,2 procent respektive -1,0 procent.

Under 2022 till 2024 redovisade ett antal jämförelsestörande poster, såsom realisationsvinster vid försäljningar samt engångskostnader vid utrangering av anläggningstillgångar.

Exkluderas de jämförelsestörande posterna uppgick årets resultat under 2022 till 3,2 procent av skatteintäkterna. Under 2023 och 2024 var motsvarande nivå -1,0 procent respektive -0,1 procent. Det innebär att det löpande driftsresultatet för kommunen exklusive jämförelsestörande engångsposter låg på i snitt 0,5 procent under perioden.

Ett av Dals-Eds kommuns finansiella mål för god ekonomisk hushållning är att resultatet inklusive samtliga pensionsförpliktelser under en treårsbudgetperiod ska vara så stort att investeringar inom skattefinansierad verksamhet, med undantag av stora och långsiktiga investeringar, kan egenfinansieras samt att Kommunfullmäktige inför varje budgetår kan avsätta en post för oförutsedda händelser/kostnader. Det innebär att kommunens kort och långsiktiga finansiella handlingsutrymme, i form av likviditet och soliditet behålls. Under den senaste treårsperioden har Dals-Eds kommun redovisat ett resultat på i genomsnitt 2,4 mkr per år.

Nettokostnadsandel

%	2022	2023	2024
Verksamhetens intäkter och kostnader (netto)	93,2*	95,4*	93,9
Planenliga avskrivningar	5,0*	5,2*	5,5
Nettokostnadsandel exkl. jämförelsestörande poster och finansnetto	98,2*	100,6*	99,4
Finansnetto	-1,4*	0,4*	0,7
Nettokostnadsandel exkl. jämförelsestörande poster	96,8*	101,0*	100,1
Jämförelsestörande engångsposter	0,5	0,0	0,0
Nettokostnadsandel i relation till skatteintäkter samt kommunalekonomisk utjämning och statsbidrag	97,3*	101,0*	100,1

*Uppdatering gällande justeringar för finansiella leasingavtal.

Från och med 2024 tillämpar kommunen RKR rekommendation för klassificering av operationell respektive finansiell leasing, vilket medför en minskning av nettointäkterna och kostnaderna med 1,1 %. Samtidigt ökar avskrivningarna med 0,8 % och finansnettot med 0,7 % för respektive år.

En grundläggande förutsättning för att uppnå och vidmakthålla en god ekonomisk hushållning är att balansen mellan löpande intäkter och kostnader är god. Ett djuplodande mått på denna balans är nettokostnadsandelen, som innebär att samtliga löpande kostnader inklusive finansnetto relateras till skatteintäkter samt statsbidrag och utjämning. Redovisas en nettokostnadsandel under 100 % har kommunen positiv balans mellan löpande kostnader och intäkter. En nettokostnadsandel på 97-98 % kan betraktas som god ekonomisk hushållning för Dals-Eds kommun. Sett över en längre tidsperiod, klarar då kommunen av att finansiera ersättningsinvesteringar och nyinvesteringar.

När Dals-Eds kommuns nettokostnadsandel analyseras, framgår det att nettot av verksamhetens intäkter och kostnader under 2024 tog i anspråk 93,9 % av skatteintäkterna, vilket är en minskning med 1,5 procentenheter jämfört med 2023.

Vidare tog avskrivningarna i anspråk 5,5 %, vilket var 0,3 procentenheter högre än föregående år. Avskrivningarna är kommunens periodiserade kostnader för investeringar.

Finansnettot uppgick till 0,7 %, vilket innebär att dem finansiella kostnaderna översteg de

finansiella intäkterna under 2024. Samtidigt var de finansiella intäkterna för 2024 lägre än de under 2023. Den ökade finansiella kostnaden förklaras av en höjning av en del av låneränta som genomförts under 2023 och 2024 samt ränta på finansiella leasingavtal. Det är värt att notera att trots denna höjning finns fortfarande en låg upplåningsräntan på externa lån som balanseras av dels borgensavgiften från det kommunala bostadsbolaget och dels avkastning på placering av likvida medel. Under 2022 till 2024 genomförde kommunen en inlösen av överskottsfonden, vilket resulterade i ökade finansiella intäkter med 7,6 mkr, 1,7 mkr respektive 1,3 mkr.

Detta innebär att kommunens nettokostnader och finansnetto tog i anspråk 100,1% av skatteintäkterna, vilket var 0,9 procentenheter mindre än 2023.

Kommunen har under 2022- 2024 haft några jämförelsestörande poster som har påverkat resultatet både positivt och negativt. Som andel av skatteintäkterna uppgick de till 0,5 % (2022) 0,0 % (2023) och 0,0 % under 2024.

Totalt uppgick nettokostnadsandelen till 100,1% under 2024, vilket innebar att kommunens kostnader var högre än kommunens intäkter. Det var ett förbättring jämfört med 2023 och en försämring jämfört med 2022.

Årets investeringar

	2022	2023	2024
Investeringsvolym brutto (mkr)	32,7	16,9	16,8
Investeringsvolym efter avdrag för investeringsinkomster (mkr)	32,4	16,5	16,8
Investeringsvolym / skatteintäkter (%)	8,8	4,2	4,3

Dals-Eds kommuns samlade investeringsvolym under 2024 uppgick till 16,8 mkr, vilket var en minskning med 0,1 mkr eller 0,6 % jämfört med 2023, samt en minskning med 15,9 mkr eller 49% jämfört med 2022.

Efter avdrag för årets investeringsinkomster uppgick investeringarna netto till 16,8 mkr, vilket var 0,3 mkr högre än under 2023.

Den största delen av investeringarna under år 2024 avsåg vatten- och avloppsinvesteringar samt fastighetsinvesteringar. Cirka 36 procent av kommunens investeringar avsåg VA- och renhållningsverksamhet, 38 procent avsåg fastighetsinvesteringar.

Självfinansieringsgraden av investeringar

%	2022	2023	2024
Självfinansieringsgraden av nettoinvesteringar	93,5*	97,9*	126,7

*Uppdatering gällande justeringar för finansiella leasingavtal.

Självfinansieringsgraden av investeringarna mäter hur stor andel av investeringarna som kan finansieras med årets resultat plus avskrivningar. 100 % innebär att kommunen kan självfinansiera samtliga investeringar som är genomförda under året, vilket i sin tur innebär att kommunen inte behöver låna till investeringarna och att kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme stärks. Med nettoinvesteringar avses anskaffning av immateriella och materiella anläggningstillgångar med avdrag för investeringsinkomster.

Med självfinansieringsgrad avses skatteintäkter och eventuella försäljningsinkomster som

kommunen har erhållit vid försäljning av materiella anläggningstillgångar. Dessa har sedan ställts i relation till nettoinvesteringar.

Självfinansieringsgraden av investeringarna efter avdrag för investeringsinkomster uppgick 2024 till 126,7 %. Detta innebar att investeringarna under året har finansierats med skatteintäkter och investeringsinkomster samt tidigare upparbetade likvida medel.

Kommunen har som mål att investeringar i skattefinansierad verksamhet i första hand ska finansieras med egna medel samt att lånefinansiering av investeringar endast ska vara möjligt i affärsdrivande verksamheter.

Kommunens självfinansieringsgrad av investeringarna uppgick till 106,0 % i genomsnitt per år under de tre senaste åren inklusive upplåning i affärsdrivande verksamheter.

EGET KAPITAL & SOLIDITET

Likviditet ur ett riskperspektiv

%	2022	2023	2024
Kassalikviditet	72*	66*	74

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga betalningsberedskap. En oförändrad eller ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts.

Kassalikviditeten uppgick vid årsskiftet till 74 %, jämfört med 66 % under 2023. Vi lånade 10 miljoner kronor i slutet av året för att stärka kassalikviditeten och säkerställa att vi klarar oss under början av året. Dock ser vi ett behov av att kommunen snarast utarbetar en plan för både kort- och medellångsiktiga finansiella perspektiv. Åtgärder måste identifieras och implementeras för att hantera finansiella betalningstoppar och säkerställa att målet om 70 % likviditetsnivå kan upprätthållas.

På medellång och lång sikt så arbetar kommunen med den av Kommunfullmäktige fastställda planen för Långsiktigt hållbar Ekonomi och Verksamhet (LEV) som bland annat syftar till att få en balans i ekonomin.

mkr	2022	2023	2024
Extern låneskuld	107,6	102,2	112,2
Kortfristig del	-5,4	-5,4	-5,4
Långfristigt leasingsskuld	88,3*	86,8*	85,1
Kortfristig dela av leasingsskuld	-1,5*	-1,7*	-1,8

*Uppdatering gällande justeringar för finansiella leasingavtal

Tillämpningen av RKR rekommendation från 2024 innebär en ökning av skulden som redovisas i tabellen.

Kommunens externa låneskuld uppgick vid årsskiftet 2024 till 112,2 mkr, vilket var en ökning jämfört med årsskiftet 2023. Kommunen har avstått från den planerade amorteringen på 5,4 mkr och har istället valt att låna ett lägre belopp än ursprungligen planerat.

Kommunens externa låneskuld hade en genomsnittlig räntebindningstid på 2,8 år per 31 december 2024.

Soliditet

%	2022	2023	2024	Snitt i riket 2023
Soliditet enligt balansräkningen	38,7*	38,2*	38,4	42,4
Soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt	21,5*	21,5*	20,8	31,3

* Uppdatering gällande justeringar för finansiella leasingavtal.

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Det visar i vilken utsträckning kommunens tillgångar har finansierats med eget kapital respektive skulder. Ett viktigt kriterium för god ekonomisk hushållning är att soliditeten över en längre period inte försvagas utan behålls eller utvecklas i positiv riktning. En förbättrad soliditet innebär att kommunen minskar sin skuldsättningsgrad och därigenom ökar sitt finansiella handlingsutrymme inför framtiden.

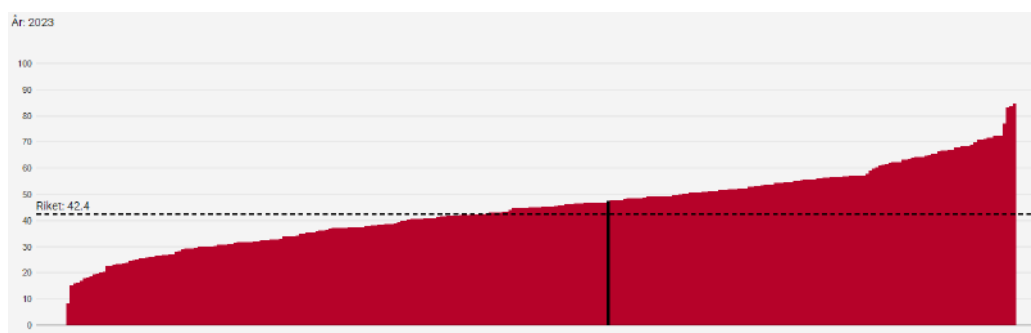
Den nya tillämpningen av RKR rekommendation från 2024 leder till en minskning av soliditeten enligt balansräkningen med 9,3% per sista december. Soliditeten, inklusive samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt, har minskat med 6,6% per den sista december. Vi har även justerat soliditeten för tidigare år i enlighet med tillämpningen av finansiell leasing, vilket har resulterat i en minskning av soliditeten för dessa år.

Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt ligger kvar på en hög nivå, 20,8 %, Det förklaras genom att kommunen har klarat att finansiera stor del av sina investeringar med skatteintäkter.

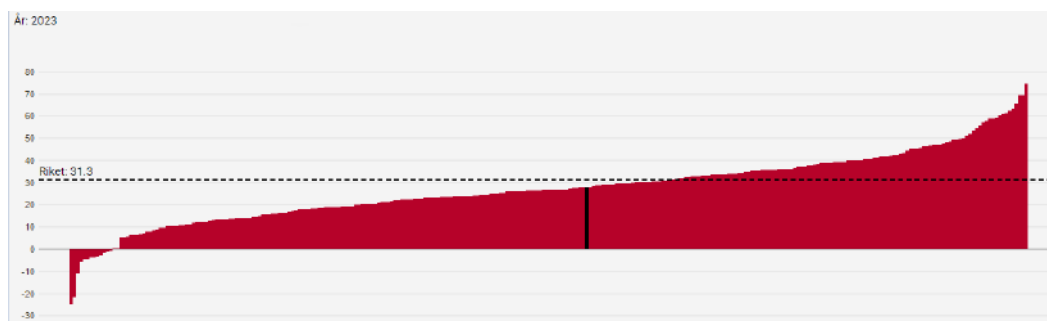
Genomsnittet för ovanstående soliditetsmått ligger bland Sveriges kommuner på cirka 42,4 % respektive 31,3 %. Nedan visas en bild på hur Dals-Eds kommun ligger i jämförelse med övriga kommuner i riket år 2023.

Svarta linjen nedan visar Dals-Eds nivå.

Soliditet enligt balansräkningen

Soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt

Kommunfullmäktige har i de finansiella målen för 2024 angett att kommunens soliditet enligt balansräkningen inte ska vara lägre än 40 procent och inte minska fler än tre år i rad. Samtidigt ska soliditeten inklusive pensionsförpliktelser inte understiga 10 procent och på lång sikt öka.

Kommunalskatt

%	2022	2023	2024	Genomsnittlig skattesats i länet 2024
Kommunen	23,21	23,21	23,21	21,82
Regionen/Landstinget	11,48	11,48	11,48	
Kyrkan				
- varav kyrkoavgift	1,63	1,63	1,63	
- varav begravningsavgift	0,25	0,25	0,25	
Summa, ej kyrkoavgift	34,94	34,94	34,94	
Summa inkl kyrkoavgift	36,56	36,56	36,56	

År 2024 uppgick Dals-Eds kommuns skattesats till 23,21 %. Skattesatsen har varit oförändrad de elfte senaste åren. Inför 2012 skedde en skatteväxling med Regionen/Landstinget om 43 öre då ansvaret för kollektivtrafiken flyttades.

I de 49 kommunerna i Västra Götalands län varierade kommunernas skattesatser under 2023 mellan 19,96 % i Partille till 23,38 % i Munkedal. Den genomsnittliga skattesatsen i länet uppgick under 2024 till 21,82 %.

Pensionsförpliktelser

mkr	2022	2023	2024
Avsatt till pensioner inklusive löneskatt	13,4	11,8	12,2
Pensionsförpliktelser inklusive löneskatt som redovisas som ansvarsförbindelse	90,9	87,9	91,9
Summa pensionsförpliktelser	104,3	99,7	104,1

Ur risksynpunkt är kommunens pensionsförpliktelser viktiga att beakta, eftersom skulden ska finansieras de kommande 50 åren. Det totala pensionsåtagandet uppgick vid årets slut till 104,1 mkr. Av dessa redovisas 12,2 mkr i balansräkningen som en avsättning och 91,9 mkr återfinns utanför balansräkningen som en ansvarsförbindelse. Den avser pensioner intjänade till och med 1997.

Den del av pensionsåtagandet som utgör ansvarsförbindelse är ofinansierad, då den återfinns utanför balansräkningen. Under 2006 samt 2015 och 2022 gjordes inlösen på delar av ansvarsförbindelsen med 7,5 mkr respektive 11,7 mkr och 9,6 mkr inklusive löneskatt. I början på 2023 utbetalades medel från överskottsfonden inom Skandia, dessa användes för ytterligare inlösen på delar av ansvarsförbindelsen med 2,1 mkr inklusive löneskatt. Syftet med dessa inbetalningar är att minska de negativa effekterna som uppstår när stora utbetalningar av ansvarsförbindelsen kommer att göras i framtiden.

Under 2024 har vi valt att använda överskottsfonden (1,1 mkr) för att betala ålderspension, vilket har haft en positiv effekt på resultatet för året.

Kommunens borgensåtaganden

Ändamål (mkr)	2022	2023	2024
Egna bolag	257,9	255,5	240,0
Småhus	0,0	0,0	0,0
Föreningar	1,2	1,1	1,1
Övrigt	5,6	7,2	7,7
Totala borgensåtaganden	264,7	263,8	248,8

Kommunen tecknar i vissa fall borgen för lån till det kommunala bolaget, men även för andra externa verksamheter.

Kommunens samlade borgensåtagande för lån uppgick 2024 till 248,8 mkr, vilket var en minskning med 15,0 mkr i förhållande till 2023 och en minskning med 15,9 mkr i förhållande till 2022. ökning i posten övrigt under 2024 beror på ökande åtagande avseende finansiell leasing av personbilar.

Dals-Eds kommun har inte infriat några borgensåtaganden under 2024 och det finns inga indikationer på att så skulle behöva ske inom de kommande åren. Då c:a 97 % av den totala borgensförbindelsen utgörs av borgen gentemot Edshus AB, är den generella bedömningen, att risken är låg då bolagets verksamhet omfattas av att äga och förvalta fastigheter. I fastigheter finns ofta stora dolda värden, vilka ofta försvarar ytterligare lån. Vakansgraden är relativt låg.

Utfall i förhållande till budget

mkr	2022	2023	2024
Avvikelse nämnder	-7,0	2,7	3,5
Avvikelse årets resultat	1,4	12,6	21,5

Jämfört med budget redovisade kommunen ett överskott på 21,5 mkr, då kommunen för 2024 budgeterade ett resultat på -22,1 mkr.

Budgetavvikelsen för kommunens nämnder var +3,5 mkr.

Socialnämndens budgetavvikelse uppgick till -3,9 mkr. FOKUS-nämnden redovisade en budgetavvikelse på -1,2 mkr. Dessutom kommunstyrelsens kommunledningsförvaltning redovisade ett överskott mot budget på 3,4 mkr medan kommunstyrelsens samhällsbyggnadsförvaltning redovisade ett överskott mot budget på 5,2 mkr.

Prognosavvikelser

Jämfört med augusti respektive år (%)	2022	2023	2024
Avvikelse nämnder	0,6	0,5	1,5
Avvikelse årets resultat	1,2	2,2	2,8

Ovanstående jämförelser visar avvikelserna från den prognos som gjordes i augusti respektive år i samband med delårsbokslutet. Avvikelserna ställs sedan i relation till verksamhetens nettokostnad för helåret och visas i procent. Observera att avvikelserna kan både innebära att utfallet blivit bättre eller sämre än prognos.

En god prognossäkerhet innebär att kommunen har goda förutsättningar att anpassa sig till förändrade förutsättningar under året. En prognosavvikelse under 1 % av kostnadsomslutningen innebär en god prognossäkerhet. Budgetföljsamhet är ett annat mått på

kommunens finansiella kontroll. Budgetavvikelsen bör ligga så nära noll som möjligt.

Årets resultat innebar att kommunens ekonomiska marginal försämrats jämfört med nivån vid ingången av året och sett över den senaste treårsperioden ligger den genomsnittliga resultatnivån lägre än vad det finansiella målet anger. Ytterligare beskrivning och analys av de finansiella målen och god ekonomisk hushållning sker i nästa avsnitt.

Det faktum att Kommunfullmäktige antog en budget med ett negativt resultat för 2023 och 2024, samt ett mindre positivt resultat för 2025, vittnar om att de senaste åren har varit utmanande för Dals-Eds kommun.

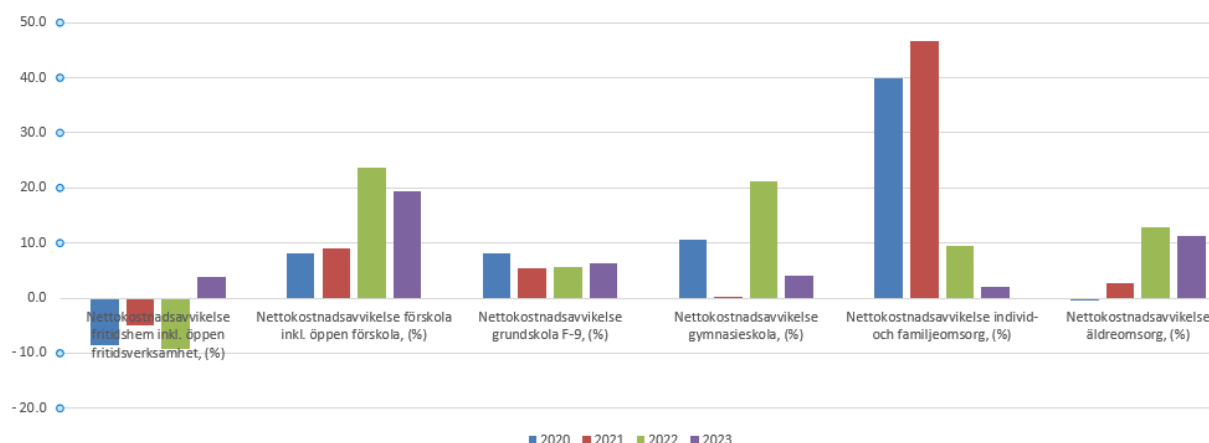
Arbetet med att på lång sikt anpassa nettokostnaderna till de finansiella förutsättningar som finns pågår enligt fullmäktiges beslutade Strategi för Långsiktigt hållbar Ekonomi och Verksamhet (LEV) och med tillitsbaserad styrning och ledning som verktyg och ledstjärna.

%	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2024	Budget 2025
RESULTAT - KAPACITET				
Skatteintäktsutveckling	6,0	4,3	1,9	3,8
Nettokostnadsutveckling exkl. jämförelsestörande poster	10,4*	6,4*	0,7	3,5
Nettokostnadsandel	97,3*	101,0*	100,1	99,7
- Verksamhetens intäkter och kostnader (netto)	93,2*	95,4*	93,9	93,9
- Planenliga avskrivningar	5,0*	5,2*	5,5	5,2
- Finansnetto	-1,4*	0,4	0,7	0,6
- Jämförelsestörande engångsposter	0,5	0,0	0,0	0,0
Årets resultat exkl. jämförelsestörande poster/ skatteintäkter samt kommunalekonomisk utjämning och statsbidrag	2,7*	-1,0*	-0,1	0,3
Årets resultat / skatteintäkter samt kommunalekonomisk utjämning och statsbidrag	3,2*	-1,0*	-0,1	0,3
Självfinansieringsgrad av årets nettoinvesteringar	93,5*	97,9*	126,7	134,0
Nettoinvesteringar / skatteintäkter	8,8	4,2	4,3	6,0
Soliditet enligt balansräkningen	38,7*	38,2*	38,4*	35,7*
Soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser	21,5*	21,5*	20,8*	19,1*
Total skuld- och avsättningsgrad	61,3*	61,8*	61,6	64,3
varav avsättningsgrad	2,5*	2,2*	2,3	2,2
varav kortfristig skuldsättningsgrad	19,5*	21,4*	19,4	21,3
varav långfristig skuldsättningsgrad	39,3*	38,2*	39,9	40,8
Kommunal skattesats	23,21	23,21	23,21	23,21
RISK OCH KONTROLL				
Kassalikviditet	72*	66*	74	63

Beloppet har ändrats (inlösen av överskottsfond 2022, 7,6 mkr).

* Uppdatering gällande justeringar för finansiella leasingavtal.

Nettokostnadsavvikelsen nedan jämför nettokostnaden med referenskostnaden ("statistiskt förväntad" kostnad). Resultat över 0 indikerar högt kostnadsläge, på grund av hög ambitionsnivå och/eller låg effektivitet.

2.6.3 BALANSKRAVSRESULTAT

BALANSKRAVSRESULTAT

Balanskravet är ytterligare ett lagstadgat krav som kommunen måste uppfylla enligt kommunallagen. Det trädde i kraft år 2000 och utgör en undre gräns för vilket resultat som är tillåtet att budgetera och redovisa.

Balanskravet innebär i korthet att kommuner och landsting ska besluta om en budget där intäkterna överstiger kostnaderna. Om resultatet ändå blir negativt i bokslutet är huvudprincipen att underskottet ska kompenseras med motsvarande överskott inom tre år och att kommunfullmäktige i en plan ska ange hur det ska ske. Det finns dock ett undantag från huvudprincipen. Kommunfullmäktige kan med hänvisning till synnerliga skäl besluta om att inte återställa hela eller delar av ett underskott. Dessa ska då tydligt specificeras i förvaltningsberättelsen i årsredovisningen.

Varje år ska det i förvaltningsberättelsen i årsredovisningen redovisas en balanskravsutredning. Den redovisas i tabell 1. Den inleds med att årets resultat, vilket reduceras eller tillförs med ett antal poster enligt lagsstiftningen. När det är gjort, får man fram "Årets resultat efter balanskravsutredning före avsättning till RUR".

Nästa steg i balanskravsutredningen utgörs av medel som förs till eller från resultatutjämningsreserven (RUR). Sedan 2013 finns det i kommunallagen en möjlighet att under vissa villkor reservera delar av ett positivt resultat i en resultatutjämningsreserv (RUR). Riksdagen fattade under hösten 2023 beslut om att ersätta resultatutjämningsreserven med en resultatreserv. Befintlig resultatutjämningsreserv fasas ut under en tioårsperiod. Samma förutsättningar för reservering som för resultatutjämningsreserven (RUR), det vill säga olika gränsvärden vid positivt respektive negativt eget kapital, inklusive ansvarsförbindelsen för pensioner.

Resultatreserven får uppgå till högst fem procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Denna begränsning gäller alltså den nya resultatreserven och avser alltså inte en eventuell RUR som kommunen har enligt regelverket för RUR. Om medel från en resultatreserv har använts ska det i förvaltningsberättelsen framgå till vad och varför medlen har använts. Reservering av medel till resultatreserv kan tidigast

göras i bokslut/årsredovisning för 2024.

Reglerna för den RER, blir lite friare då reserven kan användas för att öka flexibiliteten i användningen av sparade medel. Den ska också kunna användas vid oförutsedda kostnadsökningar eller intäktsbortfall så länge det bidrar till god ekonomisk hushållning.

RUR avvecklas, men:

De som vid ikraftträdandet har en RUR får ha kvar och nyttja den till utgången av 2033.

Medel från RUR får användas i enlighet med nuvarande regelverk, det vill säga för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel.

Reservering av medel till resultatutjämningsreserv kan göras sista gången i bokslut/årsredovisning för 2023. Därefter kan endast disponering av medel från RUR ske.

Förändring av resultatreserv hanteras inom balanskravsutredningen som en justeringspost. En resultatreserv eller disponering av resultatutjämningsreserv inom balanskravsutredningen ger varken påverkan på redovisningen, årets resultat eller ekonomiska nyckeltal.

Dals-Eds kommun har beslutat att använda sig av RUR. I enlighet med de krav som ställs i kommunallagens 8:e kapitel innehåller de av kommunen framtagna riktlinjerna för god ekonomisk hushållning även hanteringen av RUR. Riksdagen beslutade hösten 2023 om införande av den nya så kallade resultatreserven (RER) och att resultatutjämningsreserven (RUR) fasas ut under en tioårsperiod.

Enligt kommunfullmäktiges riktlinjer kan en reservering till RER göras men hantering av kvarvarande resultatutjämningsreserv görs fram till och med bokslut/årsredovisning 2033. Resultatreserven får uppgå till högst fem procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Denna begränsning gäller alltså den nya resultatreserven och avser alltså inte en eventuell RUR som kommunen har enligt regelverket för RUR. Om medel från en resultatreserv har använts ska det i förvaltningsberättelsen framgå till vad och varför medlen har använts. Reservering av medel till resultatreserv kan tidigast göras i bokslut/årsredovisning för 2024. Medel från en resultatutjämningsreserven får användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Resultatutjämningsreserven utgör en del av kommunens egna kapital med en komplettering av "varav resultatutjämningsreserv i balansräkningen. Beslut om att använda medel från resultatutjämningsreserven ska fattas i samband med kommunfullmäktiges beslut om budget, men kan vid behov revideras i samband med bokslut och beslut tas i samband med att kommunfullmäktige behandlar kommunens årsredovisning. Vid disposition bör en bedömning göras av när konjunkturen återhämtar sig. Överläggning med kommunens revisorer bör ske inför beslut.

BALANSKRAVSUTREDNING 2022 - 2024

mkr	2022	2023	2024
Årets resultat enligt resultaträkningen	11,9 *	-4,1 *	-0,6
Avgår samtliga realisationsvinster	-1,8	-0,1	0,0
Tillägg för vissa realisationsvinster enligt undantagsmöjligheter	0,0	0,0	0,0
Tillägg för vissa realisationsförluster enligt undantagsmöjligheter	0,0	0,0	0,0
Tillägg för orealiserade förluster i värdepapper	0,0	0,0	0,0
Avgår återföring av orealiserade förluster i värdepapper	0,0	0,0	0,0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	10,1	-4,2	-0,6
Reservering till resultatutjämningsreserv (RUR)	-8,1	0,0	0,0
Disponering från resultatutjämningsreserv (RUR)	0,0	0,0	0,6
Reservering till resultatsreserv (RER)	0,0	0,0	0,0
Disponering från resultatsreserv (RER)	0,0	0,0	0,0
Balanskravsresultat	2,0	-4,2	0,0

*Uppdatering gällande finansiella leasing avtal

ÅTERSTÄLLNING AV BALANSKRAVSUNDERSKOTT

mkr	2022	2023	2024
Kvar att återställa från tidigare år (ingående värde)	0,0	0,0	0,0
Resultat efter justering av RUR	10,1*	-4,2*	-0,6
Resultat efter justering av RER	0,0	0,0	0,0
Synnerliga skäl att inte återställa	0,0	4,2*	0,0
Kvar att återställa från tidigare år (utgående värde)	0,0	0,0	0,0

*Uppdatering gällande finansiella leasingavtal

Kommunen har under flera år haft starka resultat, vilket återspeglas i att resultatutjämningsreserven vid årets början 2023 uppgick till 62,1 miljoner kronor. Med tanke på att kostnadsökningarna till stor del är av tillfällig karaktär och att kommunen tidigare haft goda resultat, har man valt att budgetera med negativa resultat för 2023. Det finns synnerliga skäl att inte återställa det negativa balanskravsresultatet för 2023. Detta innebär att kommunen inte har något kvarvarande balanskravsunderskott att återställa inför 2024.

Under 2024 har vi möjlighet att disponera det negativa resultatet inom ramen för vår RUR, i enlighet med lagstiftningen

RUR

mkr	2022	2023	2024
Ingående värde	54,0	62,1	62,1
Reservering till RUR	8,1	0,0	0,0
Disponering av RUR	0,0	0,0	-0,6
Reservering till RER	0,0	0,0	0,0
Disponering av RER	0,0	0,0	0,0
Utgående värde	62,1	62,1	61,5

Kommunen har mellan 2010 till 2020 reserverat 40,2 mkr till resultatutjämningsreserven. För år 2021 och 2022 reserverades 13,8 mkr respektive 8,1 mkr till resultatutjämningsreserven. För år 2023-2024 medger balanskravsresultatet ingen reservering. För 2024 föreslås disponering av resultatutjämningsreserven med 0,6 mkr.

2.6.4 UPPFÖLJNING FINANSIELLA MÅL

Dals-Eds kommun har fattat beslut om "Riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv" under 2013. Dals-Eds kommuns riktlinjer för god ekonomisk hushållning tar sin utgångspunkt i att varje generation ska bekosta den kommunala service som konsumeras och därigenom lämna över en kommun med ett oförändrat finansiellt handlingsutrymme till kommande generationer. För att kunna leva upp till detta, har kommunen beslutat om sex finansiella mål. Dessa redovisas och följs i detta avsnitt. Uppföljningen av de verksamhetsmässiga målen för god ekonomisk hushållning återfinns under avsnitten "Uppföljning grunduppdrag" samt "Uppföljning utvecklingsmål"

1. Skattesatsen ska vara oförändrad på nivån 23,21 procent

Kommunfullmäktige konstaterar att kommunens skatteuttag ligger på en hög nivå i jämförelser med riket i övrigt och har så gjort under ett antal år. Omvärldens och medborgarnas ökande krav innebär dock att fler och fler kommuner och landsting har sett sig tvungna att höja skatteuttaget under de senaste åren. Kommunfullmäktiges målsättning är därför att med befintligt skatteuttag klara de nuvarande och kommande utmaningarna med en oförändrad skattesats.

Målet är uppnått genom att Kommunfullmäktige beslutat om oförändrad skattesats (23,21 %) för år 2024.

2. Investeringar inom affärsdrivande verksamheter (VA-/Renhållning, kommersiella fastigheter och exploateringar) kan om behov föreligger finansieras genom extern upplåning. I dessa fall ska amorteringstakten följa investeringens avskrivningsnivå

Kommunfullmäktige har i det finansiella målet sagt att kommunen gällande de investeringar som görs inom affärsdrivande verksamheter såsom VA-, renhållning, kommersiella fastigheter och exploatering kan finansieras med externa lån då dessa i slutändan finansieras via taxor och avgifter.

Målet är uppfyllt då kommunens amorteringsplan följer avskrivningsnivån för dessa investeringar. Beslut har tagits om nyupplåning inom affärsdrivande verksamheter utifrån investeringsplanen. Dessa har däremot inte verkställts då behov ännu inte uppkommit.

3. Kommunen ska inom skattefinansierade verksamheter i grunden finansiera sina investeringar med egna medel. Undantag från detta ska endast vara möjligt vid stora och långsiktiga investeringar, det vill säga där det är rimligt att kostnaderna för investeringen ska bäras även av kommande generationer. I dessa fall ska amorteringstakten följa investeringens avskrivningsnivå

Kommunfullmäktige har i det finansiella målet sagt att kommunen i grunden inte ska finansiera sina investeringar inom skattefinansierade verksamheter med externa lån utan dessa ska finansieras med skatteintäkter. Undantag från detta ska endast vara stora och långsiktiga investeringar där det är rimligt att kostnaderna för investeringen ska bäras även av kommande generationer. Med stora och långsiktiga investeringar avses investeringar och investeringsbidrag som överstiger 30 mkr och har en livslängd på minst 20 år.

Måttet för att mäta detta är självfinansieringsgraden av investeringarna som mäter hur stor andel av investeringarna som kan finansieras med årets resultat före avskrivningar. 100 procent innebär att kommunen kan självfinansiera samtliga investeringar som är genomförda under året, vilket i sin tur innebär att kommunen inte behöver låna till investeringarna och att kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme stärks.

Målet är uppfyllt på Kommunens självfinansieringsgrad av investeringarna. Den genomsnittliga självfinansieringsgraden låg på 106 % per år under de tre senaste åren, inklusive upplåning i affärsdrivande verksamheter.

4. Kassalikviditeten ska uppgå till minst 70 procent

Kommunfullmäktige har satt målet att kassalikviditeten ska uppgå till minst 70 procent, detta utifrån ett kort och medellångt finansiellt perspektiv som innebär att kommunen inte behöver vidta drastiska åtgärder för att möta finansiella betalningstoppar. En kassalikviditet som uppgår till 100 procent eller mer innebär att samtliga kortfristiga skulder kan finansieras direkt med egna medel. Målsättningen om en kassalikviditet om minst 70 procent är satt utifrån att en stor del av kommunens kortfristiga skulder är relativt konstant, såsom ferie- och semesterlöneskuld till personalen.

En oförändrad eller ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts.

Kommunens kassalikviditet gick till 74 procent vid bokslutstillfället. Målet är uppfyllt.

5. Kommunens soliditet ska inte vara lägre än 40 procent och inte minska fler än tre år i rad. Samtidigt ska soliditeten inklusive pensionsförpliktelser inte understiga 10 procent och på lång sikt öka

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som har finansierats med skatteintäkter. Ett viktigt kriterium för god ekonomisk hushållning är att soliditeten över en längre period inte försvagas utan utvecklas i positiv riktning. Detta innebär då att kommunen blir mindre skuldsatt och ökar sitt finansiella handlingsutrymme inför framtiden.

Kommunfullmäktige har i sitt finansiella mål ansett att kommunens soliditet långsiktigt inte ska understiga 40 procent och inte heller minska fler än tre år i rad. Detta är en lägre nivå än tidigare målsättning beroende på att kommunen befinner sig i ett starkt expansivt läge med stora investeringar inom skola, omsorg och VA-området. På sikt behöver målsättningen återigen ökas för att minska kommunens skuldsättning och öka det finansiella handlingsutrymmet.

Kommunfullmäktige anser samtidigt att soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser inte ska understiga 10 procent och även denna ska på lång sikt öka.

Målet är delvis uppfyllt med en soliditet vid bokslutstillfället på 38,4 procent. Motsvarande nivå inklusive pensionsförpliktelsen uppgick till 20,8 procent.

6. Resultatet inklusive samtliga pensionsförpliktelser ska under en treårsbudgetperiod vara så stort att investeringar inom skattefinansierad verksamhet, med undantag av stora och långsiktiga investeringar, kan egenfinansieras samt att Kommunfullmäktige inför varje budgetår kan avsätta en post för oförutsedda händelser/kostnader

Kommunens resultat inklusive reavinster/-förluster och med samtliga pensionsförpliktelser redovisade ska under en treårsbudgetperiod vara så stort att investeringar som inte är stora och långsiktiga (understigande 30 mkr och har en livslängd under 20 år, enligt lånefinansieringsmålet) kan egenfinansieras samt att Kommunfullmäktige inför varje budgetår kan avsätta en post för oförutsedda händelser/kostnader.

I den av Kommunfullmäktige fastställda budgeten för budgetåret 2024, plan 2025 och 2026 så framgår att resultatnivån ligger på -5,6 %, 0,8% respektive +2 % per år. Dock fanns ingående underliggande obalanser med för höga nettokostnadsnivåer inom verksamheterna jämfört med budgetens finansiella utrymme. Budgeten innehöll heller inga särskilt reserverade medel under fullmäktige för oförutsedda händelser/kostnader. Målet är inte uppfyllt.

Sammanfattningsvis innebär detta att kommunen uppfyller fyra och en halv av de sex finansiella målen för god ekonomisk hushållning under 2024.

2.6.5 UPPFÖLJNING GRUNDUPPDRAG

Den kommunala verksamheten utgår ytterst från två grunduppdrag, *Välfärd och Service* samt *Demokrati och Samhällsutveckling*.

Välfärdsuppdraget omfattar ansvaret att leverera välfärdstjänster till invånarna, såsom vård och omsorg, skola och annan service i enlighet med gällande lagstiftning och politiska ambitioner. I detta uppdrag ingår även ansvaret som arbetsgivare och för den kommunala ekonomin.

Samhällsutvecklingsuppdraget handlar om att säkerställa en långsiktig hållbarhet för kommande generationers välfärd och goda liv. Det omfattar bl a infrastruktur, samhällsplanering, mark- och vattenanvändning, folkhälsa och trygghetsfrågor samt att tillsammans med näringsliv, föreningar, myndigheter och andra aktörer bidra att det blir ett bra samhälle att leva i och en attraktiv plats att utvecklas på. Här ingår arbete med demokratiutveckling, bland annat att skapa delaktighet och främja människors möjligheter till ansvar, insyn och inflytande.

Enligt kommunens styrmodell ska varje organisatorisk nivå följa upp och analysera sitt grunduppdrag. På en kommunfullmäktigenivå kan stöd för uppföljningen av grunduppdraget hittas i medborgarundersökningen via SCB, Statistiska Centralbyrån. Resultatet från senaste undersökningen hösten 2024 gav följande generella resultat.

Generellt

- 94 procent av kommunens invånare tycker att kommunen är en mycket eller ganska bra plats att bo och leva på.(Riket 92,4 procent)
- 87,7 procent av kommunens invånare tycker att kommunen sköter sina verksamheter på ett mycket eller ganska bra sätt.(Riket 79,9 procent)
- 73,8 procent av kommunens invånare kan rekommendera andra som inte bor i kommunen att flytta hit.(Riket 63,2 procent)
- 32,1 procent av kommunens invånare upplever att man har mycket eller ganska stora möjligheter till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter.(Riket

22,1 procent)

Om kommunens verksamheter, samhällsservice, trygghet och utbud

- Förskolan, skolan, äldreomsorgen, stöd till funktionshindrade och utsatta personer får samtliga högre betyg än riket.
- Invånarna är mer nöjda än riket med underhållet av den offentliga miljön. Däremot får utbudet av lekparkar ett sämre betyg än riket.
- Möjligheten att pendla till arbete och högre studier är mer begränsat än riket, medan utbudet av pendlarparkeringar är bättre.
- Tillgången till kommunal service utanför tätorten är sämre än riket.
- Tillgången till hälso- och sjukvård, apotek, livsmedel, paketutlämning och tillräcklig internetuppkoppling är något bättre än riket.
- Utbudet av laddningsstationer för elfordon är bättre än riket.
- Tillgången och säkerheten på gång- och cykelvägar är bättre än riket medan möjligheterna att enkelt använda kollektivtrafik till vardagliga sysslor och fritidsaktiviteter är sämre.
- Möjligheten att enkelt kunna göra längre resor från kommunen utan att använda bil är bättre än riket.
- Mötesplatser för unga upplevs sämre än riket medan mötesplatser för äldre äldre är bättre än riket.
- Utbudet av caféer och restauranger är bättre än riket.
- Biblioteket har ett bra utbud av böcker, tidskrifter och aktiviteter.
- Medborgarna är mer nöjda än riket med utbudet av motionsspår och friluftsområden. Invånarna är dock mindre nöjda jämfört med riket avseende öppettider och möjligheten att nyttja kommunens idrotts- och motionsanläggningar samt avseende utbudet av allmänna träningsplatser utomhus.
- Medborgarna känner sig mer trygga och mindre oroliga för att utsättas för våld och brott än riket. Räddningstjänsten får högt betyg medan polisens närvaro får låga betyg jämfört med riket.
- Hanteringen av hushållsavfall, dricksvatten och återvinningscentralen får bättre betyg än riket medan utbudet och möjligheterna till återvinning av förpackning är sämre än riket.
- Bemötande vid kontakter med kommunen, information om, insyn och möjligheterna att vara med och tycka till och påverka kommunala beslut och utveckling är bättre än riket. Även i frågor om jämlikhet och integration får kommunen bättre betyg än riket.
- Medborgarna har ett högre förtroende för kommunen och politiker i kommunen jämfört med riket. Såväl kommunens anställda som politiker arbetar för kommunens bästa.

2.6.5.1 Kundnytta

2.6.5.1.1 God serviceanda och hög kvalitet

God serviceanda och hög kvalitet

Kommentar

Den kanske bästa marknadsföringen för att locka fler invånare i enlighet med

utvecklingsmålet, är att de som bor och verkar här trivs. För att få lite koll på vad invånarna tycker, så gör vi en medborgarundersökning vartannat år tillsammans med SCB. Strax innan jul fick vi resultatet för höstens undersökning och kan konstatera att kommunen håller ställningarna väl jämfört med senaste undersökningen (2022) och riksgenomsnittet. När det gäller hur kommunen totalt sett sköter sina verksamheter så bibehålls en fortsatt generellt sett högre eller mycket högre nöjdhetsgrad jämfört med riket. Det finns även en positiv trend när det gäller befolkningens upplevelse när det gäller att kunna resa kollektivt till och från kommunen, arbetspendling förefaller däremot upplevas svårare. Upplevelsen av trygghet i kommunen har förstärkts ytterligare från tidigare höga nivåer och ligger långt över riket. Även bemötandet från och förtroendet för kommunens förvaltning och politik är mycket gott enligt de som svarat i undersökningen.

Sammanfattningsvis så är kommunen enligt de svarande i undersökningen, som helhet fortsatt en mycket bra plats att leva och bo på, där kommunen på ett förtroendefullt sätt sköter sina verksamheter och uppdrag med god kvalitet och med ett gott bemötande och där de allra flesta och fler än tidigare kan rekommendera andra att flytta hit.

2.6.5.1.2 Långsiktigt hållbar kommunutveckling

Långsiktigt hållbar kommunutveckling

Kommentar

Uppföljning sker på helår utifrån en samlad bedömning kring måluppfyllelse agenda 2030. Den samlade bedömningen bygger på en sammanställning av förvaltningarnas arbete för hållbarhet inom grunduppdraget samt kommunövergripande antagna åtaganden.

Kommunen har antagit klimatlöfte 17 om att ställa krav på hållbara transporter vid upphandling. Kommunen har tidigare satsat stort på biogas men 2023 avvecklades gasstationen i Dals-Ed, vilket inneburit att gasbilar har sålts och ersatts med fossildrivna bilar. Här har vi därför en utmaning framöver för att ställa om fordonsflottan där det är möjligt och få till en fungerande laddinfrastruktur. För närvarande består flottan av 54 fordon, varav en elbil. Under 2025 planeras att byta ett antal bilar i hemtjänsten. Kommunens arbetsmaskiner drivs av fossila bränslen. Förutom inköp av nya bilar köper kommunen även in begagnade bilar. Under 2024 fick kommunen sina första publika snabbbladdare i Ed.

100 % av kommunens gamla gatljusarmaturer är nu utbytta mot led-armaturer vilket kommer att spara energi framöver. Det har också bytts ut en del gamla ljusarmaturer i verksamhetslokaler, bland annat vid Snörrums ombyggnad av förskola till skollokaler. Utbytet av fönster på Snörumsskolan är slutfört. Byte av ventilation på Utsiktens skola är färdig och besiktad. Nämda investeringar skapar förutsättningar för fortsatt minskningen av elförbrukningen.

Matsvinnet i kommunens kök mäts varje dag och här har vi en god utveckling. Vi har fler som kommer och äter i matsalen och delaktigheten på matråden har gjort att eleverna får tycka till. Klimatavtrycket, som inkluderar såväl skola som äldreomsorg, ligger strax över gränsen på 1,5 CO₂e. Äldreomsorgen drar upp det resultatet något. För att få ner klimatavtrycken har vi övergått till att blanda ut vår köttfärs med växtbaserad färs för att få ner klimatpåverkan. Detta görs i alla våra kök. Vi har hög andel svenska livsmedel i maten som lagas, här är vi topp 10 i Sverige och har uppmärksammats av Jordbruksverket för detta.

Att människor har ett arbete är en mycket viktig faktor för inkludering. Arbetslösheten i

Dals-Ed är fortsatt låg vilket är positivt utifrån flera aspekter inom social hållbarhet. Det innebär dock att det innebär utmaningar för företag att hitta kompetens men också att de individer som inte ännu etablerat sig på arbetsmarknaden till viss del står ganska långt ifrån arbetsmarknaden.

Elevers behörighet till vidare studier har totalt sett ökat och det är mycket glädjande att behörigheten inom grundskolan är 5:e högst i Sverige och högst i Västra Götaland. Dock är måluppfyllelsen för detta års årskurs 9 låg och 11 av 44 blev tyvärr inte behöriga till gymnasiet även om 5 av dess läser programinriktat val. Dock är problematisk skolfrånvaro fortsatt relativt hög i våra verksamheter samt att måluppfyllelsen har minskat. Det bedöms finnas flera olika orsaker till detta men psykisk ohälsa och problematisk skolfrånvaro bedöms vara en orsak och det är något som är relativt högt framförallt i grundskolan. Satsningen på skolsociala team enligt Backa Barnet hoppas vi ska ge god effekt och bryta problematisk skolfrånvaro.

Under 2024 fortsatte också andelen lånetillfällen i Fritidsbanken öka. Under 2024 registrerades 709 lånetillfällen, vilket kan jämföras med 548 för 2023 och dessa 709 lån genererade under året totalt 6 293 utlånade artiklar, jämfört med 4 887 under 2023. Det tyder på att det cirkulära tänket etableras i positiv riktning och det skapar fler tillfällen för meningsfull fritid för fler i samhället.

I verksamheterna pågår en rad olika aktiviteter på temat energi och klimat som också bidrar till en långsiktigt hållbar kommunutveckling. Bland annat har cyklar köpts in till hemtjänsten för kortare transporter i tjänsten, tekniken för digitala möten är bättre och det är viktigt att fortsätta sträva efter den formen för möten. Vi behöver fortsätta i verksamheterna med att förbättra samordning av fordonsanvändandet mellan verksamheterna och planera arbetet ännu bättre för att minska bilbehovet, etablera cykelgarage för att underlätta användande av cykel i tjänsten, arbeta utifrån Naturvårdsplan för att minska behovet av röjning och klippning, öppna upp ännu mer för dialog om klimat- och energifrågor i ledningsgrupper, arbeta mer med energieffektivisering. Vi behöver också se över styrdokument, t ex Resepolicyn, för att tydliggöra regelverk och tillämpning för att minska bilresandet till förmån för kollektivtrafik och digitala möten.

2.6.5.2 Medarbetarnytta

2.6.5.2.1 Högt medarbetarengagemang och god arbetsmiljö

Högt medarbetarengagemang och god arbetsmiljö

Kommentar

För att mäta medarbetarnytan i grunduppdraget, används resultatet av uppföljningen av Dals-Eds Arbetsmiljöpolicy där 7 målsättningar kring arbetsmiljöarbetet definieras på kommunövergripande nivå och finns att följa vidare under rubriken Väsentliga personalförhållanden i Årsredovisningen.

Gällande de fyra första målsättningarna; Medarbetarengagemang, Stolta medarbetare, Medarbetarens påverkan på arbetssituationen samt Arbetsplats fri från diskriminering, så uppnås dessa inte. Målen uppfylls dock när det gäller att andelen medarbetare som nyttjar kommunens friskvårdsförmån ökar och att den totala sjukfrånvaron minskar. När det gäller antal medarbetare per chef så uppnås detta inom kommunstyrelsens förvaltningar och delvis inom socialförvaltningen och FOKUS-förvaltningen.

2.6.5.3 Ekonominytta

2.6.5.3.1 Effektivt resursutnyttjande

Effektivt resursutnyttjande

Kommentar

Tid är pengar och varje krona ska vara till nytta. Det är allas vår skyldighet att tillse att alla verksamheter, processer, inköp, arbetssätt och rutiner är effektiva och värdeskapande. Genom arbete med genomlysning och effektivisering säkerställer vi att vi inte lever över våra tillgångar och att varje krona är till nytta. Syftet är att bromsa nettokostnadsutvecklingen och sänka kostnadsläget i kommunen som helhet men också se till att rikta resurser till de politiska ambitionerna och målen om att bli mer attraktiv som plats och bli fler invånare.

Verksamheterna har arbetat i varierande grad med processutveckling, annars har fokus mycket varit på att anpassa verksamheterna till nya budgetförutsättningar och till nya förutsättningar när det gäller volymer. Förvaltningar och verksamheter har genomfört flera planerade aktiviteter och åtgärder, som syftar till högre effektivitet och/eller lägre kostnader. Det handlar främst om att omfördela och prioritera bland arbetsuppgifterna utifrån kärnan i grunduppdraget som respektive enhet har samt att minska kostnaderna, företrädesvis personalkostnader, som står för den största andelen. Det senare sker varaktigt genom naturlig avgång samt tillfälligt genom återhållsamhet och anpassning vid t ex längre sjukfrånvaro. Detta fick delårseffekt under 2023 och har fortsatt under 2024 för att förhålla oss till den tydliga budgetanpassning som nu är fördelad i förvaltningarnas budgetram. För kommunstyrelsens del har anpassningarna varit särskilt märkbara och genom den organisationsöversyn som genomförts under 2024 har vi fått en tydligare bild över resurserna och hur verksamheterna ska organiseras framöver. Fokus har under den här perioden varit stort på att effektivisera och prioritera våra respektive grunduppdrag i enheterna. Med de åtgärder som vidtagits under 2023, 2024 och planeras framåt för 2025, råder också bättre förutsättningar för att förhålla oss till den förändrade budgetramen.

Återstår framåt att även analysera de konsekvenser som förändringarna får och hur vi kan utifrån detta upprätthålla en tillräckligt god service och kvalitet inom våra respektive ansvar i förvaltningen samt arbetsmiljö för våra medarbetare - för att vi ska bedöma hållbarheten i effektiviseringsåtgärderna. Det finns även ständiga förbättringar att åstadkomma framöver och det behöver vi fortsatt ha fokus på. Vi behöver även ha fokus på hur demografiförändringarna som vi är inne i och har att ta hänsyn till framåt givet befolkningsprognosen, faktiskt påverkar och anpassa organisation och arbetssätt så effektivt som möjligt. Det analys- och anpassningsarbetet pågår men har vi också att arbeta med framöver.

2.6.6 UPPFÖLJNING UTVECKLINGSMÅL

2.6.6.1 Utvecklingsmål: 5 000 invånare år 2035

Definition av målet:

Varje år ökar befolkningen och år 2035 är vi 5 000 invånare i Dals-Eds kommun.

Den negativa befolkningsutvecklingen behöver vändas för att upprätthålla tillväxt, kompetensutveckling och skatteunderlag på platsen samt bibehålla en hög kvalitet i kommunens verksamheter. Kommunen ska vara en attraktiv plats att bo, leva och verka på - målet blir en indikator på hur väl vi tillsammans med företag, föreningar och invånare lyckas.

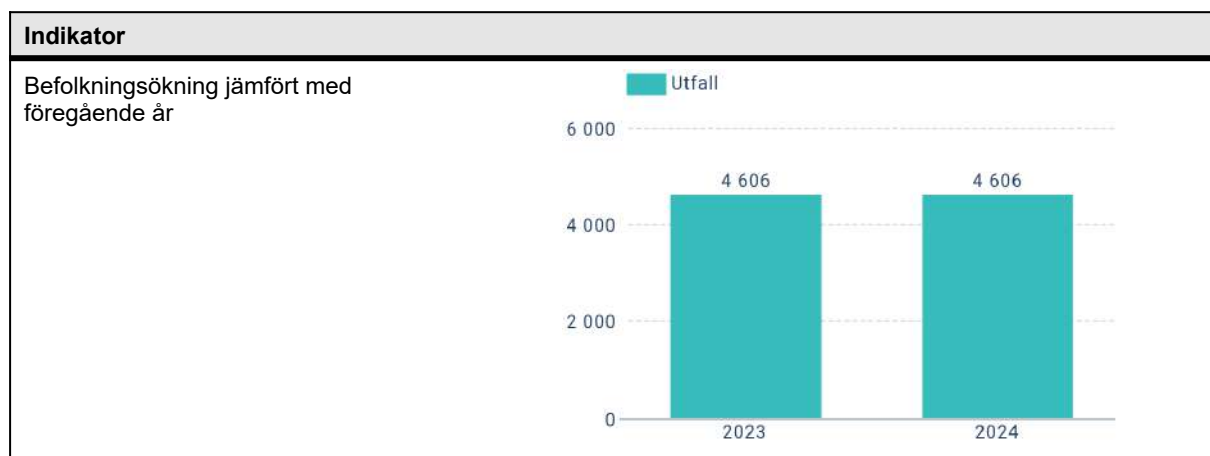
Bedömning måluppfyllelse:

Befolkningsmålet om årlig befolkningsökning uppnås inte för 2024 då Dals-Eds kommuns invånarantal per 2024-12-31 ligger kvar på samma nivå som föregående år, 4 606 invånare.

Kommunen har under året ett positivt flyttningsnetto (+16), vilket innebär att fler flyttar in än ut ur kommunen. Jämfört med föregående år är detta en förbättring då flyttningsnettot för 2023 var negativt (-7). Födelsenettot för 2024 är negativt (-15), vilket innebär att fler avlider än föds. Jämfört med föregående år är däremot också detta en förbättring då födelsenettot för 2023 var -44 personer.

För att vända befolkningsminskningen och för att klara kompetensförsörjningen behöver vi locka fler nya invånare i barnafödande och arbetsför ålder. De insatser som gjorts under perioden för att utveckla marknadsföring och attraktivitet har riktats främst mot dessa grupper, men mer arbete krävs för att uppnå en ökad befolkning.

Strategier	Kommentar
Attraktivitet	Under perioden har följande åtgärder genomförts utifrån utvecklingsplanens strategi om attraktivitet: • Bänkar har kommit upp i Freudentahlska trappen • Ny lekplats- och skateutrustning samt grillar i Terrassparken • Lekplatsutrustning från Terrassparken placeras ut på Eds badplats • Bänkbord placeras ut längs Nössemarksvägen och Le-området • Vassröjning mellan Terrassparken och badplatsen • Enhetliga informationsskyltar har satts upp. På de informationsskyltar som finns på lek- och badplatser finns också en QR-kod med länk till en enkät för att lämna förbättringsförslag och andra synpunkter på platsen för att fånga upp hur platserna kan bli ännu mer attraktiva. • Förbättringar av DiscGolf-banan vid Sågtjärn har skett • Bänkar och nya papperskorgar har utplacerats längs Strandpromenaden för ökad attraktivitet • Uppdatering av Ängs lekplats har påbörjats • Flera evenemang har genomförts, bl.a. Skridskodisco, utbildnings- och jobbmässa, marknader, kulturvecka och Fall fest.
Marknadsföring	Under perioden har följande åtgärder genomförts utifrån utvecklingsplanens strategi om marknadsföring: • Annonsering i Dagens Industri med fokus livskvalitet, tågpendling och arbete • Annonsering TV-skärmar Göteborgs universitet med fokus bästa platsen för unga att bo, tågpendling, arbete och evenemang • Annonsering studieblock Göteborgs universitet med fokus på att arbeta i Dals-Ed • Inköp av flaggvimplar till lyktstolpar för att visa upp evenemang i kommunen • Kampanjer i sociala medier med fokus evenemang • Avtal med mäklare för att marknadsföra och sälja tomter • Marknadsföringsfilmer har färdigställts

2.6.7 SLUTSATSER AVSEENDE GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING OCH EKONOMISK STÄLLNING

Det ekonomiska läget som kommunen gick in med 2024, med hög inflation och ökande räntekostnader har inneburit att kommunen drabbats hårt genom krympande utrymme att bedriva välfärdsverksamhet och att utveckla kommunen. Utöver detta kämpar kommunen även med en enligt de senaste årens trend och befolkningsprognos, minskande och allt äldre befolkning samtidigt som andelen barn och unga minskar. Detta påverkar även planeringsförutsättningarna framåt och behov av omställningar i förvaltningarna. Trots att

kommunen uppvisat ett negativt resultat för såväl år 2023 som för 2024, så är resultatet ändå betydligt bättre än vad som budgeterats vilket innebär att den ekonomiska ställningen inte försämrats i den utsträckning som befarats. Under 2024 ökade pensionskostnaderna kraftigt vilket starkt bidragit till det ansträngda ekonomiska läget och resultatet för året. Trycket från såväl pensionskostnader som inflation och räntor väntas lätta framöver under planperioden för att återgå till ökad måluppfyllelse av de finansiella målen och för att uppnå positiva resultat framöver för att klara våra kommande utmaningar och investeringar.

2.7 VÄSENTLIGA PERSONALFÖRHÅLLANDEN

2.7.1 Viktiga händelser under perioden

Viktiga händelser under perioden

I Dals-Eds kommun är vi över 600 medarbetare som varje dag året om skapar värde, levererar tjänster och service i kommunens alla verksamheter. Våra uppdrag ser olika ut beroende på vilken verksamhet vi arbetar inom och alla medarbetare representerar Dals-Eds kommun. Personalredovisningen lyfter fram medarbetarperspektivet, visar utveckling genom tillbakablickar, summerar året som gått och blickar framåt mot framtida utmaningar.

Kompetensförsörjning kommer att vara en av de viktigaste frågorna kommande år, där hela medarbetarlivs cyklén kommer att stå i fokus, för att attrahera, behålla samt utveckla medarbetare. Engagerade ledare och ett aktivt medarbetarskap skapar förutsättningar för att vi ska upplevas som en attraktiv arbetsgivare. Tillsammans skapar vi en god arbetsmiljö och ett hållbart arbetsliv.

2.7.2 Attraktiv arbetsgivare

Personalstatistik

Anställda	2024	2023	2022
Antal tillsvidareanställningar	556	560	551
- Varav kvinnor (%)	80 %	80 %	75 %
- Varav män (%)	20 %	20 %	25 %
Antal visstidsanställningar (exkl. timavlönade)	44	45	70
Totalt anställda	600	605	621
Andel heltidsanställda	83,3%	77,6%	71%
- För kvinnor (%)	81,7%	75,7%	67%
- För män (%)	89,6%	84,9%	85,5%

Anställda

Not: Siffror från HR-system november respektive år. Pga byte av HR-system kan siffrorna mellan 2024 och tidigare år inte vara helt jämförbara.

Dals-Eds kommun hade totalt 600 anställda (exkl. timavlönade) vid mättillfället den 1 november, vilket är en minskning med 5 medarbetare jämfört med föregående år. 556 var tillsvidareanställda och 44 visstidsanställda. Jämfört med föregående år är det en minskning med 4 tillsvidareanställda och en minskning med 1 visstidsanställda.

Av de tillsvidareanställda var 80 % kvinnor och 20 % män.

Sysselsättningsgrad

Av kommunens tillsvidare- och visstidsanställda arbetar 83,3% (2024:77,6%) heltid, vilket är en ökning med 5,7 procentenheter jämfört med föregående år. Nedbrutet per kön arbetar 81,7% av kvinnorna heltid, vilket är en ökning med 6 procentenheter och bland männen arbetar 89,6% heltid, vilket är en ökning med 4,7 procentenheter jämfört med 2023.

Åldersstruktur

Medelåldern för kommunens tillsvidare- och visstidsanställda var 47,2 år (2023: 47,6 år). För kvinnor 46,7 år (2023: 46,3 år) och för männen 48,6 år (2023: 48,9 år).

Av de tillsvidareanställda var 21,4% 60 år eller äldre, vilket är en ökning med 1,4 procentenheter, och 29,7% är mellan 50-59 år, vilket är en ökning med 2,8 procentenheter jämfört med 2023.

Under 2024 har 15 personer gått i ålderspension, vilket är oförändrat i jämförelse med 2023.

De yrkeskategorier med störst andel kommande pensionsavgångar fram till 2029 är undersköterskor, stödassistenter, personal inom teknik och service, enhetschefer och socialsekreterare.

Heltid som norm

Under 2020 tog Kommunstyrelsen beslut om handlingsplan för heltidsresan och under 2024 har andelen heltidsanställda ökat med ytterligare 5,7 procentenheter jämfört med föregående år. Från starten 2020 ser vi en total ökning på 21,1 procentenheter. Detta har uppnåtts genom att vi har anpassat organisationen till fler heltidsanställningar. Målsättningen är 85% till 2030.

Från 2023 ändrades arbetet kring heltidsresan i förvaltningsform integrerat i verksamheten. I samband med övergången ändrades även benämningen "Heltidsresan" till "Bemanningsplanering utifrån heltid som norm, verksamhetens behov och utveckling samt hållbart arbetsliv". Målsättningarna från Heltidsresan kvarstår och följs upp utifrån "Processplan för Heltid som norm".

Uppföljning mål - Heltid som norm

I kommunens "Processplan för Heltid som norm" från 2021 anges tre mål samt delmål avseende heltidsanställningar. Bakgrunden till arbetet med heltidsresan är den central överenskommelse mellan Kommunal och SKR i syfte att öka andelen heltidsanställda.

Nedan följs målsättningarna i processplanen upp. Uppföljning redovisas utifrån;

● = godkänd, ● = delvis godkänd/oförändrat, ● = ej godkänd

	Målsättning		2024	2023	2022	2021	Kommentar
1	Att år 2030 är 85% av Dals-Ed kommuns anställningar heltidsanställningar.	●	83,3%	77,6%	71%	66,5%	Utgångsläge 2020: 62,2% Målet godkänt utifrån uppfyllt delmål.
	Delmål		75%	73%	68%	65%	Delmål som angetts i processplanen.
	Riket		IU	86,8%	85,5%	84,1%	
2	Att senast 1 januari 2024 erbjuder Dals-Eds kommun alla deltidsanställda heltid	●	Målsättningen är att alla nyanställningar ska vara på heltid, vilket innebär att det är ett inriktningsmål att förhålla oss till. Beslut togs i KLG att vi arbetar med erbjudande om heltid för deltidsanställningar även under 2024.				
3	Att senast 1 januari 2024 är alla nyanställningar på heltid	●	Målsättningen är att alla nyanställningar ska vara på heltid, vilket innebär att det är ett inriktningsmål att förhålla oss till. Beslut togs i KLG att vi arbetar med erbjudande om heltid för deltidsanställningar även under 2024.				

● ● ●

Ledarskap och strategisk kompetensförsörjning

Ledarskapet är avgörande för välfärdens möjligheter att attrahera och behålla kompetenta och engagerade medarbetare. För att utveckla välfärden behövs chefer som kan leda och driva förändring tillsammans med sina medarbetare. En avgörande roll spelar de chefer som finns närmast brukare, patienter, elever och invånare.

Under året antogs en kommunövergripande strategisk kompetensförsörjningsplan av KS 240619. Med strategisk kompetensförsörjning menas en process för att fortlöpande och

långsiktigt säkerställa att organisationen har rätt kompetens för att nå verksamhetens mål och tillgodose medborgarnas behov. Kompetensförsörjning handlar således inte bara om att rekrytera utan även om hur vi tar hand om de medarbetare som arbetar hos oss idag, hur de trivs på jobbet och hur attraktivt det är att arbeta i Dals-Eds kommun. Planen presenterar pågående och planerade aktiviteter som knyts an till Sveriges kommuner och regioners (SKRs) nio strategier som arbetsgivare bör arbeta efter för att möta kompetensförsörjningsutmaningen inom offentlig sektor och presenteras utifrån kompetensförsörjningsprocessen. Modellen kan liknas vid en medarbetarlivscykel och involverar alla de faser en medarbetare går igenom tillsammans med en arbetsgivare. Arbetsgivare som lyckas med arbetet enligt modellen upplevs av sina medarbetare och arbetssökande som en attraktiv arbetsgivare.

Kommunens satsning på aktivt medarbetarskap har fortsatt under året i kommunens verksamheter, där respektive chef leder utbildningarna tillsammans med sina medarbetare. Ett aktivt medarbetarskap innebär att alla medarbetare, oavsett uppdrag, tar ett större ansvar och bidrar till sin egen och verksamhetens utveckling. Det resulterar i att vi ges förutsättningar att kunna vara långsiktigt hållbara genom att vara delaktig och se möjligheter att kunna påverka sin egen och andras arbetsmiljö i en positiv riktning.

Ledarforum är kommunledningens förlängda arm ut i verksamheterna för alla chefer i Dals-Eds kommun och leds av Kommundirektören. Främsta syftet är att skapa en plattform för utveckling av vår gemensamma organisationskultur med fokus på ledarskap. Forumet är ett tillfälle till information, dialog och förankring, erfarenhetsutbyte samt chefs- och ledarutbildningar.

Kompetensutvecklingsinsatser har genomförts inom ramen för ESF-projektet FENIXZ via Fyrbodal. Utbildningsinsatser som genomförts under året har främst varit utbildningar inom områden såsom coachande ledarskap, hälsa & stresshantering, leda i förändring, ekonomi för icke ekonomer, OSA - organisatorisk och social arbetsmiljö, AI för administratörer, AI för chefer och medarbetare, AI för vård och omsorgspersonal, service och bemötande, BAM - bättre arbetsmiljö, feedback och svåra samtal. Projektet pågår även under 2025. Totalt har 23 personer tagit del av utbildningarna inom ramen för projektet.

Via kommunens lärplattform erbjuds chefer kompetensutveckling inom ledarskap genom digital microlearning. Dessutom finns möjligheten att använda utbildningar till kompetenshöjande insatser för medarbetare på exempelvis arbetsplatsträffar. Totalt har 50 utbildningar genomförts under året i lärportalen, alltifrån medarbetarsamtal, lönesamtal, motiverande samtal, tillitsbaserat ledarskap och AI.

2.7.3 Hållbart arbetsliv

Arbetsmiljö och hälsa

En god arbetsmiljö resulterar i arbetsplatser som gynnar medarbetarna, organisationens välbefinnande och således även verksamheten och de vi är till för.

Under året har kommunen fortsatt arbetat med samverkan och arbetsmiljö på kommunövergripande, förvaltnings- samt enhetsnivå med fokus på ökad delaktighet och arbetsmiljöfrågor för ett hållbart arbetsliv. Utbildning erbjuds till chefer, medarbetare, fackliga representanter och skyddsombud inom ramen för avtal om samverkan och arbetsmiljö som finns att tillgå via HR-enhetens intranätsida.

Friskvårdsförmån i form av val mellan friskvårdstimme alternativt friskvårdsbidrag har erbjudits kommunens samtliga medarbetare. 257 medarbetare valde att nyttja

friskvårdsbidraget (2023: 227). Friskvårdsförmånen syftar till att stimulera hälsobefrämjande aktiviteter som i sin tur förväntas ge friskare medarbetare. Säftehälsan som är vår företagshälsovård har under året anlitats bl.a. till lagstadgade hälsoundersökningar, samtalsstöd samt övriga insatser kring hälsa och rehabilitering. Årshjul för arbetsmiljö är framtaget för att samla händelser som rör arbetsmiljö och att säkerställa det systematiska arbetsmiljöarbetet, årshjulet innehåller även uppföljning till politiker.

Uppföljning mål - Arbetsmiljöpolicy

I Dals-Eds Arbetsmiljöpolicy definieras 7 målsättningar med arbetsmiljöarbetet. Utöver detta ska varje verksamhet utarbeta verksamhetsnära arbetsmiljömål. Här följs arbetsmiljöpolicyens 7 mål upp på kommunövergripande nivå. Arbetsmiljöpolicyen och dess målsättningar antogs våren 2022, varmed år 2022 betraktas som utgångsläge i uppföljning av målen.

Uppföljning redovisas utifrån;

● = godkänd, ● = delvis godkänd/oförändrat, ● = ej godkänd

	Målsättning		2024	2023	2022	Kommentar
1	Kommunens medarbetar-engagemang ska öka ¹	●	77	80	81	Kan bero på val av metod för medarbetarundersökning och låg svarsfrekvens.
2	Andelen stolta medarbetare ska öka ²	●	4,0	4,1	4,2	Kan bero på val av metod för medarbetarundersökning och låg svarsfrekvens.
3	Medarbetarnas upplevelse att påverka sin arbetssituation ska öka ³	●	3,5	3,8	3,8	Kan bero på val av metod för medarbetarundersökning och låg svarsfrekvens.
4	Andelen medarbetare som upplever sin arbetsplats som fri från diskriminering samt upplevelsen att medarbetarna behandlas lika ska öka ⁴	●	4,3	4,5	4,5	Kan bero på val av metod för medarbetarundersökning och låg svarsfrekvens.

5	öka andelen medarbetare som nyttjar kommunens friskvårdsförmåner		257 (ca 43%)	227 (ca 38%)	239 (ca 38%)	Den 1 januari 2022 höjdes friskvårdsbidraget från 500 kr till 1500 kr. Siffrorna avser antal som nyttjat friskvårdsbidraget. Innan höjningen nyttjade 111 anställda friskvårdsbidraget (2021). Som alternativ ges friskvårdstimme, vilket inte ingår i jämförelsen. Andel = relation till antal tillsvidare och visstidsanställda enligt personalstatistiken ovan.
6	den totala sjukfrånvaron ska minska		7,9%	8,3%	8,8%	Minskning sedan 2022. Innan pandemin 2019: 6,5%
7	antal medarbetare per chef bör maximalt uppgå till 25 medarbetare. (För enheter över 25 medarbetare behöver ytterligare ledningsstöd tillföras.)	 		<i>Beskrivning</i> Inom Kommunledningsförvaltningen och Samhällsbyggnadsförvaltningen så uppnås målet gällande medarbetare per chef. Inom Socialförvaltningen och Fokusförvaltningen så uppnås målet delvis.		

Medarbetarundersökning

Under november genomfördes en uppföljande medarbetarundersökning av kommunens sju arbetsmiljömål genom en förkortad enkät till kommunens anställda. Totalt svarade 37 % av kommunens anställda på enkäten, vilket kan förklaras av val av metod för uppföljning av medarbetarundersökningen, då den genomfördes i en förenklad form i egen regi. .

Årets medarbetarundersökning bestod av 12 frågor med syftet att följa upp fem av kommunens sju arbetsmiljömål samt få en bild av hur medarbetare i Dals-Eds kommun upplever sin arbetssituation samt vad medarbetarna anser skulle bidra till att stärka Dals-Eds kommun som attraktiv arbetsgivare.

Andelen stolta medarbetare ska öka.

Kommunens medarbetarengagemang ska öka.

Medarbetarnas upplevelse att påverka sin arbetssituation ska öka.

Andelen medarbetare som upplever sin arbetsplats som fri från diskriminering samt upplevelsen att medarbetarna behandlas lika ska öka.

Öka andelen medarbetare som nyttjar kommunens friskvårdsförmåner.

Hållbart medarbetarengagemang (HME) omfattar 9 frågor av enkäten inom tre olika frågeområden vilka är motivation, ledarskap och styrning. HME är framtagen av SKR vilket ger möjlighet att på kommunivå jämföra via Koalada med övriga kommuner i riket. Medarbetarengagemang bedöms vara en av de viktigaste förutsättningarna för en organisations förmåga att nå goda resultat.

HME kommunen	2024	2023	2022	2020	2019
HME totalt	77	80	81	80	79
Motivation	77	82	82	80	79
Ledarskap	75	80	81	82	81
Styrning	78	79	81	79	77
Svarsfrekvens	37%	82%	86%	89%	84%

Huvudindex Hållbart Medarbetarengagemang, HME, är det sammantagna resultatet av samtliga frågeställningar och utgör totalindex Hållbart medarbetarengagemang (HME). Delindex är motivation, ledarskap och styrning.

Resultatet från HME visar att det totala resultatet har minskat från tidigare år med tre enheter. Detta kan delvis förklaras av en lägre svarsfrekvens samt val av metod för medarbetarundersökningen då vi genomfört den i egen regi samt förkortad version för 2024.

Medarbetarundersökningen visar också att Dals-Eds kommun anses vara en bra arbetsplats, men det finns förbättringsområden för att stärka medarbetarnas engagemang och välmående. Viktiga fokusområden inkluderar hållbara arbetsscheman, ökad friskvård och en starkt gemenskap genom små trivselåtgärder. Ledarskapets roll lyfts för att bygga inkluderande arbetsmiljöer och engagerade medarbetare. Därtill lyfts perspektivet att sprida goda exempel som sker i verksamheterna. För att säkerställa kvalitet krävs tillräcklig bemanning, fler utbildningsmöjligheter och bättre resurser inom skola och äldreomsorg. Tydliga roller, minskad administration och effektivare arbetssätt efterfrågas. Dessutom lyfts vikten av samarbete mellan olika verksamheter, belöning av insatser samt ökad delaktighet i beslut.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro	2024	2023	2022
Total sjukfrånvaro	7,9%	8,3%	8,8%
Varav långsjukfrånvaro 60 dagar eller mer	41%	39,2%	34,1%
Total sjukfrånvaro per kön			
Kvinnor	9,0%	9,1%	9,5%
Män	4,0%	5,3%	6,6%
Total sjukfrånvaro per åldersgrupp			
Under 30 år	7,6%	7,7%	9,2%
30 - 49 år	6,9%	6,9%	7,6%
Över 50 år	9,0%	9,7%	9,8%

Not: Siffror från HR-system respektive år. Pga byte av HR-system kan siffrorna mellan 2024 och tidigare år inte vara helt jämförbara.

Att förebygga och förkorta sjukfrånvaro och möjliggöra för medarbetare att stanna eller återgå i arbete är viktigt för den enskilda medarbetaren såväl som för organisationen.

Sjukfrånvarotal och orsaker svänger över tid och påverkas av faktorer som förändrade attityder i samhället, förändrade sjukskrivningsrutiner samt konjunkturläget. Starkast förklaringsfaktor har dock troligen förändringar av både reglerna och tillämpningen av sjukförsäkringen över tid. Nationellt sett visar analyser att under de senaste perioderna av hög sjukfrånvaro är det de psykiska diagnoserna beträffande ohälsan, särskilt bland kvinnor, som ökat mest. Sedan 2014 är psykisk ohälsa den vanligaste orsaken till sjukskrivning. Sjukfrånvaro kan ha många olika orsaker och det är många faktorer som bidrar till medarbetarens hälsa och välbefinnande. Att påverka sjukfrånvaro är därför en känd utmaning.

Under 2024 var den totala sjukfrånvaron 7,9% vilket är en minskning 0,4 procentenheter jämförelse med 2023 (2023: 8,3%). Sjukfrånvaron är fortfarande på en högre nivå än innan pandemin (2019: 6,6%). I jämförelse med 2023 ser vi en lägre, eller oförändrad nivå i alla åldersgrupper. Sjukfrånvaron minskade även sett till gruppen kvinnor respektive män. Kvinnor hade 2024 en sjukfrånvaro på 9,0% (2023: 9,1%) och för männen var motsvarande siffra 4% (2023: 5,3%). Andelen långa sjukskrivningar, längre än 60 dagar, i förhållande till den totala sjukfrånvaron har ökat. Av den totala sjukfrånvaron utgör de långa sjukskrivningarna 41% för 2024 (2023: 39,2%).

Grafen visar den totala sjukfrånvaron per månad år 2022-2024. Bilden är hämtad från HR-systemet. Pga byte av HR-system kan siffrorna mellan 2024 och tidigare år inte vara helt jämförbara.

Tillbud och arbetsskador

Typ av skada	Antal 2024	Antal 2023	Antal 2022
Riskobservationer	28	23	45
Tillbud	165	108	102
Arbetsskador	88	88	120
Totalt antal arbetsskador och tillbud	281	219	267

Arbetsgivaren är skyldig att utreda orsakerna till olyckor, sjukdomar och allvarliga tillbud i arbetet. Därför är det viktigt att systematiskt undersöka och analysera vilka arbetsskador och tillbud som anmäls, vad som ska åtgärdas och hur man förebygger att andra personer drabbas. Rapportering av händelser sker via KIA, som är kommunens digitala informationssystem kring arbetsmiljö, syftet med KIA är att digitalt rapportera in samtliga händelser för att kunna hantera och utreda avvikelser inom arbetsmiljö samt att arbeta förebyggande.

Under 2024 rapporterades 165 tillbud, vilket är en ökning med 57 jämfört med 2023. Antalet anmälda arbetsskador ligger totalt sett på en oförändrad nivå jämfört med 2023. Av 88 arbetsskadeanmälningar under 2024 var 79 olycksfall, 6 färdolycksfall och 3 arbetssjukdomar.

Antalet anmälda riskobservationer, tillbud och arbetsskador var totalt 281 under 2024 (2023: 219 st). De vanligaste orsakerna var under året hot och våldssituationer, ohälsosam arbetsbelastning (stress mm), skadad av (annan) person, fall från samma nivå (snubblat, halkat) samt akut överbelastning (dra, skjuta, lyfta mm). De vanligaste förekommande platserna var hos brukare i särskilt boende eller i enskilt hem, i utbildningslokal eller klassrum. De vanligaste förekommande aktiviteterna är i undervisning, aktivitet på rast, insats samt personlig omvårdnad.

Personal- och arbetsmiljögenomgång

Personal- och arbetsmiljögenomgångar har inte genomförts mellan HR och kommunens chefer under 2024 pga budgetanspassningar samt resursminskning på HR-enheten.

Rehabilitering

Chef har rehabiliteringssamtal när medarbetaren varit sjuk 6 gånger på 12 månader (upprepad korttidsfrånvaro), när medarbetarens sjukskrivning beräknas bli mer än 30 dagar, eller när medarbetaren själv begär det samt vid upprepade tidiga signaler om ohälsa. För att minska långtidssjukskrivning är tidiga samtal mellan chef och medarbetare viktigt och vid behov kan kartläggning genomföras med hjälp av kommunens företagshälsa.

2.7.4 Rätt lön i rätt tid

Lönebildning och personalkostnader

De centrala avtalen ligger till grund för den lokala lönebildningen i Dals-Eds kommun.

Löneöversynsprocessen innefattar årliga medarbetarsamtal, lönesamtal och löneöversynen blir då en del av en sammanhållen process som löper under hela året.

Inför löneöversyn genomför arbetsgivaren en analys av vilket behov av löneökningar som behövs för att kommunen ska klara sin personalförsörjning både på kort och lång sikt. Analysen innefattar omvärldsbevakning samt lönerelationen inom kommunen och ska också belysa om kommunen har jämställda löner enligt laga intentioner. HR-enheten gör en lönekartläggning årligen med syftet är att upptäcka, åtgärda och förhindra osakliga löneskillnader som har direkt eller indirekt samband med kön. Utifrån analysen och kommunens ekonomiska förutsättningar fastställs ramarna för löneöversynen. Nivån sätts i budgetprocessen och bygger bl a på prognoser från SKR, Sveriges kommuner och regioner.

Under året uppgick lönekostnaderna till 391 mkr (2023: 382 mkr). Medellönen var i november 2024 34 859 kronor vilket var en ökning med 1559 kr i jämförelse med 2023 (Nov 2023: 33 300 kr).

2.7.5 Framtida utmaningar

Framtida utmaningar

Sveriges kommuner och regioner, SKR, rapport "Välfärdens kompetensförsörjning 2023-2033" belyser de utmaningar som välfärdssektorn står inför. En åldrande befolkning medför ett ökat behov av tjänster inom äldreomsorgen, samtidigt som tillväxten av personer i arbetsför ålder och sysselsatta är begränsad under kommande tio år. Lösningen är tyvärr inte så enkel att enbart rekrytera fler. Kommuner och regioner, däribland Dals-Eds kommun, kommer att behöva förändra arbetssätt, främja ett hållbart arbetsliv, ta tillvara och utveckla de befintliga medarbetarna och utveckla samarbeten för att möta framtidens behov.

Det är av stor vikt att den kompetens som finns idag och i framtiden används i större omfattning i en arbetsmiljö som skapar förutsättningar för goda arbetsprestationer. Förmågan att ha rätt arbetsgivarpolitik under hela medarbetarlivscykeln dvs. att kunna attrahera, rekrytera, behålla och utveckla chefer och medarbetare och samtidigt skapa nya vägar till kompetensförsörjning är avgörande för att vi ska nå goda verksamhetsresultat och kommer att vara en stor del av det vardagliga arbetet idag och i framtiden.

Att fortsätta arbeta med kompetensutvecklingsinsatser genom kommunens lärplattform, interna utbildningar samt genom ESF-projektet FENIXZ kommer att vara en central del.

Trots framtida utmaningar ser vi att förutsättningarna för Dals-Eds kommun som organisation framgent är goda. Medarbetarundersökningen visar att man anser att Dals-Eds kommun är en god arbetsplats och att många medarbetare inom kommunen är engagerade och uppskattar sina kollegor och sitt arbete. Att vår organisation genomsyras av engagemang, meningsfullhet, ett gott arbetsklimat och stolthet av att arbeta i Dals-Eds kommun påverkar också upplevelsen att vi är attraktiva som arbetsgivare. Tillsammans ska vi fortsätta att arbeta för ett hållbart arbetsliv, fortsätta utveckla ett aktivt medarbetarskap och engagerade ledare och ännu bättre verksamhet för våra kommuninvånare, där både ledare och medarbetare tillsammans skapar värde, varje dag, för de vi finns för.

2.8 FÖRVÄNTAD UTVECKLING

Till följd av rådande utmaningar, framförallt osäkert säkerhetsläge i omvärlden, dramatiskt försvagad ekonomisk prognos, alltmer påtaglig kompetensförsörjningsutmaning samt sjunkande befolkningsprognos och en ökande försörjningskvot, så har kommunen under de senaste åren ställt om. Dels har ett omfattande anpassningspaket tagits fram till budgetberedningen med åtgärder för att kraftigt minska kostnader som delvis fick effekt under 2023 och med förstärkta effekter under 2024. Dels har vi behövt ställa om organisationen utifrån de kraftigt försämrade ekonomiska förutsättningarna under planperioden och fokusera på kärnan i våra respektive grunduppdrag i verksamheterna. Vi har nu ett fokus internt på att hantera det löpande grunduppdraget i första hand och behöver prioritera hårt när det gäller de mer långsiktiga strategiska perspektiven. De utvecklingssatsningar vi gör ska bedömas tydligt förstärka vår förmåga att långsiktigt klara våra grunduppdrag alternativt tydligt skapa en attraktivare kommun och plats utifrån det övergripande målet om att bli fler invånare.

Behov och förändrade förutsättningar i organisationen behöver i första hand hanteras genom interna samverkanslösningar alternativt samverkan med andra kommuner där samverkan inom Dalsland är en möjlighet. Anpassningsarbetet med budgetåtgärderna har tydligt gett effekt och det har skapat en god grund att arbeta vidare utifrån. Vi behöver också samtidigt fortsatt arbeta för ordning och reda, god service för de vi är till för och en bra arbetsmiljö som attraktiv arbetsgivare. Parallellt med anpassningsarbetet behöver vi utifrån den nya

Utvecklingsplanen som inleddes 2024, arbeta ännu mer aktivt för att stärka vår attraktivitet som kommun, för våra invånare, företagare, medarbetare, besökare - genom marknadsföring och attraktivitetshöjande åtgärder med de resurser som står till förfogande och tillsammans med övriga aktörer på platsen Dals-Ed i form av företag, föreningar och invånare, där det nya arbetssättet inom Dals-Ed & Co blir ett viktigt verktyg. Med utgångspunkt från den försämrade befolkningsprognosen och demografin är detta en överlevnadsfråga.

Dals-Eds kommun befinner sig, liksom övriga kommunsverige, mitt i en utmanande situation avseende kompetensförsörjning. Det är av stor vikt att den kompetens som finns idag och i framtiden används i större omfattning i en arbetsmiljö som skapar förutsättningar för goda arbetsprestationer. Förmågan att ha rätt arbetsgivarpolitik under hela medarbetarlivscykeln. Att kunna attrahera, rekrytera, behålla och utveckla chefer och medarbetare och samtidigt skapa nya vägar till kompetensförsörjning är avgörande för att vi ska nå goda verksamhetsresultat och kommer att vara en stor del av det vardagliga arbetet idag och i framtiden. Trots framtida utmaningar ser vi att förutsättningarna för Dals-Eds kommun som organisation framgent är goda. Vi har ett starkt medarbetarengagemang, där både ledare och medarbetare tillsammans skapar värde, varje dag, för de vi finns för. Att vår organisation genomsyras av engagemang, meningsfullhet, ett gott arbetsklimat och stolthet av att arbeta i Dals-Eds kommun påverkar också upplevelsen att vi är attraktiva som arbetsgivare. Glädjande är också att handlingsplanen för heltidsresan, som gått från ett projekt till att nu vara integrerat i verksamheterna och en del i bemanningsplaneringen, gett resultat genom att under 2024 har andelen heltidsanställda ökat med ytterligare 5,7 procentenheter jämfört med föregående år. Från starten 2020 ser vi en total ökning på 21,1 procentenheter. Detta har uppnåtts genom att vi har anpassat organisationen till fler heltidsanställningar. Målsättningen är 85% till 2030. Tillsammans ska vi fortsätta att arbeta för ett hållbart arbetsliv, fortsätta utveckla medarbetarskapet och engagerade ledare och ännu bättre verksamhet för våra kommuninvånare.

3 FINANSIELLA RAPPORTER

3.1 DRIFTREDOVISNING

Tabellen innehåller en redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten.

Belopp i tkr	Utfall 2024			Budget 2024	Budget-avvikelse
	Kostnad	Intäkt	Netto	Netto	
Skatter och statsbidrag					
Skatteintäkter	0	236 002	236 002	235 875	127
Preliminär slutavräkning innevarande år	0	-1 190	-1 190	139	-1 329
Definitiv slutavräkning föregående år	0	861	861	0	861
Inkomstutjämningsbidrag/-avgift	0	81 670	81 670	80 975	695
Kostnadsutjämningsavgift/-bidrag	0	22 674	22 674	22 739	-65
Regleringsavgift/bidrag	0	14 106	14 106	14 139	-33
LSS-utjämning	0	21 596	21 596	21 598	-2
Kommunal fastighetsavgift	0	16 069	16 069	13 567	2 502
Generellt statsbidrag övrigt	0	2 821	2 821	2 700	121
Summa skatter och statsbidrag	0	394 609	394 609	391 732	2 877
Nämnd					
Kommunfullmäktige	-741	0	-741	-842	101
- varav kommunfullmäktige	-60	0	-60	-131	71
- varav revision	-681	0	-681	-711	30
Valnämnden	-193	0	-193	-170	-23
KS - Kommunledningsförvaltningen	-42 656	5 941	-36 715	-40 075	3 360
- varav stöd, service- och styrfunktioner	-35 070	5 447	-29 623	-32 284	2 661
- varav plan- och byggenhet	-1 828	494	-1 334	-1 835	501
- varav överförmyndare	-1 197	0	-1 197	-900	-297
- varav politisk verksamhet	-4 561	0	-4 561	-5 056	495
KS - Samhällsbyggnadsförvaltningen	-133 712	87 133	-46 579	-51 769	5 190
- varav renhållningsverksamhet	-9 012	9 012	0	0	0
- varav VA-verksamhet	-11 377	11 377	0	0	0
- varav gator och vägar	-5 169	226	-4 943	-4 824	-119
- varav fastighetsverksamhet	-42 763	42 085	-678	-1 146	468
- varav städverksamhet	-8 457	2 106	-6 351	-7 323	972
- varav kostverksamhet	-19 040	6 923	-12 117	-12 716	599

Belopp i tkr	Utfall 2024			Budget 2024	Budget-avvikelse
- varav arbetsmarknads- och integrationsverksamhet	-9 479	6 847	-2 632	-4 332	1 700
- varav räddningstjänst	-8 657	972	-7 685	-8 118	433
- varav bostadsanpassning	-512	0	-512	-624	112
- varav övrig verksamhet	-19 246	7 585	-11 661	-12 686	1 025
FOKUS-nämnden	-227 248	88 523	-138 725	-137 470	-1 255
- varav barnomsorg	-30 301	6 762	-23 539	-23 141	-398
- varav grundskola	-79 729	10 561	-69 168	-68 347	-821
- varav särskola	-6 050	0	-6 050	-6 033	-17
- varav Utsikten	-67 077	67 077	0	0	0
- varav gymnasieskola	-25 822	1 257	-24 565	-24 665	100
- varav vuxenutbildning m.m.	-3 943	765	-3 178	-2 749	-429
- varav kultur- och fritid	-10 734	1 252	-9 482	-9 771	289
- varav nämnd	-877	0	-877	-859	-18
- varav administration	-2 715	849	-1 866	-1 905	39
Socialnämnden	-195 418	36 143	-159 275	-155 412	-3 863
- varav IFO	-27 563	3 080	-24 483	-21 216	-3 267
- varav LSS	-53 684	11 277	-42 407	-41 417	-990
- varav äldreomsorg	-50 831	8 609	-42 222	-41 286	-936
- varav hemtjänst	-31 396	3 206	-28 190	-24 385	-3 805
- varav hemsjukvård/rehab	-24 778	4 615	-20 163	-19 696	-467
- varav övrig verksamhet, inkl politisk verksamhet	-7 166	5 356	-1 810	-7 412	5 602
Summa nämnder	-599 968	217 740	-382 228	-385 738	3 510
Finansverksamhet					
- Arbetsgivaravgifter	-79 127	0	-79 127	-83 130	4 003
- Avtalsförsäkringar	-1 025	0	-1 025	-278	-747
- Pensionskostnader	-56 030	629	-55 401	-64 550	9 149
-Inlösen överskottsfond	0	0	0	0	0
- Personalomkostnadspåslag (PO)	0	116 949	116 949	113 477	3 472
- Personalförbrukning	-985	985	0	0	0
- Lönevaxling pension	-218	218	0	0	0
- Förmånsbilar	0	66	66	0	66
- Borgensavgift Edshus AB	0	585	585	600	-15
- Central löneökningsskatt	0	0	0	-667	667
- Timlöneförändring hela kommunen	-1 534	0	-1 534	0	-1 534

Belopp i tkr	Utfall 2024			Budget 2024	Budget-avvikelse
- Förändring semesterlöneskuld hela kommunen	-312	0	-312	-437	124
- Intern ränta	0	8 252	8 252	8 659	-406
-Effekt av finansiella leasing	-5 906	4 396	-1 510	0	-1 510
-Omställningsfond och kompensation höglön	-1 363	1 147	-217	0	-217
- Anpassnings- och effektiviseringsåtgärder	0	0	0	1 300	-1 300
-Ej utfördelade medel utökade behov	0	0	0	0	0
- Överskottsfond	0	1 251	1 251	0	1 251
- Finansiella intäkter	0	903	903	400	503
- Finansiella kostnader	-1 741	0	-1 741	-3 500	1 759
- Övriga intäkter och kostnader	-91	0	-91	0	-91
Summa finansverksamhet	-148 332	135 381	-12 950	-28 124	15 174
Årets resultat	-748 300	747 731	-569	-22 130	21 561

3.2 INVESTERINGSREDOVISNING

Tabellen gör det möjligt för fullmäktige att jämföra beslutade/beräknade totala utgifter och anslag med utfall.

INVESTERINGSREDOVISNING 2024					
Belopp i tkr	Budget 2024 överfört från 2023	Budget 2024 enl KF-budget	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse total projekt
Skattefinansierat	7 287	14 070	21 357	17 990	3 367
- därav Kommunstyrelseförvaltning inventarier hela kommunen (ekonomichef)	0	1 500	1 500	149	1 351
- därav Kommunstyrelsen (KS-ordf objektsreserv)	558	400	958	436	522
- därav Kommunstyrelseförvaltning (IT)	450	1 350	1 800	2 416	-616
- därav Samhällsbyggnadsförvaltning (fastighet skolrestaurang Haga)	1 698	4 720	6 418	10 549	-4 131
- därav Samhällsbyggnadsförvaltning (räddningstjänst)	3 401	500	3 901	645	3 256
- därav Samhällsbyggnadsförvaltning (kost och städ)	0	200	200	0	200
- därav Samhällsbyggnadsförvaltning (gata/väg/park/förråd)	1 105	4 400	5 505	3 320	2 185
- därav Samhällsbyggnadsförvaltning (objektsreserv)	75	1 000	1 075	475	600
Taxefinansierat	11 246	11 700	22 946	9 930	13 016
- därav Vatten- och avloppsverksamhet	10 846	11 500	22 346	9 701	12 645
- därav Renhållningsverksamhet	400	200	600	229	371
Exploateringsverksamhet	0	0	0	0	0
Anslutningsavgifter 2023	0	0	0	0	0
Totalt	18 533	25 770	44 303	27 920	16 383

Tabellen nedan visar ackumulerat och året investeringar

Belopp i tkr	2024					
Projekt	Ing.ack.utfall	Utfall 2024	Ack utfall 202412	Budget 2024	Budget totalt projekt	Avvikelse totalt projekt
FVM implementering 2020-2023	-32,5	0,0	-32,5	0,0	36,0	68,5
Årets övriga investeringar	0,0	181,0	181,0	1 500,0	1 500,0	1 319,0
Total inventarier hela kommun	-32,5	181,0	148,5	1 500,0	1 536,0	1 387,5
Kontorsmöbler LSS	43,1	0,0	43,1	13,0	56,0	12,9
Årets övriga investeringar	0,0	392,8	392,8	945,0	945,0	552,2
Total Ks objektreserver	43,1	392,8	435,9	958,0	1 001,0	565,1
Löne och personaladministrativt system (LPA-system)	1 868,9	0,0	1 868,9	604,0	2 473,0	604,1
It designer	3,4	115,4	118,8	296,0	300,0	181,2
Årets investeringar	0,0	428,2	428,2	900,0	900,0	471,8
Total IT investeringar	1 872,4	543,6	2 415,9	1 800,0	3 673,0	1 257,1
Ventilation Utsikten	5 064,8	1 843,8	6 908,6	0,0	4 004,0	-2 904,6
Sprinklersystem Timmergården	76,9	395,4	472,3	495,0	573,0	100,7
Ny fasad och fönster AME/Vestberga	456,4	215,2	671,6	435,0	892,0	220,4
Utrymningsväg utvecklingscenter	57,4	9,8	67,2	2,0	60,0	-7,2
Snörrum fönsterbyte	770,4	147,8	918,2	629,0	1 400,0	481,8
Central automatlarm	80,7	0,0	80,7	81,0	81,0	0,3
Brandlarm idrottshallarna Haga	201,2	0,0	201,2	98,0	300,0	98,8
Årets övriga investeringar	0,0	1 229,3	1 229,3	4 678	4 678	3 448,7
Total Fastighetsinvesteringar	6 707,8	3 841,3	10 549,1	6 418,0	11 988,0	1 438,9
Årets investeringar	0,0	645,5	645,5	3 901,0	3 901,0	3 255,5
Total räddningstjänst	0,0	645,5	645,5	3 901,0	3 901,0	3 255,5
Terassparken	299,8	72,1	371,8	200,0	500,0	128,2
Årets investeringar	0,0	3 423,5	3 423,5	6 580,0	6 580	3 156,5

<i>Belopp i tkr</i>	2024					
Total Samhällsbyggnadsförvaltning (gata/väg, Kommunförord/kost och städ)	299,8	3 495,6	3 795,3	6 780,0	7 080,0	3 284,7
ny dagvattenledning+spill med brunnar, ravinen Gamla real	311,0	390,8	701,7	400,0	711,0	9,3
VA sanering ledninsnät	154,6	-154,6	0,0	2 518,0	2 673,0	2 673,0
Förnyelse vattenreservoar	233,1	0,0	233,1	566,0	800,0	566,9
Ny S+V ledning längs med trafikverkets väg Håbol	253,3	1 696,3	1 949,6	2 946,0	3 200,0	1 250,4
Delning av luftbassäng	1 291,2	1 625,9	2 917,1	3 000,0	3 800,0	882,9
Årets övriga investeringar	0,0	3 899,0	3 899,0	12 916,0	12 916,0	9 017,0
Total Vatten verksamhet	2 243,1	7 457,4	9 700,5	22 346,0	24 100,0	14 399,5
Årets investeringar	0,0	228,7	228,7	600,0	600,0	371,3
Total Renhållningsverksamhet	0,0	228,7	228,7	600,0	600,0	371,3
Total Exploateringsverksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa kommunen	11 134,0	16 786,0	27 920,0	44 303,0	53 879,0	25 959,0
<i>Varav skattefinansierat</i>	<i>8 891</i>	<i>9 100</i>	<i>17 990</i>	<i>21 357</i>	<i>29 179</i>	<i>11 189</i>
<i>Varav taxefinansierat</i>	<i>2 243</i>	<i>7 686</i>	<i>9 930</i>	<i>22 946</i>	<i>24 700</i>	<i>14 770</i>
<i>Varav exploatering</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Kommentarer till investeringsverksamheten:

Cirka 36 procent av kommunens investeringar avsåg VA- och renhållningsverksamhet, 38 procent avsåg fastighetsinvesteringar, 16 procent gällde gata, väg och förrådsinvesteringar samt räddningstjänst, och 10 procent avsåg övriga investeringar inom IT och inventarier.

3.3 RESULTATRÄKNING

		Kommunen		Koncernen	
(mkr)		2024	2023	2024	2023
Verksamhetens intäkter	Not 1,9	163,4	154,3	196,0	185,8
Verksamhetens kostnader	Not 2,9	-534,0	-523,9*	-554,5	-543,9
Avskrivningar	Not 3	-21,9	-20,2*	-28,3	-26,9
Verksamhetens nettokostnader		-392,5	-389,8*	-386,8	-385,0
Skatteintäkter	Not 4	235,7	234,0	235,7	234,0
Generella statsbidrag och utjämning	Not 5	158,9	153,3	158,9	153,3
Verksamhetens resultat		2,1	-2,5*	7,8	2,3
Finansiella intäkter	Not 6	2,8	3,2	2,9	3,1
Finansiella kostnader	Not 7	-5,5	-4,8*	-6,8	-5,9
Resultat efter finansiella poster		-0,6	-4,1*	3,8	-0,5
Extraordinära poster		0,0	0,0	0,0	0,0
ÅRETS RESULTAT (förändring av eget kapital)	Not 8	-0,6	-4,1*	3,8	-0,5
Resultatet i andel av skatter och bidrag		-0,1%	-1,0%*	1,0%	0,1%

*Uppdatering gällande justeringar för finansiella leasingavtal.

Från och med 2024 tillämpar kommunen RKR rekommendation för klassificering av operationell respektive finansiell leasing. Denna förändring innebär att per sista december 2024 har leasingkostnader om 4,4 mkr, som tidigare redovisats som rörelsekostnader, omklassificerats till avskrivningar om 3,2 mkr och räntekostnader om 2,7 mkr. Förändringen har resulterat i en nettoeffekt på resultatet om -1,5 mkr. Motsvarande justeringar har gjorts för 2023.

3.4 KASSAFLÖDESANALYS

		Kommunen		Koncernen	
(mkr)		2024	2023	2024	2023
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Verksamhetens intäkter	Not 1,9	163,4	154,3	196,0	185,8
Verksamhetens kostnader	Not 2,9	-534,0	-523,9*	-554,5	-543,9
Verksamhetens nettokostnader		-370,6	-369,6*	-358,5	-358,1
Skatteintäkter och intäkter av bidrag	Not 4,5	394,6	387,3	394,6	387,3
Finansiella intäkter	Not 6	2,8	3,2	2,9	3,1
Finansiella kostnader	Not 7	-5,5	-4,8*	-6,8	-5,9
Justering av ej rörelsekapitalpåverkande poster	Not 10	0,0	0,0	-0,2	-0,1
Verksamhetsnetto		21,3	16,1*	32,0	26,3
INVESTERINGAR					
Inköp av materiella tillgångar	Not 11,12,13	-16,7	-17,4	-25,1	-21,1
Avyttrade materiella tillgångar		0,3	0,8	0,5	0,8
Inköp av finansiella tillgångar		-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Avyttrade finansiella tillgångar		0,0	0,0	0,1	0,0
Investeringsnetto		-16,9	-17,1	-25,0	-20,8
FINANSIERING					
Utlåning/ökning långfristiga fordringar		0,0	0,4	0,0	0,4
Återbetald utlåning		-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Långfristig upplåning	Not 20	39,6	14,6	63,2	20,3
Amortering	Not 20	-29,6	-20,0	-55,6	-50,1
Kortfristig upplåning	Not 22	0,0	0,0	36,9	44,1
Amortering	Not 22	-1,8	-1,7*	-44,1	-24,5
Utdelning		0,0	0,0	0,0	0,0
Finansieringsnetto		7,5	-7,4*	-0,3	-10,5
Justering för rörelsekapitalets förändring					
Ökn(+)/minskn(-) pensionsskuld	Not 19	0,4	-1,6	0,4	-1,6
Ökn(+)/minskn(-) övriga avsättningar		0,0	0,0	0,4	-0,2
Ökn(-)/minskn(+) kortfristiga fordringar	Not 15,16	6,2	-2,2	6,5	-3,0
Ökn(+)/minskn(-) kortfristiga skulder	Not 22	-11,1	9,4*	-17,3	13,4
Förändring av likvida medel		7,4	-2,7	-3,3	3,6
Likvida medel vid årets början		25,0	27,7	48,5	44,9
Likvida medel vid årets slut		32,4	25,0	45,2	48,5

3.5 BALANSRÄKNING

		Kommunen		Koncernen	
(mkr)		2024	2023	2024	2023
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	Not 11	4,2	3,1	4,2	3,1
Materiella anläggningstillgångar					
- Mark, byggnader och tekniska anläggningar	Not 12a	326,8	329,3	589,6	593,2
-Finansiell leasing	Not 12b	69,6*	72,8*	0,0	0,0
- Maskiner och inventarier	Not 13	20,9	21,8	22,6	23,7
-Finansiella anläggningstillgångar	Not 14	22,2	21,7	4,2	3,8
- Långfristiga fordringar		0,0	0,0	0,1	0,2
Summa anläggningstillgångar		443,7	448,7*	620,7	624,0
Omsättningstillgångar					
Förråd mm	Not 15	3,1	3,1	3,4	3,5
Fordringar	Not 16	43,1	49,3	44,1	47,1
Likvida medel	Not 17	32,4	25,0	45,2	48,5
Summa omsättningstillgångar		78,6	77,4	92,7	99,1
SUMMA TILLGÅNGAR		522,3	526,1*	713,4	723,1
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital	Not 18				
Årets resultat		-0,6	-4,1*	3,8	-0,5
Justering av eget kapital		-14,0	-12,4*	0,0	0,0
Resultatutjämningsreserv		61,5	62,1	61,5	62,1
Övrigt eget kapital		153,4	155,3	168,7	168,5
Summa eget kapital		200,3	200,9*	234,0	230,1
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknade förpliktelser	Not 19	12,2	11,8	12,2	11,8
Övriga avsättningar		0,0	0,0	4,8	4,4
Skulder					
Långfristiga skulder	Not 20	208,3	200,8*	317,2	310,4
Kortfristiga skulder	Not 21	101,5	112,6*	145,2	166,4
Summa avsättningar och skulder		322,0	325,2	479,4	493,0
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		522,3	526,1*	713,4	723,1
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER					

		Kommunen		Koncernen	
Panter och därmed jämförliga säkerheter					
Ansvarsförbindelser					
Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder och avsättningar	Not 23	91,9	87,9	91,9	87,9
Övriga ansvarsförbindelser					
Borgensåtaganden	Not 24	248,8	263,8	8,8	8,3

*Uppdatering gällande finansiella leasingavtal

Den nya tillämpningen av RKR rekommendation från 2024 innebär att de redovisade finansiella leasingavtalen per sista december 2024 uppgår förändringarna till 69,6 mkr i tillgångar, 85,1 mkr i skulder samt en justering på 14,0 mkr i eget kapital. Justeringar har även genomförts för år 2023. Då per den 31 december 2023, tillgångar uppgick till 72,8 mkr, skulder till 86,8 mkr och en justering i eget kapital till 12,4 mkr.

3.6 NOTFÖRTECKNING

(mkr)	Kommunen		Koncernen	
Not 1 Verksamhetens intäkter	2024	2023	2024	2023
Avgifter affärsdrivande	24,6	21,5	23,1	22,9
Huvudavgift (barnomsorg, äldreomsorg, musikskola etc)	7,8	7,1	7,8	7,1
Hyror	13,3	13,0	47,4	43,1
Driftbidrag	42,0	38,3	42,0	38,3
Ersättning från FK för personlig assistent	8,3	7,3	8,3	7,3
Övriga bidrag	3,0	2,6	3,0	2,6
Övriga intäkter	64,4	64,5	64,4	64,5
Summa verksamhetens intäkter	163,4	154,3	196,0	185,8

(mkr)	Kommunen		Koncernen	
Not 2 Verksamhetens kostnader	2024	2023	2024	2023
Personalkostnader	391,2	382,0	396,0	386,5
Köp av huvudverksamhet	48,0	45,1	48,0	45,1
Hyror och leasingkostnader	15,5	15,8*	16,7	16,3
Material	18,4	21,1	26,6	30,6
Köp av tjänster	31,3	33,9	35,8	38,0
El och värmekostnader	9,6	9,1	9,6	9,1
Bidrag	12,6	11,2	12,6	11,2
Inkomstskatt	0,0	0,0	0,6	0,5
Övriga kostnader	7,4	5,7	8,6	6,6
Summa verksamhetens kostnader	534,0	523,9*	554,5	543,9

*Uppdatering gällande justeringar för finansiella leasingavtal.

(mkr)	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Not 3 Avskrivningar				
Immateriella	0,7	0,5	0,7	0,5
Inventarier	3,6	3,5	3,8	3,8
Finansiella leasing	3,2	3,2*	0,0	0,0
Fastigheter	13,4	13,0	22,8	22,6
Nedskrivning av immateriella och materiella anläggningstillgångar	1,0	0,0	1,0	0,0
Summa avskrivningar	21,9	20,2*	28,3	26,9

*Uppdatering gällande justeringar för finansiella leasingavtal.

(mkr)	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Not 4 Skatteintäkter				
Preliminär kommunalskatt	236,0	229,0	236,0	229,0
Preliminär slutavräkning innevarande år	-1,2	3,7	-1,2	3,7
Slutavräkningsdifferens föregående år	0,9	1,3	0,9	1,3
Summa skatteintäkter	235,7	234,0	235,7	234,0

(mkr)	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Not 5 Generella statsbidrag och utjämning				
Inkomstutjämning	81,7	80,6	81,7	80,6
Kommunal fastighetsavgift	16,0	14,3	16,0	14,3
LSS-utjämning	21,6	21,1	21,6	21,1
Kostnadsutjämning	22,7	23,7	22,7	23,7
Regleringsbidrag/-avgift	14,1	10,9	14,1	10,9
Generellt statsbidrag (Skolmiljarder och god vård och omsorg)	2,8	2,7	2,8	2,7
Summa generella statsbidrag och utjämning	158,9	153,3	158,9	153,3

(mkr)	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Not 6 Finansiella intäkter				
Inkomsträntor	1,5	1,5	1,6	1,4
Övriga finansiella intäkter	1,3	1,7	1,3	1,7
Summa finansiella intäkter	2,8	3,2	2,9	3,1

(mkr)	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Not 7 Finansiella kostnader				
Räntor anläggningslån	1,7	1,0	5,7	4,8
Räntekostnader pensionsskuld	1,0	1,0	1,0	1,0
Ränta på finansiella leasingavtal	2,7	2,8*	0,0	0,0
Övriga finansiella kostnader	0,1	0,0	0,1	0,1
Summa finansiella kostnader	5,5	4,8*	6,8	5,9

*Uppdatering gällande justeringar för finansiella leasingavtal.

(mkr)	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Not 8 Avstämning av balanskrav				
Årets resultat enligt resultaträkningen	-0,6	-4,1*	-0,6	-4,1*
- avgår samtliga realisationsvinster	0,0	-0,1	0,0	-0,1
- tillägg för realisationsvinster enligt undantag	0,0	0,0	0,0	0,0
- tillägg för realisationsförluster enligt undantag	0,0	0,0	0,0	0,0
- tillägg för orealiserade förluster i värdepapper	0,0	0,0	0,0	0,0
- avgår återföring av realiserade förluster i värdepapper	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-0,6	-4,2*	-0,6	-4,2*
- medel till resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	0,0	0,0
- medel från resultatutjämningsreserv	0,6	0,0	0,6	0,0
-Reservering till resultatsreserv (RER)	0,0	0,0	0,0	0,0
-Disponering från resultatsreserv (RER)	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets balanskravsresultat	0,0	-4,2*	0,0	-4,2*
Balanskravsunderskott från tidigare år	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa balanskravsresultat	0,0	-4,2*	0,0	-4,2*
Balanskravsresultat att reglera	0,0	0,0	0,0	0,0

*Uppdatering gällandejusteringar för finansiella leasingavtal
Resultat kört enligt kommun nivå. Det är ej aktiv i koncern nivå.

(mkr)	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Not 9 Jämförelsestörande poster				
Realisationsvinst vid försäljning	0,3	0,1	0,3	0,1
Utrangering av fastighetskomponenter i samband med ombyggnation	-0,3	0,0	-0,3	0,0
Summa jämförelsestörande poster	0,0	0,1	0,0	0,1

(mkr)	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Not 10 Justering av ej rörelsekapitalpåverkande poster				
Återbokning VA-Nössemark	0,0	0,0	0,0	0,0
Återföring överavskrivning 2019	0,0	0,0	0,0	0,0
Omklassificering	0,0	0,0	-0,2	-0,1
Summa justering av ej rörelsekapitalpåverkande	0,0	0,0	-0,2	-0,1

(mkr)	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Not 11 Immateriella anläggningstillgångar				
Ingående anskaffningsvärde	3,9	3,9	3,9	3,9
Ackumulerad avskrivning	-0,8	-0,3	-0,8	-0,3
Årets investeringar	1,8	0,0	1,8	0,0
Avskrivning	-0,7	-0,5	-0,7	-0,5
Redovisat värde vid årets slut	4,2	3,1	4,2	3,1

(mkr)	Kommunen		Koncernen	
Not 12a Mark, byggnader och tekniska anläggningar	2024	2023	2024	2023
Ingående anskaffningsvärde	542,0	527,2	921,5	903,7
Akkumulerad avskrivning	-212,7	-199,7	-328,0	-305,7
Årets investeringar	11,1	15,6	19,0	18,6
Utrangering	0,0	-0,8	0,0	-0,8
Försäljningar	-0,5	0,0	-0,4	0,0
Reavinst	0,3	0,0	0,3	0,0
Reaförlust	0,0	0,0	0,0	0,0
Nedskrivning	0,0	0,0	-2,0	-2,0
Avskrivning	-13,4	-13,0	-20,8	-20,6
Redovisat värde vid årets slut	326,8	329,3	589,6	593,2
Specifikation mark, byggnader och tekniska anläggningar				
Markreserv	22,8	22,8	39,8	39,8
Verksamhetsfastigheter	207,3	207,0	441,2	440,1
Fastigheter för affärsverksamhet	32,0	27,4	32,0	27,4
Publika fastigheter	34,5	33,8	34,5	33,8
Fastigheter för annan verksamhet	25,5	27,2	35,7	38,1
Pågående arbeten	4,7	11,1	6,4	14,0
Exploateringsmark	0,0	0,0	0,0	0,0
Redovisat värde vid årets slut	326,8	329,3	589,6	593,2

(mkr)	Kommunen		Koncernen	
Not 12b Finansiell leasing	2024	2023	2024	2023
Fastighet 1001 Hagalid	21,2	22,1	0,0	0,0
Fastighet 1002 Hagalid	19,8	20,7	0,0	0,0
Fastighet 1001 Edsgärdet	19,5	20,4	0,0	0,0
Fastighet 1002 Edsgärdet	9,1	9,6	0,0	0,0
Redovisat värde vid årets slut	69,6	72,8	0,0	0,0

(mkr)	Kommunen		Koncernen	
Not 13 Maskiner och inventarier	2024	2023	2024	2023
Ingående anskaffningsvärde	65,2	63,4	71,0	68,5
Akkumulerad avskrivning	-43,4	-39,9	-47,3	-43,5
Årets investeringar	3,8	1,8	3,8	2,5
Utrangering	-0,9	-0,0	-0,9	-0,0
Försäljningar	-0,4	0,0	-0,5	0,0
Reavinst	1,2	0,0	1,2	0,0
Reaförlust	0,0	0,0	0,0	0,0
Nedskrivning	-1,0	0,0	-1,0	0,0
Avskrivning	-3,6	-3,5	-3,7	-3,8

(mkr)	Kommunen		Koncernen	
Redovisat värde vid årets slut	20,9	21,8	22,6	23,7
Specifikation maskiner och inventarier				
Maskiner	6,6	5,4	6,6	6,9
Inventarier	11,7	12,5	13,4	12,7
Byggnadsinventarier	0,0	0,0	0,0	0,0
Bilar och andra transportmedel	2,0	2,1	2,0	2,3
Förbättringsutgifter på fast ej ägda av komm.	0,4	0,5	0,4	0,5
Konst	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga maskiner och inventarier	0,2	1,3	0,2	1,3
Redovisat värde vid årets slut	20,9	21,8	22,6	23,7

(mkr)	Kommunen		Koncernen	
Not 14 Finansiella anläggningstillgångar	2024	2023	2024	2023
Aktier/andelar				
Edshus AB	18,0	18,0	0,0	0,0
Dalslands Turist AB	0,2	0,2	0,2	0,2
Kommuninvest	3,4	2,9	3,4	2,9
Kommuninvest förlagslån	0,6	0,6	0,6	0,6
Föreningen eDIT lån	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrigt	0,0	0,0	0,0	0,1
Redovisat värde vid årets slut	22,2	21,7	4,2	3,8

(mkr)	Kommunen		Koncernen	
Not 15 Förråd, lager och exploateringsfastigheter	2024	2023	2024	2023
Förråd och lager	0,0	0,0	0,3	0,0
Exploateringsfastigheter	3,1	3,1	3,1	3,5
Redovisat värde vid årets slut	3,1	3,1	3,4	3,5

(mkr)	Kommunen		Koncernen	
Not 16 Kortfristiga fordringar	2024	2023	2024	2023
Kundfordringar	7,4	8,3	7,8	8,6
Interimsfordringar	32,6	37,9	33,0	35,3
Övrigt	3,1	3,1*	3,3	3,2
Redovisat värde vid årets slut	43,1	49,3*	44,1	47,1

(mkr)	Kommunen		Koncernen	
Not 17 Likvida medel	2024	2023	2024	2023
Kassa	0,0	0,0	0,0	0,0
Bank	32,4	25,0	45,2	48,5

(mkr)	Kommunen		Koncernen	
Summa likvida medel vid årets slut	32,4	25,0	45,2	48,5

Kommunen har en checkkredit på 15 miljoner kronor som ej var utnyttjad vid bokslutstillfället.

(mkr)	Kommunen		Koncernen	
Not 18 Eget kapital	2024	2023	2024	2023
Förändring av eget kapital				
Ingående eget kapital	200,9	205,0*	230,2	230,6
Årets resultat	-0,6	-4,1*	3,8	-0,5
Utgående eget kapital	200,3	200,9*	234,0	230,1
Uppdelning av eget kapital				
Resultatutjämningsreserv	61,5	62,1	61,5	62,1
Övrigt eget kapital	138,8	138,8*	172,5	168,0
Utgående eget kapital	200,3	200,9*	234,0	230,1

*Uppdatering gällandejusteringar för finansiella leasingavtal

Under 2021 och 2022 uppgick avsättningarna till resultatutjämningsreserven till 13,9 miljoner kronor respektive 8,1 miljoner kronor. För åren 2023 och 2024 medger balanskravsresultatet ingen ytterligare avsättning. Däremot används medel ur resultatutjämningsreserven under 2024 för att täcka respektive underskott.

(mkr)	Kommunen		Koncernen	
Not 19 Avsättningar för pensioner och liknade förpliktelser	2024	2023	2024	2023
Ingående avsättning	11,8	13,4	11,8	13,4
Nya förpliktelser under året	1,2	-0,9	1,2	-0,9
Varav				
Nyintjänad pension	0,0	-2,3	0,0	-2,3
Ränte- och basbeloppsuppräknig	0,9	0,8	0,9	0,8
Ändring av försäkringstekniska grunder	0,0	0,0	0,0	0,0
Förändring av löneskatten	0,1	-0,3	0,1	-0,3
Övrig post	0,2	0,9	0,2	0,9
Årets utbetalningar	-0,8	-0,7	-0,8	-0,7
Varav				
Pensioner	-0,8	-0,7	-0,8	-0,7
Utgående avsättning	12,2	11,8	12,2	11,8
Pensionsförpliktelsen minskad genom försäkring	56,1	37,9	56,1	37,9
Överskottsmedel i pensionsförsäringen	2,3	1,1	2,3	1,1
Aktualiseringsgrad/Utnedningsgrad	99,0%	98,0%	99,0%	98,0%
Specifikation till pensioner				
Särskild avtalspension/älderspension	7,9	7,3	7,9	7,3

(mkr)	Kommunen		Koncernen	
Förmånsbestämd/kompletteringspension	0,0	0,0	0,0	0,0
Ålderspension	3,3	3,5	3,3	3,5
Pension till efterlevande	1,0	1,0	1,0	1,0
Summa pensioner	12,2	11,8	12,2	11,8
Antal visstidsförordnaden				
Politiker	1	1	1	1
Tjänstemän	0	0	0	0

Beräkningsgrund för pensioner framgår av avsnittet Redovisningsprinciper.

(mkr)	Kommunen		Koncernen	
Not 20 Långfristiga skulder	2024	2023	2024	2023
Anläggningslån				
- Ingående värde	96,8	102,2	310,4	341,0
- Amortering	-24,2	-14,6	-33,8	-34,3
- Nästa års amortering lån	-5,4	-5,4	-42,3	-49,5
- Nya lån	39,6	14,6	64,7	34,3
-Långfristiga leasingskuld	85,1	86,8*	0,0	0,0
- Nästa års amortering leasingskuld	-1,8	-1,7*	0,0	0,0
- Skuld för statliga investeringsbidrag	22,2	22,2	22,2	22,2
- Pågående- investeringsbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0
- Ackumulerade upplösningar av investeringsbidrag	-4,0	-3,3	-4,0	-3,3
Summa långfristiga skulder	208,3	200,8*	317,2	310,4

(mkr)	Kommunen		Koncernen	
Not 21 Kortfristiga skulder	2024	2023	2024	2023
Kortfristiga del av långfristiga lån	5,4	5,4	42,3	49,5
Kortfristiga del av långfristiga leasingskuld	1,8	1,7*	0,0	0,0
Leverantörsskulder	18,4	16,2	17,9	20,3
Mervärdesskatt	0,0	0,0	0,0	0,0
Personalens skatter och avgifter	5,6	5,4	5,6	5,4
Interimsskulder	56,3	65,3	63,4	71,0
Övriga kortfristiga skulder	14,0	18,6	16,0	20,2
Summa kortfristiga skulder	101,5	112,6*	145,2	166,4

(mkr)	Kommunen		Koncernen	
Not 22 Förändring kortfristiga skulder	2024	2023	2024	2023
Förändring kortfristig del av långfristiga lån	1,8	1,7*	-7,2	19,6
Förändring kortfristiga skulder totalt	11,1	9,4*	21,2	32,5

(mkr)	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Not 23 Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulderna eller avsättningarna				
Ingående ansvarsförbindelse	87,9	90,9	87,9	90,9
Nyintjänad pension	0,0	-0,4	0,0	-0,4
Ränte- och basbeloppsuppräknig	5,9	5,8	5,9	5,8
Förändring av löneskatten	0,8	-0,6	0,8	-0,6
Ändringar av försäkringstekniska grunder	0,0	0,0	0,0	0,0
Byte av tryggande	0,0	-1,5	0,0	-1,5
Övrig post	2,4	-1,8	2,4	-1,8
Årets utbetalningar	-5,1	-4,5	-5,1	-4,5
Utgående ansvarsförbindelse	91,9	87,9	91,9	87,9

Beräkningsgrund för pensioner framgår av avsnittet Redovisningsprinciper.

(mkr)	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Not 24 Borgensåtaganden				
Borgen Edshus AB	240,0	255,5	0,0	0,0
Borgen Eds Ryttersällskap	1,1	1,1	1,1	1,1
Operationell leasing kopiering	1,5	1,5	1,5	1,5
Operationell leasing bilar	6,2	5,7	6,2	5,7
Summa borgensåtaganden	248,8	263,8	8,8	8,3

Operationell leasing kan liknas vid en vanlig hyrssituation och avtalen kan oftast avslutas utan extra kostnad. Beloppen ovan är en uppskattning.

(mkr)	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Not 25 Finansiell leasingavtal				
Fastigheter				
<i>Totala minimileasingavgifter</i>	122,4	126,8	0,0	0,0
<i>Nuvärde Minimileaseavgifter</i>	82,1	85,8	0,0	0,0
<i>därav förfall inom ett år</i>	3,7	3,7	0,0	0,0
<i>därav förfall senare än ett år, men inom fem år</i>	14,8	14,8	0,0	0,0
<i>därav förfall senare än fem år</i>	63,6	67,3	0,0	0,0
<i>Variabla avgifter som ingår i periodens resultat</i>	4,2	4,6	0,0	0,0

Dals-Eds kommun har i februari 2009 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 292 kommuner och landsting/regioner som per 2024-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av

Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Dals-Eds kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2024-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 601 095 707 587 kronor och totala tillgångar till 603 916 952 803 kronor. Dals-Eds kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 258 031 104 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 257 912 824 kronor.

3.7 VATTEN- OCH AVLOPPSVERKSAMHET

RESULTATRÄKNING			
(mkr)		2024	2023
Intäkter	Not 1	11,4	10,2
Kostnader	Not 2	-8,8	-8,2
Jämförelsestörande poster			
Avskrivningar och nedskrivningar	Not 3	-1,8	-1,6
Verksamhetens Nettokostnader		0,8	0,4
Finansiella intäkter			
Finansiella kostnader	Not 4	-0,8	-0,4
ÅRETS RESULTAT (förändring av eget kapital)		0,0	0,0

BALANSRÄKNING			
(mkr)		2024	2023
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
<i>Immateriella tillgångar</i>	Not 5	2,4	2,5
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	Not 6	31,9	27,6
Maskiner och inventarier	Not 7	1,4	1,2
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>		<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
Summa anläggningstillgångar		35,7	31,3
Omsättningstillgångar			
Fordringar		0,0	0,0
Likvida medel		0,0	0,0
Summa omsättningstillgångar		0,0	0,0
SUMMA TILLGÅNGAR		35,7	31,3
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			

RESULTATRÄKNING			
Eget kapital	Not 8	0,0	0,0
därav årets resultat		0,0	0,0
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknade förpliktelser		0,0	0,0
Skulder			
Långfristiga skulder/lån av kommunen	Not 9	30,8	25,5
Kortfristiga skulder/ förutbetalda avgifter	Not 10	4,9	5,8
Summa avsättningar och skulder		35,7	31,3
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		35,7	31,3
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER			
Panter och därmed jämförliga säkerheter		0,0	0,0
Ansvarsförbindelser		0,0	0,0

NOTER		
(mkr)	2024	2023
Not 1 Verksamhetens intäkter		
Brukningsavgifter	11,3	10,1
Anslutningsavgifter	0,1	0,1
Not 2 Verksamhetens kostnader		
Personalkostnader	-3,0	-2,7
Personal intern fördelning	-1,6	-1,8
Övriga kostnader	-4,2	-3,7
Not 3 Verksamhetens avskrivningar		
Avskrivningar på anläggningarnas anskaffn.värde	-1,8	-1,6
Avskrivningar på inventariernas anskaffningsvärde	0,0	0,0
Not 4 Verksamhetens finansiella kostnader		
Intern Ränta 1,5 % (beräknas på bokfört värde)	-0,8	-0,4
Not 5 Immateriella tillgångar		
Ackumulerat anskaffningsvärde	5,2	2,7
Bokfört värde	2,4	2,5
Not 6 Mark, byggnader och tekniska anläggningar		
Ackumulerat anskaffningsvärde	116,2	88,6
Bokfört värde	31,9	27,6
Not 7 Inventarier		
Ackumulerat anskaffningsvärde	5,0	3,8

NOTER

Bokfört värde	1,4	1,2
Not 8 Eget kapital		
Totala tillgångar beräknas som upplånade av kommunen	0,0	0,0
Not 9 Långfristiga skulder		
Lån av kommunen	30,8	25,5
Not 10 Kortfristiga skulder - förutbetalda avgifter		
Ackumulerade förutbetalda avgifter i tkr	4 937	5 792
därav 2024	-855	0
därav 2023	-1 685	-1 685
därav 2022	114	114
därav 2021	845	845
därav 2020	1 358	1 358
därav 2019	1 974	1 974
därav 2018	1 458	1 458
därav 2017	305	305
därav 2016	186	186
därav 2015	59	59
därav 2014	859	859
därav utgående 2013	319	319

3.8 REDOVISNINGSPRINCIPER

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning vilket bl.a. innebär att:

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunen och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt enligt RKR R2.

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde. Dals-Eds kommun innehar inga finansiella instrument för att generera avkastning eller värdestegring, vilka annars ska värderas till verkligt värde.

Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.

Sammanställda räkenskaper

Enligt LKBR är ett kommunalt koncernföretag en juridisk person över vars verksamhet, mål och strategier en kommun har ett varaktigt betydande inflytande. Vidare framgår att ett enskilt koncernföretag inte behöver omfattas av de sammanställda räkenskaperna, om det är utan väsentlig betydelse för kommunen.

Kommunen behöver beakta om sammanställda räkenskaper krävs för att möjliggöra en relevant och tillräcklig grund för utvärdering av god ekonomisk hushållning.

I de sammanställda räkenskaperna ingår, förutom kommunen, Edshus AB, som ägs till 100% av kommunen.

Extraordinära och jämförelsestörande poster

Intäkter eller kostnader i annan verksamhet än kommunens normala verksamhet redovisas som extraordinära poster. Enligt RKR R11 ska en post ska klassificeras som extraordinär om; händelsen eller transaktionen som ger upphov till posten saknar ett tydligt samband med kommunens normala verksamhet; händelsen eller transaktionen är av sådan typ att den inte kan förväntas inträffa ofta eller regelbundet, och; posten uppgår till ett väsentligt belopp. I förekommande fall redovisas i not belopp för varje enskild extraordinär intäkt eller kostnad, samt vad posten avser.

Jämförelsestörande poster är resultat av händelser eller transaktioner som inte är extraordinära, men som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder. Som jämförelsestörande poster redovisas alltid kommunens realisationsvinster vid fastighetsförsäljningar samt kostnader och intäkter för tomtförsäljning i samband med markexploatering.

Intäkter

Skatteintäkter

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKL:s augustiprognos.

Övriga intäkter

Investeringsbidrag, anslutningsavgifter och gatukostnadsersättningar redovisas i enlighet med rekommendation RKR R2.

Anläggningstillgångar

Vad som är materiella och immateriella anläggningstillgångar och om det är en eller flera tillgångar framgår av Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer om RKR R4 Materiella anläggningstillgångar samt RKR R3 Immateriella anläggningstillgångar.

Gränsdragning mellan kostnad och investering

Korttidsinventarier och inventarier av mindre värde behöver inte aktiveras och blir därmed inte föremål för avskrivningar, utan kostnadsförs i sin helhet i samband med anskaffningen. Med korttidsinventarier avses inventarier som kan antas ha en nyttjandeperiod om högst tre år. Med inventarier av mindre värde avses inventarier med ett anskaffningsvärde som understiger ett halvt prisbasbelopp.

Investeringsbidrag, anslutningsavgifter och gatukostnadsersättningar redovisas i enlighet med rekommendation RKR R2 Intäkter.

Avskrivningar

Avskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärdet exklusive eventuellt restvärde. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs emellertid inga avskrivningar.

Komponentavskrivning tillämpas på samtliga nyinvesteringar samt på kommunens fastigheter.

Avskrivningstider

Följande avskrivningstider tillämpas normalt i kommunen: 3, 5, 10, 15, 20, 33, 50 år.

En samlad bedömning av nyttjandeperioden för respektive tillgångstyp görs. Tillgångstypen skrivs sedan av på den närmast lägre avskrivningstiden.

Avskrivningsmetod

I normalfallet tillämpas linjär avskrivning, dvs. lika stora nominella belopp varje år. Avskrivning påbörjas när tillgången tas i bruk.

Leasing

Från och med 1 januari 2024 tillämpar kommunen RKR Rekommendation för klassificering av operationell respektive finansiell leasing. Enligt denna rekommendation klassificeras leasingavtal antingen som operationella eller finansiella baserat på avtalsvillkoren.

Finansiella leasingavtal redovisas nu som tillgångar under materiella anläggningstillgångar och motsvarande skuld under långfristiga skulder i balansräkningen. Tidigare års siffror har omräknats för att möjliggöra jämförelser över tid. Justeringar har gjorts både i balansräkningen, resultaträkningen samt i den finansiella analysen.

Pensioner

Enligt RKR R10 Pensioner, ska värdering av pensionsförpliktelser ska göras enligt vid varje tidpunkt gällande RIPS. Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i kommunen är beräknade enligt RIPS19.

Visstidsförordnanden som ger rätt till särskild avtalspension redovisas som avsättning.

VA-verksamheten

Särredovisning sker av VA-verksamhetens resultat och ställning. Prissättning för försäljning av verksamhetens tjänster regleras i VA-lagen av självkostnadsprincipen. När avgifterna överstiger kostnaderna särredovisas dessa som en skuld till abonnentkollektivet under rubriken "Förutbetalda avgifter"

Enligt vattentjänstlagens § 30 får medel avsättas till en fond för framtida nyinvesteringar om investeringen finns i en fastställd investeringsplan, den är kalkylerad och att det framgår när medlen är avsedda att tas i anspråk samt att planen innehåller de upplysningar som i övrigt behövs för att bedöma behovet av avsättningens storlek. Investeringen skall komma hela kollektivet tillgodo.

VA-verksamhet är en del av KS - Samhällsbyggnadsförvaltningen varför olika resurser är samordnade i kommunen. För att redovisa ett rättvisande resultat för verksamheten fördelas gemensamma kostnader till VA-verksamheten.

Personalsystem

I samband med byte av personalsystem redovisas semester intjänande månad i redovisningen i stället för efterkommande månad som det gjorde i tidigare system. Jämförelsesiffror är inte möjligt att justera.

Kommunstyrelsen

§ 16

Dnr KS-2025-000035.040

**Årsredovisning 2024 Dals-Eds kommun -
Verksamhetsberättelse KS Kommunledningsförvaltningen
och Samhällsbyggnadsförvaltningen**

Sammanfattning av ärendet

Förutsättningarna för kommunens drift och utveckling har under året fortsatt präglats av ett osäkert omvärldsläge, högt inflations- och ränteläge, tillsammans med ett säkerhetspolitiskt osäkert läge. Ingången i 2024 har med de budgetmässiga förutsättningarna som pekade på ett stort negativt resultat 2024 för kommunen, inneburit ett stort fokus på återhållsamhet. För kommunledningsförvaltningen har budgetramen inför året minskat med 3 mkr och flera åtgärder har vidtagits under slutet av 2023 som fortsatt under 2024 för att anpassa organisationen till nya budgetförutsättningar. Bland annat har en översyn genomförts av organisationen vars förändringar träder i kraft inför 2025 och som bland annat innebär att de två förvaltningarna inom kommunstyrelsen blir en samlad kommunstyrelseförvaltning.

Verksamhetsberättelsen tar upp de viktigaste händelserna som har påverkat förvaltningarnas verksamheter under det aktuella året, hur väl uppdragen och målen har kunnat genomföras. Tack vare en stor flexibilitet och stort ansvarstagande inom alla verksamheter har grunduppdragen kunnat fullföljas och flera av utvecklingsmålen har uppfyllts eller gjorts framsteg med under året.

Enheterna har bedrivit ett fantastiskt arbete under perioden som trots det ansträngda och osäkra läget, fullgjort grunduppdragen på ett kvalitetsmässigt sätt, utvecklat stöd, service och styrning internt i organisationen samt bidragit till att det inom ramen för Utvecklingsplanen genomförts flera viktiga aktiviteter för att bidra såväl till ökad attraktivitet som trygghet, säkerhet och hållbarhet. Detta samtidigt som att förvaltningarna tillsammans uppnår ett positivt resultat om totalt 8,5 mkr för året.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse samhällsbyggnadschef och kommunchef daterad 2025-02-03.

Verksamhetsberättelse 2024 – Samhällsbyggnadsförvaltningen

Verksamhetsberättelse 2024 – Kommunledningsförvaltningen

forts. § 16

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens beslut

- Kommunstyrelsen beslutar att godkänna kommunledningsförvaltningens och samhällsbyggnadsförvaltningens förvaltningsberättelse 2024.

Expedieras till

Enhetschefer inom KS
Controller KS

**Årsredovisning 2024 Dals-Eds kommun - Verksamhetsberättelse KS
Kommunledningsförvaltningen och Samhällsbyggnadsförvaltningen*****Sammanfattning av ärendet***

Förutsättningarna för kommunens drift och utveckling har under året fortsatt präglats av ett osäkert omvärldsläge, högt inflations- och ränteläge, tillsammans med ett säkerhetspolitiskt osäkert läge. Ingången i 2024 har med de budgetmässiga förutsättningarna som pekade på ett stort negativt resultat 2024 för kommunen, inneburit ett stort fokus på återhållsamhet. För kommunledningsförvaltningen har budgetramen inför året minskat med 3 mkr och flera åtgärder har vidtagits under slutet av 2023 som fortsatt under 2024 för att anpassa organisationen till nya budgetförutsättningar. Bland annat har en översyn genomförts av organisationen vars förändringar träder i kraft inför 2025 och som bland annat innebär att de två förvaltningarna inom kommunstyrelsen blir en samlad kommunstyrelseförvaltning.

Verksamhetsberättelsen tar upp de viktigaste händelserna som har påverkat förvaltningarnas verksamheter under det aktuella året, hur väl uppdragen och målen har kunnat genomföras. Tack vare en stor flexibilitet och stort ansvarstagande inom alla verksamheter har grunduppdragen kunnat fullföljas och flera av utvecklingsmålen har uppfyllts eller gjorts framsteg med under året.

Enheterna har bedrivit ett fantastiskt arbete under perioden som trots det ansträngda och osäkra läget, fullgjort grunduppdragen på ett kvalitetsmässigt sätt, utvecklat stöd, service och styrning internt i organisationen samt bidragit till att det inom ramen för Utvecklingsplanen genomförts flera viktiga aktiviteter för att bidra såväl till ökad attraktivitet som trygghet, säkerhet och hållbarhet. Detta samtidigt som att förvaltningarna tillsammans uppnår ett positivt resultat om totalt 8,5 mkr för året.

Beskrivning av ärendet

Grunduppdragen inom alla verksamheter har kunnat utföras. Dock har det periodvis varit stora svårigheter att bemanna vissa av verksamheterna vid frånvaro/sjukdom. Tack vare en stor flexibilitet och stort ansvarstagande inom alla verksamheter har uppdragen kunnat fullföljas och flera av utvecklingsmålen har uppfyllts eller gjorts framsteg med under året.

När det gäller utvecklingsmålen beskrivs att behov finns fortsatt att fokusera på att utveckla marknadsföring, kommunikation och attraktivitetshöjande åtgärder som en del i det kommunövergripande målet om fler invånare samt när det gäller det hälsofrämjande arbetsmiljöarbetet, inte minst utifrån de budgetmässiga och organisatoriska förändringarna. Vi har också behov av att fokusera på investeringsprocessen och här ser

vi under året att pågående projekt följt de nyligen framtagna rutinerna för investeringsprocessen.

Kring effektiviseringsmålet bedöms att enheterna i förvaltningarna gjort ett fantastiskt arbete under året som klarat grunduppdragen och samtidigt med ett större överskott jämfört med tidigare prognoser totalt för båda förvaltningarna. Överskottet till skillnad från tidigare prognoser kan hänföras till vakanser, mindre kostnader än beräknat, förseningar eller framflyttande av projekt men också det igångsatta arbetet med budgetanpassningar som fått helårseffekt. Förvaltningen och hela organisationen har ställt om mot fokus på att lösa verksamheternas grunduppdrag och att prestigelöst försöka lösa budgetutmaningarna genom anpassning och återhållsamhet.

Framtidens utmaningar för kommunen består i krisberedskap, välfärdens finansiering, personalförsörjning och befolkningsutvecklingen. Detta präglar hela organisationen och kommer att påverka verksamheternas planering framåt.

Bedömning

Bedömning görs utifrån resultatuppföljningar av kritiska kvalitetsfaktorer och indikatorer om att grunduppdragen inom alla enheter har kunnat utföras som planerat och på ett kvalitetsmässigt sätt. Givet de stora ekonomiska utmaningarna, finns dock risk för påverkan kring framförallt stödet till förvaltningarna men också utvecklingsarbetet på sikt även om flera flera av utvecklingsmålen har uppfyllts eller gjorts framsteg med under året.

Beslutsförslag

- Kommunstyrelsen beslutar att godkänna kommunledningsförvaltningens och samhällsbyggnadsförvaltningens förvaltningsberättelse 2024.

Beslutsunderlag

Verksamhetsberättelse 2024 – Samhällsbyggnadsförvaltningen

Verksamhetsberättelse 2024 – Kommunledningsförvaltningen

Tjänsteskrivelse samhällsbyggnadschef och tf kommunchef

Beslutet skickas till:

Enhetschefer inom KS

Controller KS

I tjänsten

Magnus Åkesson
Samhällsbyggnadschef

Jonas Olsson
Tf kommunchef

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Verksamhetsberättelse 2024

Kommunstyrelsen

Innehållsförteckning

1 HÄNDELSE AV VÄSENTLIG BETYDELSE	3
2 UPPFÖLJNING GRUNDUPPDRAGET	6
2.1 SAMMANFATTNING GRUNDUPPDRAGET	6
2.2 UPPFÖLJNING AV KRITISKA KVALITETSFAKTORER.....	6
2.2.1 Kundnytta	6
2.2.2 Medarbetarnytta	7
2.2.3 Ekonominytta	8
3 UPPFÖLJNING UTVECKLINGSMÅL.....	10
3.1 Utvecklingsområde: Utvecklad kommunikation och marknadsföring	10
3.1.1 Utvecklingsmål: Arbeta aktivt med vår marknadsföring för att lyfta platsens värden och anpassar marknadsföringen utifrån målgrupperna invånare, besökare och näringsliv, med utgångspunkt från bland annat Marknadsföringsplanen.....	10
3.2 Utvecklingsområde: Hälsofrämjande arbetsmiljöarbete.....	10
3.2.1 Utvecklingsmål: Friskare arbetsplatser och engagerade medarbetare.....	11
3.3 Utvecklingsområde: Effektivisering	11
3.3.1 Utvecklingsmål: Bromsa nettokostnadsutvecklingen genom hållbara effektiviseringsåtgärder	11
4 UPPFÖLJNING EKONOMISKT UTFALL	13
4.1 Driftredovisning	13
4.2 Investeringsredovisning	14
5 Sammanfattande analys.....	15

1 HÄNDELSE AV VÄSENTLIG BETYDELSE

Anvisning

Välj ut **3-5 (max)** största händelserna i omvärlden och i verksamheten som påverkat den egna verksamheten och bidragit till verksamhetens uppnådda resultat och möjligheten att utföra grunduppdraget.

1. Beskriv hur händelserna har påverkat verksamheten

2. och vi hanterade det så här..../ ...genomförde följande utvecklingsinsats....

3. ... med den här effekten..... (Analysera vilka effekterna har blivit. Belys gärna effekterna med diagram, tabeller, trender).

Exempel på större händelser i omvärlden är: reformer, lagändringar, strukturförändringar, samhällsomdaning (t ex flyktingkris), pandemi m.m. Här kan du utgå från den kommunövergripande omvärldsanalysen och plocka in de delar som påverkat den egna verksamheten under perioden. (Omvärldsanalysen finns publicerade på intranätet under ekonomifrågor/Verksamhetsplanering, uppföljning och analys/omvärldsanalys).

Exempel på större händelser i den egna verksamheten är: öppning/nedläggning av boende/skola/avdelning, nytt system, utbildningsinsatser, omorganisering av verksamhet, nya arbetssätt och metoder, större investeringar, ingångna avtal med väsentlig påverkan på verksamheten m.m.

På enhetsnivå ska texten vara underlag för dialog med din chef och dina medarbetare. Beskrivningen ska vara övergripande och inte alltför detaljerad.

På nämndnivå ska texten vara riktad till politiker och medborgare som inte vanligtvis känner till verksamheten. Beskrivningen ska vara övergripande och inte alltför detaljerad. Interna frågor som vi jobbat med under året är *inte* relevanta.

Förutsättningarna för kommunens drift och utveckling har under året fortsatt präglats av ett osäkert omvärldsläge, högt inflations- och ränteläge, tillsammans med ett säkerhetspolitiskt osäkert läge. Ingången i 2024 har med de budgetmässiga förutsättningarna som pekade på ett stort negativt resultat 2024, inneburit ett stort fokus på återhållsamhet. För förvaltningen har budgetramen inför året minskat med 3 mkr och flera åtgärder har vidtagits under slutet av 2023 som fortsatt under 2024 för att anpassa organisationen till nya budgetförutsättningar. Bland annat har en översyn genomförts av organisationen vars förändringar träder i kraft inför 2025. Verksamhetsberättelsen tar upp de viktigaste händelserna som har påverkat kommunledningsförvaltningens verksamheter under det aktuella året.

Kanslienheten

Omvärlds- och prisläget har påverkat såväl inflödet på ärenden inom plan och bygg samt krav avseende trygghets- och säkerhetsarbetet. Planeringsstrategi och reviderat bostadsförsörjningsprogram har antagits, ett detaljplanearbete har dragits igång. Risk- och sårbarhetsanalys har arbetats fram och åtgärdsplan kopplat till denna över vad vi behöver prioritera i krisberedskapsarbetet framåt, har antagits.

Utveckling av arbetet med kommunikation och marknadsföring har fortlöpt och satsningar genomförts på marknadsföring på universitet och annan media för att öka intresset för inflyttning. Förstärkning av personalresurs har skett på del av tid för att möta behov av såväl kommunikation/marknadsföring som en del i förberedelserna för att överta uppgifter från fritid- och kulturchef efter pensionsavgång har påbörjats.

Processen kring ungas meningsfulla fritid som ska ersätta ungdomsgården har fortsatt och insatser planeras tillsammans inom kommunen och föreningslivet. Samverkan med näringslivet löper på med företagskontakter och samverkan mellan näringsliv och skola - positivt är att kommunen ökat från förra årets 3,71 till årets betyg på 4,0 i det sammanfattande omdömet på samtliga enkätfrågor i Svenskt näringslivs enkät. Dals-Ed ligger nu på förstaplats i Fyrbodal i Svenskt näringslivs ranking.

Under våren har stort fokus varit på att genomföra EU-valet och en digital ärendeberedningsprocess implementeras stegvis. Under året infördes ny växel och vi gick i anslutning till detta ur det dalslandsgemensamma växelsamarbetet i syfte att skapa större service på hemmaplan samt minska arbetsbelastningen i växeln.

HR-enheten

Under våren har enheten haft en intensiv arbetsperiod med anledning av implementering av nytt HR och Lönesystem. Löpande information och kommunikation samt utbildningsinsatser har genomförts under perioden. Stöd har utförts avseende arbetspsykologisk testning i vissa fall utöver sedvanligt rekryteringsstöd,

därtill erbjuds digitala utbildningsmoduler för chefer, skyddsombud och medarbetare.

Dalslandssamverkan inom HR och Lön har pågått för att se över samverkan inom området lön. Målsättningen är att på sikt minska sårbarheten och kvalitetssäkra löneprocessen.

De ändrade ekonomiska förutsättningarna för enheten har medfört ett utökat fokus på grunduppdraget och att enheten prioriterat vissa arbetsuppgifter till fördel för långsiktiga utvecklingsprocesser. I samband med budgetarbetet tydliggjordes dock att utrymme fanns framåt för anställning av HR-generalist som skapar bättre förutsättningar för stöd till verksamheterna.

Ekonomienheten

Från och med den 2013 finns det i kommunallagen en möjlighet att under vissa villkor reservera delar av ett positivt resultat i en resultatutjämningsreserv (RUR). Riksdagen fattade under hösten 2023 beslut om att ersätta resultatutjämningsreserven med en resultatreserv (RER). Befintlig resultatutjämningsreserv fasas ut under en tioårsperiod. Samma förutsättningar för reservering som för resultatutjämningsreserven (RUR), det vill säga olika gränsvärden vid positivt respektive negativt eget kapital, inklusive ansvarsförbindelsen för pensioner. Reglerna för RER, blir lite friare då reserven kan användas för att öka flexibiliteten i användningen av sparade medel. Den ska också kunna användas vid oförutsedda kostnadsökningar eller intäktsbortfall så länge det bidrar till god ekonomisk hushållning. De som vid ikraftträdandet har en RUR får ha kvar och nyttja den till utgången av 2033 i enlighet med nuvarande regelverk, det vill säga för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel.

Från och med november 2018 finns en rekommendation för redovisning av leasingavtal. Dals-Eds kommun har till och med år 2023 rapporterat samtliga hyresavtal som operationell leasing. Bedömningen är att enligt den nu gällande rekommendationen för leasingavtal finns flera avtal som ska klassificeras som finansiell leasing. För närvarande uppfyller Edsgärdet och Hagalid kraven för att klassificeras som finansiell leasing. De aktuella hyresavtalen för Edsgärdet och Hagalid gäller från år 2017 och för att korrigera för perioden 2017 till 2023 behöver eget kapital justeras. För år 2024 beräknas förändringen få en negativ resultateffekt. Den negativa effekten avtar sedan successivt fram till år 2033 för att sedan få positiv resultatpåverkan jämfört med dagens metod för redovisning. För att säkerställa överensstämmelse med regelverket och god redovisningssed kommer ovanstående riktlinjer för finansiella leasingavtal tillämpas från och med 1 januari 2024.

Enheten har identifierat att verksamheterna är nöjda med stöd och service men att det finns behov av kompetensutveckling som delvis kan mötas upp genom internutbildningar. En riktad utbildning för inköpsgrupperna, fakturamottagare och godkännare samt inom redovisning har därför genomförts under hösten. Ett nätverk finns etablerat för inköpsgrupperna för att säkerställa att dessa processer genomförs korrekt och att alla inblandade parter känner sig trygga vid nya inköp.

IT-verksamheten

IT-verksamheten arbetar till största delen mot kommunens verksamheter och fokuserar på de interna IT-leveranserna. Hittills under året har det inte varit någon större påverkan av de interna leveranserna eller några utmanande krav från verksamheterna. Arbetet har flutit på enligt plan.

Vårt fokus med att rusta upp och stärka vårt kommunala nätverk börjar nå sitt mål för att sedan gå över till vanligt drift och förvaltning. Steg för steg förbättrar vi vår säkerhet. Bland annat har vi under året arbetat bort tidigare svagheter såsom; dokumentation av lösningar, mindre del av handpåläggning vid installation och uppdateringar/uppggraderingar, automatiserat processer, förbättrat kommunikation till användarna vid driftstörningar. Trots att vi har ett stort fokus på att lösa den ordinarie driften och förvaltningen så har vi ändå kunnat arbeta med utveckling i enlighet med den långsiktiga plan vi har för IT-verksamheten.

I övrigt har det varit fokus på organisations- och personalfrågor under året genom att det inom Dalsland analyserats förutsättningarna kring sammanslagning av de övriga kommunernas IT-enheter i Dalsland, tillsvidare står vi utanför den processen.

Implementering av nya verksamhetssystem för löne/PA och växeln har i övrigt präglat vårens arbete och under hösten har ett Digitaliseringsråd bildats i kommunen med representanter från samtliga förvaltningar. Syftet med gruppen är att vi gemensamt ska ta oss an de digitaliseringsinitiativ vi har att bevaka och värdera för kommunen, och att vi även kan hantera informationssäkerhets- och systemförvaltarfrågor med våra samlade resurser vi har i kommunen. Detta stärker vår förmåga lokalt och ger bättre förutsättningar att med samlade resurser gå mer i takt med våra gemensamma utmaningar och projekt i kommunen.

Sammanfattning förvaltningen

Kommunen har inför året stått inför stora utmaningar ekonomiskt och med en mindre budgetram för kommunledningsförvaltningen har arbetet präglats av hur vi tillsammans i kommunen tar oss an budgetanpassningarna som finns inarbetade i ramarna och vilka konsekvenser det får för förvaltningens

grunduppdrag. Kommunfullmäktige har i budgetbeslutet fördelat ut ett anpassningskrav på kommunstyrelsen och nämnderna motsvarande 18 mkr. För kommunledningsförvaltningen har det bland annat handlat om ett återtagande av utvecklingsanslaget vilket har lett till att vi behövt prioritera nödvändiga uppgifter i verksamheternas grunduppdrag och pausa det interna utvecklingsarbetet. Detta har inneburit såväl personal- som organisationsförändringar som i sin tur leder till behov av ändrade uppdrag och arbetssätt. Sedan hösten 2023 har den översynen pågått som en del i budgetanpassningarna och under 2024 har beslut fattats i kommunfullmäktige och kommunstyrelsen som utgör inriktningar och utgångspunkter för genomförandeprocessen under hösten och som översiktligt och bland annat lett fram till följande:

Flytta ansvaret för fritid och kultur från FOKUS-nämnden till KS

En förvaltning under kommunstyrelsen från och med 2025

Fritid- och kulturverksamheten sorteras in under nuvarande kanslienheten, till vilket en ny kanslichef rekryterats under hösten

Kulturskola och Ungas meningsfulla fritid kvar inom FOKUS-förvaltningen (från och med 2025 benämnd Barn- och utbildningsförvaltningen)

Nuvarande AMI-chefen fördelas ansvarsområden och arbetsuppgifter som till stor del motsvarar de ansvar och arbetsuppgifter som åvilar förvaltningschefen för samhällsbyggnadsförvaltningen när denne går i pension under våren 2025. Ersättsrekrytering ska ske i verksamheten som förstärker det operativa arbetet.

Att organisera om bemanningsteamet till en egen enhet inom kommunstyrelsen med den nuvarande verksamhetsledaren som enhetschef.

Att flytta ansvaret för säkerhets- och beredskapsarbetet till räddningstjänsten.

Under 2025 behöver vi utvärdera organisationsförändringarna för att vi ska ha en hållbar och optimal förvaltningsorganisation för kommunstyrelsen utifrån vårt grunduppdrag.

2 UPPFÖLJNING GRUNDUPPDRAGET

Anvisning

Sammanfattning av grunduppdraget hämtas automatiskt från kommentaren som lades in vid uppföljningen.

2.1 SAMMANFATTNING GRUNDUPPDRAG

Vi ska erbjuda kompetenta lednings- och stödtjänster till hela kommunorganisationen samt i viss mån även direkta servicetjänster till kommuninvånarna och andra kunder.

Syftet är att skapa så bra förutsättningar som möjligt för

- att kommunen ska vara en bra plats att bo, leva och verka på
- en långsiktigt hållbar ekonomi och verksamhet och en hälsofrämjande arbetsmiljö

Kommunledningsförvaltningen som helhet har en stödande och samordnande roll för den politiska organisationen, primärt för kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Inom olika delar av våra ansvarsområden har vi uppdrag gentemot hela förvaltningsorganisationen vad gäller styrning och ledning, samt stöd, service och samordning.

Inför verksamhetsplanen 2025 har revidering skett av grunduppdraget ovan med anledning av att kommunledningsförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen slagits ihop till en förvaltning från och med 2025.

2.2 UPPFÖLJNING AV KRITISKA KVALITETSFAKTORER

Anvisning

Texten i tabellen hämtas automatiskt. Säkerställ att du rapporterat indikatorer och analyserat kvalitetsfaktorerna i uppföljningsprocessen, annars blir kolumnerna tomma.

2.2.1 Kundnytta

2.2.1.1 Våra målgruppers förtroende och uppskattning för vårt arbete

Våra målgruppers förtroende och uppskattning för vårt arbete

Kommentar

Kundnöjdhetenkät inom ekonomi, HR och IT genomfördes under senare delen av våren. Enkäten ställdes till samtliga chefer och arbetsledare i kommunen och berörde frågor kring områdena bemötande, tydligt och begripligt stöd, tillgänglighet samt tydlighet i riktlinjer och förhållningssätt. Generellt upplever användarna att det interna stödet är gott och man upplever en nöjdhet utifrån aspekterna ovan. Varje stödfunktion behöver arbeta med sitt resultat och beakta de synpunkter som också inkommit för att förstärka och vara så verksamhetsnära som möjligt i stödet, givet de mer begränsade resurserna per stödfunktion som är ett resultat av budgetanpassningarna.

Medborgarundersökningen genomfördes under hösten 2024 och det är tydligt att vi som kommun håller ställningarna väl jämfört med tidigare undersökningar (2022) och riket i den innevarande undersökningen. Totalt besvarade 35 procent undersökningen i riket. Bland kommunens invånare som var 18 år eller äldre, drogs ett slumpmässigt urval på 1 008 personer. Totalt svarade 307 personer. Det motsvarar en svarsfrekvens på 31 procent. Några slutsatser vi drar är att resultatet är något lägre jämfört med 2022 när det gäller hur kommunen sköter sina verksamheter men det är fortsatt en generellt sett högre eller mycket högre nöjdhetsgrad jämfört med riket. Vi ser en positiv trend när det gäller befolkningens upplevelse när det gäller att kunna resa kollektivt till och från kommunen, arbetspendling förefaller upplevas svårare. Samhällsservice, utbud, fritid/kultur, underhåll av offentliga miljöer upplevs det generellt finnas en nöjdhet kring. Upplevelsen av trygghet i kommunen har förstärkts ytterligare från tidigare höga nivåer, det är uppenbart att detta är en av våra konkurrensfördelar. Så förefaller även bemötandet från och förtroendet för kommunens förvaltning och politik vara där resultatet är mycket gott.

Enligt de svarande så är kommunen som helhet fortsatt en mycket bra plats att leva och bo på, där vi på ett förtroendefullt sätt sköter våra verksamheter med god kvalitet och med ett gott bemötande och där de allra flesta och fler än tidigare kan rekommendera andra att flytta hit.

Bedömning görs att kvalitetsfaktorn är uppfylld.

Kritisk kvalitetsindikator
Förtroende och uppskattning - kundnöjdhet interna kunder samt Medborgarundersökning Inga tillgängliga data

2.2.2 Medarbetarnytta

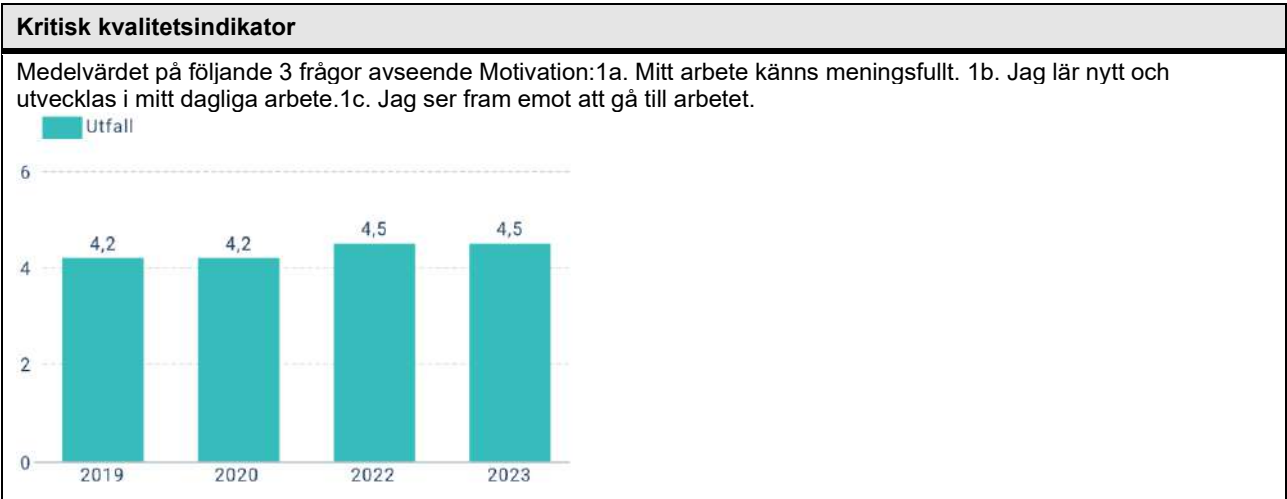
2.2.2.1 Motivation

Motivation

Kommentar

Medarbetarundersökning genomfördes i år i egen regi under hösten 2024. Svarsfrekvensen blev dock betydligt lägre än tidigare vilket gör att det i synnerhet på förvaltningsnivå är svårt att analysera. Därför hanteras resultatet av årets medarbetarundersökning på kommunövergripande nivå och inte på förvaltningsnivå. Vid undersökningen 2023 märktes dock totalt på förvaltningsnivå samma goda resultat som 2022 även om resultatet varierade från 2022 bland enheterna.

2.2.2.2 Ledarskap

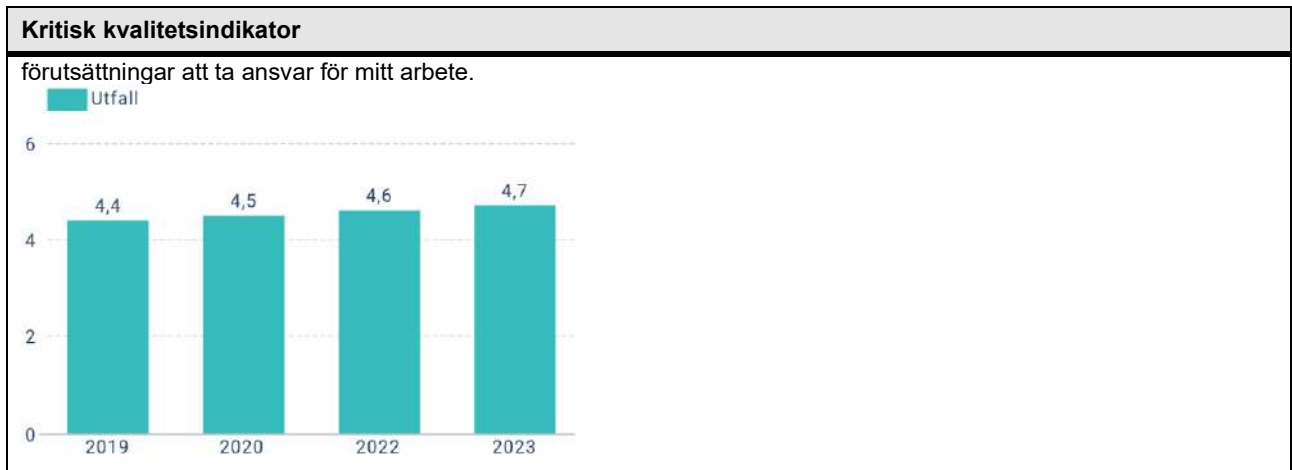
Ledarskap

Kommentar

Medarbetarundersökning genomfördes i år i egen regi under hösten 2024. Svarsfrekvensen blev dock betydligt lägre än tidigare vilket gör att det i synnerhet på förvaltningsnivå är svårt att analysera. Därför hanteras resultatet av årets medarbetarundersökning på kommunövergripande nivå och inte på förvaltningsnivå. Vid undersökningen 2023 på denna del var dock resultatet en förbättring jämfört med ett redan högt resultat från 2022.

Kritisk kvalitetsindikator
Medelvärde på följande 3 frågor avseende Ledarskap: 2a. Min närmaste chef visar uppskattning för mina arbetsinsatser. 2b. Min närmaste chef visar förtroende för mig som medarbetare. 2c. Min närmaste chef ger mig

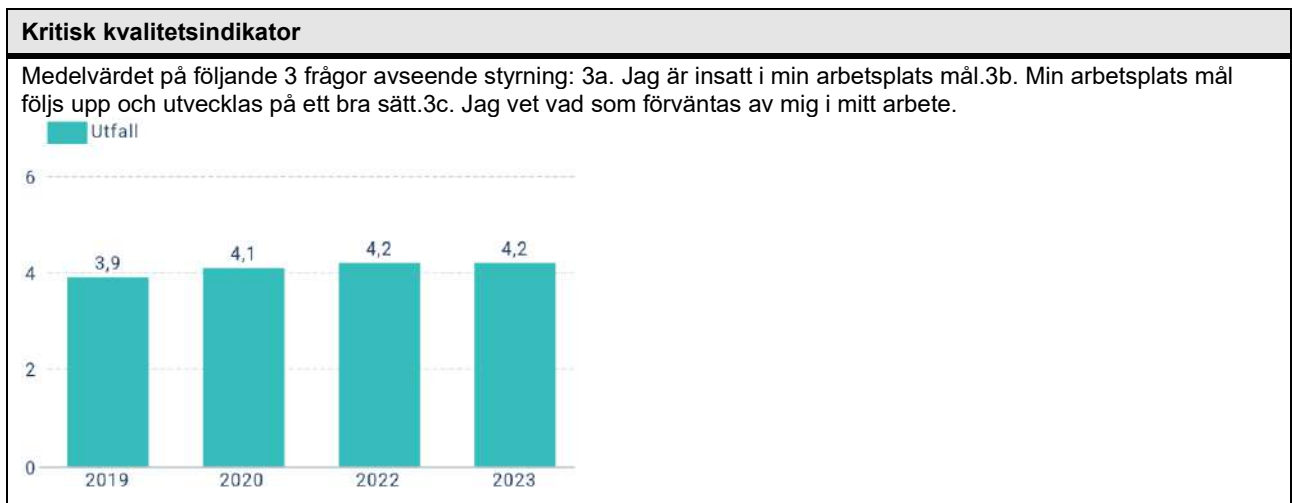
2.2.2.3 Styrning

Styrning

Kommentar

Medarbetarundersökning genomfördes i år i egen regi under hösten 2024. Svarsfrekvensen blev dock betydligt lägre än tidigare vilket gör att det i synnerhet på förvaltningsnivå är svårt att analysera. Därför hanteras resultatet av årets medarbetarundersökning på kommunövergripande nivå och inte på förvaltningsnivå. Vid undersökningen 2023 motsvarades resultatet 2022 års resultat vad gäller styrning - denna del i undersökningen är annars det främsta utvecklingsområdet för förvaltningens enheter.

2.2.3 Ekonominytta

2.2.3.1 Ekonomistyrningskompetens

Ekonomistyrningskompetens

Kommentar

Förvaltningens chefer och controller har var för sig och tillsammans den kompetens som krävs och förväntas, för en god kontroll över ekonomiskt läge och utveckling.

Kritisk kvalitetsindikator
Kunskapsnivå Inga tillgängliga data

2.2.3.2 Effektiv organisation, värdeskapande processer och arbetssätt

Effektiv organisation, värdeskapande processer och arbetssätt

Kommentar

Enheterna har arbetat i varierande grad med processutveckling, annars har fokus mycket varit på att anpassa verksamheterna till nya budgetförutsättningar. Organisationsöversynen 2024 har gett oss en tydligare bild över resurser och hur verksamheterna ska organiseras framöver, och fokus har under den här perioden varit stort på att effektivisera och prioritera våra respektive grunduppdrag i enheterna. Det finns naturligtvis ständiga förbättringar att åstadkomma och det behöver vi fortsatt ha fokus på men bedömning görs ändå att vi uppfyller detta under perioden.

Kritisk kvalitetsindikator
Samverkan inom förvaltningen kring planering av processer och stöd till våra gemensamma kunder Inga tillgängliga data

2.2.3.3 Budgetföljsamhet

Budgetföljsamhet

Kommentar

Förvaltningen har haft en god budgetföljsamhet under året, och redovisar positivt resultat inom samtliga verksamhetsansvar. Verksamheterna i vår förvaltning och hela organisationen har också givet politiska beslut, överlag varit allmänt återhållsamma då kommunen haft en budget med stort budgeterat underskott. Inför året har förvaltningens budgetram minskat med 3 mkr men trots detta landar förvaltningen i ett starkt positivt resultat, Förklaringarna består av flera faktorer, inte minst det som beskrivs ovan om allmän återhållsamhet, men även uppskjutna investeringsprojekt, personalvakanser och ett stort fokus på att effektivisera och prioritera bland det som är absolut viktigast för att klara våra grunduppdrag.

Kritisk kvalitetsindikator
Budgetföljsamhet under året Inga tillgängliga data

3 UPPFÖLJNING UTVECKLINGSMÅL

Anvisning

Texten i tabellen hämtas automatiskt. Säkerställ att du rapporterat indikatorer och analyserat utvecklingsmålen i uppföljningsprocessen, annars blir kolumnerna tomma.

3.1 Utvecklingsområde: Utvecklad kommunikation och marknadsföring

Utveckla kommunikationsformer för att stärka målgruppernas förtroende.

3.1.1 Utvecklingsmål: Arbeta aktivt med vår marknadsföring för att lyfta platsens värden och anpassar marknadsföringen utifrån målgrupperna invånare, besökare och näringsliv, med utgångspunkt från bland annat Marknadsföringsplanen.

Inom ramen för Utvecklingsplanen för mandatperioden finns ett mål på kommunnivå som handlar om att befolkningen ska öka och vara 5000 invånare år 2035. Kopplat till målet finns strategier; Marknadsföring och Attraktivitetshöjande åtgärder. Inom vår förvaltning och vårt grunduppdrag är fokus att arbeta utvecklande med vår kommunikation och marknadsföring för att nå målet.

Kommentar

Genom de nuvarande upprättade och etablerade kanalerna i form av kommunens hemsida, kommunens facebook och instagram, Visit Dals-Ed i form av hemsida, facebook och instagram kompletterat med LinkedIn under 2023, finns det goda förutsättningar att nå och kommunicera med kommunens invånare, besökare samt potentiella inflyttare och nyanställda. Över tid har antalet följare ökat dessutom generellt i dessa kanaler även om räckvidd och antal följare i sociala medier delvis sjunkit under perioden, vilket antas bero på ett ojämnt flöde. En förbättringsåtgärd för kommande år är därför att arbeta med att skapa jämnare flöde i kommunens kanaler. Under perioden har även satsningar gjorts på att marknadsföra kommunen och dess fördelar mot Göteborgs universitet samt på att annonsera evenemang genom t ex flaggvimplar. Resurser för marknadsföring och kommunikation har utökats och ytterligare insatser planeras med fokus på att få fler att flytta hit.

Kommunens hemsida har en hög tillgänglighet, av 290 webbplatser som har tillgänglighetsanalyserats har endast 18 kommuners webbplats felfria resultat - och Dals-Eds kommun är en av dem. Vi arbetar för också att etablera lika ändamålsenliga kanaler internt och där vi med start under 2023 prövat en del nya grepp i form av HR-enhetens veckobrev med löpande information, vägledning och stöd för kommunens chefer samt genom regelbunden personalinformation för att återkommande informera om budgetanpassningsarbetet och förändringar i organisationen till följd av detta. De nya formerna för intern kommunikation får utvärderas men hittills har det uppskattats och bedömts skapa en större enhetlighet och samsyn.

Regelbundna avstämningar har skett kring de utvecklingsmedel och behov som finns övergripande i kommunen. En effekt är att helhetsbilden kring olika utvecklingsprojekt och evenemang har blivit bättre och att resurser kan samordnas på ett bättre sätt. Utvecklingsarbetet har dock inte skett fullt ut enligt planerade insatser - främst pga personell resursbrist. Inför 2025 planeras för nytt arbetssätt i och med Dals-Ed & Co som syftar till större delaktighet och genomförbarhet.

Vidare har heller inte målet om ökad befolkning uppnåtts.

Vi har arbetat aktivt med frågan men kommer lägga ännu mer fokus framåt på att marknadsföra platsen utifrån att budgeten nu är förstärkt då detta är en viktig del av strategin för att bli fler invånare i kommunen.

3.2 Utvecklingsområde: Hälsofrämjande arbetsmiljöarbete

"Från riskfaktor till friskfaktor"

Arbetsmiljöarbetet blir alltmer främjande i stället för att bara utgå ifrån att lösa problem.

Det hälsofrämjande eller salutogena förhållningssättet behöver genomsyra alla nivåer. Från organisation, till arbetsplats ner på individnivå. Det viktigaste arbetet sker i det systematiska arbetsmiljöarbetet på arbetsplatserna, i vardagen, med sikte mot hälsofrämjande, friska arbetsplatser.

Hälsofrämjande arbetsplatser har förmåga att fokusera på det som ger god hälsa och förebygger ohälsa samt att stödja tidig återgång i arbete efter sjukdom.

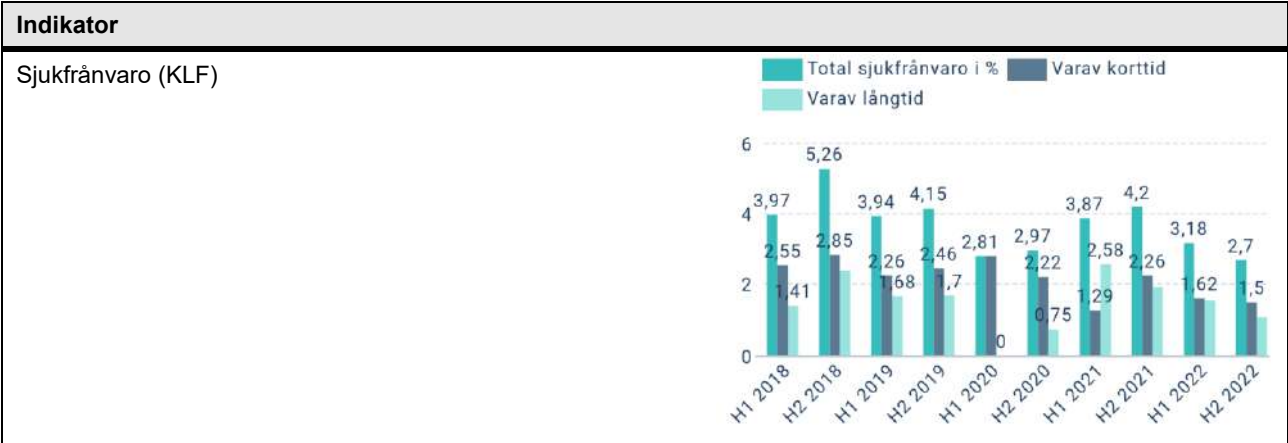
3.2.1 Utvecklingsmål: Friskare arbetsplatser och engagerade medarbetare

Höga krav i kombination med begränsade resurser är en bidragande orsak till kommunens relativt höga sjukfrånvaro. Sveriges kommuner och regioner (SKR) har samlats kring en avsiktsförklaring för att med gemensamma ansträngningar vända utvecklingen så att kommunerna inte bara levererar den verksamhet som utgör kärnan i vår välfärd, utan också ger hållbar hälsa för dem som ska utföra arbetet. Detta förutsätter att även man på den lokala nivån agerar i enlighet med avsiktsförklaringen.

Syftet med avsiktsförklaringen är att gemensamt utveckla och genomföra åtgärder för att säkerställa ett förebyggande arbetsmiljöarbete och i förlängningen ett friskt arbetsliv, god arbetsmiljö, förbättrade rehabiliteringsinsatser och snabbare och hållbar återgång i arbete för dem som befinner sig i sjukskrivning, med målet att sänka sjukfrånvaron till en låg och stabil nivå.

Kommentar

Under 2023 var totala sjukfrånvaron för kommunledningsförvaltningen 3,8 procent vilket är en ökning från 2022 då den totala sjukfrånvaron låg på 2,7 procent. Både korttidsfrånvaron men framförallt långtidsfrånvaron ökade. Kommunledningsförvaltningen har i förhållande till övriga förvaltningar få medarbetare vilket gör att variationer på individnivå får stort genomslag. Parallellt med sjukfrånvarostatistiken är medarbetarundersökningen värdefull för att följa medarbetares engagemang. Medarbetarundersökning genomfördes i år i egen regi under hösten 2024. Svarsfrekvensen blev dock betydligt lägre än tidigare vilket gör att det i synnerhet på förvaltningsnivå är svårt att analysera. Därför hanteras resultatet av årets medarbetarundersökning på kommunövergripande nivå och inte på förvaltningsnivå. Med det som bakgrund och att vi slår ihop de två förvaltningarna till en från och med 2025 görs bedömningen att det inte är rimligt att genomföra en heltäckande analys av målet 2024.

3.3 Utvecklingsområde: Effektivisering

Effektiva och värdeskapande processer och arbetssätt är en kritisk kvalitetsfaktor, som behöver säkerställas av varje chef och processägare i förvaltningen. Tills det är gjort är effektivisering ett utvecklingsområde för alla. Vi ska veta att vi gör rätt saker på rätt sätt, med rätt effekt för dem vi är till för.

Effektivitet definieras som den kvalitet som levereras i förhållande till resursåtgång.

Effektivisering definieras som ökad kvalitet med bibehållna resurser eller minskade resurser med bibehållen kvalitet, vilket bromsar nettokostnadsutvecklingen.

3.3.1 Utvecklingsmål: Bromsa nettokostnadsutvecklingen genom hållbara effektiviseringsåtgärder

Tid är pengar och varje krona ska vara till nytta. Det är vår skyldighet att tillse att alla verksamheter, processer, inköp, arbetssätt och rutiner är effektiva och värdeskapande. Genom arbete med genomlysning och effektivisering säkerställer vi att vi inte lever över våra tillgångar och att varje krona är till nytta. Syftet är att bromsa nettokostnadsutvecklingen och sänka kostnadsläget i kommunen som helhet.

Kommentar

Enheterna har genomfört flera planerade aktiviteter och åtgärder, som syftar till högre effektivitet och/eller

lägre kostnader. Det handlar främst om att omfördela och prioritera bland arbetsuppgifterna utifrån kärnan i grunduppdraget som respektive enhet har samt att minska kostnaderna, företrädesvis personalkostnader, som står för den största andelen. Det senare sker varaktigt genom naturlig avgång samt tillfälligt genom återhållsamhet och anpassning vid t ex längre sjukfrånvaro. Detta fick delårseffekt under 2023 och har fortsatt under 2024 för att förhålla oss till den tydliga budgetanpassning som nu är fördelad i förvaltningens budgetram. Organisationsöversynen 2024 har gett oss en tydligare bild över resurser och hur verksamheterna ska organiseras framöver, och fokus har under den här perioden varit stort på att effektivisera och prioritera våra respektive grunduppdrag i enheterna. Med de åtgärder som vidtagits för 2024 och planeras framåt för 2025, råder goda förutsättningar för att förhålla oss till den förändrade budgetramen.

Återstår framåt att även analysera de konsekvenser som förändringarna får och hur vi kan utifrån detta upprätthålla en tillräckligt god service och kvalitet inom våra respektive ansvar i förvaltningen samt arbetsmiljö för våra medarbetare - för att vi ska bedöma hållbarheten i effektiviseringsåtgärderna. Det finns även ständiga förbättringar att åstadkomma framöver och det behöver vi fortsatt ha fokus på men bedömning görs ändå att vi uppfyller detta mål under perioden.

4 UPPFÖLJNING EKONOMISKT UTFALL

Anvisning

Ekonomiskt utfall gällande driftredovisning hämtas automatiskt från ekonomisystem och investeringsredovisning läggs in av förvaltningscontroller

4.1 Driftredovisning

Netto per ansvar t.o.m. dec 2024 i tkr

Beskrivning	Utfall 2024	Budget 2024	Avvikelse
2010 Kommunstyrelsens ordf.	2 386	3 033	647
2111 Kanslichef	13 360	13 616	256
2150 IT-chef	5 709	6 913	1 205
2310 Ekonomichef	5 367	5 485	117
2410 HR-chef	5 698	6 112	413
2110 Kommundirektör	3 543	4 217	674
2160 Folkhälsostrateg	651	699	48
2710 Digitaliseringsstrateg	0	0	0
Resultat	36 714	40 075	3 360

Vid den första tertialrapporten lämnades en prognos om en positiv avvikelse mot budget med 445 tkr. Prognosen per tertial 2 visade en ytterligare förstärkt positiv avvikelse med drygt 2 mkr. och som nu förstärkts ytterligare när vi nu redovisar resultatet för förvaltningen på helåret som landar på drygt 3,3 mkr. Det är de tendenser till positiva avvikelser som beskrivits i prognoserna under året som ytterligare har förstärkts i respektive enhet och som beskrivs nedan.

Kommunstyrelsens ordförande +647

Anslaget för oförutsedda utgifter har inte använts fullt ut under året. Beslutet i KS under hösten om vinterskor i tjänsten för hemtjänst, förskola och fritids har belastat anslaget sedan delårsbokslutet.

Kanslichef +256

Omvärldsläget har påverkat byggtakten och därmed ärendeflödet på bygglov och intäkter. Ingen externfinansiering av tjänst enligt anpassningskrav har heller införlivats under året.

Personalkostnader har på totalen för kanslienheten under perioden varit lägre än budgeterat, vilket beror på vakanser i samband med sjukskrivning, föräldraledighet och tillförordnandeskap i samband med kommundirektörens avgång. Utöver det belastar arkivariekostnader köp av huvudverksamhet istället för personalkostnader. Utvecklings- och kommunikationsinsatser har inte fullt ut kunnat genomföras under perioden pga brist på personella resurser. Kostnaderna för överförmyndarnämnden har varit högre än budget.

Totalt har kanslienheten en positiv avvikelse om 256 tkr för 2024. Resultatet skiljer sig från helårsprognosen i samband med T2 som visade på ett underskott om 580 tkr. Avvikelsen mellan utfall och prognos beror på flertalet faktorer, bl.a. att intäkterna varit högre än förväntat, fler vakanser under hösten än beräknat och att utvecklings- och kommunikationsinsatser inte har kunnat genomföras i planerad omfattning.

IT-verksamhet +1,205

Det ekonomiska resultatet för verksamheten visar en positiv avvikelse mot budget om 1,2 mkr vilket är ytterligare en förstärkning mot prognosen i delårsbokslutet med ytterligare 0,3 mkr. Anledningen är personalvakans under delar av året genom att supporttekniker har rekryterats under året efter vakans som uppstod när IT-chefen slutade samt att bedömning har gjorts att det är kostnadseffektivt att skjuta upp planerat investeringsprojekt till 2026 när det gäller förberedelser servermiljö.

Därtill ser vi att till följd av andra arbetssätt och kompetens internt har konsulttjänster inte behövt nyttjas som budgeterat och utbildningar/introduktioner har skett internt vilket gjort att anslag för kurser ej förbrukats.

Anpassningen som fördelats till IT-verksamheten har också kunnat fullföljas genom att personalresurs digitaliseringsstrateg tagits bort.

Ekonomichef +117

Ekonomienhetens budget består i huvudsak av personalkostnader och fasta systemkostnader. Från och med sep 2023 hyr ekonomienheten ut en av sina medarbetare och hyr in ekonomichef med 50% tjänst från Bengtsfors kommun. Trots dessa förändringar har ekonomienheten framgångsrikt hanterat sina uppgifter med den befintliga personalstyrkan genom effektiviseringsåtgärder, vilket har resulterat i ett positivt ekonomiskt utfall för året.

HR-chef +413

Enheten får ett mindre överskott på personalkostnader och en större del av överskottet går att härleda till att investeringen för löne/PA-systemet aktiverades senare än beräknat vilket leder till lägre kostnader för avskrivning och ränta.

Kommundirektör + 674

Det positiva resultatet beror på lägre lönekostnader (tf kommundirektör) och ett mindre överskott för avgiften Dalslands miljö och energi-förbund.

Folkhälsosamordnare +48

Uppvisar ett mindre överskott på lön och överskott på förbrukningsmaterial.

4.2 Investeringsredovisning

Anvisning

Utfall och avvikelser av genomförda och/eller pågående investeringsprojekt ska kommenteras.

Investeringsredovisning

Anvisning

Utfall och avvikelser av genomförda och/eller pågående investeringsprojekt ska kommenteras.

Utfall per projekt 2024 tkr			
Projekt	Utfall 2024	Budget 2024	Avvikelse
8890 - IT- design 2,2	115	296	181
8906 - Domän kontrollant server	50	50	0
8907 - Backup-lösning 2024	378	378	0

Totalt investerades det för 543 tkr i förvaltningen under 2024. Budgeten uppgick till 2 452 tkr.

Projektet IT design 2,2 löper på som planerat. Ny back-uplösning IT har genomförts under 2024 men kostnaden blev lägre än beräknat och bedömning gjordes att satsningen skulle hanteras inom driften. Införandet av nytt löne/PA-system HR har genomförts och implementerats under våren 2024

5 Sammanfattande analys

Anvisning

Texten i denna del hämtas automatiskt från kommentaren du skrivit i vyn "analys & slutsatser".

Här förväntas du göra en sammanfattande och analyserande kommentar av det gångna verksamhetsåret.

Skriv din analys av årets arbete och samlade bedömning/slutsatser av resultatet från uppföljningen av kvalitetsfaktorer, utvecklingsmål och ekonomiskt utfall. Vilka lärdomar kan dras? Vad finns det för utmaningar inför framtiden och vad kan göras bättre nästa år?

I kommentarrutan finns fördefinierade rubriker att utgå ifrån när du skriver din analys.

2024

Sammanfattning av året som helhet:

Grunduppdragen inom alla enheter har kunnat utföras som planerat. Givet de förändrade budgetförutsättningarna för förvaltningens enheter så riktas fokus på att klara grunduppdraget i respektive verksamhet i första hand till förmån för mer övergripande och långsiktiga utvecklingsprocesser. Enheterna har gjort ett fantastiskt arbete under året som klarar grunduppdragen och trots den minskade budgetramen om 3 mkr inför 2024 så uppvisas ett lika stort överskott totalt för förvaltningen. Det har under perioden varit stort fokus på återhållsamhet för att dels hantera de minskade budgetramarna för förvaltningen och dels för att vara en del i att klara det stora prognostiserade minusresultatet för kommunen i sin helhet. Med effektiviseringar, prioriteringar och en hög grad av anpassningsbarhet i verksamheterna har resultatet varit möjligt.

Detta fokus och budgetförutsättningarna har inneburit såväl personal- som organisationsförändringar som i sin tur leder till behov av ändrade uppdrag och arbetssätt. Sedan hösten 2023 har den översynen pågått som en del i budgetanpassningarna och under våren 2024 har beslut fattats i kommunfullmäktige och kommunstyrelsen som gav utgångspunkt för den process som bedrevs i båda KS förvaltningarna under hösten 2024 för att tydliggöra ansvar och uppdrag i den nya organisationen. Översiktligt innebär besluten dels att huvudansvaret för fritid och kultur flyttas från FOKUS-nämnden till kommunstyrelsen och kanslienheten, där ny kanslichef rekryterats under hösten, och dels så minskar kommunstyrelsen från två förvaltningar till en förvaltning. Dessa beslut gäller från och med 2025 vilket innebär att planering och uppföljning framöver kommer att omfatta en gemensam kommunstyrelsens förvaltning.

Förvaltningarnas enheter har målgrupper såväl internt mot verksamheterna som externt gentemot invånare, företag, föreningar, besökare och politiken. Under året har vissa mätningar genomförts för att mäta nöjdheten bland målgrupperna. Bland annat har enkät skickats till kommunens chefer för att ta reda på hur verksamheterna upplever service och tillgänglighet via ekonomi, HR och IT vars resultat visar det generellt finns en stor nöjdhetsgrad med verksamheternas leveranser. Resultaten ska analyseras och arbetas vidare med i enheter och följas upp under 2025. Vi vill i kontakten med våra målgrupper ha korta svars- och handläggningstider med snabba och korrekta svar så tidigt som möjligt i flödet. Ett exempel är handläggningstider för bygglov vilket uppfylls i enlighet med målet med mycket god marginal. När det gäller företagsklimatet som varje år mäts genom Svenskt näringslivs enkät så ser vi en ökning från förra årets mätning på 3,71 till årets betyg på 4,0 i det sammanfattande omdömet på samtliga enkätfrågor i Svenskt näringslivs enkät. Dals-Ed nu på första plats i Fyrbodal. I Medborgarundersökningen som genomfördes under hösten 2024 är det tydligt att vi som kommun håller ställningarna väl. När det gäller hur kommunen sköter sina verksamheter är det fortsatt en generellt sett högre eller mycket högre nöjdhetsgrad jämfört med riket. Vi ser en positiv trend när det gäller befolkningens upplevelse när det gäller att kunna resa kollektivt till och från kommunen, arbetspendling förefaller upplevas svårare. Samhällsservice, utbud, fritid/kultur, underhåll av offentliga miljöer upplevs det generellt finnas en nöjdhet kring. Upplevelsen av trygghet i kommunen har förstärkts ytterligare från tidigare höga nivåer, det är uppenbart att detta är en av våra konkurrensfördelar. Så förefaller även bemötandet från och förtroendet för kommunens förvaltning och politik vara där resultatet är mycket gott.

Enligt de svarande så är kommunen som helhet fortsatt en mycket bra plats att leva och bo på, där vi på ett förtroendefullt sätt sköter våra verksamheter med god kvalitet och med ett gott bemötande och där de allra flesta och fler än tidigare kan rekommendera andra att flytta hit.

Utifrån det osäkra omvärldsläget så finns det ett starkt nationellt tryck om att kommunerna förstärker sitt arbete kring krisberedskap och civilt försvar. Risk- och sårbarhetsanalys (RSA) ska upprättas i varje kommun för att identifiera i vilka delar som kommunen behöver förstärka sin robusthet. RSA har tagits fram,

redovisats och fastställts i kommunstyrelsen under året och utgör nu ett bra underlag för att vidta åtgärder som förstärker vår förmåga vid kris.

Den nya Utvecklingsplanen har startat upp under perioden och fokus är stort på att utveckla kommunikation och evenemang utifrån kommunens platsvarumärke. Ett arbete har inletts med att bygga upp en organisation för kommunens marknadsföring och kommunikation samt hur evenemang hanteras och nya satsningar på marknadsföring har genomförts på bl a universitet i Göteborg och inför 2025 kommer fortsatta satsningar på marknadsföring vara ett stort fokus.

Samlad bedömning/slutsatser av resultatet från uppföljningen av kvalitetsfaktorer, utvecklingsmål och ekonomiskt utfall?

Enheterna har bedrivit ett fantastiskt arbete under perioden som trots det ansträngda och osäkra läget, fullgjort grunduppdragen på ett kvalitetsmässigt sätt, utvecklat stöd, service och styrning internt i organisationen samt bidragit till att det inom ramen för Utvecklingsplanen genomförts flera viktiga aktiviteter för att bidra såväl till ökad attraktivitet som trygghet, säkerhet och hållbarhet. Detta samtidigt som att förvaltningen uppnår ett rejält positivt resultat för året trots den minskade budgetramen för året.

Medarbetarundersökningen som genomfördes i år i egen regi under hösten 2024 hade svarsfrekvensen som var betydligt lägre än tidigare vilket gör att det i synnerhet på förvaltningsnivå är svårt att analysera. Därför hanteras resultatet av årets medarbetarundersökning på kommunövergripande nivå och inte på förvaltningsnivå. Med det som bakgrund och att vi slår ihop de två förvaltningarna till en fråga och med 2025 görs bedömningen att det inte är rimligt att genomföra en heltäckande analys av målet 2024.

Arbetet med verksamhetsplanering/utförande kopplat till ekonomi, uppföljning, resultat och analys har fortgått under 2024 men vi behöver fortsatt utveckla det arbetet. När det gäller internkontrollen så gjordes en översyn 2022 och delvis nya områden kontrollerats numera och samlas nu inför 2025 i en gemensam förvaltningsrapport.

Vad drar vi för lärdomar? Utmaningar inför framtiden och vad kan göras bättre nästa år?

Vårt främsta fokus inför 2025 i den nya gemensamma kommunstyrelseförvaltningen blir att sätta organisationen. De försämrade ekonomiska förutsättningarna har lett oss mot förändringar och anpassningar. Utmaningen blir att utifrån den nya organisationen klara samtliga uppdrag och utvecklingsarbeten med bibehållen kvalitet och service, med fortsatt god arbetsmiljö och attraktivitet. Vi tror att vägen framåt fortsatt är öppenhet inför våra utmaningar och att vi också har kraft och resurser för att bedriva ett utvecklingsarbete för ökad attraktivitet och en positiv befolkningsutveckling. Inom kommunledningsförvaltningen har vi inom samtliga interna stödverksamheter dragit ner personella resurser under 2023 och 2024 till följd av den minskade budgetramen. Under de senaste åren har samhällsbyggnadsförvaltningen arbetat med löpande anpassningar med målet att nå en så ekonomiskt effektiv verksamhet som möjligt, och i samband med förändringar i verksamheterna, pensionsavgångar mm har verksamheten setts över och man har aktivt arbetat för att komma ner i kostnad och kostym. Några exempel som kan nämnas är omorganisering av Teknik och service, minskning av personal och förändrade arbetssätt på AMI, byggnation av nytt centralkök för mer effektiva organisatoriska förutsättningar att laga och leverera mat, förändrat arbetssätt inom lokalvårdsenheten. Förvaltningen ser det därför som ytterst svårt att ytterligare anpassa verksamheten de närmsta åren om kostnader förutom personalkostnader inte sjunker. Ytterligare anpassningar kommer med stor sannolikhet påverka kvaliteten i förvaltningens verksamheter.

Vi kommer också behöva hjälpas åt såväl internt i organisationen över förvaltnings- och verksamhetsgränser men också med invånare, föreningar och företag. Vi behöver fokusera både på att klara anpassningarna och på att med stöd av Omvärlds- och nulägesanalysen (rev. maj 2023) fokusera på de för vår förvaltning viktigaste punkterna att bevaka och beakta framåt som bland annat handlar om att attrahera fler till att bo och arbeta i kommunen, förstärka samarbetet med företag och föreningar för att lyfta platsens attraktivitet och möta de utmaningar vi står inför. Inför 2025 har ett nytt arbetssätt beslutats i kommunstyrelsen som innebär att vi bjuder in till en styrgrupp bestående av invånare med representation från företag, föreningar och civilsamhälle för att gemensamt komma fram till vilka satsningar vi vill göra för att öka platsens attraktivitet. Vidare har vi i några verksamheter i den gemensamma förvaltningen svårigheter att rekrytera vilket behöver vara ett fokus för oss framåt. Vi behöver också fokusera på åtgärder i vår risk- och konsekvensanalys som gör oss mer robusta för framtiden som kommun och plats.

Verksamhetsberättelse 2024

Kommunstyrelsen

- Samhällsbyggnadsförvaltningen

Innehållsförteckning

1 HÄNDELSER AV VÄSENTLIG BETYDELSE	3
2 UPPFÖLJNING GRUNDUPPDRAGET	4
2.1 SAMMANFATTNING GRUNDUPPDRAG	4
2.2 UPPFÖLJNING AV KRITISKA KVALITETSAKTORER.....	5
2.2.1 Kundnytta	5
2.2.2 Medarbetarnytta	6
2.2.3 Ekonominytta	8
3 UPPFÖLJNING UTVECKLINGSMÅL.....	10
3.1 Utvecklingsområde: Investeringsprocessen	10
3.1.1 Utvecklingsmål: Följsamhet i process vid investering	10
3.2 Utvecklingsområde: Marknadsföring av lediga tomter & ledig mark	10
3.3 Utvecklingsmål: Öka andelen kommuninvånare.....	10
4 UPPFÖLJNING EKONOMISKT UTFALL	12
4.1 Driftredovisning	12
4.2 Investeringsredovisning	13
5 Sammanfattande analys.....	15

1 HÄNDELSER AV VÄSENTLIG BETYDELSE

Anvisning

Välj ut **3-5 (max)** största händelserna i omvärlden och i verksamheten som påverkat den egna verksamheten och bidragit till verksamhetens uppnådda resultat och möjligheten att utföra grunduppdraget.

1. Beskriv hur händelserna har påverkat verksamheten

2. och vi hanterade det så här..../ ...genomförde följande utvecklingsinsats....

3. ... med den här effekten..... (Analysera vilka effekterna har blivit. Belys gärna effekterna med diagram, tabeller, trender).

Exempel på större händelser i omvärlden är: reformer, lagändringar, strukturförändringar, samhällsomdaning (t ex flyktingkris), pandemi m.m. Här kan du utgå från den kommunövergripande omvärldsanalysen och plocka in de delar som påverkat den egna verksamheten under perioden. (Omvärldsanalysen finns publicerade på intranätet under ekonomifrågor/Verksamhetsplanering, uppföljning och analys/omvärldsanalys).

Exempel på större händelser i den egna verksamheten är: öppning/nedläggning av boende/skola/avdelning, nytt system, utbildningsinsatser, omorganisering av verksamhet, nya arbetssätt och metoder, större investeringar, ingångna avtal med väsentlig påverkan på verksamheten m.m.

På enhetsnivå ska texten vara underlag för dialog med din chef och dina medarbetare. Beskrivningen ska vara övergripande och inte alltför detaljerad.

På nämndnivå ska texten vara riktad till politiker och medborgare som inte vanligtvis känner till verksamheten. Beskrivningen ska vara övergripande och inte alltför detaljerad. Interna frågor som vi jobbat med under året är *inte* relevanta.

Förvaltningens enheter har i stort sett utfört sina grunduppdrag och projekt som planerat under året.

Under våren höjdes fjärrvärmepriset med 25 % vilket har påverkat kostnaderna för uppvärmning i de fastigheter som har fjärrvärme. Även priserna för biobränsle (pellets) har höjts rejält jämfört med 2023. På grund av den milda hösten har effekten av detta inte slagit igenom fullt ut.

Kommunen har från 1/1 2024 tagit över ansvaret för fastighetsnära förpackningsinsamling (FNI) samt förpackningsinsamling på återvinningsstationerna. Vi prövar oss fram för att hitta rätt form för detta. I nuläget täcker inte statens bidrag den fastighetsnära insamlingen. Innan 2027 skall alla hushåll ha fastighetsnära insamling av förpackningar och det återstår mycket arbete angående detta.

På grund av att biogasstationen har avvecklats har det inneburit att förvaltningens gasbilar har sålts och ersatts med fossildrivna bilar.

Arbetslösheten i Dals-Ed är fortsatt låg, och det innebär att det fortfarande finns betydande svårigheter med kompetensförsörjning, både hos kommunen som arbetsgivare och hos näringslivet. Det innebär vidare att de individer som inte ännu etablerat sig på arbetsmarknaden till viss del står ganska långt ifrån den och det krävs insatser över tid för att de ska få rätt förutsättningar för att kunna etablera sig.

Det allt mer spända omvärldsläget med krig i vår närhet medför att förvaltningen i stort och framförallt räddningstjänsterna allt mer tvingas planera för sin roll under höjd beredskap och krig. Samtidigt råder viss avvaktan eftersom klara direktiv och medel för förberedelserna ännu inte kommit från de centrala myndigheterna. De centrala myndigheterna har påbörjat en upprustning av det civila försvaret där de kommunala räddningstjänsterna ingår.

Beslut om förlängning av massflyktsdirektivet kom under första halvåret. De ukrainare som haft tillfälligt skydd i Sverige i två år kan nu i och med detta folkbokföras. De som folkbokförs skrivs ut ur Migrationsverkets mottagandesystem. Folkbokföringen innebär att ukrainare kan ta del av Arbetsförmedlingens etableringsprogram och de får också rätt till socialförsäkringsförmåner och ekonomiskt bistånd.

2 UPPFÖLJNING GRUNDUPPDRAGET

Anvisning

Sammanfattning av grunduppdraget hämtas automatiskt från kommentaren som lades in vid uppföljningen.

2.1 SAMMANFATTNING GRUNDUPPDRAG

1. Verksamhetsidé och sammanfattning av grunduppdrag

Samhällsbyggnadsförvaltningen är till stor del en serviceorganisation till Kommunens övriga förvaltningar och verksamheter, men också till kommunens alla invånare.

Vi ska

Verksamheterna i förvaltningen ska i hög utsträckning trygga viktiga samhällsfunktioner för kommunens invånare och besökare och ansvara för att genomföra det mesta av kommunens beslutade investeringar.

Förvaltningen levererar kost och lokalvård till kommunens verksamheter samt delvis till Edshus AB. Ansvarar för fastighetsunderhåll, intern uthyrning av verksamhetslokaler, extern uthyrning av lokaler samt bostadsanpassningar.

Förvaltningen ansvarar vidare för Kommunens tekniska förvaltning såsom gator, väghållning, parker, badplatser, idrottsanläggningar, VA, renhållning samt trafikförordningar.

Sköter och förvaltar kommunens skogar och tätortsnära grönytor. Ansvarar för markreserv och exploatering av mark för boende, industri och handel. Förvaltningen bedriver också räddningstjänst och ansvarar för arbetsmarknadsinsatser, sysselsättningsskapande åtgärder, integrationsinsatser samt bemanning via bemanningsteamet.

Ät/till/för

Samhällsbyggnadsförvaltningen ska genom sina verksamheter trygga viktiga samhällsfunktioner för kommunens övriga verksamheter, invånare och besökare.

Förvaltningen ska också serva näringsidkare som har behov av mark för byggnation eller hyra ut lokaler för företag att bedriva verksamhet i.

För att/så att

Förvaltningen ska skapa goda förutsättningar för den dagliga driften och den långsiktiga förvaltningen inom sina respektive verksamhetsområden. Vi ska arbeta för att skapa ett Dals-Ed som är attraktivt att verka och bo i, med goda förutsättningar för näringslivets utveckling.

2. Statliga och kommunala uppdrag/styrdokument

Kommunallag (2017:725) utgör ett ramverk för den kommunala verksamheten

Miljöbalk (1998:808)

Allmänna bestämmelser för användande av Dals-Eds kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning

VA-plan Dals-Eds kommun

Renhållningsföreskrifter för Dalslandskommunerna Mellerud Färgelanda Bengtsfors Dals-Ed

Skollag (2010:800)

Livsmedelslag (2006:804)

Nordiska näringsrekommendationer

Livsmedel- och måltidspolicy

Folkhälsomyndighetens allmänna råd och riktlinjer om städning

Lag (1944:475) om arbetslöshetsnämnd.

Lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning.

Lag (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl.

Bemanningshandboken

Lag (2003:778) om skydd mot olyckor

Plan- och bygglag (2010:900)

Utvecklingsplan Dals-Eds kommun 2020-2023

3. Målgrupper

Kommunens förvaltningar och verksamheter, men också kommunens alla invånare.

4. Antal medarbetare samt könsfördelning

Samhällsbyggnadsförvaltningen har totalt 89 medarbetare (varav 76 är tillsvidareanställda och 13 är visstidsanställda) Fördelningen är 60 kvinnor och 29 män. Utöver detta finns ytterligare 38 deltidsbrandmän (inklusive brandvärnet i Nössemark).

Inför verksamhetsplanen 2025 har revidering skett av grunduppdraget ovan med anledning av att kommunledningsförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen slagits ihop till en förvaltning från och med 2025.

2.2 UPPFÖLJNING AV KRITISKA KVALITETSAKTÖRER

Anvisning

Texten i tabellen hämtas automatiskt. Säkerställ att du rapporterat indikatorer och analyserat kvalitetsfaktorerna i uppföljningsprocessen, annars blir kolumnerna tomma.

2.2.1 Kundnytta

2.2.1.1 Kundnöjdhet - interna kunder

Kundnöjdhet - interna kunder

Kommentar

Ställningstagande och bedömning av måluppfyllelsen

I december 2023 genomförde Samhällsbyggnadsförvaltningen en kundnöjdhetsundersökning. De verksamheter/områden som utvärderades var felanmälningsfunktionen, och service- och tjänsteuppdraget på teknik och service, räddningstjänstens utbildningsuppdrag för HLR/brand samt bemanningsteamets service och tjänsteuppdrag. Kost- och lokalvårdsenheten genomförde en egen undersökning.

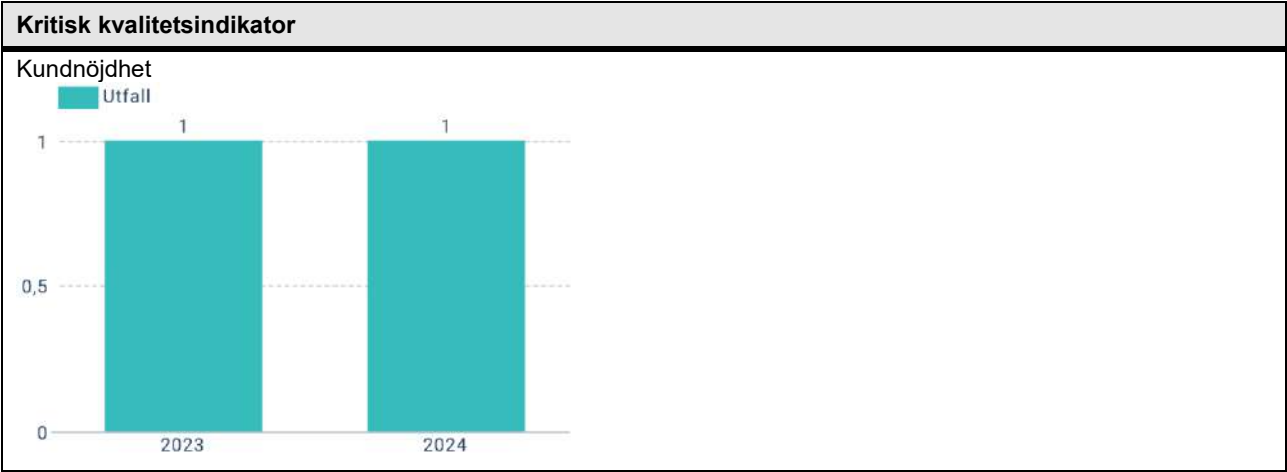
Inför 2024 var ambitionen att genomföra en jämförbar undersökning, men under innevarande år skruvades det lite på den intentionen då samarbetet mellan samhällsbyggnadsförvaltningen och kommunledningsförvaltningen intensifierades inför sammanslagningen av förvaltningarna. Det resulterade i att samhällsbyggnadsförvaltningen inte gjorde en kundnöjdhetundersökning, utan det som gjordes gjordes inom ramen för kommunledningsförvaltningens verksamhetsområde, däremot har kost- och lokalvård fortsatt gjort egna kundundersökningar.

Motivering av ställningstagandet och bedömningen

Något resultat finns således inte för förvaltningen för 2024

Effekter/förflyttning

Inför sammanslagning av förvaltningarna inför 2025 ses det över vilka stöd- och servicefunktioner som fortsatt behöver stämma av och undersöka kundnöjdheten.

2.2.1.2 Kundnöjdhet - externa kunder

Kundnöjdhet - externa kunder

Kommentar

Ställningstagande och bedömning av måluppfyllelsen

Under 2024 utrustades samtliga badplatser och parker i kommunen med informationstavlor, på dessa placerades även en QR-kod med frågor kring hur man som besökare upplevde service, utbud, tillgänglighet mm.

Motivering av ställningstagandet och bedömningen

Denna enkät genererade dock endast tre svar, vilket gör det svårt att dra några slutsatser förutom att de som trots allt svarat överlag upplevde platserna välskötta och iordningställda, samtidigt som det också gavs feedback kring att exempelvis Terrassparkens buskar och planteringar kunde skötas bättre.

Vid sidan av kommunens egna undersökning gjordes också den stora medborgarundersökningen via SCB. Enligt den undersökningen anser våra invånare att skötsel av våra vägar, cykelvägar, torg inklusive snöröjning av dessa vägar/ytor, parker, naturområden och idrottsplatser är jämförbara med omdömet i rikets övriga kommuner.

Vad gäller skötsel av badplatser, åtgärder mot skadegörelse och förstörelse ex klotter samt skötsel av byggnader där kommunen har verksamhet är betyget högre än rikets kommuner.

Effekter/förflyttning

Om vi väger in detta i den sammantagna bilden får vi förmoda att de flesta tycker att det är en godtagbar nivå av skötsel i parker, på badplatser samt promenadstråk.

Kritisk kvalitetsindikator
Kundnöjdhet Inga tillgängliga data

2.2.2 Medarbetarnytta

2.2.2.1 Motivation

Motivation

Kommentar

Ställningstagande och bedömning av måluppfyllelsen

Under året fattades beslut att inte genomföra medarbetarundersökning som inkluderade HME på samma sätt som tidigare år. HR genomförde dock en förenklad enkätundersökning som innefattade HME-frågorna,

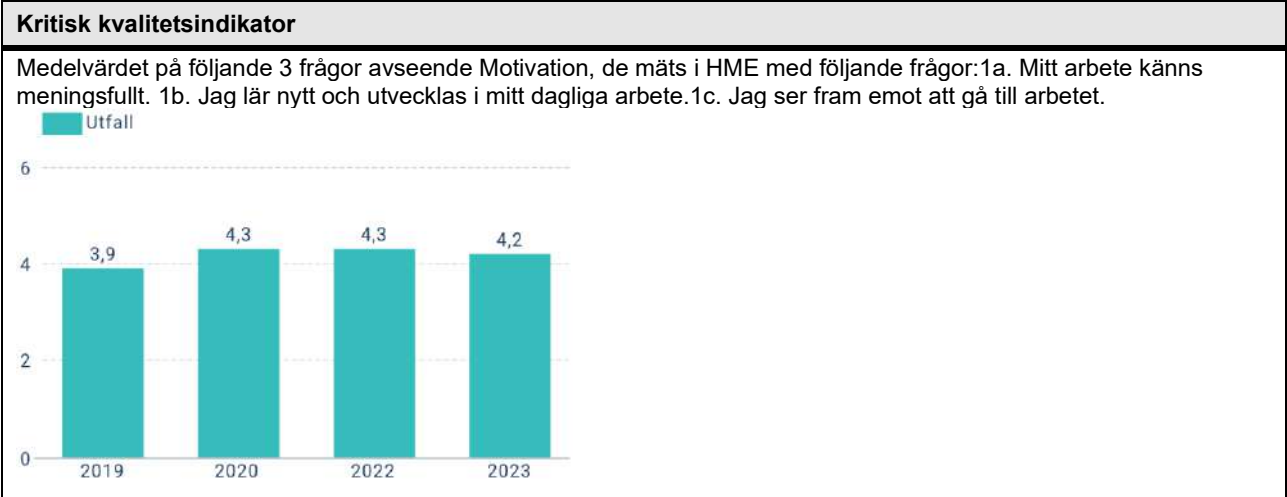
denna skickades ut till kommunens samtliga medarbetare under hösten 2024. Resultatet av undersökningen kommer redovisas på kommunövergripande nivå genom HR.

Motivering av ställningstagandet och bedömningen

Med anledning av att resultaten endast kommer redovisas på kommunövergripande nivå har samhällsbyggnadsförvaltningen inget nedbrutet resultat att rapportera i denna rapport.

Effekter/förflyttning

Resultat och synpunkter kommer hanteras kommunövergripande.

2.2.2.2 Ledarskap

Ledarskap

Kommentar

Ställningstagande och bedömning av måluppfyllelsen

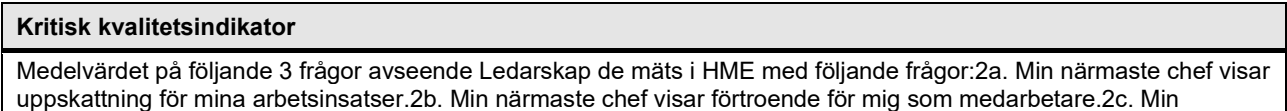
Under året fattades beslut att inte genomföra medarbetarundersökning som inkluderade HME på samma sätt som tidigare år. HR genomförde dock en förenklad enkätundersökning som innefattade HME-frågorna, denna skickades ut till kommunens samtliga medarbetare under hösten 2024. Resultatet av undersökningen kommer redovisas på kommunövergripande nivå genom HR.

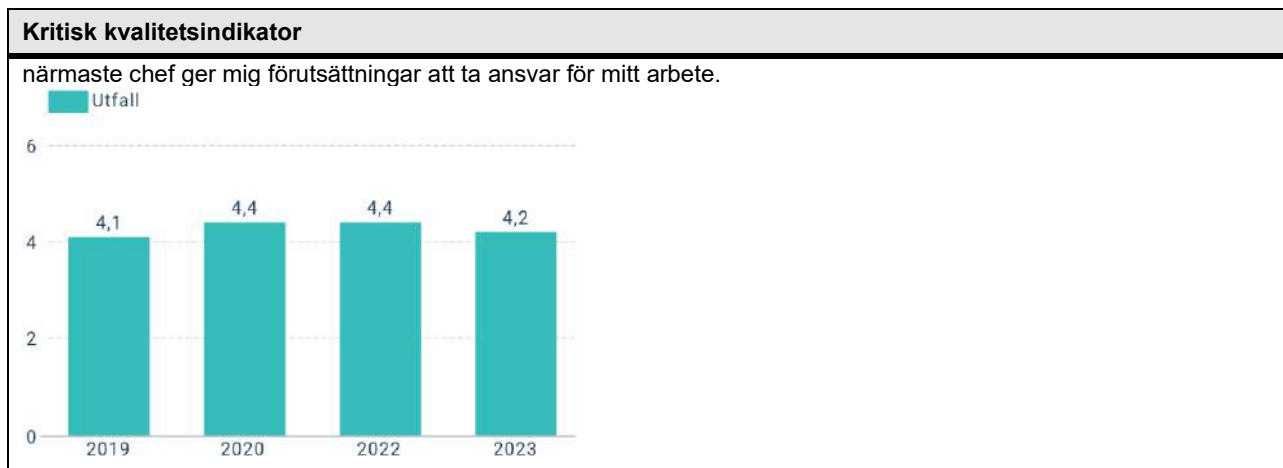
Motivering av ställningstagandet och bedömningen

Med anledning av att resultaten endast kommer redovisas på kommunövergripande nivå har samhällsbyggnadsförvaltningen inget nedbrutet resultat att rapportera i denna rapport.

Effekter/förflyttning

Resultat och synpunkter kommer hanteras kommunövergripande.

2.2.2.3 Styrning

Styrning

Kommentar

Ställningstagande och bedömning av måluppfyllelsen

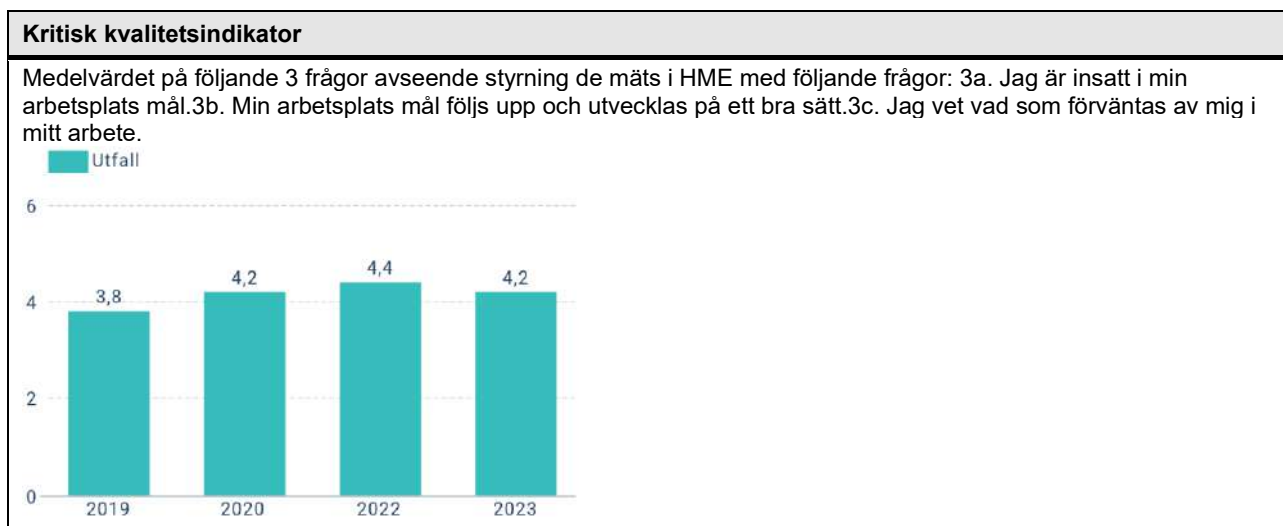
Under året fattades beslut att inte genomföra medarbetarundersökning som inkluderade HME på samma sätt som tidigare år. HR genomförde dock en förenklad enkätundersökning som innefattade HME-frågorna, denna skickades ut till kommunens samtliga medarbetare under hösten 2024. Resultatet av undersökningen kommer redovisas på kommunövergripande nivå genom HR.

Motivering av ställningstagandet och bedömningen

Med anledning av att resultaten endast kommer redovisas på kommunövergripande nivå har samhällsbyggnadsförvaltningen inget nedbrutet resultat att rapportera i denna rapport.

Effekter/förflyttning

Resultat och synpunkter kommer hanteras kommunövergripande.

2.2.3 Ekonominytta

2.2.3.1 Kvalitet och effektivitet.

Kvalitet och effektivitet.

Kommentar

Ställningstagande och bedömning av måluppfyllelsen

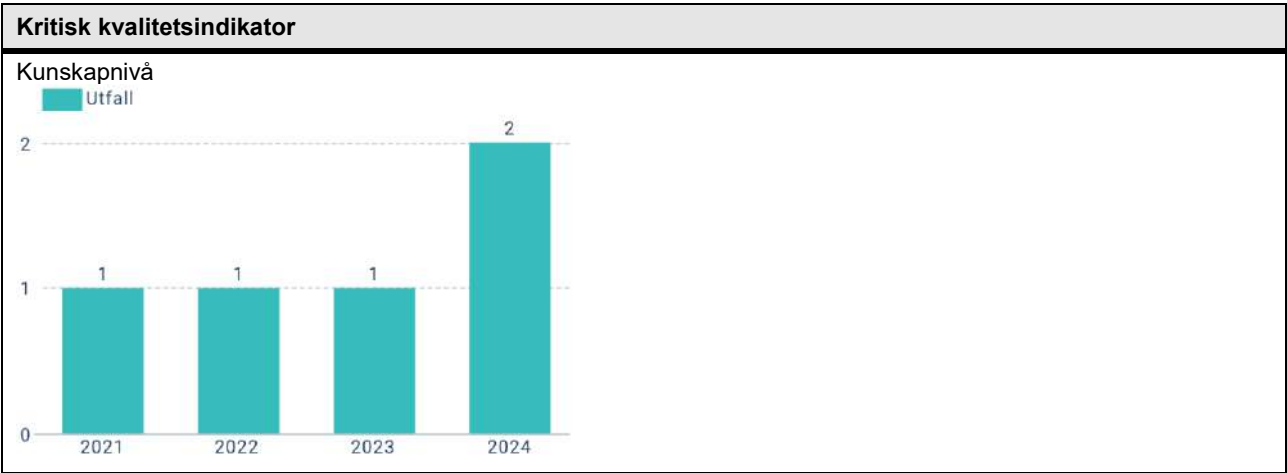
Controller har löpande uppföljningar med enhetscheferna inom förvaltningen. I samband med dessa avstämningsmöten går controller och enhetschef tillsammans igenom utfall, stämmer av behov av korrigeringar, rättningar och gör prognos framåt.

Motivering av ställningstagandet och bedömningen

Upplevelsen är att cheferna blir mer och mer förtroga med ekonomifrågorna både vad gäller den löpande budgeten och investeringsfrågorna. Överlag finns en god följsamhet med årshjulet för ekonomin och vi har god ordning.

Effekter/förflyttning

Över tid har fler rutiner fallit på plats, vilka i stort utgår från ekonomienhetens årshjul, dessa rutiner kvalitetssäkrar arbetet under året, och stöttar enhetscheferna i deras arbete. Över tid leder det också till en ökad kunskap och trygghet för enhetscheferna när de vet vad som förväntas av dem, vilka underlag som behöver finnas samt hur man praktiskt går tillväga för att kunna ta fram behov och analysera sin verksamhet.

2.2.3.2 Budgetföljsamhet

Budgetföljsamhet

Kommentar

Ställningstagande och bedömning av måluppfyllelsen

Förvaltningen har haft en bra budgetföljsamhet under året, och redovisar positivt resultat inom nästan samtliga verksamhetsansvar. Man har också överlag varit generellt återhållsam då kommunen haft en budget med stort budgeterat underskott vilket bidragit till det positiva resultatet.

Motivering av ställningstagandet och bedömningen

Förvaltningens kostnader håller sig inom rambudgeten, och årets relativt stora avvikelser redovisas separat i text under ekonomiredovisningen. Avvikelserna utgörs i stort av positiva avvikelser.

Effekter/förflyttning

Att Samhällsbyggnadsförvaltningen landar i ett så pass positivt resultat, trots utgångsläget kan förklaras av olika faktorer, bland annat mindre kostnader inom driften än förväntat samt personalkostnader inom vissa områden. Bedömning görs att förvaltningen har goda ekonomiska förutsättningar inför innevarande verksamhetsår, då det finns förmåga att leverera grunduppdraget på ett effektivt sätt, då förvaltningen över tid visat att det finns en förmåga att möta förändrade förutsättningar. Samtidigt blir effekten av en ganska slimmad organisation, i vissa avseende en ökad sårbarhet.

Kritisk kvalitetsindikator
Kvalitativ bedömning Inga tillgängliga data

3 UPPFÖLJNING UTVECKLINGSMÅL

Anvisning

Texten i tabellen hämtas automatiskt. Säkerställ att du rapporterat indikatorer och analyserat utvecklingsmålen i uppföljningsprocessen, annars blir kolumnerna tomma.

3.1 Utvecklingsområde: Investeringsprocessen

Säkerställa att alla investeringar hanteras på ett systematiskt och likartat sätt.

3.1.1 Utvecklingsmål: Följsamhet i process vid investering

Säkerställa processen vid investering i enlighet med rutinen för investeringsprocessen i Dals-Eds kommun.

Kommentar

Ställningstagande och bedömning av måluppfyllelse

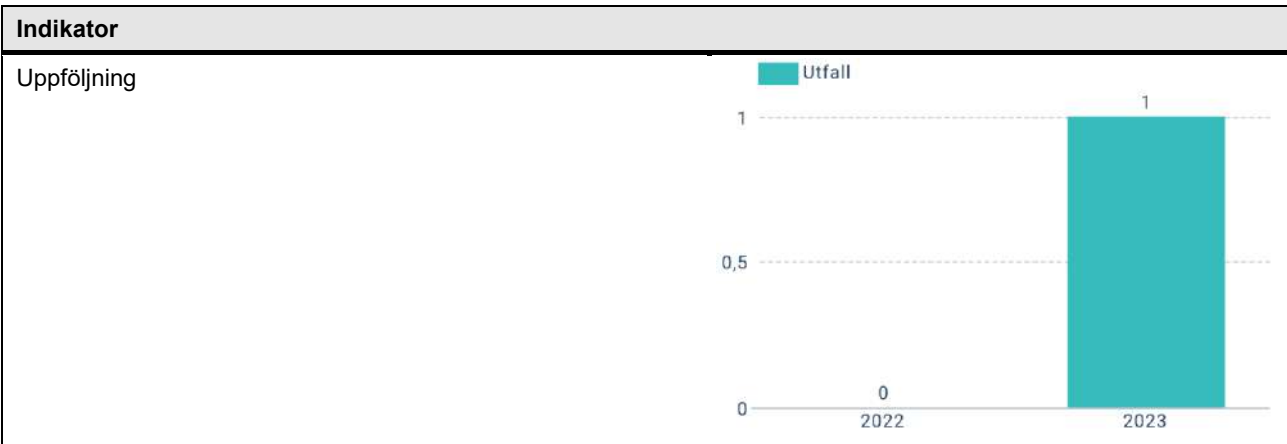
Beslutsunderlag och slutredovisningar vid investeringar har följts upp för att säkerställa att arbetet genomförts utifrån dokumentet "rutiner för investeringsprocessen". Under 2024 har pågående projekt följt rutinen för investeringsprocessen.

Motivering av ställningstagandet och bedömningen

Controller har systematiskt efterfrågat rätt underlag för de olika delarna under en investeringsprocess utifrån vilken typ av investeringar det gäller, och har på så vis också säkerställt följsamhet.

Effekter/förflyttningar

Genom att arbeta systematiskt ökar kunskapen kring processen hos enskilda enhetschefer och kvalitén i underlagen ökar och skapar i förlängningen bättre underlag för beslut.

3.2 Utvecklingsområde: Marknadsföring av lediga tomter & ledig mark

Utveckla bättre sätt och metoder för att marknadsföra lediga tomter och ledig industrimark.

3.3 Utvecklingsmål: Öka andelen kommuninvånare

Öka kommunens attraktivitet inom de områden förvaltningen ansvarar för i syfte att bidra till tillväxt.

Kommentar

Ställningstagande och bedömning av måluppfyllelsen

Flera insatser har gjorts för att höja attraktionskraften i kommunen. Bland annat har en skatepark etablerats i

Terrassparken på den asfalterade ytan. Nya lekredskap har etablerats och tre grillar finns för allmänhetens behov. Delvis har gamla buskar och häckar avlägsnats och ersatts med en yta för grillar och bord/bänkar och ny fallsand har tillförts inom lekområdet.

Bättre begagnad lekutrustning har flyttats till badplatsen vid Lilla le, och även där har underlag och fallsand setts över. Nya parkbänkar har placerats ut längs promenadstråket mellan Terrassparken och badplatsen. Antalet avgiftsbelagda husbilsparkeringar har utökats på den asfalterade parkeringen vid sjöstugetomten.

Lekplatsen på Äng har planerats och utrustning köpts in, anläggningsarbete och färdigställande är planerat till våren 2025.

Motivering av ställningstagandet och bedömningen

Överlag har arbetet kunnat genomföras som planerat, de delar som kvarstår är färdigställandet av lekplatsen på Äng samt rabatter och växter i Terrassparken. För att kunna fortsätta arbetet i Terrassparken behöver en plan tas fram för hur en upprustning av planteringar och plattgångar ska genomföras, men också hur det ska skötas över tid. Här saknar vi delvis kompetens idag varför den aktiviteten skjutits fram i planeringen.

Vilka effekter/förflyttningar kan ses

Vi ser att de insatser som gjorts uppskattats, och det har sammantaget bidragit till att flera områden nu har fräschats upp och att det finns förutsättningar för aktiviteter och umgänge över generationsgränser.

Indikator	
Prioritera attraktionshöjande insatser inom ramen för förvaltningens ansvar- och verksamhetsområden	Inga tillgängliga data

4 UPPFÖLJNING EKONOMISKT UTFALL

Anvisning

Ekonomiskt utfall gällande driftredovisning hämtas automatiskt från ekonomisystem och investeringsredovisning läggs in av förvaltningscontroller

4.1 Driftredovisning

Netto per ansvar t.o.m. dec 2024 i tkr

Beskrivning	Utfall 2024	Budget 2024	Avvikelse
6100 Samhällsbyggnadschef	1 054	1 366	312
6120 AMI chef	9 296	11 175	1 879
6121 Chef Integration	-1 043	-684	359
6122 Chef Ensamkommande	-234	-53	181
6123 Chef bemanningseenheten	0	0	0
6210 Kostchef	18 469	20 039	1 570
6310 Fastighetsförvaltare	1 203	1 580	377
6410 Teknisk chef	9 638	9 605	-33
6510 VA-chef	0	0	0
6610 Räddningschef	7 685	8 118	433
6920 Ansvarig bostadsanpassning	512	624	112
Resultat	46 580	51 770	5 190

Det ekonomiska resultatet per helår visar på ett positivt resultat om 5 190 tkr vilket är betydligt mer än prognosen per tertial två. Prognosen visade på ett positivt resultat om 900 tkr vid tertial 2. Den milda hösten innebar lägre elkostnader samt lägre uppvärmningskostnader än förväntat. Dessutom fick vi lägre kostnader för vinterväghållningen än förväntat tack vare att snöfallen uteblev höst-vinter 2024. Kostnaden för personal blev också lägre då det varit svårt att hitta ersättare för personal som varit frånvarande. Dessutom har några personal haft stöd från arbetsförmedlingen genom introduktionsanställning vilket minskat kostnaderna.

6100 överskott 312 tkr

Framförallt beror överskottet på att det varit en vakans på fastighetsförvaltarens tjänst under nio månader (+ 365 tkr) i övrigt underskott för poolbilar (- 45 tkr). Sedan är det lite plus och minus på olika poster.

6120 överskott 1 879 tkr

Skogsskötsel: Överskott om 173 tkr beror på lägre lönekostnader och lägre kostnader för material och reparationer än budgeterat inom skogsskötsel.

Lönestöd: Överskott om 566 tkr beror i huvudsak på mindre lönekostnader än budgeterat samt mer bidrag än budgeterat, bland annat bestående av merkostnadsersättning (208 tkr) som Arbetsförmedlingen betalar ut i ersättning för tillhandhållen arbetsträningsplats på AME.

AMI: Överskott om 396 tkr framförallt beroende på att kostnaden för Fritidsbanken lades in i budget då beslut om externfinansiering från Tillväxtverket inte kom förrän in på verksamhetsår 2024. När bidrag kom och man valde att enligt plan tilldela medel för att finansiera Fritidsbanken fanns ett extra utrymme motsvarande 275 tkr. Dessutom lägre lönekostnad än budgeterat på AMI (101 tkr). I övrigt mindre överskott på olika poster.

Feriearbeten: Överskott om 67 tkr, vilket beror på lägre antal sökande ungdomar troligtvis i kombination med en god arbetsmarknad som gör att ungdomarna hittar jobb på den reguljära arbetsmarknaden.

Friskvårdsplanering: Överskott om 43 tkr gällande samarbetet med Samordningsförbundet.

AME: Överskott om 87 tkr vilket mestadels beror på mer försäljning än budgeterat.

Bemanningssteam: Överskott om 546 tkr som delvis beror på att bidrag tillskjutits för annat interna arbete (200 tkr). I övrigt lägre personalkostnader.

6121 överskott 358 tkr

Integration: Överskottet beror uteslutande på ökat bidrag då flyktingarna från Ukraina numera genererar bidrag från migrationsverket.

6122 överskott 181 tkr

Ensamkommande flyktingbarn (EKB): Överskottet beror på att vi inför 2024 gjorde en fördelning av årsschablon för EKB för att på så vis täcka kostnaderna för den ungdom som hade beslut om stödboende tom augusti 2024, totalt budgeterades för ett något högre bidrag än vad som blev de slutliga kostnaderna.

6210 kostchef överskott 1 570 tkr

Överskottet beror framförallt på att det varit svårt att tillsätta vakanser vid kortare frånvaro, delvis beroende på att poolpersonal gått in på ordinarie rader. Dessutom har viss bemanning skett via personal från AMI där personer med introduktionsanställningar bemannat motsvarande två heltider utan att det belastat kostenheten ekonomiskt. Detta har inneburit ett överskott gällande personalbudget inkl.po om 1 991 tkr. Underskott har uppkommit gällande leasing av maskiner och reparationer och inköp om 514 tkr. I övrigt små poster plus och minus.

6310 Fastighetsförvaltare överskott 377 tkr

Överskottet beror till stor del av markförsäljning av industrimark. Nedskrivning av modulerna på Haga har gjorts med 953 tkr och ingår i resultatet.

6410 Teknisk chef underskott 33 tkr

Här finns både stora underskott och överskott. Bland annat ett underskott på grund av övertidsersättning 187 tkr plus sociala avgifter. Det kan härröras till vinterns snöröjning. Överskott gällande drivmedel och leasing samt reparationskostnader om cirka 104 tkr. Ett mindre överskott mot budget även när det gäller utförda tjänster för förvaltningar och föreningar.

6610 Räddningschef överskott 433 tkr

Överskottet beror i huvudsak på minskade kostnader för personal på grund av få uttryckningar under året. Det innebar också en lägre kostnad för drivmedel och förbrukningsmaterial.

6920 Bostadsanpassning överskott 112 tkr

Mindre kostnader för bostadsanpassningar än budgeterat på grund av att det varit få stora kostsamma anpassningar som beslutats.

Renhållningskollektivet underskott 47 tkr

Renhållningskollektivet exklusive förpackningsinsamlingen resulterade i ett överskott om 113 tkr. Förpackningsinsamlingen resulterade i ett underskott om 160 tkr. Utgående balans 2024 är 1051 tkr.

Va-kollektivet underskott 854 tkr

Kostnaden för el och värme resulterade i ett underskott om 506 tkr. Avskrivning vid utrangering 156 tkr. Utgående balans 2024 är 4937 tkr.

4.2 Investeringsredovisning

Anvisning

Utfall och avvikelser av genomförda och/eller pågående investeringsprojekt ska kommenteras.

Investeringsredovisning

Anvisning

Utfall och avvikelser av genomförda och/eller pågående investeringsprojekt ska kommenteras.

Utfall per projekt 2024 tkr (större än 500 tkr)			
Projekt	Utfall 2024	Budget 2024	Avvikelse
• 8727- Ventilation Utsikten	1 843	0	-1 843
• 8944 - Hjullastare JCB 413 S	1 500	1 500	0
• 8826 - Ledningsnät etapp 3 Skansen	2 291	2 600	309
• 8839 - Ny S+V ledning längs med trafikverkets väg Håbol	1 696	2 946	1 250
• 8849 - Delning av luftbassäng	1 626	3 000 000	1 374
• 8919 - Etapp IV Brattesta	1 099	1 100	1

Totalt investerades inom förvaltningen 15 606 tkr. Budgeten för 2024 var totalt på 40 045 tkr. Av olika anledningar har vissa större investeringar skjutits på.

5 Sammanfattande analys

Anvisning

Texten i denna del hämtas automatiskt från kommentaren du skrivit i vyn "analys & slutsatser".

Här förväntas du göra en sammanfattande och analyserande kommentar av det gångna verksamhetsåret.

Skriv din analys av årets arbete och samlade bedömning/slutsatser av resultatet från uppföljningen av kvalitetsfaktorer, utvecklingsmål och ekonomiskt utfall. Vilka lärdomar kan dras? Vad finns det för utmaningar inför framtiden och vad kan göras bättre nästa år?

I kommentarrutan finns fördefinierade rubriker att utgå ifrån när du skriver din analys.

2024

Sammanfattning av året som helhet:

Grunduppdrag:

Grunduppdragen inom alla verksamheter har kunnat utföras. Dock har det periodvis varit stora svårigheter att bemanna verksamheterna vid frånvaro/sjukdom. Tack vare en stor flexibilitet och stort ansvarstagande inom alla verksamheter men framförallt inom kost och lokalvårdspersonalen har man ändå lyckats med sitt grunduppdrag att leverera måltider alla dagar året runt trots svårigheter med bemanning. Den positiva trenden att allt fler barn äter i skolmaten på Hagaskolan kök håller i sig vilket är glädjande.

Arbetslösheten i kommunen har varit fortsatt låg under året vilket inneburit att det varit svårt att hitta personal vid rekryteringar både vad gäller fasta tjänster, vikariat samt timanställda. Att allt fler får arbete på den reguljära arbetsmarknaden gör också att de uppgifter som utförs via personer på AMI blir svårare att hinna med. Det gäller framförallt inom skog och grönyteskötsel. Samarbetet med kommunförrådet har ändå inneburit att grunduppdraget kunnat genomföras. AMI bidragit till att smycka kullen vid Edsgärdet som vanligt samt att en Pettsson utställning kunnat hållas på biblioteket. Samarbete med LSS har inneburit att kommunförrådet avlastats med utkörning av mat till äldreboendena under veckorna vilket underlättat mycket.

Rekrytering av fastighetsförvaltare slutfördes under sommaren och tillsättning skedde i september. Under de tio som passerade sedan tidigare fastighetsförvaltare slutade uppehölls tjänsten av intern deltidsvikarie.

Relining av spill och dagvatten från Edsgärdet till reningsverket /Stora Le är genomförd. Relining av huvudstammen i avloppsledningsnätet i Håbol är slutförd. Ombyggnaden av reningsverket i Brattesta fortgår. Återstår att etablera utsläppsledning samt att upprätta underhållsplan för ledningsnätet. Intrimning av verket kommer att ske under våren 2025.

Det har varit en relativt lugnt år för räddningstjänsten då det inte varit några stora komplicerade skogsbränder. Det har varit få utryckningar generellt.

Kommunen har numera sedan 1/1 2024 ansvar för insamling av förpackningar. Remondis AB är kommunens upphandlade entreprenör som transporterar avfallet till sin anläggning i Trollhättan. Det är meningen att detta skall finansieras av producenterna men vi har under året sett att kostnaderna överstiger inkomsterna.

En hel del investeringar har gjorts på kommunens vägnät och då framförallt genom asfaltering. En ny upphandling av asfalttjänster är genomförd. Tyvärr var vi inte riktigt nöjda med resultatet gällande en del av årets asfalteringar. Dialog förs med entreprenören.

Vinterväghållningen blev i början av året kostsam då vädret var väldigt varierande, ofta snö sedan blidväder efterföljt av kyla några dagar. Sedan milt igen och så började det om på samma sätt. Det innebar förutom snöröjning också mycket halkbekämpning i form av sandning. Under hösten däremot var det milt och nästan inga snöoväder vilket innebar att kostnaderna under året inte blev så höga som vi befarat.

Mindre fastighetsrenoveringar har utförts av kommunens egen personal vilket innebär kostnadseffektivitet. Förutom underhåll så har nytt tak lagts på Apotekets lokal samt på kulturskolans tillbyggnad. Arbetet med fönster och fasadbyte på AMI's lokaler fortgår.

Två industritomter har sålts under året och flera är på gång. Avverkning har gjorts på Torps industriområde för att förbereda för fler markförsäljningar.

Nedläggningen av Snörrums förskola samt flytt av årskurs 3 från Haga till Snörrum har inneburit en del förändringar för Kost och lokalvårdsenheten, framförallt gällande måltidsproduktion. Det har blivit fler barn på

Snörumsskolan och på de båda kvarvarande förskolorna vilket gjort att vissa personalanpassningar har genomförts. Ombyggnation/anpassning av den gamla förskolan utfördes under sommaren så att den skulle kunna ta emot skolbarn vid skolstarten i augusti.

Jordbruksverket har kontaktat oss för att vi ligger bra till i andelen livsmedel med svenskt ursprung. Topp 10 i Sverige! Mycket tack vare vår lilla upphandling med skafferier väst. Måltidsutvecklaren fick i samband med detta redovisa vårt arbete för många intresserade lyssnare digitalt.

Under stora delar av året har det arbetats med att förbereda organisationen för den förändring som beslutats om från 1/1 2025. Dvs. att kommunstyrelsens två förvaltningar blir en med kommundirektören som förvaltningschef. Det har bland annat inneburit att bemanningsteamet blivit en egen enhet i kommunstyrelseförvaltningen från årsskiftet 2025 liksom övriga enheter i den gamla Samhällsbyggnadsförvaltningen.

Attraktivitetsinsatser:

För att öka attraktiviteten har viss satsning gjorts i Terrassparken, ett antal nya lekredskap etablerades samt att skatboardutrustningen lyftes på plats. Flera grillplatser finns nu att tillgå på platsen. Platsen har anpassats för att pulkaåkning skall underlättas. Ett skridskodisco genomfördes under vintern med osannolikt många utövare unga som äldre. Dessutom har nya parkbänkar placerats ut längs strandpromenaden. Förvaltningen var också med och i samverkan med andra arrangerade Jobb och utbildningsmässan på Stallbacken.

Ytterligare 5 platser för husbilsparering märktes upp på sjöstugeparkeringen, de var fulla stor del av sommaren vilket visade på behov.

Energibesparingar:

100 % av kommunens gamla gatljusarmaturer är nu utbytta mot led-armaturer vilket kommer att spara energi framöver. Det har också bytts ut en del gamla ljusarmaturer i verksamhetslokaler, bland annat vid Snörums ombyggnad av förskola till skollokaler. Utbytet av fönster på Snörumsskolan är slutfört. Byte av ventilation på Utsiktens skola är färdig och besiktad. Nämda investeringar skapar förutsättningar för fortsatt minskningen av elförbrukningen.

Vad är resultatet av arbetet med kvalitetsfaktorer och utvecklingsmål?

Under 2024 har vi fortsatt arbetat med kommunikation, dialog och delaktighet inom ledningsgrupp och arbetslag, men vi ser också att det är minst lika viktigt att vi får till bättre arenor för dialog och information mellan förvaltningarna.

Arbetet med aktivt medarbetarskap påbörjades under 2023, och har i olika omfattning fortsatt under 2024

HME enkät genomfördes i egen regi och endast på förvaltnings och kommunnivå. Dock var svarsfrekvensen så låg att inga rättvisa jämförelser kan göras.

Arbetet med verksamhetsplanering/utförande kopplat till ekonomi, uppföljning, resultat och analys har fortgått under 2024.

När det gäller kommunens utvecklingsmål att öka befolkningmängden i kommunen så har förvaltningen arbetat mycket med insatser för att öka attraktionskraften. Det gäller framförallt på lekplatser, i parker, i grönområden samt i vägmiljön. I SCB's medborgarundersökning får kommunen bra betyg inom dessa områden.

Samlad bedömning/slutsatser av resultatet från uppföljningen av kvalitetsfaktorer, utvecklingsmål och ekonomiskt utfall?

Det var oväntat att förvaltningen visar på ett så stort positivt resultat för 2024. Tyvärr beror det delvis på att det inte funnits vikarier att tillgå i tillräckligt stor omfattning. Det sliter på ordinarie personal och vissa arbetsuppgifter skjuts på framtiden. Förvaltningen har också erhållit mer bidrag än som budgeterats beroende på förändringar gällande egenbosatta flyktingar från Ukraina. Man har lyckats utföra grunduppgifterna trots att det varit svårt att bemanna fullt ut på många platser. När det gäller utvecklingsmålen har vi trots allt lyckats utföra flertalet av det som planerats.

Vad drar vi för lärdomar? Utmaningar inför framtiden och vad kan göras bättre nästa år?

Under de senaste åren har förvaltningen arbetat med löpande anpassningar med målet att nå en så ekonomiskt effektiv verksamhet som möjligt, och i samband med förändringar i verksamheterna, pensionsavgångar mm har verksamheten setts över och man har aktivt arbetat för att komma ner i kostnad och kostym. Några exempel som kan nämnas är omorganisering av Teknik & Service, minskning av personal och förändrade arbetssätt på AMI, byggnation av nytt kök för mer effektiva organisatoriska förutsättningar att laga och leverera mat, förändrat arbetssätt inom lokalvårdsenheten.

En ytterligare anpassning kommer att genomföras i samband med att Samhällsbyggnadsförvaltningen upphör från 1/1 2025. Den nuvarande förvaltningen kommer då att införlivas med kommunstyrelseförvaltningen och med kommundirektören som förvaltningschef. Det är viktigt att följa upp resultatet av detta löpande under 2025 och göra korrigeringar där det eventuellt behövs.

En av de största utmaningar vi har framöver är att få kompetent personal till våra olika yrkesområden. Det är en låg arbetslöshet i kommunen och många av våra ungdomar flyttar från kommunen trots att det är en bra arbetsmarknad lokalt. Vi behöver få fler innevånare i arbetsför ålder att flytta till kommunen. Kommunen behöver också marknadsföra sig ytterligare för att locka arbetssökande till kommunens verksamhetsområden.

Barn- och utbildningsnämnden

§ 7

Dnr BUN-2025-000001042

Bokslut 2024 (FOKUS)

Sammanfattning av ärendet

Förvaltningschef Anna Andersson och förvaltningscontroller Maria Eriksson redogör för ärendet.

FOKUS-nämndens totala resultat för 2024 blev -1 257 tkr, vilket är 100 tkr sämre än delårsprognosen som var - 1 135 tkr. Anledningar till underskottet är främst att det inför 2024 fanns en anpassning i budget på en miljon kronor som berodde på att skolskjutskostnaderna hade ökat (nytt avtal), och att budget för detta inte hade tillskjutits i förvaltningens budget. Andra anledningar var; ökade gymnasiekostnader på grund av fler elever, ökade kostnader för vuxenutbildningen, fler barn i förskolan än beräknat samt höga kostnader för sjukfrånvaro och uppstart av att införliva förskola i Snörrumskolan.

Året har präglats av det ekonomiskt ansträngda läget samt att antalet barn minskar, prognosen är en minskning med 125 barn de närmsta 10 åren. I stort sett alla verksamheter kommer dock på sikt att drabbas av detta och en långsiktig planering krävs för att möta detta minskade behov. För detaljerad information se tjänsteskrivelse *FOKUS-nämndens verksamhetsberättelse 2024*.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse *FOKUS-nämndens verksamhetsberättelse 2024* daterad 2025-02-02.

Verksamhetsberättelse 2024 FOKUS-nämnden

Verksamhetsberättelse 2024 Förskola

Verksamhetsberättelse 2024 Fritid och kultur

Verksamhetsberättelse 2024 Fritidshem

Verksamhetsberättelse 2024 Anpassad grundskola

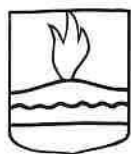
Verksamhetsberättelse 2024 Hagaskolan

Verksamhetsberättelse 2024 Snörrumsskolan

Verksamhetsberättelse 2024 Utsikten boende

Verksamhetsberättelse 2024 Gymnasieskola

Verksamhetsberättelse 2024 Anpassad gymnasieskola

Barn- och utbildningsnämnden

Verksamhetsberättelse 2024 Vuxenutbildning

Barn- och utbildningsnämndens beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att godkänna *Verksamhetsberättelse 2024 FOKUS-nämnden* och överlämna den till kommunfullmäktige för redovisning.

I övrigt tar Barn- och utbildningsnämnden beslut om att godkänna samtliga verksamhetsberättelser enligt underlag.

Barn- och utbildningsnämnden vill ha extra uppföljning av Utsiktens ekonomi under 2025 med en första avstämning på aprils månads nämndsmöte. Utsiktens kommer redovisas som ett eget ärende framåt där deras verksamhet och ekonomi redovisas.

Expedieras till

KF

Förvaltnings controller

Förvaltningschef

Utsiktens rektorer och boendechef

FOKUS-nämndens verksamhetsberättelse 2024

Ärendebeskrivning

Förvaltningens verksamhetsberättelse är en sammanfattning av enheternas verksamhetsberättelse och syftar till att ge en översikt av resultat för ekonomi och verksamhet under året samt händelser av betydelse för uppdragens genomförande.

FOKUS-nämndens totala resultat för 2024 blev -1 257 tkr, vilket är 100 tkr sämre än delårsprognosen som var - 1 135 tkr. Anledningar till underskottet är främst att det inför 2024 fanns en anpassning i budget på en miljon kronor som berodde på att skolskjutskostnaderna hade ökat (nytt avtal), och att budget för detta inte hade tillskjutits i förvaltningens budget. Andra anledningar var ökade gymnasiekostnader pga fler elever, ökade kostnader för vuxenutbildningen, fler barn i förskolan än beräknat samt höga kostnader för sjukfrånvaro och avveckling av Snörrums förskola och samtidigt uppstart av att införliva Snörrums förskola i Snörrumskolan.

Året har präglats av det ekonomiskt ansträngda läget samt att antalet barn minskar, prognosen är en minskning med 125 barn de närmsta 10 åren. Beslut togs i nämnd och KF om nedläggning av Snörrums förskola inför hösten 2024. I stort sett alla verksamheter kommer dock på sikt att drabbas av detta och en långsiktig planering krävs för att möta detta minskade behov.

Snörrums förskola lades ned i juni 2024 och övergick då till att bli en del av Snörrumskolan och fritidshem. Hela processen har varit omfattande men hade inte kunnat göras bättre än vad den gjordes av pedagoger och ledning i god samverkan med barn och vårdnadshavare. Trots arbete med nedläggning och omorganisation har en god verksamhet bedrivits och övergången och omorganisation bedöms ha fungerat bra i alla verksamheterna utifrån förutsättningarna.

Omorganisationen av fritid och kultur har pågått under året och alla delar utom kulturskolan, musikundervisning och ungdomsverksamhet övergår till kommunledningsförvaltningen.

Även ungdomsverksamheten har omorganiserats och startas upp i ny form från hösten 2024 med Hagaskolan som utgångspunkt tillsammans med en ungdomsvägledare samt personal på deltid från verksamheterna. Förhoppningen och bedömningen är att denna satsning ska bli en bättre och mer välbesökt verksamhet.

Anpassade grundskolan fortsätter att utvecklas och anpassas efter elever, verksamhet och lokaler.

Det nystartade skolsociala teamet enligt metoden Backa Barnet är en satsning vi tror på men kräver anpassningar i verksamheten.

Vuxenutbildningen har på prov under 2024 omorganiserats tillsammans med Bengtsfors och Åmål för att lättare möta utbildningsbehov med gemensam kompetens och utbildningar samt gemensam ledning. Men i nuläget avbröt Dals-Ed det gemensamma ledningsorganisationen främst pga allt för olika förutsättningar men frågan kan komma att återupptas längre fram om läget ändras. Samverkan med de andra kommunerna kring utbildningarna är fortfarande lika viktig.

Utsiktens godkännande av nationell idrottsutbildning NIU parabowling är en spännande satsning som nog kan leda till mycket positiva effekter men som också kräver en hel del planering och viss omorganisation.

Utsiktens finansiering är helt avgiftsfinansierad, vilket innebär att både över- och underskott bör regleras mot avgiftskollektivet så att över- och underskott balanseras mot avgiftskollektivet för att över tid ha en ekonomisk balans mellan intäkter och kostnader inom verksamheten. Utsikten har under läsåret 24/25 haft betydligt färre elever än tidigare vilket har minskat intäkterna mycket. Flera av eleverna har av olika anledningar avslutat studierna under terminen vilket gör det svårt att anpassa personalstyrkan i samma omfattning. Det bokförda resultatet som balanseras till nästkommande år blev -825 tkr.

Behörig personal har ökat och är hög i förskola och grundskola men lägre i fritidshem, gymnasium och vuxenutbildning. Orsaker till ökad behörighet bedöms dels vara att fler söker utannonserade tjänster, färre har slutat samt att i förskolan ser man en effekt av minskat antal barn som ger minskad personalstyrka och behörigheten är på 100%.

Dock är problematisk skolfrånvaro fortsatt relativt hög i våra verksamheter samt att målpuppfyllelsen har minskat. Främst märktes de sämre resultaten i årskurs 9 där 11 av 44 elever inte kom in på ett nationellt gymnasieprogram. Det bedöms finnas flera olika orsaker till detta men psykisk ohälsa och problematisk skolfrånvaro bedöms vara en orsak och det är något som är relativt högt framförallt i grundskolan. Satsningen på skolsociala team enligt Backa Barnet hoppas vi ska ge god effekt och bryta problematisk skolfrånvaro.

Utmaningar inför framtiden är att göra de anpassningar som krävs utifrån minskat barnantal och det ekonomiska läget samtidigt som verksamheterna ska hålla en hög kvalitet. Nedläggning av Snörrums förskola samt ungdomsgården i nuvarande form var sådana beslut för att anpassa verksamheten till behov och efterfrågan men arbete pågår i samverkan med många parter för att det ska så bra övergångar och fortsatt verksamhet som möjligt.

I samband med pensionsavgång för fritid- och kulturchef hösten 2024 så omorganiserades fritid- och kulturverksamheten över till kommunledningsförvaltningen då det där finns flera beröringspunkter. Fortsatt

Utmaningar inför framtiden är att göra de anpassningar som krävs utifrån minskat barnantal och det ekonomiska läget samtidigt som verksamheterna ska hålla en hög

kvalitet. Flera anpassningar är gjorda så större anpassningar är numera svåra att hitta, sedan kan man alltid skruva på flera delar såsom resursfördelning mm.

Det kommer att bli spännande att följa alla de delar som har omorganiserats under året och ska utvecklas i nya former. Bedömningen är att det är mer som handlar om utveckling i verksamheterna kommande år. Ett spännande arbete med chefernas arbetsmiljö startas upp och förhoppningsvis hittar vi sätt bidra till en bättre arbetssituation för alla.

Sammanfattningsvis bedömer jag att FOKUS-nämnden har ett spännande år bakom oss med en del utmaningar, omorganisationer men också mycket utveckling av våra verksamheter. Budgetutmaningar finns men det är men bedömningen är att det kan finnas en del åtgärder att göra som kan minska detta.

Sammanfattningsvis bedömer jag att FOKUS-nämnden har ett spännande år bakom oss med en del utmaningar, omorganisationer och nedläggningar men också mycket utveckling av våra verksamheter samt att FOKUS-nämnden.

Beslutsunderlag

FOKUS-förvaltningens tjänsteskrivelse 2024-02-05

FOKUS-nämndens verksamhetsberättelser 2024

Beslutsförslag

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att godkänna FOKUS-nämndens verksamhetsberättelse och årsbokslut för 2024 och överlämna den till kommunfullmäktige för redovisning.

I tjänsten

Anna Andersson

Förvaltningschef Barn- och utbildningsförvaltningen

Expedieras till

KS

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför nammunderskrift.

Verksamhetsberättelse 2024

FOKUS-nämnden

Innehållsförteckning

1 HÄNDELSER AV VÄSENTLIG BETYDELSE	3
2 UPPFÖLJNING GRUNDUPPDRAGET.....	6
2.1 SAMMANFATTNING GRUNDUPPDRAG	6
2.2 UPPFÖLJNING AV KRITISKA KVALITETSFAKTORER.....	7
2.2.1 Kundnytta.....	7
2.2.2 Ekonominytta	19
3 UPPFÖLJNING EKONOMISKT UTFALL	20
3.1 Driftredovisning.....	20
3.2 Investeringsredovisning	22
4 Sammanfattande analys.....	23

1 HÄNDELSER AV VÄSENTLIG BETYDELSE

Förskolan

Snörrums förskola lades ned i juni 2024 och övergick då till att bli en del av Snörrumsskolan och fritidshem. Hela processen har varit omfattande men hade inte kunnat göras bättre än vad den gjordes av pedagoger och ledning i god samverkan med barn och vårdnadshavare. Trots arbete med nedläggning och omorganisation har en god verksamhet bedrivits och övergången bedöms ha fungerat bra utifrån förutsättningarna.

Omorganisationen har inneburit en högre arbetsbelastning för både rektorer och medarbetare. Vi har värnat om arbetsmiljön och att verksamheten fortsatt utvecklats och bibehållits men märkt att det har haft stor påverkan. Omorganisationen har krävt mycket resurser i form av förstärkningar och pengar vilket påverkat prognosen negativt.

Hösten har inneburit en omstart för en del i våra verksamheter. I och med Snörrums förskolas nedläggning bildades nya arbetslag och barngrupper på de båda förskolorna.

Snörrumsskolan

Mycket av vårens och sommarens arbete har handlat om omorganisationen i samband med att årskurs 3 stannar kvar på Snörrumsskolan och "Lilla Snörrum" (tidigare Snörrums förskola) har blivit en del av verksamheten så att förskoleklass-årskurs 3 nu befinner sig på Snörrumsskolan. Nuvarande årskurs 1 befinner sig nu i "Lilla Snörrum". Lokalerna har inretts och nu arbetar man i mindre men flera rum till varje klass vilket betyder ett något annat pedagogiskt sätt att arbeta. Årskurs 3 har sin slöjd i Hagaskolans lokaler, övrig undervisning sker på Snörrumsskolan.

Elevhälsoarbetet har varit ansträngt under hösten pga frånvaro och rekrytering. Följden har blivit extra hårt arbete för de som varit på plats.

Det har varit en lanerad kvalitetsgranskning från Skolinspektionen under hösten.

Fritidshem

Fritidshem har varit en del i omorganisationen i samband med att årskurs 3 stannar kvar på Snörrumsskolan. För fritidshemmen innebär det att en avdelning flyttar in på "Lilla Snörrum" och att Haga fritids minskar i omfattning och enbart blir för mellanstadiet.

Fritidshemmen stod återigen inför en stor rekryteringsprocess, 8 av 13 tjänster utannonserades. Ingen behörig lärare i fritidshem tackade ja till tjänst däremot anställdes legitimerad förskollärare, lärare, elevassistent och stödassistent. En deltidsanställd på fritids är antagen till VAL-utbildning mot lärare i fritidshem och kommer påbörja utbildning ht-24. En samrekrytering är gjord tillsammans med lokalvård.

Höstterminen 2025 gjordes en organisationsförändring. Årskurs 3 flyttade ner till Snörrumsskolan och grupperna gjordes om till åldershomogena grupper. På Hagaskolan finns årskurs 4-6 kvar. Genom att tillsätta personal på Hagafritids med delvis resurser från Hagaskolan fanns utrymme för att fördela mer procent på Snörrumsfritids. Det är stora grupper men med 3 personal/grupp istället som tidigare 2 personal/grupp.

Hagaskolan

Behörigheten fortsätter att öka på Hagaskolan och med Snörrumsskolan som redan har en hög lärarbehörighet placeras sig grundskolan på plats 5 i Sverige avseende lärarbehörighet, mycket glädjande.

Under vårterminen startade det skolsociala teamet upp på riktigt, och alla tre tjänsterna bemannades men tyvärr avslutade de som tillhörde skolan sina två tjänster under året och rekrytering har pågått under hösten som startar under våren. Två skolsociologer som tillhör skolverksamheten och en skolsociolog med tillhörighet socialtjänsten. Sociologer är något som efterfrågats som en ny profession inom skolan, så detta var välkommet med tanke på de svårigheter och behov skolan ställs inför idag. Samverkan mellan skola och socialtjänst behöver ständigt utvecklas, vilket detta team var ett stort steg mot. Trots den efterfrågade kompetensen och samverkan är det även svårt att konkretisera vad nya professioner ska ansvara för. Skolsociala teamet är en stor tillgång i vår verksamhet och främst kring de elever där skolans ordinarie insatser inte räcker till.

Måluppfyllelsen varierar från år till år, och kan kopplas till olika årskurser. 11 av 44 elever i åk 9 blev inte behöriga till gymnasiet vid läsårets slut. Två av eleverna hade en problematisk skolfrånvaro och hade inte deltagit i ordinarie undervisning på länge. Flera insatser gjordes kring eleverna men vi nådde inte fram. Dock går 5 av dessa programinriktat val som innebär att de läser ett nationellt program och samtidigt läser upp det ämne man inte har godkänt i (går enbart att göra om man saknar godkänt i 1-2 ämnen).

I åk 6 förbättrades måluppfyllelsen under vårterminen och antalet F minskade i svenska, engelska och matte från 28 stycken till 18 totalt.

Beslut fattades om att anpassad grundskola ska ingå i Hagaskolans organisation, samt flyttar åk 3 ner till Snörrumskolan vilket innebär att fritids för mellanstadiet måste organiseras.

Höstterminen präglades av frånvaro bland personal i form av både föräldraledighet, sjukskrivningar samt nedsättning i tjänst. Frånvaro är alltid sårbart och det är svårt att täcka upp behoven fullt ut i verksamheten. Både undervisning och betygssättning drabbas och vi försöker hitta så bra lösningar som möjligt när detta uppstår.

Utökningen av undervisningstid i timplanen ställer till det både vad gäller skoldagens längd och lärares arbetstid.

Anpassad grundskola

Verksamheten har helt och hållet genomförts på Hagaskolan och från höstterminen har de nya lokaler, paviljongen på Hagaskolan. Elevantalet har varit 4 st i mellanstadiet och 4 st i högstadiet. Eleverna är integrerade med sin grundskoleklass endast i praktisk-estetiska ämnen och läser alla sina teoretiska ämnen i "agru".

Utsikten skola

Verksamheten har arbetat fram en ny gemensam logga och arbetat med inriktningar på de program som finns samt marknadsföring av desamma. Ett resultat av detta var den nya satsningen på nationell idrottsutbildning, NIU, parabowling för anpassad gymnasieskola. Denna satsning godkändes av skolverket och svenska bowlingförbundet med start hösten 2025 med 4 platser/år i 4 år. Samverkan och större delen av undervisningen kommer att ske på Eds bowlinghall och en av tränarna som även kommer att arbeta med inriktningen har varit tränare för svenska juniorlandslaget och U21. NIU-inriktningen kopplas främst till de nationella programmen på anpassade gymnasiet och för att bättre möta efterfrågan riktar man in sig på att även erbjuda inriktningarna "hotell, restaurang och bageri" samt "fordonsvård och godshantering".

Arbetet med förebyggande och direkt riktat arbete kring droger har intensifierats tillsammans med boendet som har gett resultat men också skapat mycket arbete.

Utsikten boende

Boendet är en del av satsningen ovan och är en viktig del för att satsningen ska vara möjlig.

Mycket arbete för boendet har handlat om SKR och Sobonas nya överenskommelse gällande dygnsvila som trädde i kraft 1 februari 2024, och har påverkat verksamheten i stor grad. Planeringen inför förändringen kring schema startades under hösten. Personalen involverades och dialog fördes mellan schemaläggare, chef, personal och fack. Ett omfattande arbete som resulterade i förändrad mötestruktur för personalen samt nytt schema som merparten var nöjd med. Det blev tydligt under våren att den förändrade mötesstrukturen (kortare mötestid för samtliga möten, både APT och brukarrelaterade) är en kraftig försämring för verksamheten. En skrivelse gällande förslag på möjlighet till avvikelse från arbetstid över 20 timmar lämnades in för MBL förhandling samt beslut av kommunstyrelsen. Beslutet med förslag till att få möjlighet att göra avvikelse beviljades och från och med veckan efter höstlovet fick man till ett annat schema. Den största skillnaden gjordes i förlängd mötestid. En förändring som förbättrade kvaliteten på mötena avsevärt.

Allvarliga händelser enligt Lex Sarah skedde under höstterminen samt ytterligare allvarliga händelser har inneburit omfattande arbete med ungdomar och personal. Detta bedöms nu hanterat men det påverkade verksamheten på flera sätt.

Vuxenutbildning

Bengtsfors, Dals-Ed och Åmål inledde ett utökat samarbete i februari. Det innebär att ledningsresursen är gemensam för de tre kommunerna och tre rektorer ansvarar för varsin del i alla tre kommuner. De tre delarna är:

- SFI - rektor 100%, samt platsansvar i Åmål
- Yrkesvux - rektor 80%, samt platsansvar i Bengtsfors
- Grundskola, gymnasium, samt anpassad utbildning för vuxna - rektor 50%, samt platsansvar i Dals-Ed.

Ledningssamverkan förlängdes till och med 31 december 2024 men efter det valde Dals-Ed att inte förlänga ledningssamarbetet efter årsskiftet, framförallt på grund av för stora skillnader i verksamheter så det bedömdes inte fylla funktionen fullt ut för vår kommun i nuläget.

En yrkesutbildning har placerats i Dals-Ed - stödassistent, med inriktning mot särskilt stöd, samt att lärarkompetens "lånas in" från Bengtsfors och Åmål, för SFI och svenska/engelska på grund- och gymnasienivå. Detta är positivt för de studerande.

Fritid och kultur

I samband med att Fritid & Kulturchefen gick i pension 241001 beslutades det om att inte återbesätta tjänsten. Ansvar för de olika delarna övergick till andra chefer och medarbetare i kommunen. Kulturskolan, ungdomsverksamheten samt grundskolans musikundervisning ligger kvar hos barn- och utbildningsförvaltningen och övriga ansvar hamnar under kommunstyrelsen.

Ungdomsgården var stängd under våren. Ett omfattande arbete har lagts ner under perioden för att utreda hur den nya ungdomsverksamheten ska utformas och bli verklighet senare under året. En verksamhetsledare började i mitten av september då man även startade upp After-school. Man utgår från Hagaskolan på eftermiddagar, till att börja med två eftermiddagar i veckan men detta utökas efter behov.

Kring föreningsliv har en grupp arbetat med föreningsutredningen men ännu har inga beslutsförslag presenterats ännu. De tidigare reglerna kring bidrag och avtal gäller fortfarande.

FOKUS övergripande/gemensamt

Ställföreträdande förvaltningschef för FOKUS-förvaltningen har tillsatts från 240801 i form av rektor Marie Alhede som har rollen i kombination med sitt ordinarie uppdrag och ersätter i första hand förvaltningschef vid dennes frånvaro samt stöttar förvaltningen vid vissa uppgifter/ansvarsområden.

Förvaltningen har startat upp projektet Backa alla barn i Dalsland tillsammans med socialtjänsten, Dalslandskommunerna, regionen och polisen. Det är i huvudsak metoder och arbetssätt där alla ska samverka för att tidigt komma in och stötta kring barn i behov av stöd. Satsningen stämmer väl överens med den nya socialtjänstlagen. Varje Dalslandskommun får en lokal processamordnare för att genomföra denna satsning. Utöver detta har regeringen genomfört en ny satsning, skolsociala team, som innebär en tjänst till skolan och en till socialtjänsten där båda ska vara socionomer eller utbildning som prövas likvärdiga. Dessa projekt har kombinerats i vår kommun och ett skolsocialt team som arbetar enligt metoden Backa barnet har tillsatts i form av 3 tjänster under projektperioden 2024-2026. Arbetet startade väl och alla tjänster var besatta från februari men tyvärr har 2 av dem sagt upp sig och rekrytering slutfördes under senare delen av 2024.

Fram till och med 240831 var förvaltningschefen även tillförordnad socialchef i avvaktan på rekrytering av ny socialchef. Även om det har fungerat förhållandevis väl så har det stundtals varit ansträngande för båda förvaltningarna att inte ha förvaltningschef fullt ut i sin respektive förvaltning. Effekter på det dubbla ledarskapet har resulterat i att chefer i FOKUS ej haft tillgång till chef i samma utsträckning vilket försenat processer där man behövt förvaltningschefs kunskap, mandat eller samverkan.

I övrigt har förvaltningsledningen varit en del i händelserna i verksamheterna ovan.

2 UPPFÖLJNING GRUNDUPPDRAGET

2.1 SAMMANFATTNING GRUNDUPPDRAG

FOKUS-nämnden

Uppgifterna - Vi ska...	Utbilda barn och unga så att individen stimuleras att inhämta och utveckla kunskaper och värden. Skolan ska i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarsställande individer och medborgare. Arbeta för att ungdomarna på LSS-boendet ska få möjlighet att leva som andra och vara en del av samhällslivet. Erbjuder kommuninvånare och besökare ett rikt utbud av kultur och fritidsaktiviteter.
Syftet - För att/Så att...	Barn och elever ska utvecklas till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarsställande individer och medborgare. Ungdomarna på LSS-boendet utifrån sina förutsättningar ska klara vad som krävs för att leva ett så självständigt vuxenliv som möjligt. Invånare och besökare ska få ta del av ett aktivt och mångsidigt fritid- och kulturutbud som främjar utveckling, kreativitet och välbefinnande för alla kommuninvånare.
Målgrupperna- Åt/till/för...	Barn och unga som går i någon av våra skolformer, unga med funktionsnedsättningar som tillhör vår LSS-verksamhet, vårdnadshavare, föreningar samt alla invånare och besökare som tar del av vår fritid- och kulturverksamhet.

Statliga och kommunala uppdrag/styrdokument

Skollagen (2010:800), Läroplanerna för de olika skolformerna, Allmänna råd, Kommunallagen, Förvaltningslagen, Offentlighets- och sekretesslagen.

Övrigt: Kommunala mål och riktlinjer. Barnkonventionen, Diskrimineringslagen, Salamancadeklarationen, Arbetsmiljölagen, Socialtjänstlagen m.fl.

Målgrupper

Barn, elever och vuxna som går i förskola, fritidshem, grundskola, gymnasieskola, anpassad grund/gymnasieskola eller komvux, Unga med funktionsnedsättningar som tillhör vår LSS-verksamhet, vårdnadshavare, föreningar samt alla invånare och besökare som tar del av vår fritid- och kulturverksamhet.

Antal medarbetare samt könsfördelning

FOKUS hade 248 medarbetare 2024 varav 219 tillsvidareanställd personal. 172 av de tillsvidareanställda var kvinnor.

I november 2023 var det totalt 264 anställda medarbetare, 220 av dessa tv-anställda.

2.2 UPPFÖLJNING AV KRITISKA KVALITETSAKTORER

2.2.1 Kundnytta

2.2.1.1 Behörighet

Behörighet

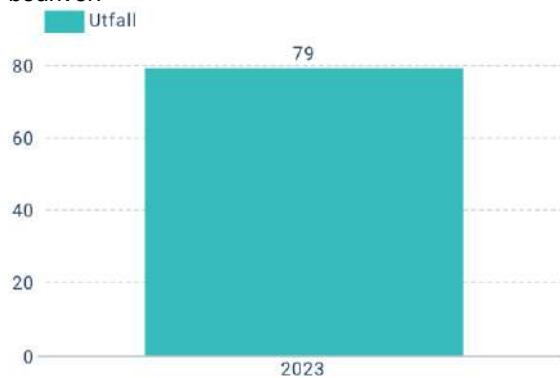
Kommentar

2024 års siffror i Kolada avseende behörighet är inte uppdaterade än, men nedan redovisas förvaltningens uppgifter. Bedömningen är att behörigheten är godtagbar i alla verksamheter utom fritidshem. Arbete pågår med att skapa attraktiva tjänster som kombineras på skola och fritidshem.

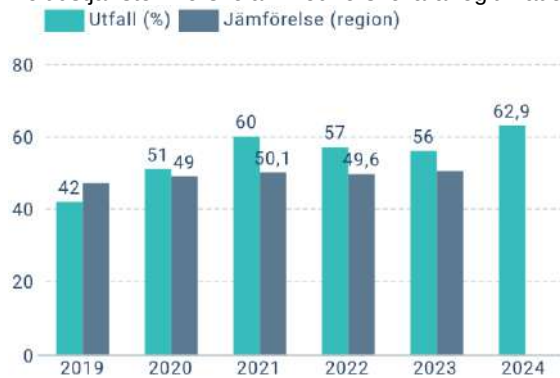
	Antal personal med lärarlegitimation	Procent med lärarlegitimation	Kommentar
Förskolan	21/21	100%	Enligt riktlinjerna 2fsk/1bsk saknar vi i dagläget förskollärare som under föräldraledighet ersatts med barnskötare. Vikariat som tillsattas har enbart haft barnskötare som sökande. Med 10 hemvister ska vi ha 20 förskollärare vilket vi har, dock ej alla placerade på rätt ställe eller arbetandes heltid.
Snörumskolan	18/19	94%	Samtliga undervisande lärare har behörighet förutom 1 person som ej är lärare men lång erfarenhet, undervisar enstaka elever i särskild grupp
Fritidshem	5/17	21% lärarlegitimation. 5% legitimation i fritidshem.	1 har legitimation inriktning fritidshem, ytterligare 4 personal har lärarlegitimation förskoleklass, grundskolan eller förskollärare. 3 stycken har barnskötareutbildning. 2 stycken har en pågående utbildning mot grundlärare. 1 lärarassistent, 1 elevassistent och en stödassistent. 6 stycken saknar utbildning inom det pedagogiska området. Totalt 19 personal arbetar i vht på deltid
Anpassad grundskola	3/3	100%	2 speciallärare och 1 förskollärare
Hagaskolan	26/31	84%	Gäller Ht 24. 1 läser upp behörighet. Sjukskrivningar och föräldraledighet under ht. Vikarier inte haft behörighet vilket drar ner siffran.
Utsikten anp gy	12/14	86%	14 lärare varav 13 har legitimation. 4 av lärarna har speciallärareutbildning (behörighetskrav från 2028).
Utsikten gy	8/10	80%	10 lärare varav 8 som har legitimation.
Vuxenutbildningen	1/2	50%	Obehörig lärare på plats, köp av behörig lärartjänst
Utsikten boende	21/31	67%	Behörighetskrav stödassistent el stödpedagog. Flera utbildade stödpedagoger än innan även rekryterade stödassistenten. De som är "utbildade" är usk eller har lång erfarenhet.

Kritisk kvalitetsindikator

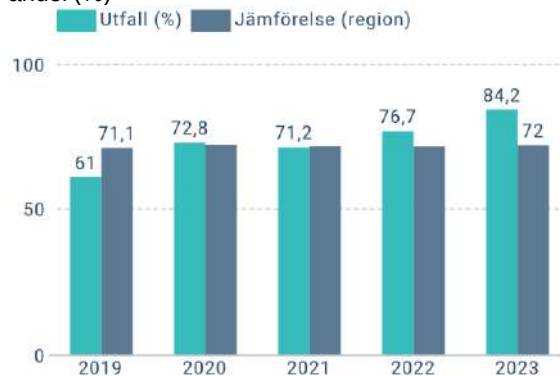
Totala andelen lärare, förskollärare och speciallärare med legitimation och behörighet för den undervisning de bedriver.

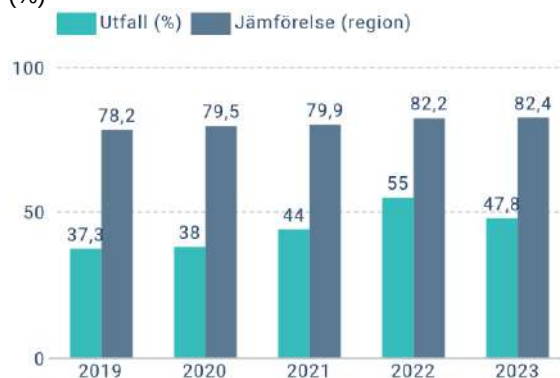
Heltidstjänster i förskolan med förskollärarlegitimation, kommunal regi, andel (%)

Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1-9, kommunala skolor, andel (%)

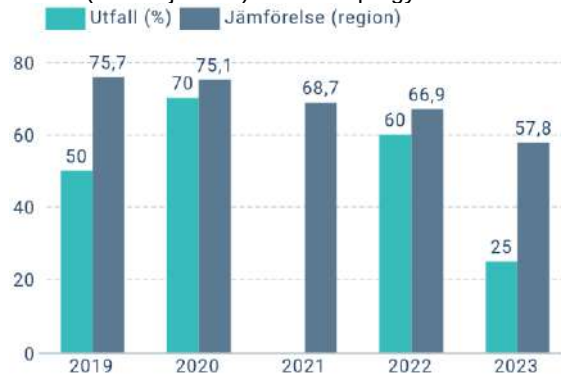

Lärare (Årsarbetare) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i gymnasieskola, kommunala skolor, andel (%)

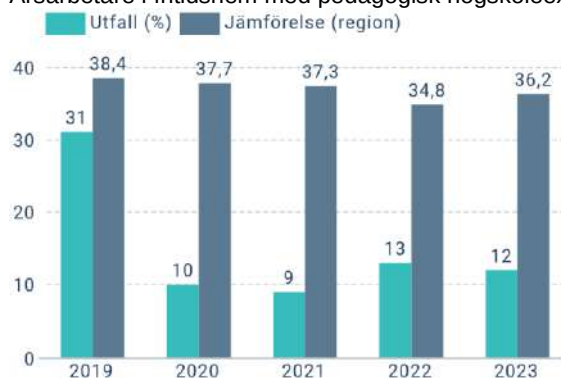

Kritisk kvalitetsindikator

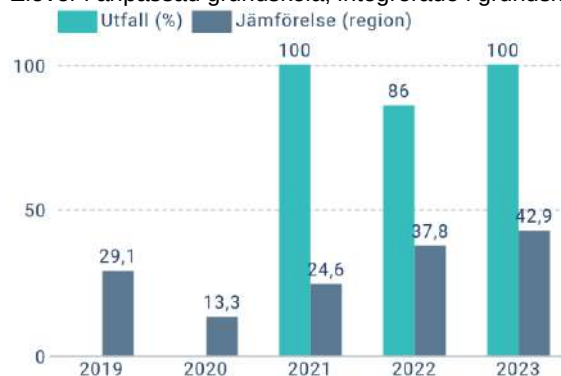
Lärare (heltidstjänster) i komvux på gymnasial nivå med lärarlegitimation, egen regi, andel (%)

Årsarbetare i fritidshem med pedagogisk högskoleexamen, andel (%)

Elever i anpassad grundskola, integrerade i grundskolan, lägeskommun, andel (%)

2.2.1.2 Förutsättningar för undervisningen

Förutsättningar för undervisningen

Kommentar

Bedömningen är att förskola och skola har goda förutsättningar för undervisningen utifrån antalet barn/elever per lärare som är lägre i skolformerna jämfört med regionen men inte lägre jämfört med tidigare år. 2024 års siffror har inte kommit i KOLADA än men bedömningen är att inskrivna barn/lärare ökat något men inte särskilt mycket.

Kritisk kvalitetsindikator

Personaltäthet, inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, kommunal regi, antal

Utfall

Utfall kvinnor

Utfall män

Jämförelse (region)

År	Utfall	Utfall kvinnor	Utfall män	Jämförelse (region)
2019	5,1	5,2	4,7	5,2
2020	4,5	5,2	5	5,1
2021	4,8	5,1	4	5,1

Elever/lärare (heltidstjänst) i kommunal grundskola åk 1-9, lägeskommun, antal

Utfall

Utfall kvinnor

Utfall män

Jämförelse (region)

År	Utfall	Utfall kvinnor	Utfall män	Jämförelse (region)
2019	10,3	11,7	10,8	11,6
2020	10,8	11,6	10,8	11,6
2021	9,8	11,5	10,3	11,6

Barn per barngrupp i förskola, kommunal regi, antal

Utfall

Utfall kvinnor

Utfall män

Jämförelse (region)

År	Utfall	Utfall kvinnor	Utfall män	Jämförelse (region)
2019	9	15,1	8,5	15,2
2020	9,3	15,3	8,6	15,8
2021	10,2	15,6		

2.2.1.3 Trygghet och studiero

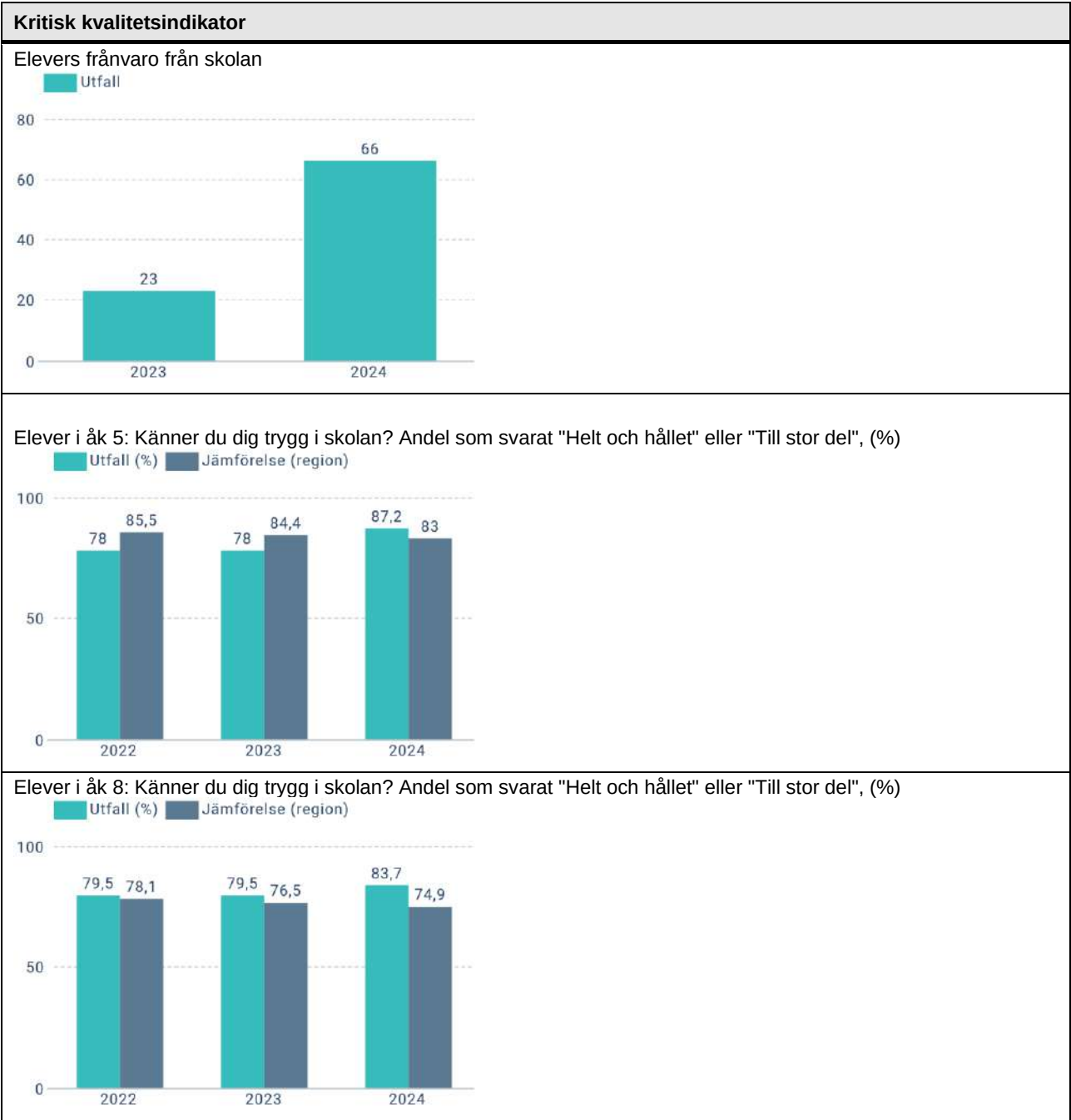
Trygghet och studiero

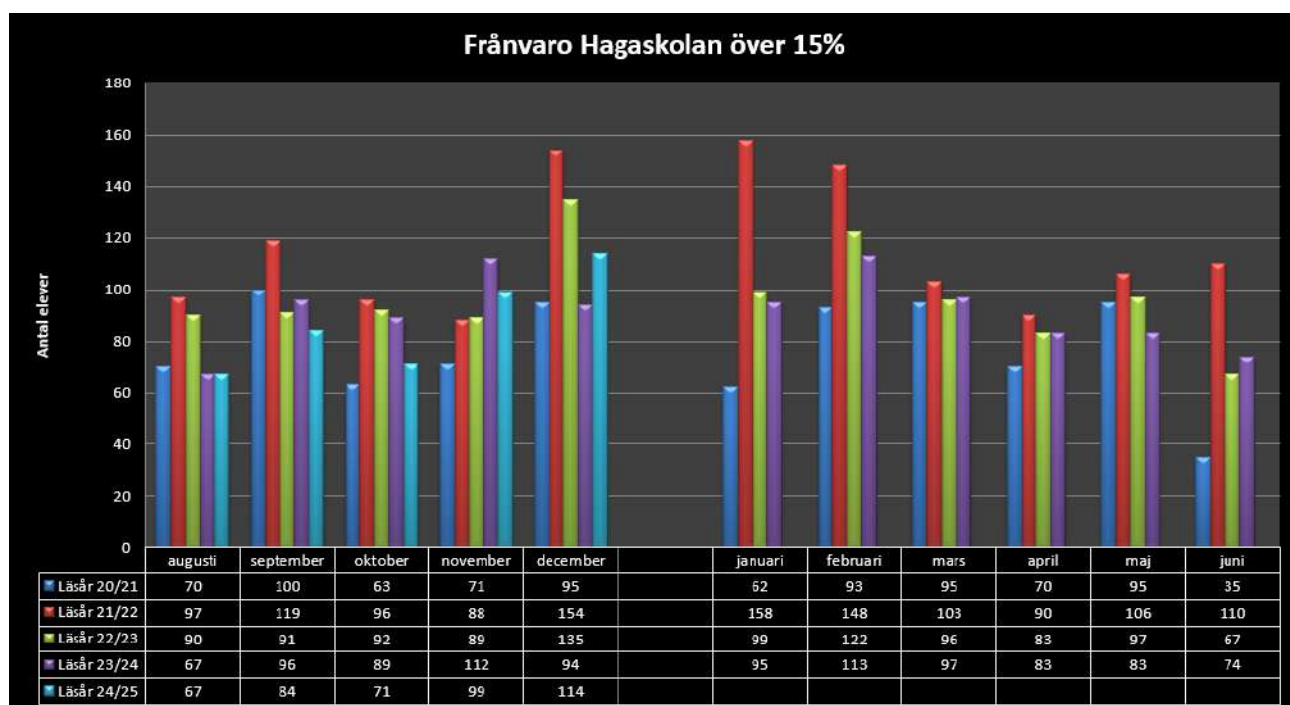
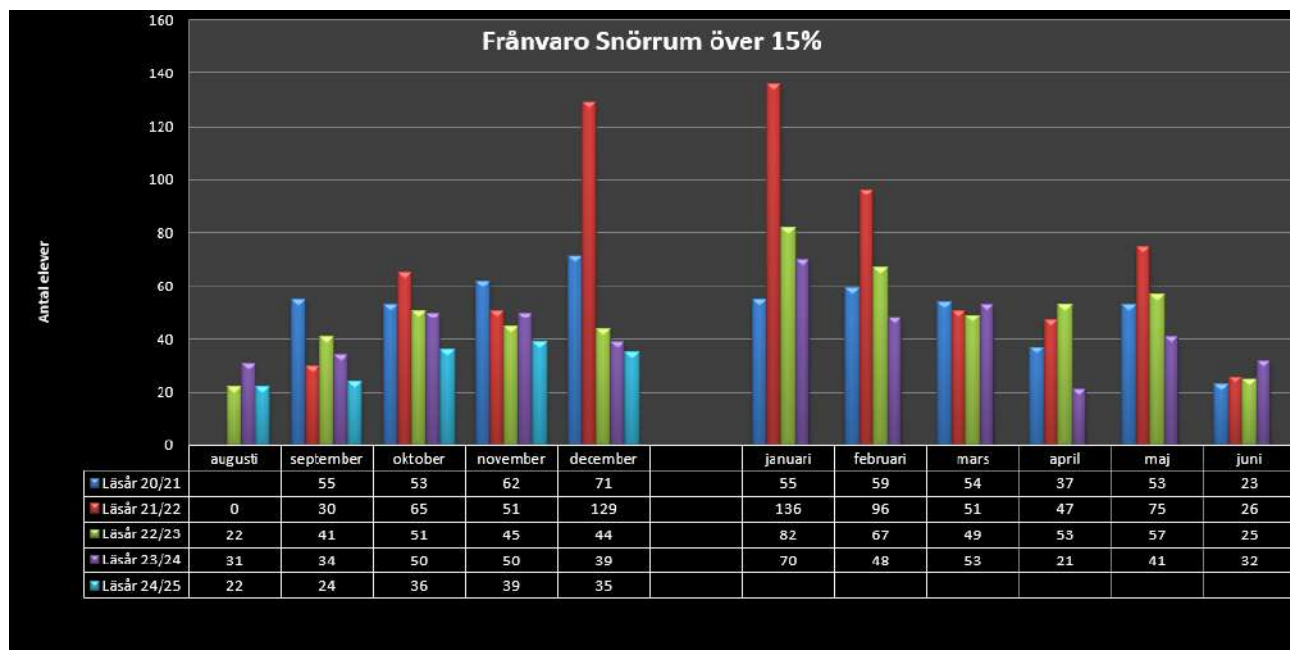

Kommentar

Tryggheten bedöms förhållandevis god, den har i stort sett ökat i klasserna det mäts i samt att det ligger högre än jämförelse med regionen. Arbetsron bedöms dock ha minskat något i årskurserna även om det inte är en så stor minskning.

Elevers frånvaro har ökat där 66 elever har 15% eller högre frånvaro. Arbete pågår med detta i skolasociala teamet och med insatskoordinator samt med elevhälsa och övrig personal på skolorna. Se tabell nedan:

2.2.1.4 Måluppfyllelse

Måluppfyllelse

Kommentar

Grundskolan

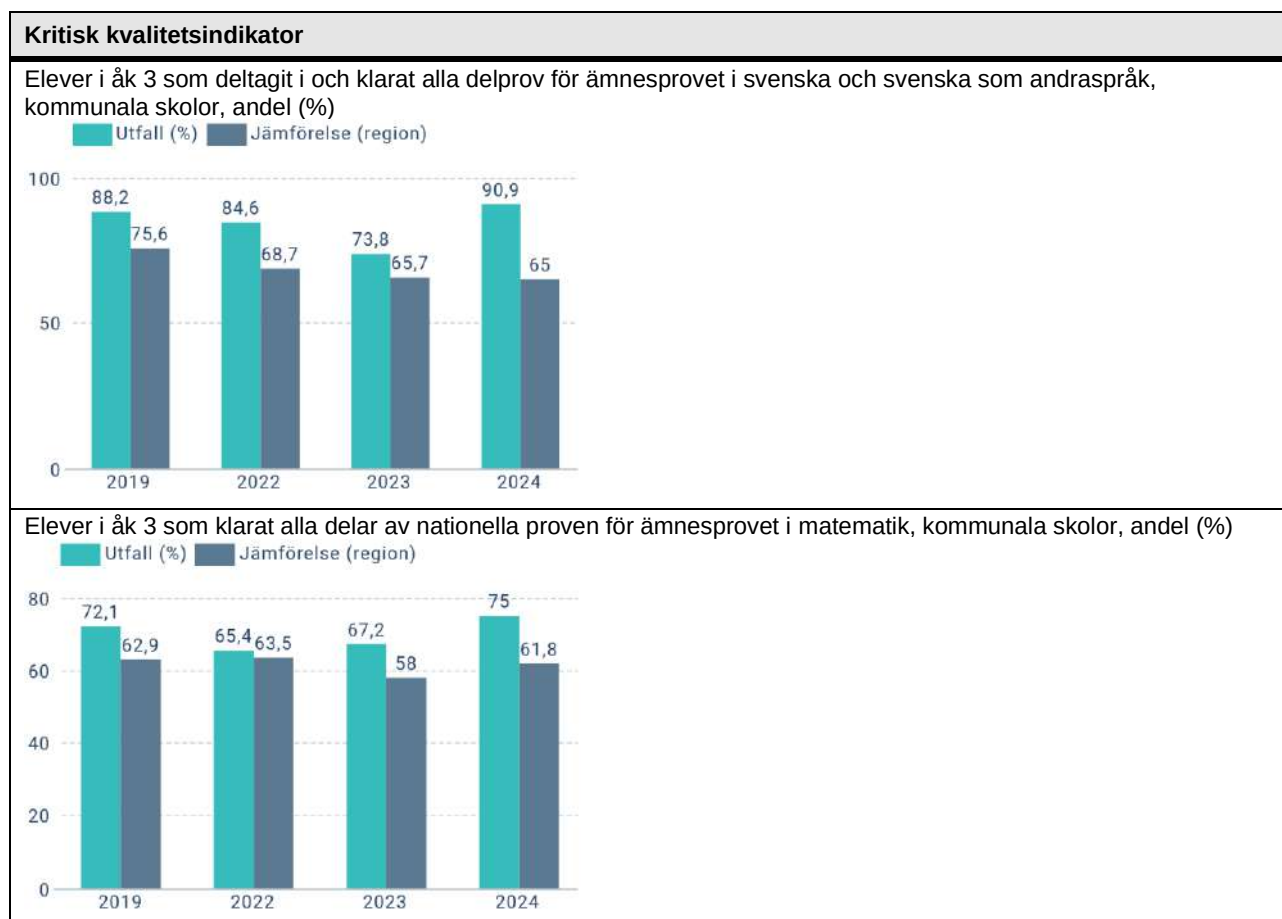
- Åk 3 och 6 ligger över riket samt har ökat betyg eller godkända resultaten i nationella prov i alla delar utom matematik åk 6 som ligger i nivå med riket. För alla delar i åk 3 och 6 är det en ökning jämfört med 2023. Resultaten är i stort sett godtagbara.
- Åk 9 ligger lägre än riket avseende behörighet till gymnasiet samt har sjunkit jämfört med 2023. Elevernas sammanlagda meritvärde har sjunkit jämfört med 2023 men ligger i stort sett i nivå med riket. Resultaten är oroande. Särskilda insatser och arbete har gjorts men de har inte räckt hela vägen. Årskursen har haft varierande behov under hela skoltiden och olika former av stöd har givits under åren vilket har gjort att resultaten ökat jämfört med tidigare år för årskursen. 7 elever från årskursen går introduktionsprogrammet, bedömningen är att de flesta kommer in på gymnasiet inför hösten - 25.

Gymnasiet

- Gymnasieelever med examen inom 3 eller 4 år ligger över rikssnittet och är en höjning från förra året avseende gymnasieelever med examen inom 3 år men något lägre för dem inom 4 år jämfört med 2023. Det är en godtagbar nivå.

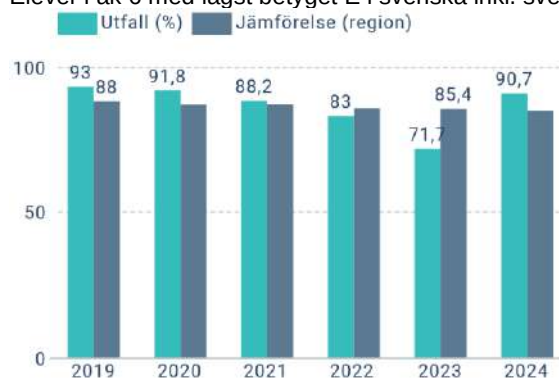
Vuxenutbildningen:

- 2024 års uppgifter har inte kommit in men enligt egna mätningar är det 47% som har avklarat sina kurser vilket tyvärr är en sänkning från förra året och är ett lågt resultat. Bedömningen är att det dels beror på att flera kurser ännu inte är klara men en annan anledning är att flera läser på Hermods. Antalet avbrott är 23 st. Resultatet bedöms inte som godtagbart och behöver analyseras och arbetas med ytterligare.

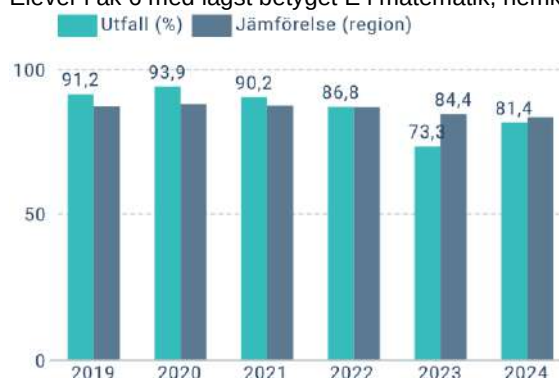

Kritisk kvalitetsindikator

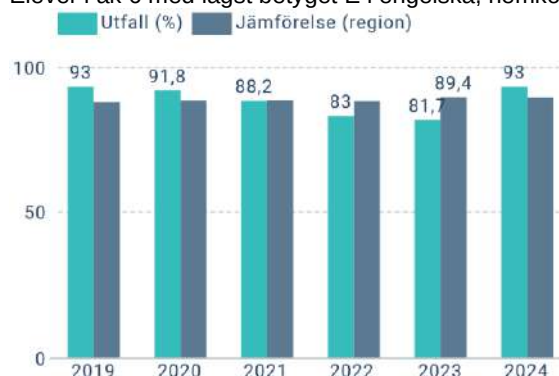
Elever i åk 6 med lägst betyget E i svenska inkl. svenska som andraspråk, hemkommun, andel (%)

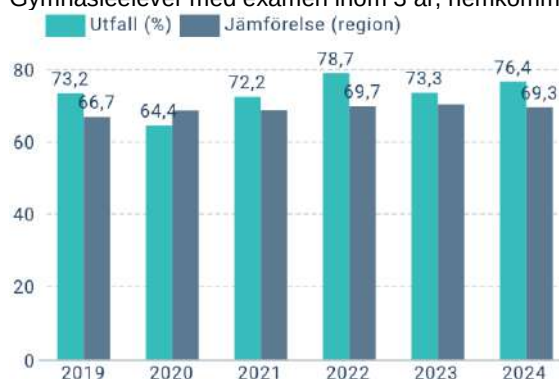
Elever i åk 6 med lägst betyget E i matematik, hemkommun, andel (%)

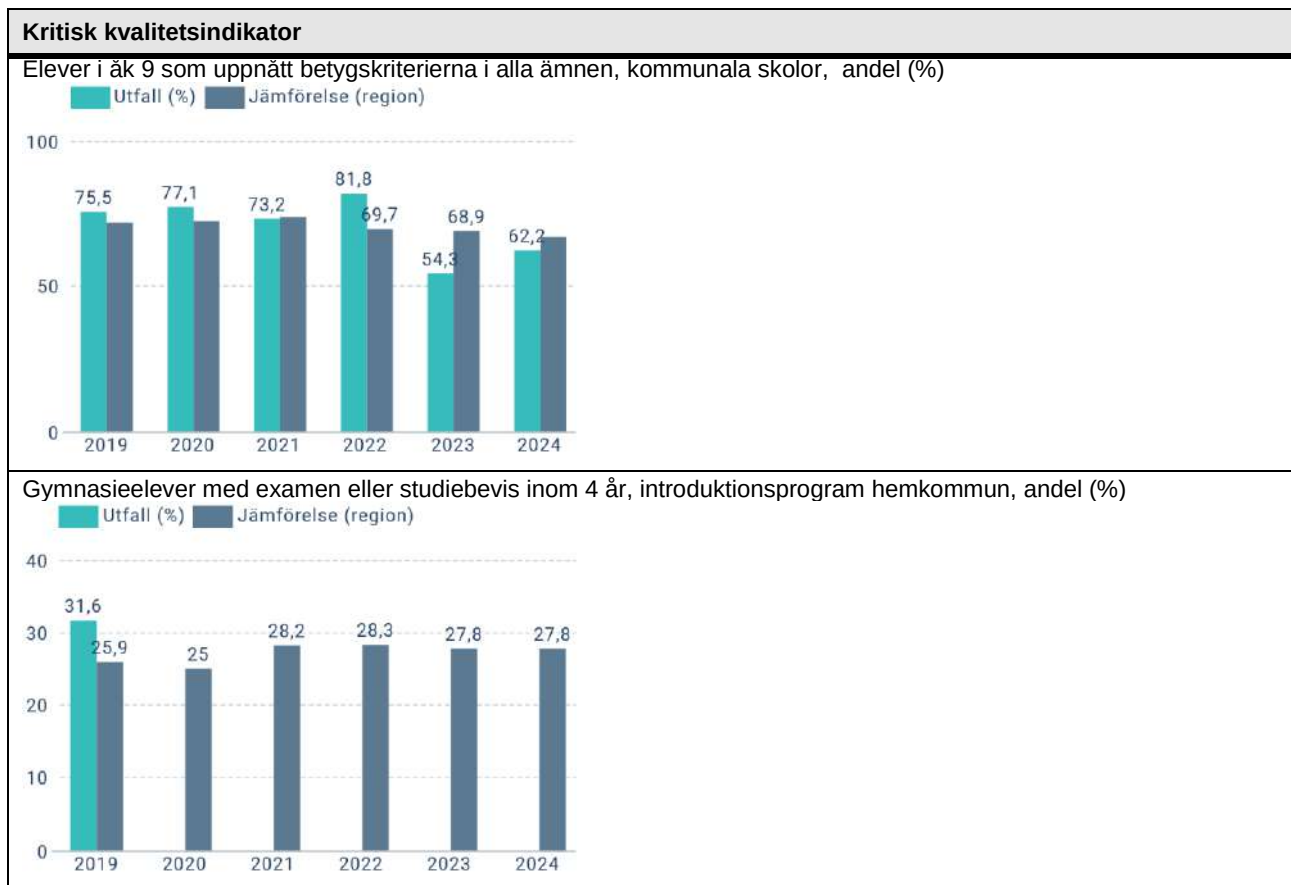
Elever i åk 6 med lägst betyget E i engelska, hemkommun, andel (%)

Gymnasieelever med examen inom 3 år, hemkommun, andel (%)

<

2.2.1.5 Bostad med särskild service för barn och unga

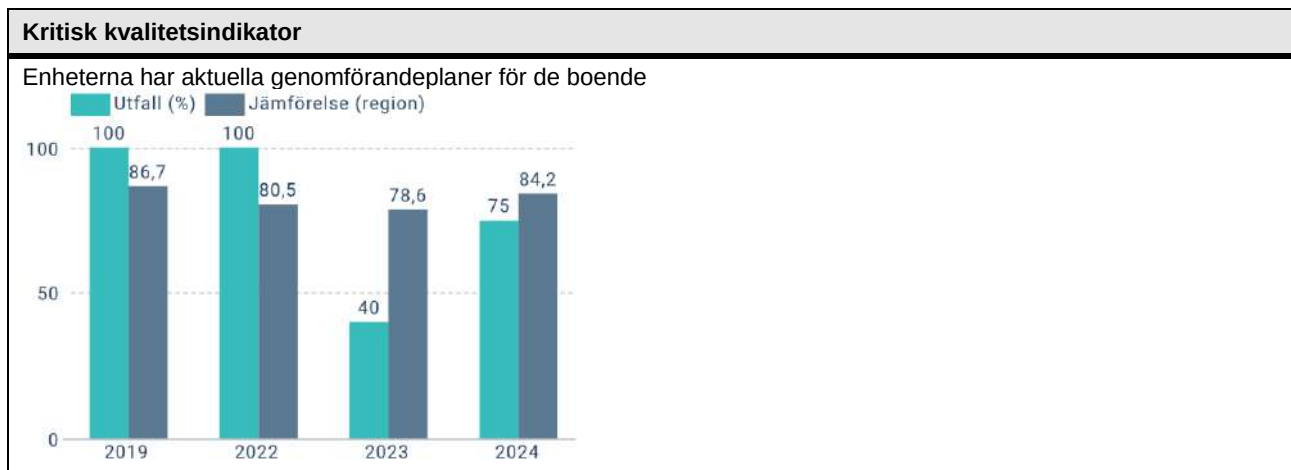
Bostad med särskild service för barn och unga

Kommentar

Tabellen visar regionen och Dals-Eds kommuns rapporterade resultat. Utsiktens internatboende Toppen är inte representerade där, då våra ungdomar kommer från andra kommuner, som i sin tur rapporterar deras resultat. Det verkliga resultat hos oss är att 100% av våra ungdomar har en aktuell genomförandeplan.

Detta kontrolleras via enkäter till personal och ungdomar, samt informeras via verksamhetspedagog till chef. Var tredje månad skickar vi kopia av aktuell genomförandeplan till hemkommunen. Därav är det av stor vikt att alla har en aktuell och väl genomarbetad genomförandeplan. Ett arbete som fungerar mycket bra på Toppen. Målet är uppnått.

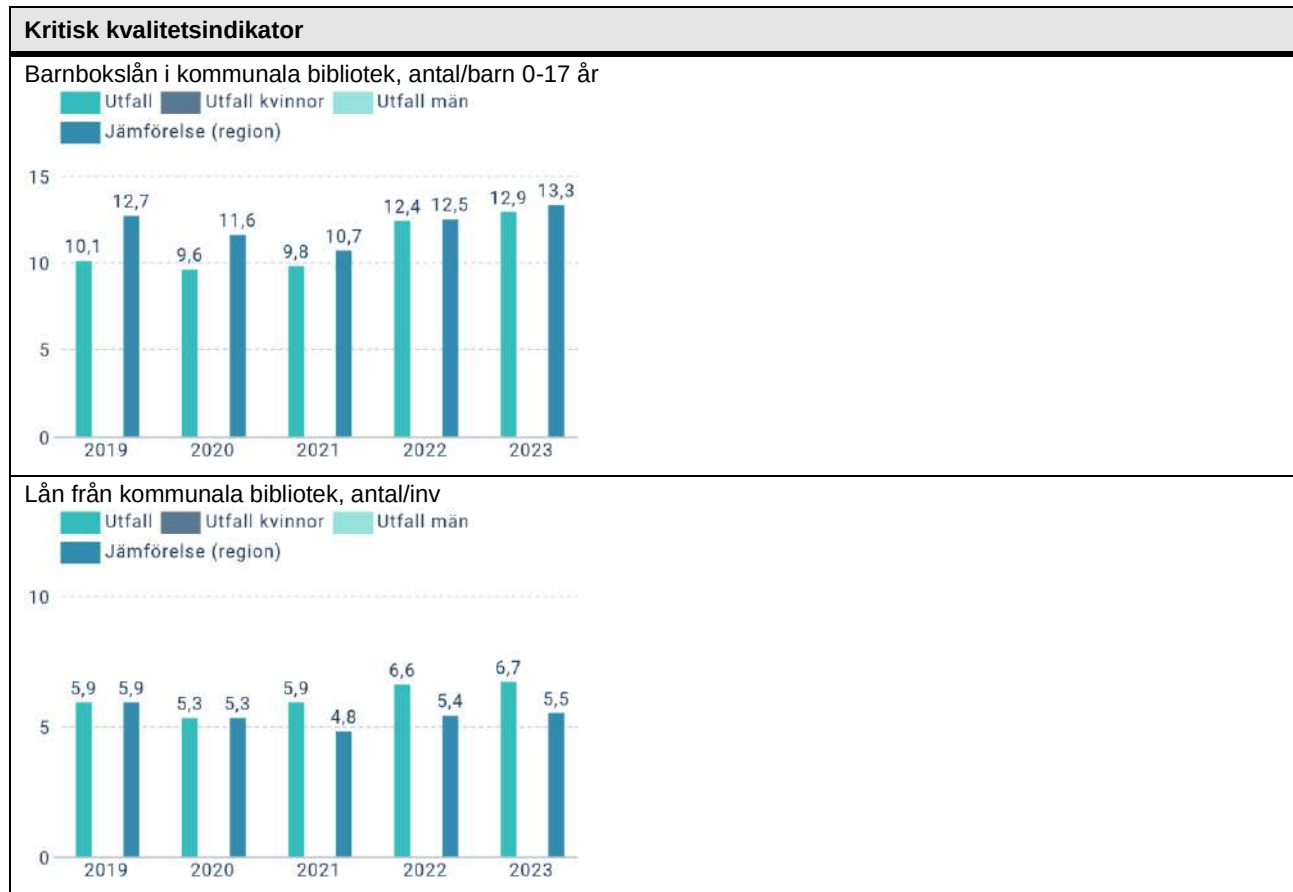
2.2.1.6 Bibliotek

Bibliotek

Kommentar

Boklånen ökar i båda målgrupperna samt ligger högre än jämförelse med kommunerna i landet avseende lånade böcker per invånare.

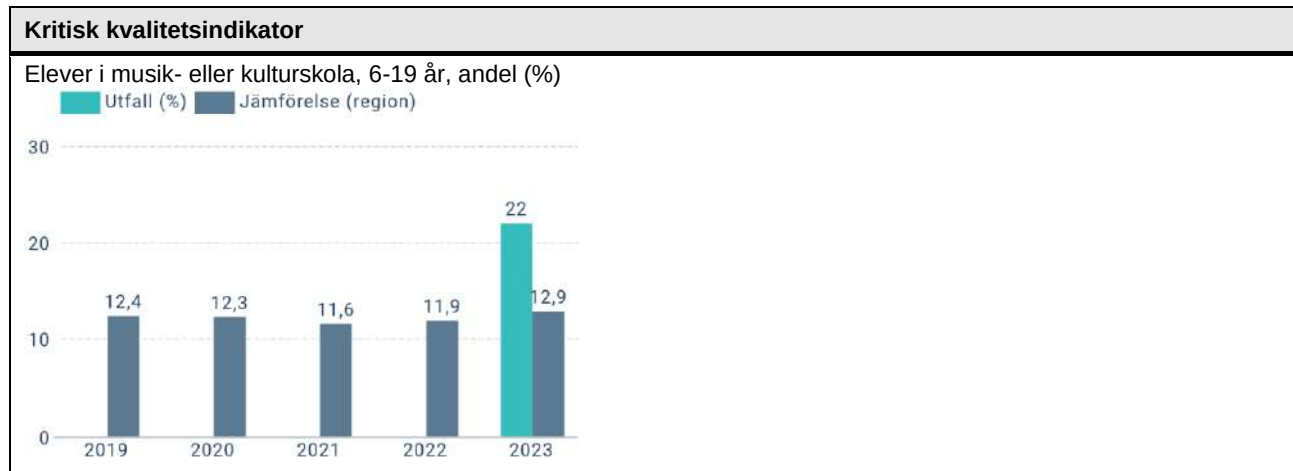
2.2.1.7 Kulturskola

Kulturskola

Kommentar

2024 års siffror har inte kommit ännu men bedömningen är att andelen elever i musik- och kulturskola inte har minskat och då ligger vi väl till i jämförelse med riket. En av de större anledningarna till det bedöms vara den höga andelen deltagare i dansundervisningen.

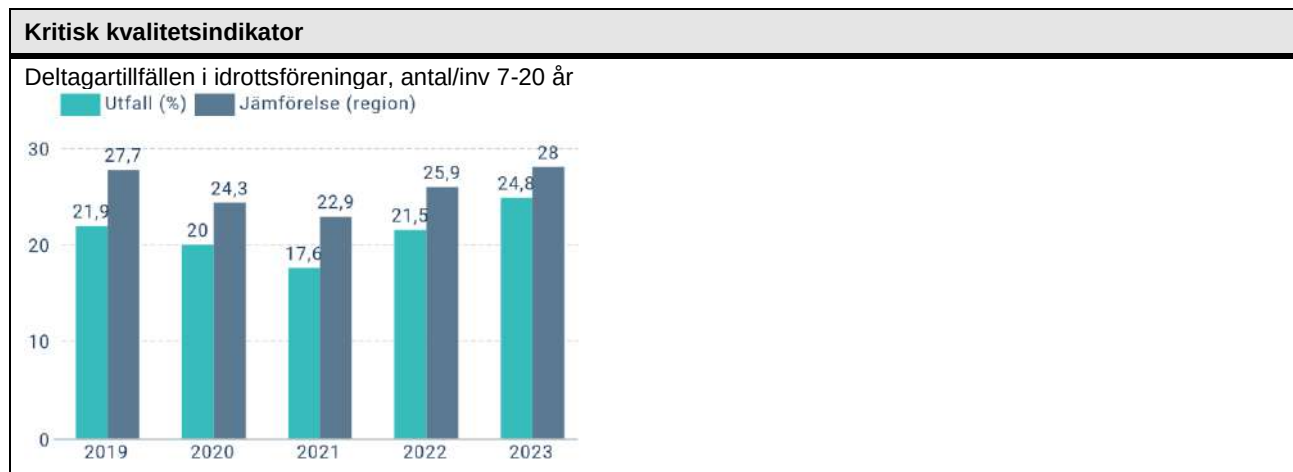
2.2.1.8 Föreningsliv

Föreningsliv

Kommentar

Siffror för 2024 har inte inkommit från KOLADA ännu men förhoppningen är att trenden med succesiv ökning sedan 2021 håller i sig även 2024.

2.2.2 Ekonominytta

2.2.2.1 Friska medarbetare

Friska medarbetare

Kommentar

Den totala sjukfrånvaron i FOKUS var 6,6% under 2024 jämfört med 8,1% 2023, Att det minskat beror främst på att korttidsfrånvaron sjunkit från 5% till 3,72%.

Både långtid och korttidsfrånvaron har sjunkit jämfört med 2023 vilket är väldigt positivt. Bedömningen är att det har minskat något i alla verksamheter.

Dock finns viss osäkerhet i siffrorna som kan ha uppstått i samband med byte av PA-system under 2024.

Vikariekostnaderna är i stort sett samma 2023 och 2024 trots minskad korttidsfrånvaro. Vikarier togs in i större omfattning under våren som sedan minskat mer under hösten. Vikariekostnaderna är redovisade utan PO.

Kritisk kvalitetsindikator							
FOKUS-förvaltningen korttidsfrånvaro. <table><thead><tr><th>Period</th><th>Utfall</th></tr></thead><tbody><tr><td>H2 2023</td><td>5</td></tr><tr><td>H2 2024</td><td>3,72</td></tr></tbody></table>		Period	Utfall	H2 2023	5	H2 2024	3,72
Period	Utfall						
H2 2023	5						
H2 2024	3,72						
FOKUS-förvaltningen långtidsfrånvaro. <table><thead><tr><th>Period</th><th>Utfall</th></tr></thead><tbody><tr><td>H2 2023</td><td>2,9</td></tr><tr><td>H2 2024</td><td>2,86</td></tr></tbody></table>		Period	Utfall	H2 2023	2,9	H2 2024	2,86
Period	Utfall						
H2 2023	2,9						
H2 2024	2,86						
Vikariekostnader - kostnad för vikarier från bemanningen inklusive pooltjänster över tid (t kr) <table><thead><tr><th>Period</th><th>Utfall</th></tr></thead><tbody><tr><td>H2 2023</td><td>5 248</td></tr><tr><td>H2 2024</td><td>5 184</td></tr></tbody></table>		Period	Utfall	H2 2023	5 248	H2 2024	5 184
Period	Utfall						
H2 2023	5 248						
H2 2024	5 184						

3 UPPFÖLJNING EKONOMISKT UTFALL

3.1 Driftredovisning

Netto per ansvar t.o.m. dec 2024 i tkr

Beskrivning	Utfall 2024	Budget 2024	Avvikelse
5000 Fokusnämnden	548	543	-5
5100 Fokusförvaltningen	2 273	1 728	-545
5103 IKE grundskola, förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg	2 444	2 196	-248
5104 Anpassad grundskola	5 368	5 412	43
5106 IKE och skolskjuts gy	24 899	24 896	-3
5109 Skolskjuts grundskola	7 218	7 016	-203
5110 Centrala elevhälsan	4 573	4 835	262
5200 Fritid- och kultur	9 482	9 771	290
5300 Hagaskolan	33 799	33 665	-134
5400 Snörrumskolan	17 305	17 322	17
5600 Vux och SFI	3 178	2 749	-429
57** Förskolan	21 929	21 690	-240
55** Utsikten	+/- 67 077	+/- 67 077	0
5720 Fritidshem	5 710	5 648	-62
Resultat	138 726	137 471	-1 257

Fokusnämndens totala resultat för 2024 blev -1 257 tkr, vilket är 100 tkr sämre än delårsprognosen som var - 1 135 tkr. Inför 2024 fanns en anpassning i budget på en miljon kronor som berodde på att busskostnaderna hade ökat (nytt avtal), och att budget för detta inte hade tillskjutits i förvaltningens budget.

Kommentarer till över/underskott:

5000: följer sin budget, antal nämndsmöten har under året blivit färre än tidigare år.

5100: underskott på -545 tkr. Anpassningen (1 miljon) som berodde på att budget ej tilldelats för högre skolskjutskostnader, ligger under detta ansvar. Med hjälp av ej riktade bidrag så har anpassningen kunnat minskas till nästan hälften.

5103: underskott på -248 tkr, vilket följer prognosen som var på -200 tkr. Underskottet beror på att färre elever från andra kommuner (än vad som varit budgeterat) går i kommunens skolor. Några har flyttat till kommunen, och några andra har bytt skola.

5104: följer sin budget. Köp av plats åt elev i annan kommuns skola innebar en högre kostnad än vad som funnits budgeterat, men vår egen anpassade grundskola har gått med ett överskott (bland annat pga sjukfrånvaro som ej ersatts), så det har tagit ut varandra.

5106: följer sin budget. Prognosen i augusti var ett överskott (+400 tkr), men på grund av nyinflyttade gymnasieelever samt en hög terminskostnad för en elev på NPF-inriktat gymnasium så blev det inget överskott.

5109: underskott på -203 tkr. Underskottet beror på inköp av ett administrativt stöd för skolskjutsen (som inte varit budgeterat), samt timlönkostnader för vikarierande vaktmästare/skolskjutschaufför.

5110: överskott +262 tkr. Överskottet beror på sjukfrånvaro, flera tjänster har ej tillsatts i samma omfattning.

5200: överskott +290 tkr. Fritid och kulturchef gick i pension under året och ny chef har ej tillsatts, budget fanns för resten av året. Verksamheterna inom Fritid och kultur har flera projekt igång som finansieras av kulturrådet genom bidrag, bland annat projektet "Läsinspiratörer".

5300: underskott -134 tkr. Underskottet beror på att man haft höga kostnader för digitala läromedel. Under året bytte man leverantör vilket ledde till ökad kostnad. När det gäller personalbudgeten så har man hållit sig inom sin budget trots att det finns många elever som är i behov av särskilt stöd.

5400: följer sin budget (+17 tkr). Snörum gör ett starkt resultat med tanke på att det har varit en stor omorganisaiton av lågstadiets lokaler (åk 3). Även på Snörumskolan finns många elever i behov av särskilt stöd, men man har lyckats hantera detta inom budget. Det har också funnits möjlighet att frigöra utrymme för visst ledningsstöd (20%).

5600: underskott -429 tkr. Underskottet beror dels på att vi gick in i ett vux-samarbete med Åmål och Bengtsfors som ledde till högre kostnader i form av mer ledningsstöd och fler lärartjänster än vad som fanns budgeterat. Underskottet beror också på att vi har köpt in något fler utbildningsplatser än vad som varit i budget.

57***: underskott -240 tkr, vilket är bättre än prognosen som var på -400 tkr. Anledningen till underskottet är att fler barn tillkommit under året (inflyttningar), så man har fått öppna en ny avdelning på Fågelvägen, där personal har anställts. Det har också funnits några överåriga barn i förskolan som varit i behov av mycket stöd. Nedläggningen av Snörums förskola våren 2024 var ekonomiskt krävande då verksamheten renoverades, packades och flyttades under pågående termin. För att möjliggöra detta behövdes ett stort antal vikarier tas in under flertalet tillfällen hela våren för att frigöra ordinarie personal i arbetet.

55***: Utsikten har under läsåret 24/25 haft betydligt färre elever än tidigare vilket har minskat intäkterna mycket. Flera av eleverna har av olika anledningar avslutat studierna under terminen vilket gör det svårt att anpassa personalstyrkan i samma omfattning. Det bokförda resultatet som balanseras till nästkommande år blev -825 tkr.

5720: litet underskott (-62 tkr), det är personalkostnader som överskridit budgeten.

3.2 Investeringsredovisning

Investeringsredovisning

Anläggning	Beskrivning	Från datum	Till datum	Anskaffningsvärde	Ack avskrivningar	Kvarstående
100730	Projektorer Snörrumsskolan	18-05-01	25-03-01	29 265,00	-28 565,00	700,00
100729	Projektorer Hagaskolan	18-05-01	25-05-01	175 590,00	-167 228,60	8 361,40
100962	Chromebooks 2021 Utsikten	22-06-01	25-05-31	55 044,80	-47 399,62	7 645,18
100963	Chromebooks 2021 Vux	22-06-01	25-05-31	55 044,80	-47 399,62	7 645,18
100961	Chromebooks 2021 Haga	22-06-01	25-05-31	356 170,66	-303 156,69	53 013,97
100960	Chromebooks 2021 Snörrum	22-06-01	25-05-31	397 261,06	-338 540,05	58 721,01
100886	Markiser Hagaskolan huvudbyggnad	20-09-01	25-08-31	42 490,00	-36 824,84	5 665,16
100887	Markiser Fågelvägen förskola	20-09-01	25-08-31	49 800,00	-43 160,00	6 640,00
100888	Solskydd Fågelvägens förskola	20-09-01	25-08-31	63 250,35	-54 816,84	8 433,51
100183	Inventarier, Haga fsk	15-09-01	25-09-01	131 113,00	-122 372,00	8 741,00
100137	bord+stolar matsal förskola (Haga)	15-12-01	25-12-01	51 626,00	-46 893,60	4 732,40
100720	Brandlarm Särboende Toppen 7	18-01-01	27-07-01	84 463,00	-63 347,20	21 115,80
100719	Bredband Toppen särboende	18-01-01	28-01-01	67 569,00	-47 298,20	20 270,80
100718	Lokalanpassning Toppens särboende	18-01-01	28-01-01	1 186 859,00	-830 801,40	356 057,60
100748	Möbler Fågelvägen	18-10-01	28-04-01	141 933,00	-95 804,80	46 128,20
100816	Möbler Gysä. Toppen	18-12-01	28-12-01	39 559,00	-24 064,60	15 494,40
100815	Möbler Gy. Almen	18-12-01	28-12-01	43 905,00	-26 708,80	17 196,20
100840	Möbler Hagaskolan	19-05-01	29-05-01	409 418,00	-232 003,60	177 414,40
100844	Äventyrsstaket Fågelvägen	19-06-01	29-06-01	40 000,00	-22 333,40	17 666,60
100845	Skärmväggar o Klädvagn Fågelvägen	19-06-01	29-07-01	59 173,00	-32 545,60	26 627,40
100885	Slöjdmaskim Hagaskolan träslöjd	20-09-01	30-08-31	77 614,50	-30 049,64	47 564,86
100811	Klätterställning Utsikten	18-12-01	38-12-01	28 797,00	-8 759,40	20 037,60
100804	Möbler fritid Haga	18-11-01	38-12-01	267 995,00	-81 662,20	186 332,80
101046	Chromebooks 2023 Utsikten	23-08-01	99-12-31	88 125,00	-32 312,50	55 812,50
101060	Rastgård Almen	23-10-01	99-12-31	86 686,20	-21 671,55	65 014,65
101047	Chromebooks 2023 Hagaskolan	23-08-01	99-12-31	462 656,75	-218 476,86	244 179,89

4 Sammanfattande analys

2024

Sammanfattning av året som helhet:

Det har överlag varit ett år som i många hänseenden präglats av omorganisation. Främsta anledningen till detta är att antalet barn minskar, prognosen är en minskning med 125 barn de närmsta 10 åren. Den största omorganisationen har handlat om nedläggningen av Snörrums förskola och övergången till de andra två förskolorna samt att Snörrumskolan därmed tog över förskolans lokaler så att hela förskoleklass-åk 3 befinner sig på Snörrumskolan.

Omorganisationen av fritid och kultur har pågått under året och alla delar utom kulturskolan, musikundervisning och ungdomsverksamhet övergår till kommunledningsförvaltningen.

Fortsatt omorganisation har skett kring flera olika övergripande delar såsom skolskjuts, KAA, samordnare för anpassad grundskola mm med anledning av att ansvarig för dessa delar (Hans Åkerlundh) går ner i tid.

Även ungdomsverksamheten har omorganiserats och startas upp i ny form från hösten 2024 med Hagaskolan som utgångspunkt tillsammans med en ungdomsvägledare samt personal på deltid från verksamheterna. Förhoppningen och bedömningen är att denna satsning ska bli en bättre och mer välbesökt verksamhet.

Anpassade grundskolan fortsätter att utvecklas och anpassas efter elever, verksamhet och lokaler.

Det nystartade skolsociala teamet enligt metoden Backa Barnet är en satsning vi tror på men kräver anpassningar i verksamheten.

Utsiktens godkännande av nationell idrottsutbildning NIU parabowling är en spännande satsning som nog kan leda till mycket positiva effekter men som också kräver en hel del planering och viss omorganisation.

Vuxenutbildningen har på prov under 2024 omorganiserats tillsammans med Bengtsfors och Åmål för att lättare möta utbildningsbehov med gemensam kompetens och utbildningar samt gemensam ledning. Men i nuläget avbröt Dals-Ed det gemensamma ledningsorganisationen främst pga allt för olika förutsättningar men frågan kan komma att återupptas längre fram om läget ändras. Samverkan med de andra kommunerna kring utbildningarna är fortfarande lika viktig.

Behörigheten har totalt sett ökat och mycket glädjande är att behörigheten inom grundskolan är 5:e högst i Sverige och högst i Västra Götaland. Dock är måluppfyllelsen för detta års årskurs 9 låg och 11 av 44 blev tyvärr inte behöriga till gymnasiet även om 5 av dess läser programinriktat val.

Samlad bedömning/slutsatser av resultatet från uppföljningen av kvalitetsfaktorer, utvecklingsmål och ekonomiskt utfall?

Behörig personal har ökat och är hög i förskola och grundskola men lägre i fritidshem, gymnasium och vuxenutbildning. Orsaker till ökad behörighet bedöms dels vara att fler söker utannonserade tjänster, färre har slutat samt att i förskolan ser man en effekt av minskat antal barn som ger minskad personalstyrka och behörigheten är på 100%.

Dock är problematisk skolfrånvaro fortsatt relativt hög i våra verksamheter samt att måluppfyllelsen har minskat. Främst märktes de sämre resultaten i årskurs 9 där 11 av 44 elever inte kom in på ett nationellt gymnasieprogram. Det bedöms finnas flera olika orsaker till detta men psykisk ohälsa och problematisk skolfrånvaro bedöms vara en orsak och det är något som är relativt högt framför allt i grundskolan. Satsningen på skolsociala team enligt Backa Barnet hoppas vi ska ge god effekt och bryta problematisk skolfrånvaro.

Det ekonomiska resultatet blev ett underskott mot budget med ca 1 257 tkr. Orsakerna till underskottet är främst skolskjutsavtalet, IKE-kostnader, ökade kostnader för vux, fler barn i förskolan än beräknat samt höga kostnader för sjukfrånvaro.

Vad drar vi för lärdomar? Utmaningar inför framtiden och vad kan göras bättre nästa år?

Utmaningar inför framtiden är att göra de anpassningar som krävs utifrån minskat barnantal och det ekonomiska läget samtidigt som verksamheterna ska hålla en hög kvalitet. Flera anpassningar är gjorda så större anpassningar är numera svåra att hitta, sedan kan man alltid skruva på flera delar såsom resursfördelning mm.

Det kommer att bli spännande att följa alla de delar som har omorganiserats under året och ska utvecklas i nya former. Bedömningen är att det är mer som handlar om utveckling i verksamheterna kommande år. Ett spännande arbete med chefernas arbetsmiljö startas upp och förhoppningsvis hittar vi sätt bidra till en bättre arbetssituation för alla.

Sammanfattningsvis bedömer jag att FOKUS-nämnden har ett spännande år bakom oss med en del utmaningar, omorganisationer men också mycket utveckling av våra verksamheter. Budgetutmaningar finns men det är men bedömningen är att det kan finnas en del åtgärder att göra som kan minska detta.

Socialnämnden

§ 6

Dnr SN-2025-000011042

Bokslut 2024 (SN) inkl verksamhetsberättelser

Sammanfattning av ärendet

Förvaltningschef Camilla Karlsson och controller Emelie Andersson redovisar ärendet tillsammans.

Socialnämndens resultat för år 2024 blev en negativ avvikelse mot budget med nästan 3,9 mkr, vilket är en förbättring jämfört med de prognoser som presenterades i tertial 1 och 2 under 2024. Förbättringen kan i stor utsträckning tillskrivas högre statsbidrag, som inte kunde räknas med i prognosen. Trots det kvarstår flera ekonomiska utmaningar, särskilt inom vissa verksamhetsområden. De främsta orsakerna till detta är bland annat ett större antal beslut som har behövts verkställas än vad budget tillåtit - ökade och mer komplexa patient uppdrag samt ett växande behov bland brukarna. Vidare har kostnaderna ökat för; fler och dyrare placeringar, ett större behov av ekonomiskt bistånd samt högre utgifter för sjukfrånvaro och övertid.

Förvaltningen har identifierat behovet av att kontinuerligt värdera arbetssätt och organisation, och strävar efter att förbättra strukturer som skapar mer optimala förutsättningar för verksamheten - såsom bemanningsplanering och schemaläggning.

Förslag till beslut är att godkänna *Verksamhetsberättelse 2024 Socialnämnden*.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse *Årsbokslut 2024 Socialnämnden* daterad 2025-02-04
Verksamhetsberättelse 2024 Socialnämnden

Socialnämndens beslut

Socialnämnden beslutar att godkänna *Verksamhetsberättelse 2024 Socialnämnden* med tillhörande bokslut och överlämna den till kommunfullmäktige för redovisning.

Expedieras till

KF

Årsbokslut 2024 Socialnämnden

Ärendet

Under 2024 har förutsättningarna för kommunens drift och utveckling fortsatt präglats av ett osäkert omvärldsläge, tillsammans med ett fortsatt högt inflations- och ränteläge. Ingången i 2024 har också kännetecknats av ett budgetmässigt underskott för kommunen, vilket medfört ett stort fokus på återhållsamhet och effektiv resursanvändning. Samtidigt har Socialnämnden haft som uppdrag att fortsätta leverera på sina grundläggande uppgifter och möta de pågående och framtida utmaningarna inom verksamhetsområdena, särskilt vad gäller rekryteringsbehov och anpassning till en ökande äldre befolkning med växande behov.

Verksamhetsöversikt

Socialnämndens verksamheter har under året genomfört åtgärder för att möta dessa utmaningar. Förvaltningens verksamhetsberättelse sammanfattar enheterna för året och ger en översikt av resultaten inom ekonomi och kvalitet. Trots de ekonomiska utmaningarna har de allra flesta kvalitetsfaktorer och utvecklingsmål följts upp och visat en godkänd nivå. En särskild medarbetarundersökning genomfördes under hösten av HR-enheten för att följa upp arbetsmiljö och medarbetartillfredsställelse men då svarsfrekvensen var låg kommer detta resultat redovisas kommunövergripande.

Förvaltningens ledning har under stora delar av året, bestått av förvaltningschefen för FOKUS (som även varit tillförordnad socialchef) samt IFO/Biståndschefen som biträdande förvaltningschef. Tillsammans med ledningsgruppen har de tagit stort ansvar för att lösa akuta ärenden, hantera årshjulsfrågor och driva utvecklingsarbete för förvaltningen. Rekryteringen av en ny socialchef har genomförts och en ny socialchef tillträdde tjänsten i början av september.

Ekonomiskt resultat

Det ekonomiska utfallet för året visar ett underskott på nästan 3,9 miljoner kronor, vilket är en förbättring jämfört med de prognoser som presenterades i tertial 1 och 2. Denna förbättring kan i stor utsträckning tillskrivas högre statsbidrag. Trots detta kvarstår flera ekonomiska utmaningar, särskilt inom vissa verksamhetsområden. De främsta orsakerna till detta är bland annat ett större antal beslut som behöver verkställas än vad budgeten tillåter, ökade och mer komplexa patient uppdrag samt ett växande behov bland brukarna. Vidare har kostnaderna ökat för fler och dyrare placeringar, ett större behov av ekonomiskt bistånd samt högre utgifter för sjukfrånvaro och övertid.

Förvaltningen har identifierat behovet av att kontinuerligt värdera arbetssätt och organisation, och strävar efter att förbättra strukturer som skapar mer optimala förutsättningar för verksamheten, såsom bemanningsplanering och schemaläggning.

Sammanfattning

Trots ett osäkert ekonomiskt läge och utmaningar inom flera områden har Socialnämnden under 2024 lyckats bibehålla en god kvalitet på sina tjänster och genomfört ett antal viktiga utvecklingsåtgärder. Det ekonomiska underskottet, om än mindre än befarat, påvisar behovet av fortsatt noggrant arbete för att optimera verksamheten och möta de växande behoven inom kommunen. 2024 har varit ett år av både utmaningar och framsteg, och Socialnämnden fortsätter sitt arbete för att säkra en hållbar och effektiv service för kommunens invånare.

Beslutsförslag

- Socialnämnden beslutar att godkänna Bokslutet och verksamhetsberättelsen för året 2024.

I tjänsten

Camilla Karlsson
Socialchef

Verksamhetsberättelse 2024

Socialnämnden

Innehållsförteckning

1 HÄNDELSER AV VÄSENTLIG BETYDELSE	3
2 UPPFÖLJNING GRUNDUPPDRAGET	4
2.1 SAMMANFATTNING GRUNDUPPDRAG	4
2.2 UPPFÖLJNING AV KRITISKA KVALITETSFAKTORER.....	4
2.2.1 Kundnytta.....	4
2.2.2 Medarbetarnytta.....	7
2.2.3 Ekonominytta	8
3 UPPFÖLJNING UTVECKLINGSMÅL.....	9
3.1 Utvecklingsområde: Personal- och kompetensförsörjning	9
3.1.1 Utvecklingsmål: Minska behovet av timanställda.	9
3.2 Utvecklingsmål: Alla befattningar inom socialförvaltningen ska ha en uppdragsbeskrivning.....	9
3.3 Utvecklingsmål: Öka andel medarbetare som arbetar 100%.....	10
4 UPPFÖLJNING EKONOMISKT UTFALL	11
4.1 Driftredovisning	11
4.2 Investeringsredovisning	13
5 Sammanfattande analys.....	14

1 HÄNDELSER AV VÄSENTLIG BETYDELSE

Rekryteringsbehovet och kompetensförsörjningen inom socialförvaltningens verksamheter har varit ett fokus under året och kommer även fortsättningsvis att vara ett utvecklingsområde. Detta hanteras genom att frågan regelbundet tas upp på ledningsgruppens dagordning, både för att lösa akuta behov och inför semesterperioder, men också med ett långsiktigt perspektiv. Ledningsgruppen arbetar tillsammans med en aktivitetsplan för strategisk kompetensförsörjning med förvaltningsfokus. Utbildningar finansieras genom statsbidrag, vilket gör det möjligt för kommunen att stödja både kortare och längre utbildningar. Detta leder till ett ökat antal utbildad personal och en kompetenshöjning inom hela förvaltningen. Under våren antogs den kommunövergripande strategiska kompetensförsörjningsplanen av kommunstyrelsen, vilket ger förvaltningen möjlighet att vidareutveckla sin egen planering i en större helhet.

Samtidigt som rekryteringsbehovet är stort ser alla verksamheterna inom Socialförvaltningen ökande behov hos brukare, patienter och klienter. Ökningen beror exempelvis på ökad andel 80+, förskjutning från regional sjukvård till kommunal och regional närvård och större och mer komplexa barnärenden. Inom särskilt boende (SÄBO) stängdes dock en avdelning på Edsgärdet temporärt i början på året på grund av vakans i nyttjandegrad, men i april var samtliga SÄBO-platser belagda både på Edsgärdet och Hagalid. Detta har gjort att trycket på korttidsboendet varit högt och i början på augusti fick en korttidsplats köpas från annan kommun. Utifrån behovet öppnades 4 ytterligare platser på Edsgärdet i oktober, vilket till viss del finansieras via reserverade medel under kommunfullmäktige.

Trots rekryteringsproblematiken så har såväl rekryteringen som bemanningen till sommarperioden fungerat väl. Det har fungerat bra med vikarierna och verksamheterna har även lyckats knyta till sig personal under hösten utifrån de vikarier som varit inne under sommaren.

Fortsatt arbete med schema och bemanning i verksamheterna utifrån bemanningshandbok och heltid som norm pågår. Under året har en extra satsning via kommunstyrelsens Hållplatsmedel gjorts genom att resurs används via bemanningsteamet för att stödja verksamheterna i att upprätta hållbara och rättssäkra scheman. Fokus under året har varit hemtjänsten och inför semesterperioden implementerades ett nytt schema som skapar en bra grund för planering av bemanningen framåt. Under hösten så har LSS genomlyst sina scheman och arbetat fram nya scheman utifrån förändringar och behov i verksamheten.

Mot bakgrund av det ökade trycket och växande behovet inom hemtjänsten rekryterades ytterligare en hemtjänstchef under sommaren. Senare under hösten valde en av enhetscheferna att säga upp sig. Ett arbete pågår med att organisera verksamheten på bästa sätt utifrån de nya förutsättningarna.

Under perioden har förvaltningsledningen bestått av förvaltningschef för FOKUS som även varit tf socialchef tillsammans med IFO/Biståndschefen som biträdande förvaltningschef. Förvaltningschefen FOKUS och IFO/Biståndschefen har tillsammans med Ledningsgruppen tagit stort ansvar för att lösa uppkomna ärenden, årshjulsfrågor och utvecklingsarbetet för förvaltningen. Rekrytering av ny socialchef har pågått parallellt med en bra process med delaktighet från berörda fack och personal. Rekryteringsprocessen resulterade i att anställning av ny socialchef har kunnat göras av Camilla Karlsson som började tjänsten den 2 september.

2 UPPFÖLJNING GRUNDUPPDRAGET

2.1 SAMMANFATTNING GRUNDUPPDRAG

Socialnämnden

Socialförvaltningen ska verka för att beslutade insatser leder till ett gott och självständigt liv för de som är i behov av vårt stöd.

Uppgifterna - Vi ska...	Vi skall aktivt arbeta för att ge enskilda människor det stöd, den service, den vård och det skydd som finns fastställt i gällande lagstiftning, för att därigenom skapa förutsättningar för dem att leva ett gott och självständigt liv utifrån sina förutsättningar
Syftet - För att/Så att...	Enskilda får det stöd, service och den vård de behöver för att leva ett skäligt och självständigt liv utifrån sina förutsättningar
Målgrupperna- Åt/till/för...	Barn-unga, personer med missbruksproblem, äldre människor, personer med funktionsnedsättning, personer med behov av kommunal hälso- och sjukvård, personer som stödjer och vårdar anhöriga, skuldsatta personer, brottsoffer

2.2 UPPFÖLJNING AV KRITISKA KVALITETSFAKTORER

2.2.1 Kundnytta

2.2.1.1 Bra bemötande

Bra bemötande

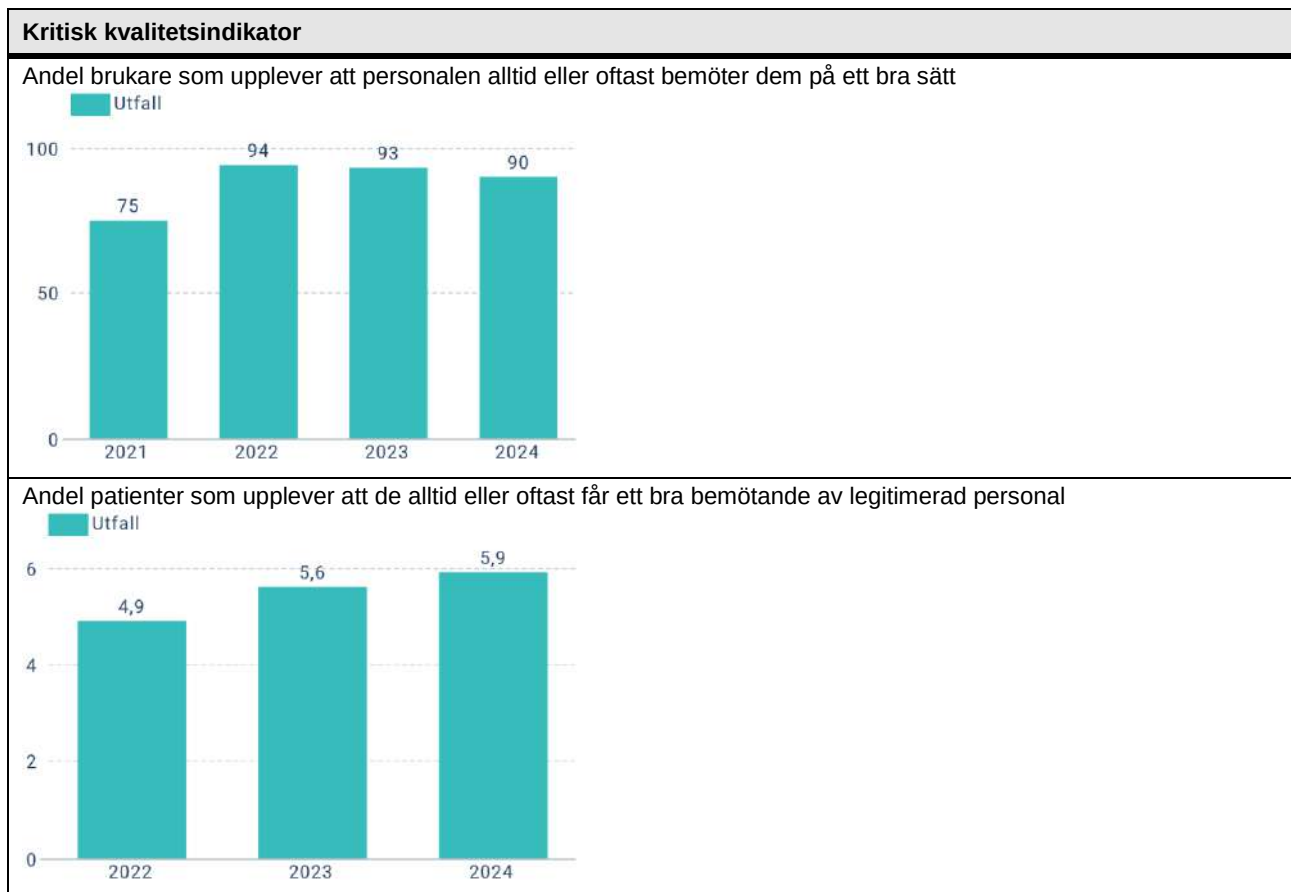
Kommentar

Resultatet är hämtat från Socialstyrelsens öppna jämförelser "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?" och enkät till Kommunala primärvårdens (Hemsjukvården, Rehab och Nattpatrullen) patienter. Status är redovisad utifrån resultat i Kolada där de 25 % med bäst resultat i Sverige blir gröna, de med 25 - 50 % gula och de som tillhör de 25 % med sämst resultat blir röda.

Bedömningen är att verksamheten till största delen har en god kvalitet i bemötandet. Det finns felkällor då svarsfrekvensen på särskilda boenden är mellan 20 - 40 % och i Hemtjänsten 40 - 60 %. På särskilda boenden är det även få personer som själva svarat på enkäten.

Gemensamt resultat för Hemtjänsten och särskilda boenden är att 90 % av brukarna upplever att personalen alltid eller oftast bemöter dem på ett bra sätt. Resultatet för Hemtjänsten var 98 % (gult i Kolada, samma siffra 2023 gav grönt). Detta är ett bra resultat, och ligger ungefär i nivå med föregående års resultat. För Särskilda boenden var det 82 % (rött i Kolada) vilket är en liten minskning men det är svårt att dra slutsatser från resultatet på grund av få svarande.

Andel patienter inom Kommunala primärvården som upplever att de alltid eller oftast får ett bra bemötande har tidigare mätts på en skala 1-5. Från och med 2023 mäts den i en skala 1 - 6. Årets resultat blev 5,9 vilket är ett fortsatt bra resultat.

2.2.1.2 Delaktighet, självbestämmande och integritet

Delaktighet, självbestämmande och integritet

Kommentar

Resultatet är hämtat från Socialstyrelsens öppna jämförelser "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?" och enkät till Kommunala primärvårdens (Hemsjukvården, Rehab och Nattpatrullen) patienter. Status är redovisad utifrån resultat i Kolada där de 25 % med bäst resultat i Sverige blir gröna, de med 25 - 50 % gula och de som tillhör de 25 % med sämst resultat blir röda.

Bedömningen är att verksamheten till största delen har en god kvalitet när det gäller upplevelsen att personalen alltid eller oftast tar hänsyn till brukarens åsikter och önskemål om hur hjälpen ska utföras. Det finns felkällor då svarsfrekvensen på särskilda boenden är mellan 20 - 40 % och i Hemtjänsten 40 - 60 %. På särskilda boenden är det även få personer som själva svarat på enkäten.

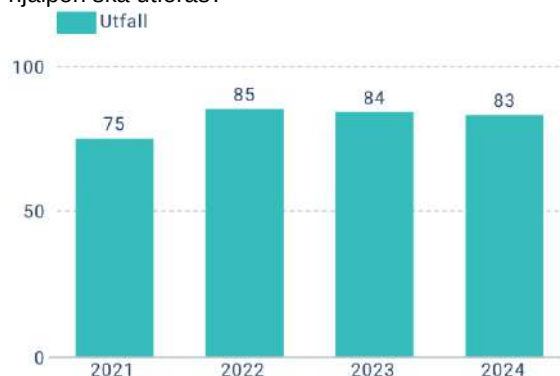
Det gemensamma resultatet för Hemtjänsten och särskilda boenden är 83 %. För 2023 redovisades 93 % vilket var en felaktig siffra. Den skulle vara 84 %. Detta har korrigerats i tabellen.

Resultatet för Hemtjänsten visar att 86 % (gult i Kolada) av brukarna upplever att personalen alltid eller oftast tar hänsyn till dennes åsikter och önskemål om hur hjälpen ska utföras. Detta är en liten förbättring jämfört med tidigare år. För Särskilda boenden var det 80 % (gult i Kolada) vilket är en liten försämring från föregående år men det är svårt att dra slutsatser från resultatet på grund av få svarande.

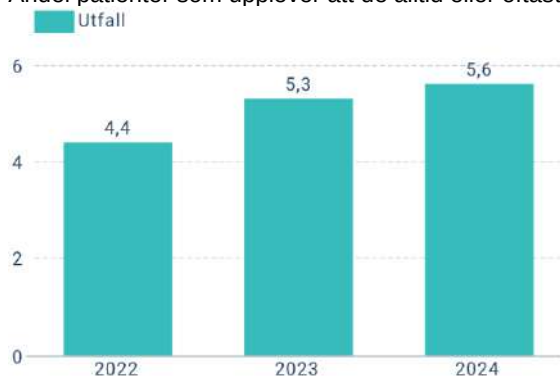
Andel patienter som upplever att de alltid eller oftast är delaktiga i sin vård har tidigare mätts på en skala 1-5. Från och med 2023 mäts den i en skala 1 - 6. Årets resultat blev 5,6. Bedömningen är att detta är ett bra resultat.

Kritisk kvalitetsindikator

Andel brukare som upplever att personalen alltid eller oftast tar hänsyn till brukarens åsikter och önskemål om hur hjälpen ska utföras?

Andel patienter som upplever att de alltid eller oftast är delaktiga i sin vård

2.2.1.3 Trygghet och (rätts-)säkerhet

Trygghet och (rätts-)säkerhet

Kommentar

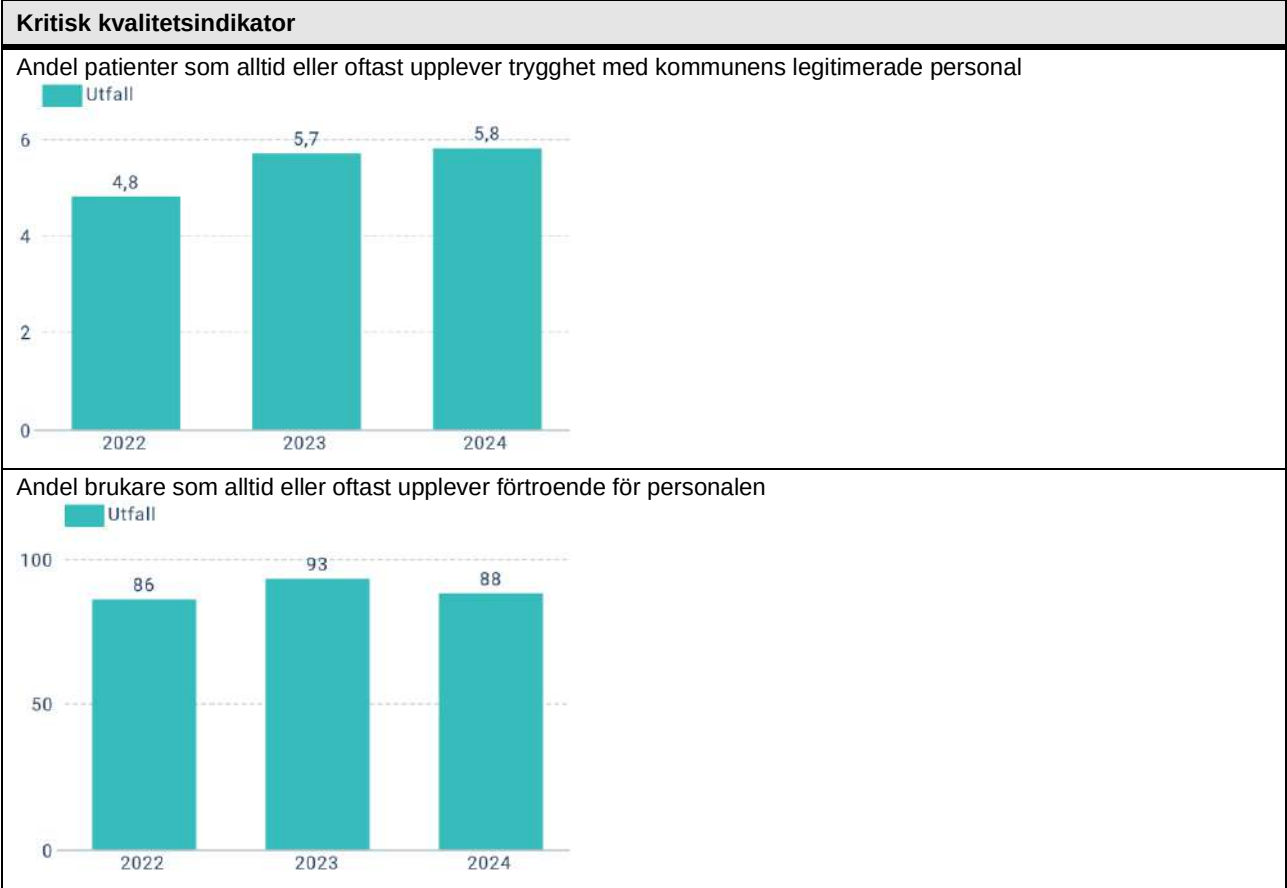
Precis som vid föregående mätperiod har en process för vårdnads överflyttning påbörjats i alla ärenden där det bedömts lämpligt utifrån barnets behov. Orsaken till resultatet är att det pågår en process runt handledning och stöd när man har gått i från konsulentstött familjehem till att det har skett en vårdnadsöverflytt. Det pågår ständigt en process med de familjehem där vårdnadsöverflytt kan vara lämplig. En sak att arbeta vidare med är hur stöd kan erbjudas när vårdnadsöverflytt skett, för att få fler att gå med på vårdnadsöverflytt.

Resultatet är hämtat från Socialstyrelsens öppna jämförelser "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?" och enkät till Kommunala primärvårdens (Hemsjukvården, Rehab och Nattpatrullen) patienter. Status är redovisad utifrån resultat i Kolada där de 25 % med bäst resultat i Sverige blir gröna, de med 25 - 50 % gula och de som tillhör de 25 % med sämst resultat blir röda.

Bedömningen är att verksamheten till största delen har en god kvalitet när det gäller upplevelsen att personalen alltid eller oftast tar hänsyn till brukarens åsikter och önskemål om hur hjälpen ska utföras. Det finns felkällor då svarsfrekvensen på särskilda boenden är mellan 20 - 40 % och i Hemtjänsten 40 - 60 %. På särskilda boenden är det även få personer som själva svarat på enkäten.

Det gemensamma resultatet för Hemtjänsten och särskilda boenden när det gäller förtroende för personalen är det 88%. Resultatet Hemtjänsten är 95 % (grönt i Kolada) och för särskilda boenden 80% (gult i Kolada).

Andel patienter som alltid eller oftast upplever trygghet med kommunens legitimerade personal har tidigare mätts på en skala 1-5. Från och med 2023 mäts den i en skala 1 - 6. Årets resultat blev 5,8. Bedömningen är att detta är ett bra resultat.

2.2.2 Medarbetarnytta

2.2.2.1 Motivation

Motivation

Kommentar

Detta resultat följs upp på kommunnivå då det var för få svar att redovisa.

Kritisk kvalitetsindikator
Medelvärdet på följande 3 frågor avseende motivation, 1a. Mitt arbete känns meningsfullt. 1b. Jag lär nytt och utvecklas i mitt dagliga arbete. 1c. Jag ser framemot att gå till arbetet. Inga tillgängliga data

2.2.2.2 Ledarskap

Ledarskap

Kommentar

Detta resultat följs upp på kommunnivå då det var för få svar att redovisa.

Kritisk kvalitetsindikator
Medelvärdet på följande 3 frågor avseende ledarskap, 2a. Min närmaste chef visar uppskattning för mina arbetsinsatser. 2b. Min närmaste chef visar förtroende för mig som medarbetare. 2c. Min närmaste chef ger min förutsättningar att ta ansvar för mitt arbete. Inga tillgängliga data

3 UPPFÖLJNING UTVECKLINGSMÅL

3.1 Utvecklingsområde: Personal- och kompetensförsörjning

Socialförvaltningen har stora framtida utmaningar gällande personal- och kompetensförsörjning. Denna utmaning behöver mötas genom att skapa en tydlig handlingsplan för hur vi kan uppfattas som en attraktiv arbetsgivare och både bibehålla och rekrytera personal. Vi ska också verka för att skapa förutsättningar för att en högre andel av våra medarbetare ska kunna arbeta heltid. Vi behöver arbeta för att öka rörligheten mellan våra verksamheter. Syftet med det kan ses både ur ett medarbetar- och ur ett effektivitetsperspektiv. Hur gör vi för att fler unga ska söka sig till vård- och omsorgsykten?

3.1.1 Utvecklingsmål: Minska behovet av timanställda.

Socialförvaltningen har stora framtida utmaningar gällande personal- och kompetensförsörjning. Vi behöver säkerställa att det finns tillräckligt mycket personal för att kunna minska antalet timanställda i verksamheten och för att ha den kompetens som krävs.

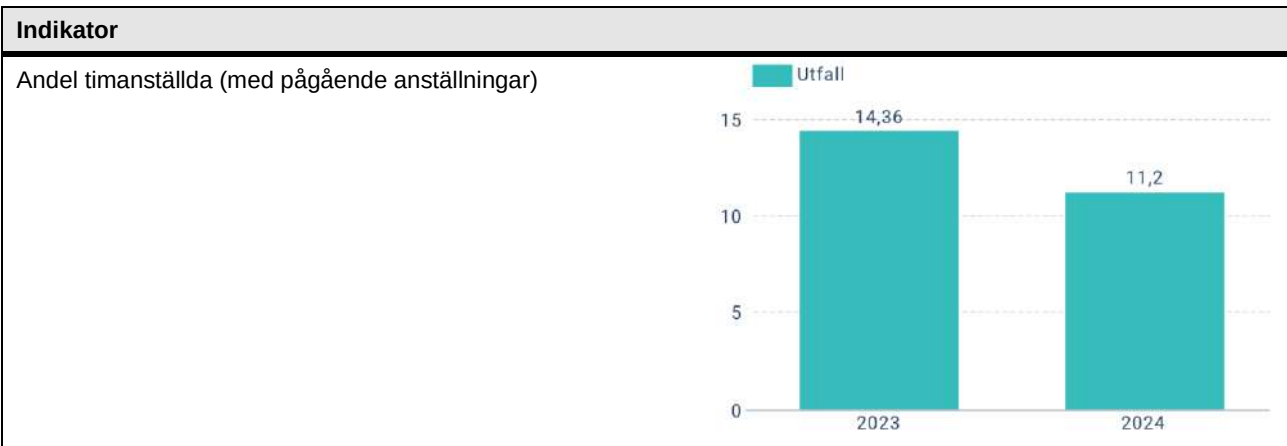
Målet är att vara under 17 %, som är Socialstyrelsens definition på en god nivå.

Kommentar

Minskat andel timanställda

Bedömningen är att andelen timanställda har minskat och att målet är uppfyllt. I november 2024 motsvarade Socialförvaltningens timanställda 5,19 heltider. Andel timanställda i relation till tillsvidareanställda var 2024 11,2%. Jämförelse med föregående år är svår att göra då mätningen gjorts på olika sätt.

För att minska behovet av timanställda har arbetet med heltid som norm pågått i alla verksamheter under året.

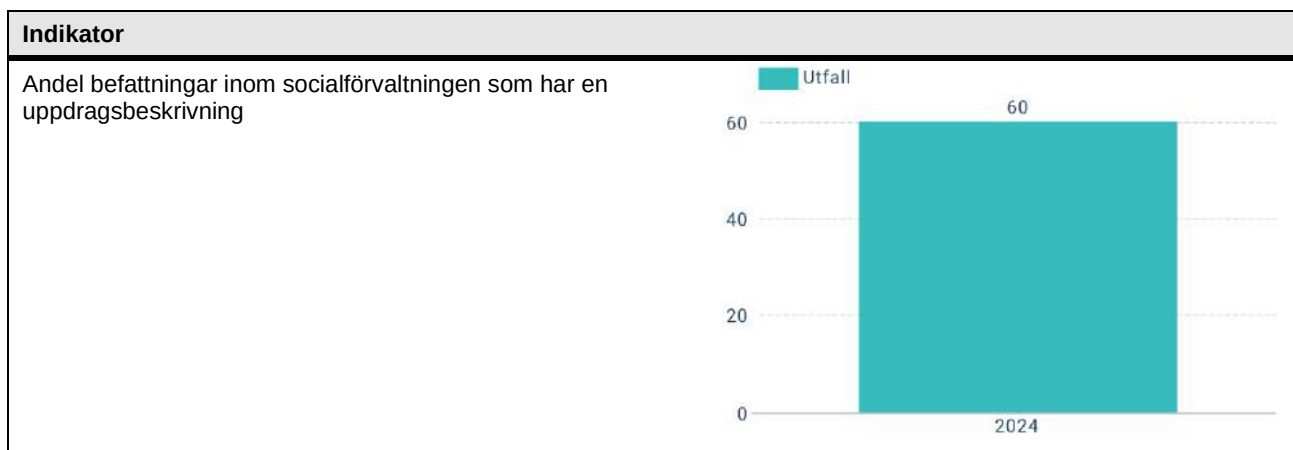

3.2 Utvecklingsmål: Alla befattningar inom socialförvaltningen ska ha en uppdragsbeskrivning

För att kunna utföra sitt grunduppdrag är det viktigt att det finns en uppdragsbeskrivning.

Kommentar

Målet är delvis uppfyllt. Många av socialförvaltningens befattningar har en uppdragsbeskrivning. En del av de som är upprättade är i behov av revidering och detta arbete kommer göras under 2025. Det saknas uppdragsbeskrivning för enhetschef och administrativa tjänster inom förvaltningen vilket kommer upprättas under 2025.

3.3 Utvecklingsmål: Öka andel medarbetare som arbetar 100%

Socialförvaltningen har stora framtida utmaningar gällande personal- och kompetensförsörjning. Vi behöver säkerställa att det finns tillräckligt med personal för att klara utföra vårt grunduppdrag.

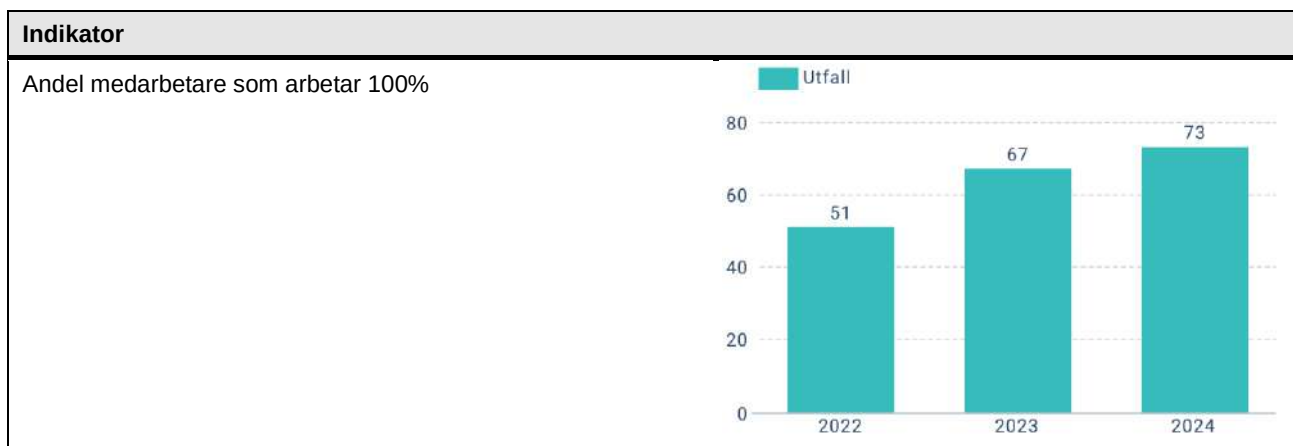
Kommentar

Andelen av tillsvidareanställda som har en heltidsanställning har senaste två åren ökat från 51 till 73%.

Andelen som hade en heltidsanställning i förvaltningen 2024 var 73 %.

För 2023 var medel för heltidsarbetande 74,9 % och andelen heltidsanställda 86,8 % i riket. Siffror för 2024 finns inte publicerade ännu.

Bedömningen är att förvaltningen nått målet att öka andelen heltid.

4 UPPFÖLJNING EKONOMISKT UTFALL

4.1 Driftredovisning

Netto per ansvar t.o.m. dec 2024 i tkr

Beskrivning	Utfall 2024	Budget 2024	Avvikelse
7100 Förvaltningschef	1 810	7 411	5 602
7200 Enhetschef IFO	24 483	21 216	-3 267
7300 Enhetschef Hemtjänst	28 584	24 848	-3 736
7400 Enhetschef Hemsjukvård/Rehab	20 164	19 696	-467
7600 Enhetschef Bistånd	2 314	2 392	78
75 LSS & Psykiatri	41 978	41 002	-976
771 Edsgärdet	23 517	23 187	-330
772 Hagalid	16 425	15 660	-765
Resultat	159 275	155 412	-3 863

Socialnämndens resultat 2024 blev en negativ avvikelse mot budget med ca 3 863 tkr. Resultatet är en förbättring jämfört med prognosen, som upprättades i samband med delårsbokslutet, med ca 857 tkr. Anledningen till förbättrad prognos beror framför allt på mer intäkter i form av statsbidrag för en del verksamheter än vad vi kunde räkna med i prognosen som gjordes i augusti.

Främsta orsakerna till underskottet är placeringskostnader inom IFO, ekonomiskt bistånd samt högre personalkostnader än vad budget medger inom flera verksamheter (Avvikelse lön: ca 5 897 tkr, övertid: ca 1 911 tkr, sjuklön: ca 2 515 tkr). Förändrad semesterlöneskuld uppgick totalt till ca 729 tkr för förvaltningen. I resultatet ingår finansiering via statsbidrag med sammanlagt ca 13 175 tkr.

Förvaltningschef

Resultatet för förvaltningschef blev ett överskott på ca 5 602 tkr. Orsak till resultatet är bland annat att finansiering via statsbidrag uppgick till ca 5 224 tkr, alkoholtillstånd blev billigare än förväntat samt att slutredovisningen till Västtrafik för färdtjänst och omsorgsresor m.m. medförde ett överskott på nästan 800 tkr.

Individ- och familjeomsorg

Enheten har ett samlat resultat som innebär ett underskott mot budget med ca - 3 267 tkr. Bakgrunden till detta är att Individ- och familjeomsorg i början på året hade ökade kostnader för placeringar av barn och unga samt ett ökat tryck av familjehem. Med anledning av det ökade trycket på barn och unga anställdes ytterligare en socialsekreterare från och med februari, för att motverka sjukskrivningar eller konsultkostnader. Denna kostnad på 750 tkr finns inte budget för 2024. Under maj/juni avslutades 2 dyra HVB-placeringar, där en placering övergick till familjehem. Det ekonomiska biståndet har räknats upp med 8,7% (ca 400 tkr) och har 2024 en minskad ram på 1 mnkr. I början på året inkom 15 nya hushåll och skrevs ut 5, så totalt 10 nya hushåll. Under perioden har enheten haft ökade kostnader för mobiltelefoner (fasta telefonerna avslutades) samt för administrativa moduler inom Lifecare. Hösten 2024 tillkom en placering på elevhemsboendet på utsikten enligt SOL. Underskottet beror till största delen på ekonomiskt bistånd, placeringar, personalkostnader samt administrativa system/licenser. Anledningen till att resultatet förbättrats sedan prognosen i augusti är mer intäkter i form av statsbidrag. Statsbidrag har nyttjats med ca 2 126 tkr.

Hemtjänsten

Resultatet för Hemtjänsten blev sammanlagt ett underskott mot budget med - 3 736 tkr. I prognosen i samband med delårsbokslutet bedömdes avvikelsen till - 3 015 tkr. Anledningen till att resultatet blev sämre än prognosticerat är högre personalkostnader samt lägre intäkter än beräknat pga personalen under hösten inte hade möjlighet till utbildning.

Hemtjänsten fick inför år 2024 en budget som förväntas kunna hantera i genomsnitt 91 brukare per månad. Under perioden har antalet brukare varierat mellan 106 –122. Därav fick enheten ett tillskott från KS på 2 750 tkr utifrån volymökningen. Antal kontaktpersoner har även varit 4 fler än vad som var budgeterat för.

Hemtjänsten har under året haft mycket övertid, sjukfrånvaro och svårt att få tag på vikarier, vilket lett till

höga kostnader. Underskottet beror framförallt på personalkostnader, främst månadslön (mer personal än vad som finns budget för), övertid (ca 990 tkr) samt sjuklön (ca 450 tkr). Under våren påbörjades ett arbete med översyn av schema och bemanning och nytt schema startade under juni. Finansiering via statsbidrag uppgick till ca 829 tkr.

Hemsjukvård och rehab

Resultatet för Hemsjukvården & Rehab blev sammanlagt ett underskott mot budget med ca - 467 tkr. Detta är ca 233 tkr bättre än prognosen som gjordes i augusti, vilket beror på mer intäkter i form av statsbidrag samt förändrad semesterlöneskuld (ca + 173 tkr).

Hemsjukvården och rehab påverkas av att man har fler och mer komplexa patientärenden inom äldreomsorgen. Enheterna arbetar med överanställning då det inte finns vikarier att få tag på för att undvika bemanningsföretag som är mycket kostsamt, men också innebär en lägre kvalitet. Underskottet ligger inom hemsjukvården, som till största delen beror på personalkostnader (främst månadslön och lite övertid samt sjuklön). Rehab däremot gick med ett litet överskott på ca 135 tkr. Finansiering via statsbidrag uppgick till ca 2 705 tkr.

LSS och socialpsykiatri

LSS och den kommunala psykiatrin gjorde ett sammanlagt underskott med ca - 976 tkr. Avvikelsen mot budget består till största del av högre personalkostnader än vad budget medger på boendena Kronan, Timmergården och Kometen samt två verksamhetsledare under LSS admin som anställdes under föregående år och som inte var finansierade i budget. Utöver detta hade LSS en sammanlagd förändring av semesterlöneskuld på ca 358 tkr. Under perioden har flera verksamheter inom LSS haft mycket sjukfrånvaro och som även medfört kostnader för övertid. Brukarnas behov har också ökat, vilket kräver mer personalresurser. De högre personalkostnaderna på boendena avser framförallt högre månadslön/ lön till timvikarier, sjuklön samt övertid. Resultatet för 2024 blev ca 550 tkr sämre än prognosen som gjordes i augusti. Främsta orsaken till detta är att det tillkom köp av korttidsplaceringar som medförde att överskottet inte blev lika stort som prognosticerat samt lite högre personalkostnader (bland annat förändring semesterlöneskuld). Finansiering via statsbidrag uppgick till ca 693 tkr.

Biståndsenheten

Biståndsenhetens resultat för 2024 innebär ett överskott mot budget med ca 78 tkr. Orsaken till överskottet består i att enheten haft lägre personalkostnader på grund av sjukskrivning.

Edsgärdets SÄBO & Hagalid Korttid och SÄBO

Edsgärdet gjorde ett sammanlagt underskott på ca -330 tkr och för Hagalid blev resultatet ett underskott på ca -765 tkr. Under perioden har både Edsgärdet och Hagalid haft hög sjukfrånvaro och Edsgärdet har även haft mycket övertid, vilket lett till höga kostnader. En del brukare har också haft utökade behov, som krävt personalförstärkning.

För Edsgärdet beror den negativa avvikelsen mot budget på personalkostnader, främst högre månadslön, sjuklön samt övertid. Inom särskilt boende (SÄBO) stängdes en avdelning på Edsgärdet temporärt i början på året på grund av viss vakans i nyttjandet av SÄBO-platser under 2023. Vid april månads utgång var samtliga SÄBO-platser belagda både på Edsgärdet och Hagalid. Under senare delen av perioden har det vissa månader varit någon vakant plats. I oktober öppnade Edsgärdet upp fyra platser till. Utifrån detta fick enheten ett tillskott på 450 tkr som låg reserverade hos KS.

För Hagalid beror den negativa avvikelsen på personalkostnader, framförallt högre lön till timanställda samt sjuklön. Vid årsskiftet utökades antalet platser i budget på Hagalids korttidsboende från 8 till 10. På grund av högt tryck och utökad vårdtyngd har det under perioden krävts personalförstärkning under större delen av året.

Sammanlagda resultatet för Edsgärdet och Hagalid blev betydligt bättre än prognosen som gjordes i augusti. Anledningen till det förbättrade resultatet beror till största delen på Edsgärdet som fick mer intäkter i form av vårdintäkter och statsbidrag (ca + 645 tkr), något lägre personalkostnader än prognosticerat (ca 300 tkr) samt överskott övriga kostnader (ca 200 tkr, varav största delen avser övriga fastighetskostnader). Hagalids resultat blev ca 115 tkr sämre än prognosen som gjordes i augusti, pga förändrad semesterlöneskuld. För Edsgärdet har finansiering via statsbidrag uppgått till ca 1 224 tkr och för Hagalid ca 374 tkr.

4.2 Investeringsredovisning

Investeringsredovisning

Ansvar	Projekt	Budget 2024	Total budget	Utfall 20241231	IB 1170	Totalt utfall
7300 - Enhetschef Hemtjänst	8917 - Lyftstol Raizer 2 (Hemtjänsten)	48 000	48 000	47 268		47 268
7300 - Enhetschef Hemtjänst	8945 - Phonirolås i hemtjänsten	420 000				
7400 - Hemsjukvården	8931 - Bladderscan BVI 6100	74 000		73 000		73 000
7400 - Hemsjukvården	8950 - Diskdesinfektor hemsjukvården	175 000				
7510 - Admin LSS	8889 - Kontorsmöbler LSS	13 000	56 000		43 073	43 073
7511 - Admin LSS	8888 - Telefoner LSS	84 000	84 000	72 832		72 832
7516 - Kometen	8916 - Lyftstol Raizer 2 (LSS)	61 000	61 000	60 745		60 745
7711 - Edsgärdet - Sunnan & Västan	8854 - Diskdesinfektorer Edsgärdet	254 000	254 000	169 346		
7721 - Hagalid Korttid	8886 - Stängsel Hagalid	80 000		65 851		65 851
7722 - Hagalid - SÄBO	8853 - Diskdesinfektor Hagalid	127 000	127 000	84 805		

8917 - Lyftstol Raizer 2 (Hemtjänsten): Avslutades under 2024.

8945 - Phonirolås (Hemtjänsten): Ej påbörjad. Ska beställas.

8931 - Bladderscan : Hjälpmedel för hemsjukvården. Avslutades under 2024.

8950 - Diskdesinfektor (Hemsjukvården). Ej påbörjad. Har kommit och ska installeras.

8889 - Kontorsmöbler LSS: Avslutades under 2024.

8888 - Telefoner LSS: Avslutades under 2024.

8916 - Lyftstol Raizer 2 (LSS): Avslutades under 2024.

8854 - Diskdesinfektorer Edsgärdet: Avslutades under 2024.

8886 - Stängsel Hagalid: Avslutades under 2024.

8853 - Diskdesinfektor Hagalid: Avslutades under 2024.

5 Sammanfattande analys

2024

Sammanfattning av året som helhet:

Året har präglats av fortsatt högt tryck i verksamheterna, inte minst inom äldreomsorgen. Antalet brukare inom hemtjänsten fortsätter att öka, platserna på SÄBO har i princip varit fullbelagda och trycket på korttidsboendet varit högt. Under hösten öppnades ytterligare fyra platser på SÄBO för att möta det ökade behovet. Socialförvaltningens verksamheter är ständigt under utveckling och utmaningarna med rekryteringsbehoven har varit och är framåt mycket aktuella att arbeta med.

Ett skolsocialt team har startat från januari 2024 som innebär en samverkan mellan socialtjänst och skolan. Det skolsociala teamet ska ha fokus på elever med låg skolnärvaro som riskerar att inte nå kunskapsmålen från förskoleklass till årskurs 9.

Även inom LSS har antal brukare ökat med SOL-insatser. Under första halvåret var det svårt att rekrytera inom framförallt personlig assistans där det fanns flera vakanser att arbeta med. Om man gör en omvärldsanalys så har vård och omsorg allt svårare att rekrytera personal. Det har tidigare rört sig mest om olika legitimerade yrkeskategorier men nu märks även svårigheter att rekrytera omsorgspersonal.

Den kommunala Primärvården påverkas av att slutenvården, inklusive akutverksamheten, i Västra Götalandsregionen (VGR) står inför samma utmaningar, vilket innebär att vi får hem patienter från sjukhus tidigare. Detta medför att vi inom Kommunal Primärvård behöver ta ett större gemensamt ansvar för patienterna, där samarbetet mellan kommunal och regional primärvård blir ännu viktigare. Vi ser att slutenvården fortsätter att slussa ut fler patienter med ökade behov av hälso- och sjukvårdsinsatser, vilket ställer större krav på oss att anpassa vårt arbete för att möta dessa behov.

Under delar av året har förvaltningsledningen bestått av förvaltningschef för FOKUS som även varit tf socialchef tillsammans med IFO/Biståndschefen som biträdande förvaltningschef. Förvaltningschefen FOKUS och IFO/Biståndschefen har tillsammans med Ledningsgruppen tagit stort ansvar för att lösa uppkomna ärenden, årshjulsfrågor och utvecklingsarbetet för förvaltningen. Rekrytering av ny socialchef gjordes under första halvåret och började sin tjänst 2 september.

Samlad bedömning/slutsatser av resultatet från uppföljningen av kvalitetsfaktorer, utvecklingsmål och ekonomiskt utfall?

De allra flesta kvalitetsfaktorer och utvecklingsmål följs upp på helåret. Gällande Effektivitet och kvalitet kan vi konstatera att kvalitetsfaktorn når en godkänd nivå. Verksamheten har klarat av att ta hem alla utskrivningsklara patienter inom avtalad tid och har därför inte haft några betaldagar, precis som föregående år. Effekterna av resultatet är en god och säker vård på hemmaplan samt inga utgifter för betalplatser. Under 2024 har socialförvaltningen inga fakturerade bemanningstimmar. Jämfört med föregående år är detta en förbättring då hemtjänsten under Q1 2023 hade en enhetschef från bemanningsföretag.

Kvalitetsindikatorerna för bemötande, delaktighet, självbestämmande, integritet, trygghet och säkerhet har i stor utsträckning uppnåtts inom socialförvaltningens verksamheter. Genom ett kontinuerligt fokus på dessa värden har vi lyckats skapa en verksamhet som sätter individens behov och rättigheter i centrum. Delaktighet och självbestämmande har varit centrala mål, och genom att aktivt involvera medborgarna i beslut om sina egna liv har vi stärkt deras känsla av kontroll och inflytande. Tryggheten och säkerheten i våra tjänster har också varit prioriterade områden. Med en noggrant genomtänkt bemanning och arbetssätt har vi skapat förutsättningar för en trygg och säker miljö för både medarbetare och medborgare. Även om vi har gjort stora framsteg finns det möjlighet till förbättring och fortsatt utveckling för att ytterligare stärka dessa kvalitetsindikatorer.

Medarbetarundersökning gjordes i år i egen regi genom att HR-enheten under hösten genomförde en undersökning kring bland annat medarbetarnas engagemang. Tyvärr var svarsfrekvensen låg så resultatet kommer redovisas kommunövergripande.

Det ekonomiska utfallet på helåret blev ett underskott med ca 3,86 mkr mot budget men blev betydligt bättre än vad prognosen visade i tertial 1 och 2. Främsta orsakerna till underskottet är placeringskostnader inom IFO, ekonomiskt bistånd samt högre personalkostnader än vad budget medger inom flera verksamheter. Förändrad semesterlöneskuld uppgick totalt till ca 729 tkr för förvaltningen. I resultatet ingår finansiering via statsbidrag med sammanlagt ca 13 175 tkr.

Vad drar vi för lärdomar? Utmaningar inför framtiden och vad kan göras bättre nästa år?

En av de största utmaningarna för socialförvaltningens verksamheter är kompetensförsörjningen och anpassningen av verksamheterna till en allt större andel äldre med behov i kommunen. För att möta dessa utmaningar behöver vi kontinuerligt reflektera över våra arbetssätt och organisationsstruktur. För att skapa mer optimala förutsättningar är ett viktigt område fortsatt prioriterat, arbetet med att hitta effektiva scheman- och bemannings strategier.

Inför 2025, när den nya socialtjänstlagen träder i kraft, kommer vi också behöva ställa om till en mer tillgänglig, kunskapsbaserad och förebyggande verksamhet. Denna förändring ställer krav på att vi utvecklar arbetet för att bättre möta medborgarnas behov och säkerställa att vi lever upp till lagens intentioner.

Trots de pågående utmaningarna känner vi oss positiva inför framtiden. Ledningen har nästan alla tjänster tillsatta, och budgetförutsättningarna inför 2025 utgör en stabil grund för verksamheterna. Men vi står fortfarande inför stora utmaningar när det gäller att möta de växande behoven inom välfärden.

Sammanfattningsvis kommer den största utmaningen under 2025 vara att hitta balansen mellan den ekonomiska ramen och att utveckla en hög kvalitet på välfärdstjänsterna. Genom att fokusera på viktiga värden som bemötande, delaktighet, självbestämmande, integritet, trygghet och säkerhet, kan vi säkerställa att medborgarna får den service och stöd de behöver, även med de påfrestningar som en växande och åldrande befolkning innebär.

Till Kommunfullmäktige

Revisionsberättelse för år 2024

Ansvarsprovning

Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för den ekonomiska förvaltningen som fullmäktige beslutat om i årsbudgeten.

Vi har under året löpande följt kommunstyrelsen och nämnderna. Syfte med dessa har varit att översiktligt, men ändå systematiskt, få en uppfattning om deras ansvarsutövande utifrån uppdraget, ansvarsfördelning, styrning och uppföljning, uppnått resultat och framtidsfrågor.

Revisorerna bedömer att:

- årsbokslutet i allt väsentligt uppfyller kraven enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning.
- den finansiella måluppfyllelsen är förenlig med god ekonomisk hushållning, eftersom fyra av sex finansiella mål nås.
- måluppfyllelse inte är förenlig med de verksamhetsmässiga mål som kommunfullmäktige fastställt.

Vi har under år 2024 granskat kommunstyrelsens och nämndernas verksamhet och genom utsedda lekmannarevisorer verksamheten i Edshus AB och Dalslands Miljö- och Energiförbund.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och av kommunfullmäktige fastställt revisionsreglemente. Våra granskningsinsatser har utgått från en bedömning av väsentlighet och risk som sedan legat till grund för årets revisionsplan. Vi har granskat den av kommunstyrelsen överlämnade årsredovisningen som innehåller uppgifter från det kommunala aktiebolaget. Kommunens årsredovisning är i allt väsentligt upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning.

Vi tillstyrker att kommunens årsredovisning godkänns.

Vi tillstyrker att kommunstyrelsen och nämnderna samt de enskilda ledamöterna i dessa organ beviljas ansvarsfrihet.

Vi tillstyrker att Sydvästra Värmlands och Norra Dalslands överförmyndarnämnd samt kommunens förtroendevalda i dessa nämnder beviljas ansvarsfrihet.

Granskningarnas omfattning och inriktning framgår av avlämnade rapporter samt i bifogade granskningsrapport från lekmannarevisorerna. Våra revisionsrapporter har löpande sänds till nämnder och styrelsen samt till fullmäktige.

Redogörelse

Utgångspunkt för revisionsplaneringen är analysen av risk och väsentlighet. Revisionsarbetet ska inriktas mot sådana områden där det kan finnas risk för att väsentliga fel uppstår och som kan påverka verksamhetens inriktning, förvaltning och redovisning.

Utgångspunkten vid bedömningen av vad som är riskfyllt och väsentligt är kommunens sätt att bedriva sin verksamhet. Verksamheten ska bedrivas på ett sätt som säkerställer tillräcklig effektivitet, kvalitet, tillförlitlighet, säkerhet och styrbarhet. Revisionsinsatserna inriktas mot områden som är centrala för att avgöra om verksamheten bedrivs ändamålsenligt.

Vårt anslag i budgeten har disponerats på det sätt som framgår av budgetavräkningen.

Hearing/ Ansvarsutövandeprocessen

Genom lagstiftarens krav på årlig granskning av all verksamhet så har vi löpande följt styrelsens och nämndernas verksamheter. Syftet har varit att översiktligt, men ändå systematiskt, få en uppfattning om nämndernas ansvarsutövande utifrån uppdraget, ansvarsfördelning, styrning, uppföljning, uppnått resultat och framtidsfrågor. Vi har under året träffat följande, som en del i ansvarsutövandeprocessen:

- Hearing med förvaltningschef FOKUS-nämnden
- Hearing med redovisningsansvarig i samband med delårsbokslutet och årsbokslut
- Studiebesök Räddningstjänsten
- Studiebesök Kommunförrådet
- Studiebesök Arbetsmarknadsenheten

Under året har vi utfört följande granskningar:

- Granskning av Ägarstyrning och interna transaktioner
- Granskning av delårsbokslutet 2024
- Årsbokslut och årsredovisning för 2024

Vi har som hjälp i vårt revisionsarbete anlitat Public Sector inom PwC.

Ekonomiskt resultat

Kommunen uppvisar ett negativt resultat på – 0,6 miljoner kronor. Kommunen klarar för 2024 balanskravet genom utnyttjande av resultatutjämningsreserven.

Nämndernas och kommunstyrelsens styrning och kontroll

Vi kan konstatera att Kommunstyrelsens och Socialnämnden delvis har bedrivit verksamheten på ändamålsenligt men inte på ett ekonomisk tillfredställande sätt. När det gäller FOKUS-

nämnden kan vi inte bedöma ändamålsenligheten eftersom de inte fastställt mål för verksamheten och de har inte bedrivit verksamheten på ett ekonomisk tillfredställande sätt.

Övrigt

Beträffande resultatet av våra granskningar hänvisar vi till avlämnade rapporter.

Dals Ed 2025-04-01

Pia Axelsson

Katrin Nord

Börje Carlsson

Curt-Åke Sandberg

Örjan Aronsson

Granskning av god ekonomisk hushållning 2024-12-31

Dals-Eds kommun

Revisionsrapport
April 2025

*Projektledare
Caroline Löfstedt
Kvalitetssäkrare
Lars Dahlin*

Inledning

Bakgrund

Enligt kommunallagen ska kommunal verksamhet kännetecknas av god ekonomisk hushållning. En del i den ekonomiska förvaltningen är att fullmäktige ska besluta om verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning. Dessa mål ska sedan följas upp i såväl delårsrapport som årsredovisning. Årsredovisning ska även innehålla en utredning och redovisning av följsamhet till det lagstadgade balanskravet.

Revisorerna ska enligt kommunallagen 12 kap. 2 § bedöma om resultaten i delårsrapport respektive årsredovisning är förenligt med beslutade mål inom området. Uppdraget ingår som en obligatorisk del i årets revisionsplan. Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av delårsrapport och årsredovisning.

Resultat från granskningen utgör även underlag för revisorernas uttalande i revisionsberättelsen.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin skriftliga bedömning, vilken skall biläggas årsredovisning i samband med fullmäktiges behandling av rapporten. Följande övergripande revisionsfrågor ska besvaras:

1. Är resultat i årsredovisning förenligt med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning?
2. Är redovisat resultat i årsredovisning förenligt med balanskravet?

Revisionskriterier

Revisionskriterier i granskningen utgörs av kommunallagen 11:1, 11:20, lag om kommunal bokföring och redovisning 11:8, 11:10 samt rådet för kommunal redovisnings rekommendation 15 Förvaltningsberättelse.

Avgränsning

Granskningen avser årsredovisning som upprättats för år 2024. Övrig avgränsning, se avsnitt "Syfte och revisionsfrågor".

Metod

Granskningen har skett genom analys av för granskningen relevant dokumentation. Granskningsresultatet bedöms med hjälp av signalsystem: grön (uppfyllt), gult (delvis) och röd (ej uppfyllt). Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef.

Om årsredovisning 2024

lakttagelser

- Granskningen avser årsredovisning som upprättats för år 2024 och som behandlats av kommunstyrelsen 2025-03-26. Styrelsen har därmed överlämnat årsredovisningen till fullmäktige och revisorer inom föreskriven tid enligt kommunallagen (senast 15 april).
- Årsredovisningen ska innehålla upplysningar om förhållande som är viktiga för kommunens verksamhet, resultat och ekonomiska ställning. Granskning av årsredovisning 2024 visar följande:
 - Den innehåller en driftredovisning. Av denna framgår att styrelse och nämnder sammantaget bedrivit verksamheten inom tilldelad driftbudgetram. Däremot noteras stora underskott hos FOKUS-nämnden (-1,3 mnkr) och socialnämnden (-3,9 mnkr).
 - Den innehåller en investeringsredovisning. Av denna framgår att styrelse och nämnder sammantaget bedrivit verksamheten inom tilldelad investeringsram. Kommunen redovisar en positiv avvikelse med 16,4 mnkr.
 - Den innehåller redovisning av ett antal finansiella nyckeltal, däribland soliditet. Soliditet ger en indikation om kommunens finansiella stabilitet. Av flerårsöversikten framgår att soliditeten har *minskat* över tid. Soliditet (inklusive pensionsåtagande) per 2024-12-31 uppgår till 20,8 procent. Nyckeltalssammanställningen *lämnar även* information om hur kommunens soliditet förhåller sig till rikets snitt.
 - Den innehåller upplysningar avseende väsentliga personalförhållanden. Av redovisningen framgår att den totala sjukfrånvaron bland anställda uppgått till 7,9 procent under året. Här lämnas även information hur sjukfrånvaron förändrats jämfört med föregående år. Årsredovisningen *saknar* information om hur kommunens sjukfrånvaro förhåller sig till andra likartade kommuner.

Granskningsresultat: God ekonomisk hushållning

lakttagelser

- Kommunfullmäktige har beslutat om finansiella mål och mål för verksamheten avseende god ekonomisk hushållning.
- I förvaltningsberättelsen redovisas ett särskilt avsnitt benämnt “God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning”.
- I årsredovisningen redovisas att av sex finansiella mål uppnås fyra mål. Målet om soliditet uppnås delvis och resultatmålet uppnås inte.
- I årsredovisningen redovisas att kommunens verksamhetsmål uppnås inte.
- Kommunen lämnar inte en sammanfattande bedömning om kommunen uppnår god ekonomisk hushållning eller inte.

Granskningsresultat: Balanskravet

lakttagelser

- Balanskravsutredning redovisas som ett separat avsnitt i förvaltningsberättelsen.
- Årets resultat efter balanskravsjusteringar är -0,6 mnkr. Kommunen väljer att disponera det negativa resultatet inom ramen för deras resultatutjämningsreserv, vilket medför att kommunen redovisar ett balanskravsresultat för år 2024 om +/-0 mnkr.

Samlad bedömning

1. Revisionsfråga 1

Är resultat i årsredovisning förenligt med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning?

- **Finansiella mål**

Uppfyllt

Vår bedömning grundar sig på att av sex finansiella mål uppnås fyra mål.

- **Verksamhetsmål**

Nej, inte uppfyllt

Vår bedömning grundar sig på att kommunens verksamhetsmål uppnås inte.

2. Revisionsfråga 2

Är redovisat resultat i årsredovisning förenligt med balanskravet?

- **Följsamhet till balanskravet**

Ja, uppfyllt

2024-04-01

Lars Dahlin

Uppdragsledare

Caroline Löfstedt

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Dals-Eds kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

Till revisorerna i Dals Eds kommun org.nr 212000-1413

Vi har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Dals Eds kommun utfört revision och granskning av årsredovisningen enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision för år 2024-01-01–2024-12-31.

Yttrande om årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision för Dals Eds kommun för år 2024-01-01–2024-12-31. Förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna har granskats enligt särskilda instruktioner.

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året.

Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar^[1] är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört uppdraget enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Vårt ansvar enligt denna standard beskrivs närmare i avsnittet *Det sakkunniga biträdets ansvar*. Uppdraget är utfört utifrån opartiskhet och självständighet i förhållande till kommunen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information

Årsredovisningen innehåller också annan information än balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter och denna andra information återfinns på sidorna 1-2. Det är styrelsen som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna andra information och i vårt uppdrag ingår inte att genomföra en revision av denna information, men det är vårt ansvar att läsa den och överväga om den i väsentlig utsträckning är oförenlig med

årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen och bedömer om den andra informationen verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldig att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt LKBR. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Det sakkunniga biträdets ansvar

Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna ett yttrande till de förtroendevalda revisorerna. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i ovan nämnda delar.

Som del av en revision enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

1. identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag,
2. Skaffar vi oss en förståelse av den del av kommunens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
3. Utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

4. Utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

5. Måste vi informera de förtroendevalda revisorerna om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Det sakkunniga bitrådets granskning av förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna och att dessa upprättas i enlighet med LKBR. Vår granskning har skett enligt "Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse" och "Instruktion för granskning av sammanställda räkenskaper" i Standard för kommunal räkenskapsrevision. Detta innebär att vår granskning av förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna har en annan inriktning och mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

En förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Sammanställda räkenskaper har konsoliderats i enlighet med LKBR.

Karlstad den dag som framgår av min elektroniska signatur

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Tomas Elander
Auktoriserad revisor

[1 De granskade lagstadgade delarna återfinns på sidorna 3-73.)

Deltagare

ÖHRLINGS PRICEWATERHOUSECOOPERS AB 556029-6740 Sverige

<i>Signerat med Svenskt BankID</i>	<i>2025-04-01 05:38:33 UTC</i>
Undertecknare	Datum
Namn returnerat från Svenskt BankID: TOMAS ELANDER	
Tomas Elander Senior Manager	
	Leveranskanal: E-post

Kommunstyrelsen

§ 36

Dnr KS-2025-000051000

Redovisning av avtalssamverkan enligt KL 9 kap 38 §

Sammanfattning av ärendet

Avtalssamverkan innebär att en kommun får träffa avtal om att kommunens uppgifter helt eller delvis ska utföras av annan kommun. Bestämmelser om kommunal avtalssamverkan finns i kommunallagen (2017:725), KL. Bestämmelserna ger även möjlighet till så kallad extern delegation i en viss grupp av ärenden.

Uppsiktsplikten över kommunens avtalssamverkan ligger hos kommunstyrelsen. Av 9 kap. 38 § KL framgår att kommunstyrelsen årligen ska rapportera till kommunfullmäktige om kommunens avtalssamverkan enligt 9 kap. 37 § KL eller enligt annan lag eller författning. Syftet med rapporteringen är att kommunfullmäktige ska vara informerade och kunna ta fullt ansvar för verksamheterna även om den utförs av en annan kommun eller en region.

Rapporteringsskyldigheten kan fullgöras genom att kommunstyrelsen väcker ett separat ärende i kommunfullmäktige. I detta fall i anslutning till årsredovisningen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse kanslichef daterad 2025-02-27.

Bilaga – Redovisning av avtalssamverkan enligt KL 9 kap 38 §.

Beslutsförslag

- Kommunfullmäktige beslutar att godkänna redovisning av avtalssamverkan.

Expedieras till

KF

Redovisning av avtalssamverkan enligt KL 9 kap 38 §***Sammanfattning av ärendet***

Avtalssamverkan innebär att en kommun får träffa avtal om att kommunens uppgifter helt eller delvis ska utföras av annan kommun. Bestämmelser om kommunal avtalssamverkan finns i kommunallagen (2017:725), KL. Bestämmelserna ger även möjlighet till så kallad extern delegation i en viss grupp av ärenden.

Uppsiktsplikten över kommunens avtalssamverkan ligger hos kommunstyrelsen. Av 9 kap. 38 § KL framgår att kommunstyrelsen årligen ska rapportera till kommunfullmäktige om kommunens avtalssamverkan enligt 9 kap. 37 § KL eller enligt annan lag eller författning. Syftet med rapporteringen är att kommunfullmäktige ska vara informerade och kunna ta fullt ansvar för verksamheterna även om den utförs av en annan kommun eller en region.

Rapporteringsskyldigheten kan fullgöras genom att kommunstyrelsen väcker ett separat ärende i kommunfullmäktige. I detta fall i anslutning till årsredovisningen.

Beslutsförlag

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna kommunstyrelsens redovisning av avtalssamverkan.

Beslutsunderlag

Bilaga – Redovisning av avtalssamverkan enligt KL 9 kap 38 §

Beslutet skickas till:

Ledningsgruppen

I tjänsten

Jessica Olsson
Kanslichef

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Redovisning av avtalssamverkan								
En kommun eller region får ingå avtal om att någon av dess uppgifter helt eller delvis ska utföras av en annan kommun eller en annan region (avtalssamverkan). Styrelsen ska årligen till fullmäktige rapportera om kommunens avtalssamverkan (KL 9 kap 37-38 §§).								
Samverkansområde/Uppdrag/Syftet med samverkan	Samverkande kommuner eller regioner	Samverkansform. Avtalssamverkan enligt 9 kap 37 § KL (minst samverkan enligt KL. Även nätverk och andra samarbeten kan redovisas)	Avtalstid	Extern delegation (finns extern delegation och har den nyttjats). T.ex. Ja, det finns/Nej inte nyttjats	PUB-avtal (behövs endast där personuppgifter skickas mellan parterna)	Ansvarig förvaltning/enhet/verksamhetsområde	Nytt förslag	Diarienummer
Arbetsmarknad och integration								
DUA (delegationen unga till arbete)	Samarbete med Arbetsförmedlingen					Kommunstyrelseförvaltningen		
Samhällsorientering för nyanlända	Uddevalla kommun					Kommunstyrelseförvaltningen		KS 2024/144.130
Ekonomi								
Ekonomichef	Dals-Ed, Bengtsfors	Samverkansavtal	Tillsvidare	Delegation enl delegationsordning		Kommunstyrelseförvaltningen (ekonmienheten)		KS 2023/265.020
Ekonomisystem	Dals-Ed, Mellerud, Bengtsfors, Färgelanda	Avtalet finns i förbundet. Delar på del av övergripande personalresurs.				Kommunstyrelseförvaltningen (Ekonomienheten)		
Fritid och kultur								
Bibliotek Dalsland inklusive bokbuss	Dalslandskommunerna	Ej upprättat ännu men kommer bli avtalssamverkan				Kommunstyrelseförvaltningen (Kanslienheten)		
HR								
Gemensam systemförvaltare	Dals-Ed, Färgelanda, Mellerud, Åmål			Nuvarande systemförvaltare är anställs av Dals-Ed. Kostnaden delas 1/4.		Kommunstyrelseförvaltningen (HR-enheten)		
IT, telefoni och system								
Dalslandsnätet	Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda, Mellerud och Åmål					Kommunstyrelseförvaltningen (IT-enheten)		
Brandväggar för nätet	Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda, Mellerud och Åmål					Kommunstyrelseförvaltningen (IT-enheten)		
Växel och telefoni (system)	Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda, Mellerud och Åmål					Kommunstyrelseförvaltningen (IT-enheten)		
EDP Vision	Dals-Ed, Färgelanda, Mellerud och DMEK					Kommunstyrelseförvaltningen (IT-enheten)		

Kansli, arkiv och administration								
E-arkiv Väst	Samtliga kommuner i Fyrbodal, samt kunskapsförbundet Väst. DEMF är på väg in.	Avtalssamverkan enligt 9 kap 37 § KL	Tillsvidare	Nej		Kommunstyrelseförvaltningen (Kanslienheten)		
Arkivarie	Bengtstors, Dals-Ed, Färgelanda och Mellerud	Ej upprättat ännu men kommer bli avtalssamverkan	Tillsvidare			Kommunstyrelseförvaltningen (Kanslienheten)		
LSS								
Handläggarteam LSS	Bengtstors, Dals-Ed, Färgelanda, Mellerud och Åmål					Socialförvaltningen		
Barnahus	Bengtstors, Dals-Ed, Mellerud och Åmål			Nej	Under upprättande	Socialförvaltningen		
Socialpsykiatri personligt ombud	Bengtstors, Dals-Ed, Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum, Trollhättan, Uddevalla, Vänersborg och Åmål			Nej		Socialförvaltningen		
Miljö och energi								
Miljö- och energifrågor	Bengtstors, Dals-Ed, Färgelanda, Mellerud					Dalslands miljö- och energiförbund		
Räddningstjänst och beredskap								
Räddsam VG	Räddsam VG står för Räddningstjänster i samverkan i Västra Götaland. Det är ett forum som består av alla 19 räddningstjänster och alla 49 kommuner i hela Västra Götaland plus Kungsbacka.	Några av de gemensamma frågor som Räddsam VG arbetar med är ledning, insats, förebyggande brandskyddsarbete, utbildning, teknik, HR och höjd beredskap. NÄRF sitter med i Räddsam VG:s styrgrupp.				Kommunstyrelseförvaltningen (Räddningstjänsten)		
Räddningsregion Bergslagen - Gemensam ledningscentral och insatsledning	42 kommuner med ledningscentral i Örebro	Avtalssamverkan	Tillsvidare	Nej		Kommunstyrelseförvaltningen (Räddningstjänsten)		
Avtal om förebyggande LSO och LBE	Dals-Ed, Bengtstors, Åmål					Kommunstyrelseförvaltningen (Räddningstjänsten)		
Samverkansavtal - ISF mellan Dalslandskommunerna vid extraordinära händelser	Dals-Ed, Bengtstors, Mellerud, Åmål och Färgelanda		Tillsvidare			Kommunstyrelseförvaltningen		KS 2024/222.163
Samverkan, utveckling och kompetensutveckling								
Gemensam samverkanssamordnare	Bengtstors, Dals-Ed, Färgelanda och Mellerud		Tillsvidare		Nej behövs inte	Kommunstyrelseförvaltningen		
Integration, LEADER	LEADER Dalsland (Dalsland, Munkedal, Arjäng)		2023-2027			Kommunstyrelseförvaltningen		
Sjukvård								
Hälsö- och sjukvårdsavtal	Fyrbodals kommunalförbund					Socialförvaltningen		

Samverkande sjukvård	NU-sjukvården och Färgelanda kommun	Avtalssamverkan enligt 9 kap 37 § KL	Från 2024-01-01 tillsvidare.			Socialförvaltningen		SN 2023/170.770
Socialtjänst m.m.								
Gemensam familjerådgivning (Åmål, Dals-Ed, Mellerud, Färgelanda och Åmål)	Åmål, Bengtsfors, Mellerud, Dals Ed och Färgelanda	Avtalssamverkan enligt 9 kap 37 § KL		Nej		Socialförvaltningen		
Gemensam familjehems- och familjerättsverksamhet	Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda, Mellerud och Åmål	Avtalssamverkan enligt 9 kap 37 § KL	Från 2022-11-01 och löper tills vidare med 9 månaders uppsägningstid.	Förläggs till Åmål.		Socialförvaltningen		
Socialjour	Bengtsfors, Dals-Ed, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Orust, Sotenäs, Tanum, Trollhättan, Uddevalla, Vänersborg, Färgelanda, Strömstad och Åmål					Socialförvaltningen		
Skyddat boende (skyddat boende för kvinnor och barn)	Trollhättan stad, Arbetsmarknads- och socialförvaltningen samt Vänersborgs, Lilla-Edets, Åmåls, Dals-Eds, Melleruds, Färgelandas och Bengtsfors kommuner	Avtalssamverkan enligt 9 kap 37 § KL	2021-01-01 till 2023-12-31, förlängs med ett år i sänder om inte avtalet sägs upp senast 9 månader före avtalet upphör			Socialförvaltningen		
Samverkansavtal Yrkesresan - Strukturerad interkommunal kompetensutveckling inom myndighetsutövningen i den sociala barn- och ungdomsvården 2023	Fyrbodals kommunalförbund och Bengtsfors	Avtalssamverkan enligt 9 kap 37 § KL		Nej		Socialförvaltningen		
Budget- och skuldrådgivning och dödsbohandläggning	Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda, Mellerud, Åmål	Avtalssamverkan KL						
Utbildning								
Antagning gymnasium	Fyrbodal	Avtalssamverkan, Åmål står utanför.				Barn- och utbildningsförvaltningen		
Gymnasiesamverkan	Fyrbodal					Barn- och utbildningsförvaltningen		
Hälsokällan	Fyrbodal					Barn- och utbildningsförvaltningen		
College - Vård & omsorgscollege	Fyrbodal (rikstäckande koncept genom Fyrbodal (delregionalt))					Barn- och utbildningsförvaltningen		
Campus Dalsland; tillgängliggör och erbjuder studier på eftergymnasial nivå med digital uppkoppling till olika högskolor/universitet.	Dalsland och Vänersborg samt VGR					Barn- och utbildningsförvaltningen		

Samverkansavtal naturbruksutbildningar - gymnasieutbildning	VGR och samtliga kommuner inom området	Avtalssamverkan enligt 9 kap 37 § KL		Nej		Barn- och utbildningsförvaltningen		
Primärt samverkansavtal inom gymnasieskolan för kommuner i norra Fyrbodal	Bengtstors kommun, Dals-Eds kommuns och Åmåls kommun		Avtalet gäller för utbildning som inleds efter den 1/7 2025 och omfattar läsåren 2025/2026 och 2026/2027. Därefter löper avtalet tills vidare. Uppsägning av avtalet ska ske senast 31 oktober för att sluta gälla den 30 juni, två år senare. Sågs avtalet upp 31/10 2026 (läsåret 26/27) gäller avtalet även läsåret 2027/2028.			Barn- och utbildningsförvaltningen		
Äldreomsorg								
Samverkansavtal för köp av korttidsplats äldreomsorg mellan medlemskommunerna i Fyrbodals kommunalförbund	Fyrbodals medlemskommuner	Avtalssamverkan enligt 9 kap 37 § KL		Nej		Socialförvaltningen		
Övrigt stöd/handläggning								
Alkohol- och tobakshandläggning	Bengtstors, Dals-Ed, Färgelanda, Mellerud, Säffle och Åmål	Avtalssamverkan enligt 9 kap 37 § KL	Från 2019-01-01 och löper tillsvidare med uppsägningstid på ett år.	Mellerud förbinder sig att ansvara för samtliga kommuners behov av handläggning och tillsyn när det gäller alkohollagen, tobakslagen och lagen om e-cigarettor.		Socialförvaltningen		
Skuld-/budgetrådgivning och dödsbohandläggning	Bengtstors, Dals-Ed, Färgelanda, Mellerud och Åmål	Avtalssamverkan enligt 9 kap 37 § KL	Från 2022-04-01 och löper tills vidare med 6 månaders uppsägningstid.	Budget-/skuldrådgivning och dödsbohandläggning förläggas till Mellerud.		Socialförvaltningen		
Färdtjänsthandläggning	Åmål, Dals-Ed, Färgelanda, Bengtstors	Avtal finns nu mellan övriga kommuner men Mellerud står utanför. Hos Mellerud och Åmål ligger detta inte under socialförvaltningen. Avtalssamverkan enligt 9 kap 37 § KL		Ja	Ja	Socialförvaltningen		
Familjecentraler	Fyrbodals kommunalförbund	Samverkansavtal				Barn- och utbildningsförvaltningen		FKU 2023/100.630
Ungdomsmottagning	VGR	Samverkansavtal				Socialförvaltningen		KS 2024/284.770
Överförmyndare	Bengtstors, Dals-Ed, Säffle, Årjäng, Åmål	Avtalssamverkan KL, gemensam nämnd				ÖFN		KS 2018/145.001
Samverkansavtal digitala hjälpmedel	Västra Götalandsregionen	Avtalssamverkan enligt 9 kap 37 § KL		Nej		Socialförvaltningen		
Folkhälsoinsatser	VGR, Dals-Eds kommun	Samverkansavtal	2024-2025			Kommunstyrelseförvaltningen		KS 2023/177.000

Handläggning av bostadsanpassningsbidrag	Bengtsfors, Färgelanda, Dals-Ed	Avtalssamverkan enligt 9 kap 37 § KL		Ja	Finns ej, behöver upprättas	Kommunstyrelseförvaltningen		KS 2017/50.020
--	---------------------------------	--------------------------------------	--	----	-----------------------------	-----------------------------	--	----------------

GEMENSAM SAMMANSTÄLLNING AV AVTALSSAMVERKAN ENLIGT 9 KAP. 38 § KOMMUNALLAGEN FÖR KOMMUNERNA I DALSSAMVERKAN

Stöd vid framtagande av sammanställning

Gemensam sammanställning av avtalssamverkan för kommunerna i Dalslandssamverkan

Inledning

Varje år ska kommunstyrelsen rapportera om kommunens avtalssamverkan till kommunfullmäktige. Det är också av intresse för kommunerna i Dalslandssamverkan att ha en aktuell bild över avtalssamverkan som underlag för utvecklad samverkan.

Använder kommunerna i Dalslandssamverkan samma tillvägagångssätt för rapporteringen till fullmäktige kan dels arbete i den egna kommunen underlättas samtidigt som kommunernas underlag kan ställas samman i ett gemensamt underlag. I det här dokumentet beskrivs de formella kraven på redovisningen till fullmäktige och den gemensamma sammanställningen av denna redovisning för kommunerna i Dalslandssamverkan.

Regler i Kommunallagen (KL) om avtalssamverkan och redovisning

Enligt 9 kap 37 § KL får en kommun eller en region ingå avtal om att någon av dess uppgifter helt eller delvis ska utföras av en annan kommun eller en annan region (avtalssamverkan).

Årligen ska styrelsen till fullmäktige rapportera om kommunens eller regionens avtalssamverkan enligt 37 § eller enligt annan lag eller författning (9 kap. 38 § KL).

Definition avtalssamverkan enligt KL 9 kap 37 §

För att 9 kapitel 37 § i kommunallagen ska vara aktuell krävs det att en kommun beslutar att någon av deras uppgifter helt eller delvis ska utföras av en annan kommun. Detta beslut utgör grunden för avtal om samverkan. Samverkan enligt denna bestämmelse innebär att vissa uppgifter delegeras till en annan kommun för att effektivisera och optimera resurserna.

Avtalssamverkan

9 kap. 37 § En kommun eller en region får ingå avtal om att någon av dess uppgifter helt eller delvis ska utföras av en annan kommun eller en annan region (avtalssamverkan). Sådan avtalssamverkan hindras inte av kravet i 2 kap. 1 § på anknytning till kommunens eller regionens område eller dess medlemmar.

Kommuner och regioner får inom ramen för avtalssamverkan, med de begränsningar som följer av 6 kap. 38 §, komma överens om att uppdra åt en anställd i den andra kommunen eller i den andra regionen att besluta på kommunens eller regionens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. I så fall tillämpas 7 kap. 4-8 §§.

Om det i annan lag eller författning finns bestämmelser som avviker från denna paragraf, tillämpas de bestämmelserna.

Det är viktigt att tänka på att avtal om samverkan bara kan röra arbetsuppgifter som faller inom den kommunala kompetensen, det vill säga sådan verksamhet som kommunen är skyldig att bedriva eller som kommunen får bedriva enligt lag.

Notera att när ett avtal om samverkan upprättats innebär det inte att ansvaret för en viss uppgift överlämnas till en annan kommun. Den kommun som genom avtalssamverkan överlåter utförande av en uppgift har fortfarande kvar det övergripande ansvaret för denna. Den ansvariga nämnden i den överlåtande kommunen är enligt 6 kap. 6 § KL fortsatt ansvarig för att verksamheten bedrivs enligt lag och fullmäktiges riktlinjer och ansvarar för brister i den verksamhet som samverkan avser. Nämnden har även kvar revisionsansvaret och måste vara beredd att vidta åtgärder om brister i verksamheten upptäcks. Det är därför viktigt att avtalet är utformat på ett sådant sätt att det finns förutsättningar för den kommun eller den region som överlämnar en uppgift att kunna agera och ytterst kunna återta verksamheten i egen regi om det uppstår problem eller brister vid utförandet.

För mer information se t.ex. ”En generell rätt till kommunal avtalssamverkan”, Prop. 2017/18:151 eller Sveriges Kommuner och Regioners (SKRs) hemsida.

Redovisning av avtalssamverkan enligt KL 9 kap 38 §

Uppsiktsplikten över kommunens avtalssamverkan ligger hos kommunstyrelsen. Enligt 9 kap. 38 § KL ska styrelsen årligen till fullmäktige rapportera om kommunens eller regionens avtalssamverkan enligt 37 § eller enligt annan lag eller författning.

Syftet med rapporteringen är att kommunfullmäktige ska vara informerade och kunna ta fullt ansvar för verksamheterna även om den utförs av en annan kommun eller en region.

Avtalssamverkan

9 kap. 38 § Styrelsen ska årligen till fullmäktige rapportera om kommunens eller regionens avtalssamverkan enligt 37 § eller enligt annan lag eller författning.

Enhetlig redovisning och sammanställning av avtalssamverkan för kommunerna i Dalslandssamverkan

Sammanställning av avtalssamverkan

Tanken med att sammanställa information om redovisning av avtalssamverkan i ett gemensamt dokument och att den finns på en gemensam plats är att kommunerna i Dalslandssamverkan på ett enkelt sätt ska kunna få information om befintlig avtalssamverkan. Inledningsvis behöver rapporteringen enligt kommunallagens bestämmelse prioriteras. Den gemensamma sammanställningen bedöms kunna kompletteras med andra samverkansformer tidigast under 2025.

En gemensam mall och ett gemensamt årshjul

För att underlätta kommunstyrelsens rapportering till fullmäktige och göra kommunernas rapporter möjliga att sammanställa har en gemensam mall och ett gemensamt årshjul tagits fram.

Mallen

I rapporteringsmallen anges i möjligaste mån uppgifter om aktuellt samverkansområde, vilka kommuner som ingått respektive avtal och vilken förvaltning eller motsvarande som är ansvarig, vilka avtalstider som är aktuella, om avtalet medför extern delegation, om avtalet kompletteras med ett PUB-avtal och diarienummer.

Fokus för rapporteringen är den avtalssamverkan som enligt 9 kap. 38 § KL ska redovisas till fullmäktige och avser samverkan enligt 9 kap. 37 § eller enligt annan lag eller författning. Med annan lag eller författning kan samverkan genom kommunalförbund, gemensam nämnd eller motsvarande utgöra exempel. Dock redovisas inte nätverk.

För att underlätta redovisningen till fullmäktige finns i bilaga till detta dokument ett exempel på text som kan klippas in i tjänsteskrivelsen.

Årshjul

Det praktiska arbetet med att uppdatera innehållet i rapporten till fullmäktige görs enligt respektive kommuns rutiner.

Rapporteringen till fullmäktige om avtalssamverkan enligt 9 kap. 38 § KL görs i respektive kommun i samband med årsredovisningen varje år med början år 2025.

Efter att fullmäktige tagit del av rapporteringen av avtalssamverkan uppdateras sammanställningen som finns i det gemensamma teamet "Redovisning av samverkan" på Teams Färgelanda av tjänsteperson från respektive kommun som är medlem i teamet.

Samverkanssamordnaren i Dalslandssamverkan verkar för att kommunerna gör uppdateringen. Senast 1 juni väntas sammanställningen vara aktuell och kan laddas ned och göras tillgänglig på lämpligt sätt inom respektive kommun, t.ex. intranätet eller på en eventuellt gemensam informationsyta för kommunerna i Dalslandssamverkan. Syftet med att tillgängliggöra dokumentet är att det kan vara ett hjälpmedel för redovisning av avtalssamverkan samt kunna vara ett stöd i arbetet mot ökad samverkan.

Figur.7; Årshjul för redovisning till fullmäktige och gemensam sammanställning av avtalssamverkan för kommunerna i Dalslandssamverkan.

Bilaga

Text som kan klippas in i tjänsteskrivelsen vid redovisning av avtalssamverkan till kommunfullmäktige.

Redovisning av avtalssamverkan enligt kommunallagen

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna kommunstyrelsens redovisning av avtalssamverkan år 20xx.

Sammanfattning av ärendet

Avtalssamverkan innebär att en kommun får träffa avtal om att kommunens uppgifter helt eller delvis ska utföras av annan kommun. Bestämmelser om kommunal avtalssamverkan finns i kommunallagen (2017:725), KL. Bestämmelserna ger även möjlighet till så kallad extern delegation i en viss grupp av ärenden.

Uppsiktsplikten över kommunens avtalssamverkan ligger hos kommunstyrelsen. Av 9 kap. 38 § KL framgår att kommunstyrelsen årligen ska rapportera till kommunfullmäktige om kommunens avtalssamverkan enligt 9 kap. 37 § KL eller enligt annan lag eller författning.

Syftet med rapporteringen är att kommunfullmäktige ska vara informerade och kunna ta fullt ansvar för verksamheterna även om den utförs av en annan kommun eller en region.

Rapporteringsskyldigheten kan fullgöras genom att kommunstyrelsen väcker ett separat ärende i kommunfullmäktige. I detta fall i anslutning till årsredovisningen eller i samband med kommunstyrelsens förslag till budget.

Kommunstyrelsen

§ 41

Dnr KS-2025-000057370

Revidering av policy för inköp av el och hantering av elnätsabonnemang

Sammanfattning av ärendet

Dals-Eds kommun upphandlar 2022 el genom HBV's försorg där Mälarenergi AB numera levererar el till kommunen. Kommunen har haft en elhandelsgrupp som ansvarat för inköp av el samt elnätsabonnemang till kommunen genom styrning och samordning så att affärsmässiga, kostnadseffektiva och hållbara inköp av el genomförs med ett begränsat och kontrollerat ekonomiskt risktagande.

Policy för inköp av el och hantering av elnätsabonnemang föreligger som beskriver hur handel med el skall bedrivas i kommunen samt vilka funktioner som skall ingå i elhandelsgruppen. Då nästan all elförbrukning sker i kommunens verksamhetslokaler bör kommunens fastighetsförvaltare ingå i elhandelsgruppen. Det är den tjänsteman som i det löpande arbetet har bäst överblick över både prisbilder och förbrukning av el. För att ha formaliserade möten med Ensotech AB och på bästa sätt säkra upp elpriserna för framtiden föreslås att ha kvartalsvisa avstämningar med företaget. Företaget tar då fram ett underlag inför mötet som ligger till grund för diskussion och framtida handel. Kommunen har erhållit ett förslag om tilläggsavtal som bifogas tjänsteskrivelsen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse samhällsbyggnadschef daterad 2025-02-18.
Revidering – Policy för inköp av el och hantering av elnätsabonnemang.
Mall – Tilläggsavtal affärsstöd elinköp.

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar:

- att kommunen antar reviderad policy och organiserar sig på det sätt som beskrivs i policyn samt arbetar utifrån densamma och dess intentioner.
- att samhällsbyggnadschef tecknar tilläggsavtal med Ensotech AB gällande kvartalsvis strategiskt och operativt stöd i elinköpsprocessen.

Expedieras till

KF

Kommunfullmäktige

Revidering av Policy för inköp av el och hantering av elnätsabonnemang

Bakgrund

Dals-Eds kommun upphandlade el 2022 genom HBV's försorg där Mälarenergi AB numera levererar el till kommunen.

Kommunen har haft en elhandelsgrupp vilken är beskriven i policyn. Kommunen har haft stöd av Ensotech AB gällande handeln, företaget har lång erfarenhet av elhandel gällande prissäkring av el och elcertifikat.

Elhandelsgruppen har ansvar för inköp av el samt elnätsabonnemang till kommunen genom styrning och samordning så att affärsmässiga, kostnadseffektiva och hållbara inköp av el genomförs med ett begränsat och kontrollerat ekonomiskt risktagande. Det innebär i praktiken att man prissäkrar elen över tid utifrån vad man bedömer är mest fördelaktigt.

Sammanfattning och konsekvensbeskrivning

Till tjänsteskrivelsen följer en policy för inköp av el och hantering av elnätsabonnemang som beskriver hur handel med el skall bedrivas i kommunen samt vilka funktioner som skall ingå i elhandelsgruppen. Då nästan all elförbrukning sker i kommunens verksamhetslokaler bör kommunens fastighetsförvaltare ingå i elhandelsgruppen. Det är den tjänsteman som i det löpande arbetet har bäst överblick över både prisbilder och förbrukning av el.

För att ha formaliserade möten med Ensotech AB och på bästa sätt säkra upp elpriserna för framtiden föreslås att ha kvartalsvisa avstämningar med företaget. Företaget tar då fram ett underlag inför mötet som ligger till grund för diskussion och framtida handel. Kommunen har erhållit ett förslag om tilläggavtal gällande detta vilket bifogas till tjänsteskrivelsen.

Bedömning

Utifrån den reviderade policyn för inköp av el och hantering av elnätsabonnemang där fastighetsförvaltaren ingår i elhandelsgruppen bör vi kunna säkerställa att kommunen tillsammans med Ensotech AB kan ansvara för handel med el på det sätt som beskrivs i dokumentet. Det känns tryggt att ha stöd processen att handla med el dessutom få tillgång till en digital plattform med en mängd information av statistik och där aktuella priser löpande presenteras och där man kan handla el och prissäkra framtida elinköp.

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar att:

Kommunen antar reviderad policy och organiserar sig på det sätt som beskrivs i policyn samt arbetar utifrån densamma och dess intentioner.

Samhällsbyggnadschef tecknar tilläggsavtal med Ensotech AB gällande kvartalsvis strategiskt och operativt stöd i elinköpsprocessen.

I tjänsten

Magnus Åkesson

Expedieras till

Kommunstyrelsen
Samhällsbyggnadschef

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

2025-02-18

Policy för inköp av el och hantering av elnätsabonnemang (Revidering)

Innehåll

1.	Elinköp	2
1.1	Inledning	2
1.2	Övergripande	2
1.3	Grundprinciper för inköp av el	2
1.4	Beställningar och beställningsbekräftelser	3
1.5	Regelverk för prissäkring	3
1.6	Gröna certifikat/Miljövärden	5
2.	Elnätsabonnemang	5
2.1	Grundprinciper för hantering av elnätsabonnemang.	5
3.	Styrning och uppföljning	6
3.1	Beslutsordning – Elinköpsgrupp	6
3.2	Elinköpsgruppens ansvar	6
3.3	Regelverk för beslutsfattande	6

Bilaga 1: Begreppsförklaring

1. Elinköp

1.1 Inledning

Kommunstyrelsen i Dals-Eds kommun har fastställt en inköspolicy som innehåller de övergripande principerna för vad som ska gälla för inköp av el och hantering av elnätsabonnemang.

1.2 Övergripande

Elinköpsgruppen har ansvaret för inköp av el samt elnätsabonnemang till Dals-Eds Kommun genom styrning och samordning så att affärsmässiga, kostnadseffektiva och hållbara inköp av el genomförs med ett begränsat och kontrollerat ekonomiskt risktagande.

Dessa riktlinjer för inköp av el omfattar

- Prissäkring av el
- Inköp av elcertifikat
- Inköp av Gröna Certifikat/Miljövärde
- Hantering och optimering av elnätsabonnemang

1.3 Grundprinciper för inköp av el

För Dals-Eds kommun är det viktigt att kunna budgetera, styra och följa upp kostnadsutveckling för elkonsumenterna och kostnaden för elnät.

Grunden för god kostnadskontroll och kostnadsstyrning är en genomarbetad prognos för framtida konsumtion av el och egen produktion av el genom solceller.

Då prissättning av el får anses som mycket rörlig ska Dals-Eds kommun inköp av el ha som målsättning minska osäkerheten i kostnadsutfallet (budget gentemot utfall) och skapa förutsägbarhet för elkostnadens utveckling (minimera kostnadsvariationen mellan två bokslutsår) och samtidigt hålla totalkostnaden för el så låg som möjligt.

Med anledning av den stora prisrörligheten vid inköp av el ska Dals-Eds kommun eftersträva en aktiv intern beställarorganisation och ha en aktiv avtalsförvaltning, genom fakturakontroller, löpande kontroll av att prissäkringar är korrekt prissatta i förhållande till marknadspris, att samtliga abonnemang har upphandlad leverantör, att samtliga abonnemang har optimerad elnätstariff.

Dals-Eds kommun skall sträva efter att säkerställa konkurrensneutralitet vid upphandling av elleverantör. Detta säkerställs framför allt genom att uppnå så god transparens som möjligt vid inköp av el genom att i avtal med elleverantören precisera tydliga krav på spårbarhet gällande leverantörens rapportering och prissättning av elkontrakt.

1.4 Beställningar och beställningsbekräftelser

Alla beställningar till elleverantören skall vara dokumenterade.

Alla beställningsbekräftelser från elleverantören, inkluderande prissättning, skall vara spårbar och transparent i förhållande till beställningar och vara möjlig att kontrollera gentemot referenspriser på elmarknaden.

Kontrakt	Marknads- och prisreferens vid prissättning av kontrakt
El Systempris (SEK) Grundkraft	Prissätts med referens Nasdaq Commodities, Electricity Nordic, Futures i EUR, börshandlat och clearad OTC samt faktiskt genomförda affärer.
El EPAD (SEK) Grundkraft	Prissätts med referens Nasdaq Commodities, Electricity Nordic Futures i EUR, börshandlat och clearad OTC samt faktiskt genomförda affärer.
Elcertifikat	Prissätts med referens alla stora mäklarhus och annan officiell prissättning samt faktiskt genomförda affärer.
Miljövärden (Gröna certifikat)	Prissätts med referens alla stora mäklarhus och annan officiell prissättning samt faktiskt genomförda affärer.
Valutakonvertering från Euro till SEK	Avser Elkraft och visa Gröna certifikat. Prissätts med referens valutakurs Avista + Termin från svensk storbank/informationsleverantörer såsom Reuters/Bloomberg

All prissäkring sker vid prissäkringstillfället i lokal valuta, SEK. Valutakurs ska alltid redovisas separat.

Leverantören ska senast samma dag som prissäkring genomförs bekräfta till kunden tidpunkt för prissäkring (ÅÅ-MM-DD-tt-mm).

Dals-Eds kommun ska kunna göra prissäkringar som sträcker sig längre fram i tid än den avtalsperiod som avtalet avser. Dock som längst fyra (4) år efter avtalets ordinarie upphörande.

1.5 Regelverk för prissäkring

Regelverket är angivet i "Normal säkringsgrad" och "Avvikelsemöjlighet". Normal är att betrakta som den nivå av prissäkring och löptid som vid normala situationer är Dals-Eds kommuns önskemål. Avvikelsemöjlighet är att betrakta som den nivå av prissäkring och löptid som överlämnas till Dals-Eds kommun Elinköpsgrupp att besluta om. Avvikelsemöjligheten används särskilt vid situationer som är att betrakta som icke normala på elmarknaden, alternativt när Dals-Eds kommun av en eller annan anledning önskar att låsa kostnaden för el som en del av en större strategi avseende hantering av kostnader och intäkter för Dals-Eds kommun, eller önskar ha en stor andel till rörligt pris av annan anledning. Elinköpsgruppen beslutar hur regelverket för elinköp skall tillämpas i praktiken inom ramen för denna policy. Strategin för prissäkring utgår från principen ökad prissäkring vid låga priser, minskad prissäkring vid höga priser och systematisk prissäkring vid

normala priser. Bedömningen av detta sker utifrån kontraktets handelsvaluta vilken är Euro. Generellt skall man eftersträva att aldrig prissäkra högre än maxeffektprognosen, vilket i sin tur innebär att man energimässigt måste ha möjlighet att prissäkra mer än 100%.

El - Systempris

Prissäkringsperiod		Normal	Avvikelsemöjlighet	
Tidigast	Senast		Min	Max
12 mån innan leveransåret startar	Innan leveransår startar	90%	60%	120%
24 mån innan leveransår	12 månader innan leveransår	60%	30%	120%
36 mån innan leveransår	24 månader innan leveransår	30%	20%	100%
48 mån innan leveransår	36 mån innan leveransår	0%	0%	90%
60 mån innan leveransår	48 mån innan leveransår	0%	0%	90%

El – Elområde

Prissäkringsperiod		Normal	Avvikelsemöjlighet	
Tidigast	Senast		Min	Max
12 mån innan leveransåret startar	Innan leveransår startar	90%	0%	120%
24 mån innan leveransår	12 månader innan leveransår	60%	0%	120%
36 mån innan leveransår	24 månader innan leveransår	0%	0%	100%
48 mån innan leveransår	36 mån innan leveransår	0%	0%	90%
60 mån innan leveransår	48 mån innan leveransår	0%	0%	90%

Valutakonvertering

Prissäkringsperiod		Normal	Avvikelsemöjlighet	
Tidigast	Senast		Min	Max
12 mån innan leveransåret startar	Innan leveransår startar	100%	100%	100%
24 mån innan leveransår	12 månader innan leveransår	100%	100%	100%
36 mån innan leveransår	24 månader innan leveransår	100%	100%	100%
48 mån innan leveransår	36 mån innan leveransår	100%	100%	100%
60 mån innan leveransår	48 mån innan leveransår	100%	100%	100%

Elcertifikat

Prissäkringsperiod		Normal	Avvikelsemöjlighet	
Tidigast	Senast		Min	Max
12 mån innan leveransåret startar	Innan leveransår startar	90%	40%	100%
24 mån innan leveransår	12 månader innan leveransår	60%	30%	100%

36 mån innan leveransår	24 månader innan leveransår	30%	20%	100%
48 mån innan leveransår	36 mån innan leveransår	0%	0%	90%
60 mån innan leveransår	48 mån innan leveransår	0%	0%	90%

1.6 Gröna certifikat/Miljövärden

Dals-Eds kommun ska aktivt arbeta för att minska verksamhetens energi- och resursanvändning och aktivt arbeta med energieffektiviseringsåtgärder. Målsättningen är att minska Dals-Eds kommuns utsläpp av växthusgaser. Dals-Eds kommun ska därför ha möjligheten att köpa el som är förnyelsebar eller fossilfri.

Leverantör ska kunna leverera och prissätta miljövärden, GoO (ursprungsgarantier) enligt Dals-Eds kommuns önskemål. Leverantör ska leverera skriftligt intyg till Dals-Eds kommun som verifierar att miljövärde allokerats till elleveransen.

Miljövärden-Gröna certifikat

Prissäkringsperiod		Norm	Avvikelsemöjlighet	
Tidigast	Senast		Min	Max
12 mån innan leveransåret startar	Innan leveransår startar	0%	0%	100%
24 mån innan leveransår	12 månader innan leveransår	0%	0%	100%
36 mån innan leveransår	24 månader innan leveransår	0%	0%	100%
48 mån innan leveransår	36 mån innan leveransår	0%	0%	90%
60 mån innan leveransår	48 mån innan leveransår	0%	0%	90%

2 Elnätsabonnemang

2.1 Grundprinciper för hantering av elnätsabonnemang.

På samma sätt som för elinköpet är det viktigt för Dals-Eds kommun att kunna styra och följa upp kostnaderna för elnätsabonnemangen.

Grunden för god kostnadskontroll och kostnadsstyrning av elnätskostnaderna är att optimera val av prislister eller abonnemang där elnätsbolaget tillhandahåller en mängd olika alternativa prislister och abonnemang.

Då förbrukningsprofilen på respektive anläggning kan förändras över tid beroende på tex olika typer av energieffektiviseringsåtgärder ska Dals-Eds kommun sträva efter att löpande se över och optimera att respektive anläggning har den prislister eller abonnemang som ger lägst kostnad.

3 Styrning och uppföljning

3.1 Beslutsordning – Elinköpsgrupp

Minst 4 ggr/år bör Elinköpsgruppen samlas för att gå igenom elinköpet samt aktuell abonnemangslista med avseende på kostnader, kostnadsprognos, optimering, avrop, kontroll och uppföljning. Minnesanteckningar skall upprättas. Gruppen består av;

Sammanställande: Samhällsbyggnadschef

Övriga: Ekonomichef, fastighetsförvaltare och kommunstyrelsens ordförande

Följande roller har rätt att genomföra beställning och signera beställning samt godkänna exekverade volymer och prissättning av el:

Samhällsbyggnadschef tillsammans med fastighetsförvaltare eller Ekonomichef alternativt KSO tillsammans med fastighetsförvaltare eller ekonomichef

Justering av elnätsabonnemang sker av: Fastighetsförvaltare

3.2 Elinköpsgruppens ansvar

- Att löpande följa upp ekonomiskt utfall och kostnadsprognos för kommande år baserat på marknadspriser, prissäkringskontrakt och Dals-Eds Kommuns prognos för elförbrukning
- Att besluta om hur tillämpning av avvikelsemöjligheter skall utnyttjas samt dokumentera analyser och beslut
- Att årligen genomföra genomlysning av detta dokument med avrapportering till företagets ledning/styrelse
- Att två gånger per år avrapportera elinköpets status, kostnadsprognoser, kostnadsutfall, prissäkringsgrader, m.m.

3.3 Regelverk för beslutsfattande

Beslut rörande elinköpet bör föregås av en analys och förslagsdokument inklusive den beslutsstödsinformation som nyttjades vid analysen.

Underlag sparas och nyttjas gemensamt i Elinköpsgruppen för att skapa ett successivt lärande tillsammans.

Bilaga 1**Begreppsförklaring**

Finansiellt prissäkringskontrakt	Ett kontrakt som säkerställer inköpspriset för en överenskommen energivolym baserad på en maxeffekt och tidsperiod. Vanliga tidsperioder i kontrakt är år, kvartal, månad och vecka
Fysiskt leveranskontrakt	Ett kontrakt som säkerställer både leverans av el samt inköpspriset för en viss volym
Fysisk leverans till spotpris	Ett kontrakt som säkerställer leverans av det totala elbehovet för kunden per timme samt möjliggör kostnadsstyrning genom prissäkring med finansiella prissäkringskontrakt
System, Systempris	Ett referenspris för finansiella prissäkringskontrakt som används som marknadspris och som ska spegla priset i det nordiska systemet om det inte skulle finnas några överföringsbegränsningar och elen skulle kunna flöda fritt.
Elområdespris	Ett referenspris för finansiella prissäkringskontrakt som motsvarar prisdifferensen mellan det fiktiva systempriset och priset som uppstår i respektive prisområde där kunden har sin förbrukning brister i överföringskapaciteten.
Miljövärde / Gröna certifikat	Ett kontrakt (frivilligt) som säkerställer att säljaren matar in en viss typ av elproduktion i elnätet, t.ex. vattenkraft, solkraft, förnyelsebar el
Förnyelsebar el	El som produceras i energikällor som hela tiden förnyas och inte tar slut, till exempel vattenkraft, vindkraft eller solkraft.
Fossilfri el	El som produceras av energikällor som inte släpper ut någon koldioxid i atmosfären, till exempel kärnkraft, vattenkraft, vindkraft och solkraft
Elcertifikat	Ett kontrakt (lagstiftat) som måste köpas av elkonsumenter. Kan bara genereras av säljare som investerat i förnyelsebar elproduktion
Marknadsplats	En ordnad form för handel med elkontrakt, elcertifikat och gröna certifikat. Marknadsplatser kan vara officiella (Nasdaq) eller inofficiella (ICAP, SKM).
Konkurrensneutralitet vid upphandling av elavtal	Då endast ca 0,5% av totalkostnaden i ett elavtal kan prissättas och utvärderas vid upphandlingstillfället är det centralt, att avtalets bestämmelser kring prissättning av el är extremt tydliga och kontrollerbara så att ett korrekt marknadspris erhålls oberoende av elleverantör. En elleverantör ska inte kunna vinna en upphandling genom ett alltför lågt arvode och ta igen det genom felaktig prissättning av elkontrakten.
Mäklarhus	Ett oberoende företag som sammanför och exekverar transaktioner för andra parter räkning som ett alternativ till Nasdaq.
Stora mäklarhus	För närvarande SKM, Icap
Effekt (MW)	Den mängd elenergi som förbrukas eller produceras i varje ögonblick.
Energi (MWh)	Elförbrukning, över en tidsperiod och som beräknas som effekt gånger tid. Mäts praktiskt i timmar.
Maxeffektprognos (MW)	Elförbrukare har ofta ett konsumtionsmönster som innebär högre effektbehov dagtid vardagar än nattetid vardagar och helger. Prognosen för maxeffektbehovet motsvaras av den timma den högsta elförbrukningen inträffar över en tidsperiod

TILLÄGGSAVTAL – AFFÄRSSTÖD ELINKÖPSAFFÄR

Parter;

Energy Sourcing Technology Sweden AB (reg. nr 559062-2147) ("Ensotech"), Stenkumlavägen 3 C, SE-621 46 Visby, och

[namn] (reg. nr xxxxxx-xxxx) ("Kunden"),

[adress]

Parterna ovan ingick avtal med datum **2024-01-20** om abonnemang (SaaS tjänst) på systemet Energy Sourcing Tools EST omfattande funktionalitet för styrning, kontroll och uppföljning av Elaffären.

Parterna är nu överens om att från **2024-03-01** utöka befintligt abonnemangsavtal med affärsstöd avseende strategiskt och operativt arbete och analys rörande elinköpsaffären med följande syfte och innehåll.

- Leverans av praktiskt stöd och support med syfte att Kunden ska få kontroll, trygghet, ordning och reda i elaffären och därigenom skapa goda förutsättningar för Kunden att kunna ta väl övervägda och faktabaserade inköpsbeslut.
- Delta på och hålla samman elinköpsmöten via webb inkluderande tillhandahålla kallelse, agenda, beslutsunderlag baserade på fakta från kundens unika elinköpssituation och relevanta externa faktorer, aktivt deltagande i beslutsresonemang samt dokumentering av Kundens beslutsfattande.
- Elinköpsmöten utformas efter Kundens behov samt deltagande elinköpsgrupp. Utformningen av elinköpsmötena uppdateras och anpassas löpande efter Kundens önskan.
- Vid behov leverera praktiskt stöd vid orderläggning och nyttjande av rapporter och övrig funktionalitet i EST i samband med elinköpsmötet.
- Grundläggande genomgång av systemet EST för nya användare.

Vid detta tilläggsavtals ingående är parterna överens om att affärsstödet ska ha följande omfattning;

☐ **Erbjudande 1:** Elinköpsmöte **varje månad** à 2,5 tim (exkl juli månad) (inkl förberedelse, genomförande, efterarbete)

☐ **Erbjudande 2:** Elinköpsmöte **varannan månad** à 2,5 tim (inkl förberedelse, genomförande, efterarbete)

☐ **Erbjudande 3:** Elinköpsmöte **varje kvartal** à 2,5 tim (inkl förberedelse, genomförande, efterarbete)

☐ **Erbjudande 4:** Elinköpsmöte (**löpande avrop vid behov**) bokas av kunden utifrån önskemål och behov

Kunden äger rätt att när som helst under avtalstiden ändra omfattningen på konsultstödet genom ett skriftligt meddelande till Ensotech.

Kostnad för affärsstöd via paket 1-3 ovan är **3125 kr per tillfälle**, exkl moms.

Kostnad för löpande avrop av elinköpsmöten är **4 300 kr per tillfälle**, exkl moms.

Övriga konsultinsatser är **1 500 kr/tim, exkl moms.**

Fakturerings sker kvartalsvis i förskott för avropade paket. Fakturerings månadsvis i efterskott för löpande avrop.

Utöver vad som angivits ovan gäller för detta Tilläggsavtal avtalade villkor i Abonnemangsavtal daterat **2024-01-20**

Stockholm **2024-01-20**

Ort 2024-01-20

Energy Sourcing Technology Sweden AB

Kunden

Magnus Kjellin

Namn

Peter Cvitanovic

Namn

Kommunstyrelsen

§ 42

Dnr KS-2024-000295330

Medborgarförslag - Anlägga en ny lekpark i ett skogsområde mellan Södra Moränvägen och Djupadalsvägen

Sammanfattning av ärendet

Medborgarförslag har inkommit 2024-09-25 om att anlägga en ny lekpark i ett skogsområde mellan Södra Moränvägen och Djupadalsvägen. Kommunfullmäktige beslutar 2024-10-09 § 90 att remittera rubricerat medborgarförslag till kommunstyrelsen för beredning. Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar 2024-11-07 § 193 att remittera medborgarförslaget till samhällsbyggnadsförvaltningen för beredning.

Förslagsställarna hänvisar till SCB's medborgarundersökning från 2022 där invånarna ger ett lägre betyg till kommunens lekplatser. Man anser att det är för få lekplatser i samhället och vill att en ny lekplats skall upprättas i området mellan Södra Moränvägen och Djupadalsvägen. På den aktuella platsen har det tidigare varit en lekplats som tagits bort för cirka 35 år sedan. Som exempel på lekutrustning nämns gungor, klätterställning, rutschkana, liten cykel terrängbana samt grillplats och bänkar med tak.

I den senaste utredningen föreslogs vilka lekplatser som kommunen skulle bevara/utveckla och det beslutas om att utveckla två lekplatser i Äng. Dels den vid Smedvallen vilket pågår just nu och dels vid Fornstigen där det idag finns en bollplan samt grillplats.

Förslaget att anlägga en lekplats på föreslagen plats är en god tanke framför allt på grund av att den ligger på andra sidan av Södra Moränvägen. De barn som bor på den östra sidan om Södra Moränvägen måste korsa vägen om de ska ta sig till några av lekplatserna i Äng eller till Snörrumsskolan. Det innebär en risk då vägen tidvis är ganska trafikerad samtidigt som det går fort på vissa sträckor.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse samhällsbyggnadschef daterad 2025-02-04.
Medborgarförslag.

Kommunstyrelsen

forts. § 42

Kommunstyrelsens beslut

- Kommunstyrelsen beslutar att uppdra åt Tekniska kontoret att ta fram ett förslag med innehåll om utrustning och placering för en ny lekplats på föreslagen plats. Förslaget skall även kostnadsberäknas för vidare beslut om eventuellt genomförande. Boende i området skall involveras i processen om utformning av lekplatsen.

Beslutsförslag

- Kommunfullmäktige beslutar att rubricerat medborgarförslag anses besvarat i och med Kommunstyrelsens beslut.

Expedieras till

Tekniska kontoret
KF

Kommunfullmäktige

Förslag till svar medborgarförslag Anlägga en ny lekplats i ett skogsområde mellan Södra moränvägen och Djupadalsvägen dnr. KS 2024/000295.

Bakgrund

Medborgarförslag har inkommit 2024-09-25 om att anlägga en ny lekpark i ett skogsområde mellan Södra Moränvägen och Djupadalsvägen. Kommunfullmäktige beslutar 2024-10-09 § 90 att remittera rubricerat medborgarförslag till kommunstyrelsen för beredning.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar i sin tur att remittera rubricerat medborgarförslag till samhällsbyggnadsförvaltningen för beredning av ärendet 2024-11-17.

Förslagsställarna hänvisar till SCB's medborgarundersökning från 2022 där invånarna ger ett lägre betyg till kommunens lekplatser. Man anser att det är för få lekplatser i samhället och vill att en ny lekplats skall upprättas i området mellan Södra Moränvägen och Djupadalsvägen. På den aktuella platsen har det tidigare varit en lekplats som tagits bort för cirka 35 år sedan. Som exempel på lekutrustning nämns gungor, klätterställning, rutschkana, liten cykel terrängbana samt grillplats och bänkar med tak.

Sammanfattning och konsekvensbeskrivning

I den senaste utredningen där det föreslogs vilka lekplatser som kommunen skulle bevara och utveckla beslutades det att utveckla två lekplatser i Äng. Dels den vid Smedvallen vilket pågår just nu och dels vid Fornstigen där det idag finns en bollplan samt grillplats. Vid Fornstigen har ingen utveckling skett förutom grillplatsen. Det har avvaktats dels på grund av det ekonomiska läget men också på grund av att Fornstigen och Smedvallen ligger ganska nära varandra.

Förslaget att anlägga en lekplats på föreslagen plats är en god tanke framförallt på grund av att den ligger på andra sidan av Södra Moränvägen. De barn som bor på den östra sidan om Södra Moränvägen måste korsa vägen om de ska ta sig till några av lekplatserna i Äng eller till Snörumsskolan. Det innebär en risk då vägen tidvis är ganska trafikerad samtidigt som det går fort på vissa sträckor. Närmaste lekpark annars blir Terrassparken vilket är ganska långt.

Finansiering

Kommunen har en del lekredskap som eventuellt skulle kunna användas i den nya lekparken för att hålla nere kostnaderna. Att anlägga en mindre cykel terrängbana är fullt möjligt utan stora kostnader. Vissa medel finns i budget för utveckling av lekplatser.

Postadress
Box 31
S-668 21 Ed

Besöksadress
Storgatan 27

Telefon
+46 (0)534-19000
Telefax
+46 (0)534-10550

Bankgiro
534-4072
Org.nr
212000-1413

Internet: www.dalsed.se

E-post: kommun@dalsed.se

Bedömning

För att öka attraktionskraften i bostadsområdena runt platsen och skapa en mindre trafikfarlig situation för barnen som skall ta sig till en lekplats är förslaget tilltalande. Kommunen bör kunna iordningställa en lekplats till rimliga kostnader på platsen.

Förslag till svar på medborgarförslaget:

Uppdra åt Tekniska kontoret att ta fram ett förslag med innehåll om utrustning och placering för en ny lekplats på föreslagen plats. Förslaget skall även kostnadsberäknas för vidare beslut om eventuellt genomförande. Boende i området skall involveras i processen om utformning av lekplatsen.

I tjänsten

Magnus Åkesson

Samhällsbyggnadschef

Expedieras till

Maria Ek

Sandra Wester Kristiansson

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

**DALS-EDS
KOMMUN**

Dals-Eds kommun
Box 31, 668 21 Ed
kommun@dalsed.se, 0534-190 00

Medborgarförslag till kommunen

DALS-EDS KOMMUN Kommunstyrelsen	
2024 -09- 25	
Dnr	Dplan

Kontaktperson

Förnamn Maria
Efternamn Ek
Utdelningsadress Tallmovägen 1
Postnummer 668 32

Postort Ed
Telefon (även riktnummer) 073 0914135
E-postadress mariaek89@outlook.com

Om ni är flera som lämnar in förslaget tillsammans, ange vilka ni är (t.ex. en skolklass eller grannar)

Maria Ek och Sandra Wester Kristiansson (grannar)

Förslag

Du kan också bifoga en bilaga med ert förslag eller en bild

Bilaga 1

Motivering

Du kan också bifoga en bilaga med motiveringen

Bilaga 2

Bilagor

- ☒ Förslag
☒ Motivering

Jag medger att mitt namn och de kontaktuppgifter jag uppgivit ovan får publiceras på kommunens hemsida tillsammans med mitt förslag (Observera att oavsett om medgivande ges eller ej är ditt medborgarförslag inklusive dina kontaktuppgifter en allmän handling som kan komma att begäras och lämnas ut)

- ☒ Ja
☐ Nej

Underskrift

Datum och underskrift

20/9-24

Maria Ek

**DALS-EDS
KOMMUN**

Dals-Eds kommun

Box 31, 668 21 Ed

kommun@dalsed.se, 0534-190 00

Hantering av personuppgifter:

Kommunen blir personuppgiftsansvarig för personuppgifterna först när den ifyllda blanketten tagits emot av kommunen.

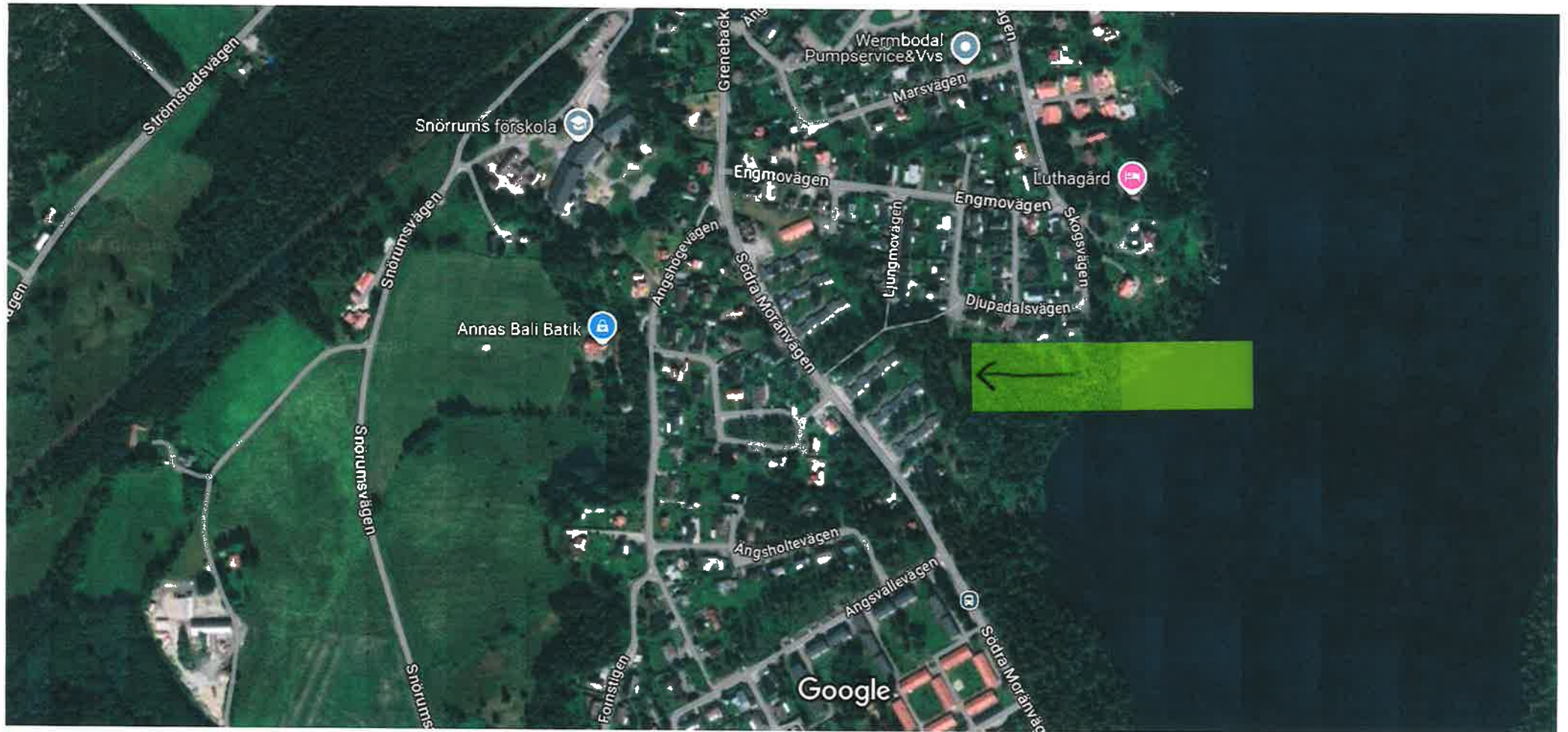
Uppgifterna kommer att behandlas enligt dataskyddsförordningen.

För mer information om hur personuppgifterna behandlas i ditt ärende hänvisas till kommunens hemsida.

Förslag:

På Dals Eds kommuns hemsida finns en sammanfattning från medborgarundersökningen år 2022. Resultatet visar att invånarna i Dals Eds kommun ger ett lägre betyg till kommunens lekplatser. Efter undersökningen har terassparkens lekplats rustats upp, vilket är en positiv förbättring och utveckling. Däremot anser vi att det är för få lekplatser i samhället, därför vill vi nu delge er vårt förslag.

I Äng mellan Södra moränvägen och Djupadalsvägen (se bifogad karta) finns ett skogsområde där det funnits en lekpark förr. Vårt förslag är att anlägga en ny lekpark på området, med exempelvis gungor, klätterställning, ruschkana, en liten cykelterrängbana, grillplats och sittbänkar.

Motivering:

I dagsläget finns ingen lekplats på denna sida av Äng och de flesta lägenhetsområden har en lekplats, dock inte Södra moränvägen. I närområdet finns det många barnfamiljer och lekplatsen kan bli en mötesplats för alla kommunens invånare. Dessutom är det är gångavstånd från Snörrumskolan så platsen kan även användas av kommunens fritidsverksamhet. Även förskoleverksamheterna kan nå lekplatsen med hjälp av deras lådcyklar . Genom platsen får barn tillgång till lek och socialt samspel i utomhusmiljö. En lekpark/mötesplats kan bidra till att öka barnens utomhusvistelsetid och därmed gynna deras hälsa och välmående. Platsen ligger mitt i ett bostadsområde, nära natur, det finns gott om utrymme samtidigt som det är ett fördelaktigt avstånd till trafik. Det är ett mysigt, outnyttjat område som kan användas alla årstider och bli en mötesplats för alla åldrar. Då det bor många äldre i området kan platsen skapa en gemenskap mellan unga och gamla. Det sker ett generationsbyte och en lekplats med många barn kan göra området eftertraktat och locka fler invånare. Det finns ett stort intresse och många står bakom förslaget med oss.

Kommunstyrelsen

§ 43

Dnr KS-2024-000271810

Medborgarförslag - om förbättringar vid badplatsen Sågtjärn

Sammanfattning av ärendet

Medborgarförslag har inkommit 2024-08-28 gällande olika förbättringsinsatser vid Sågtjärns badplats. Kommunfullmäktige beslutar 2024-09-11 § 77 att remittera rubricerat medborgarförslag till kommunstyrelsen för beredning. Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar 2024-10-09 § 181 att remittera medborgarförslaget till samhällsbyggnadsförvaltningen för beredning.

Förslagsställaren konstaterar att det är grunt vatten längst ut på bryggan samt att det är stenig botten. Om man dyker från bryggan kan en olycka inträffa. Förslagsställaren önskar att ytterligare en bryggsektion kopplas till nuvarande brygga och att det då är djupare vatten. Det önskas också belysning på platsen då det skulle kännas säkrare att vistas på platsen efter mörkrets inbrott. Någon form av belysning önskas också i omklädningsrummet, till exempel en solcellslampa.

För några år sedan har inhandlats en badflotte till Sågtjärns badplats för att tryggt kunna dyka på badplatsen då det är långgrund på platsen. På den nuvarande bryggan råder det dykförbud vilket är skyltat på plats. I samband med att isen lagt sig mättes djupet 8,7 meter utanför nuvarande bryggas slut, vilket är längden av en ny bryggsektion. Djupet där var 1,8 meter, dessutom kan vattennivån sjunka under en torr sommar. Det innebär att även om en ny bryggsektion monteras, garanterar det inte säkra dyk. Inte heller två bryggsektioner gör att det når det rekommenderade djupet på 2,7 meters djup vid dykning med huvudet före.

Samhällsbyggnadschefens bedömning är att ytterligare en bryggsektion inte gör att dykning är lämpligt på platsen.

När det gäller belysning i omklädningsrum finns möjligheter att montera och använda solcellsbelysning under sommarhalvåret.

Belysning av badplatsen som helhet skulle innebära stora kostnader vilket inte bedöms finnas utrymme för i dagsläget.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse samhällsbyggnadschef daterad 2025-02-04.
Medborgarförslag.

Kommunstyrelsen

forts. § 43

Kommunstyrelsens beslut

- Kommunstyrelsen beslutar att uppdra åt fastighetsansvarig att anskaffa solcellslampa för montering i omklädningsrummet.

Tillsviare avslå förslaget om belysning på platsen utifrån gjord bedömning.

Skylta upp ytterligare med budskapet, dykning förbjuden samt hänvisa de som vill dyka till befintlig flotte för ändamålet.

Beslutsförslag

- Kommunfullmäktige beslutar att rubricerat medborgarförslag anses besvarat i och med Kommunstyrelsens beslut.

Expedieras till

Samhällsbyggnadschef
Fastighetsansvarig
KF

Kommunfullmäktige

Förslag till svar medborgarförslag Sågtjärns badplats dnr. KS 2024/000271.810

Bakgrund

Ett medborgarförslag inkom till kommunen 2024-08-28 gällande olika förbättringsinsatser vid Sågtjärns badplats. Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar 9/10 att remittera rubricerat medborgarförslag till samhällsbyggnadsförvaltningen för beredning.

Förslagsställaren konstaterar att det är grunt vatten längst ut på bryggan samt att det är stenig botten. Om man dyker från bryggan kan en olycka inträffa. Förslagsställaren önskar att ytterligare en bryggsektion kopplas till nuvarande brygga och att det då är djupare vatten.

Det önskas också belysning på platsen då det skulle kännas säkrare att vistas på platsen efter mörkrets inbrott. Någon form av belysning önskas också i omklädningsrummet, till exempel en solcellslampa.

Sammanfattning och konsekvensbeskrivning

För några år sedan inhandlades en badflotte till Sågtjärns badplats för att man tryggt skulle kunna dyka på badplatsen då det är långgrunt på platsen. På den nuvarande bryggan råder det dykförbud vilket är skyltat på plats. I samband med att isen lagt sig mättes djupet 8,7 meter utanför nuvarande bryggas slut, vilket är längden av en ny bryggsektion. Djupet där var 1,8 meter, dessutom kan vattennivån sjunka under en torr sommar. Det innebär att även om en ny bryggsektion monteras, garanterar det inte säkra dyk. Inte heller två bryggsektioner gör att vi når det rekommenderade djupet på 2,7 meters djup vi dykning med huvudet före.

Att förlänga bryggan så långt som krävs för att nå detta djup blir kostsamt samt kräver även strandskyddsdipens för den aktuella platsen.

När det gäller belysning i omklädningsrum finns möjligheter att montera och använda solcellsbelysning under sommarhalvåret utan alltför stora kostnader.

Belysning av badplatsen som helhet skulle innebära relativt stora kostnader då det inte finns elektricitet på nära håll. Det innebär att man skulle behöva gräva ned cirka 240 meter elkabel och mata det från befintlig gatubelysning från Västra Edsmyrsvägen. Belysning finns inte på någon av kommunens allmänna badplatser och badsäsongen är framförallt sommartid då det är ljust tidig morgon och sen kväll. Eventuell belysning kan med fördel genomföras i framtiden om beslut tas om att belysa gångstigen mellan Sågtjärn och Timmertjärn. Där finns förberett med slang i gångstigen.

Finansiering

Kostnad för att plöja ned elkabel och montering av två ljuspunkter kostar uppskattningsvis 80-100 tkr.

Medbestämmande

Ej aktuellt

Bedömning

Då förlängning av bryggan inte innebär att man kan dyka säkert från bryggan bedöms det inte som rimligt att göra den föreslagen förlängningen. Bryggan är redan idag 50 meter lång och utsatt för stora påfrestningar på grund av is och vind. Dykning bör ske från den dykflotte som anskaffats för några år sedan och finns förankrad en bit utanför bryggan. Belysning anses i nuläget inte aktuellt då det medför stora kostnader och att det ändå är under den ljusa årstiden som badsäsongen infaller. Eventuell framtida belysning kan med fördel göras om man sätter upp belysning på gångvägen mellan Sågtjärn och Timmertjärn. En solcellslampa kan anskaffas för att belysa omklädningsrummet.

Förslag till svar på medborgarförslaget:

Gå förslagsställaren till mötes vad gäller montering av solcellslampa i omklädningsrummet. Uppdra åt fastighetsansvarig att anskaffa solcellslampa för montering i omklädningsrummet. Tillsvidare avslå förslaget om belysning på platsen utifrån gjord bedömning. Skylta upp ytterligare med budskapet, **dykning förbjuden** samt hänvisa de som vill dyka till befintlig flotte för ändamålet.

I tjänsten

Magnus Åkesson

Samhällsbyggnadschef

Expedieras till

Andreas Bonskog

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Postadress
Box 31
S-668 21 Ed

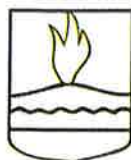
Besöksadress
Storgatan 27

Telefon
+46 (0)534-19000
Telefax
+46 (0)534-10550

Bankgiro
534-4072
Org.nr
212000-1413

Internet: www.dalsed.se

E-post: kommun@dalsed.se

**DALS-EDS
KOMMUN**

Dals-Eds kommun
Box 31, 668 21 Ed
kommun@dalsed.se, 0534-190 00

Medborgarförslag till kommunen
DALS-EDS KOMMUN
Kommunstyrelsen

2024-08-28

Dnr 24/271 Dplan 810
Kontaktperson

Förnamn
Andreas

Efternamn
Bonskog

Utdelningsadress
Linneavägen 41

Postnummer
66831 Ed

Postort
66831

Telefon (även riktnummer)
0708-298958

E-postadress
andreas.bonskog@gmail.com

Om ni är flera som lämnar in förslaget tillsammans, ange vilka ni är (t.ex. en skolklass eller grannar)

Förslag

Du kan också bifoga en bilaga med ert förslag eller en bild

Detta gäller badplatsen på sågtjärn.

Det är väldigt grunt vatten längst ut på träbryggan, stenig botten.

Om man dyker där så kommer man ner till botten och en dykolycka kommer komma förr eller senare. Jag skulle vilja att kommunen lägger till en sektion träbrygga på den befintliga så man kommer längre ut, en sektion till så blir det genast betydligt djupare.

Så kan man flytta ut den nya flytbryggan längre ut.

Skulle även uppskatta mer belysning där, det är många som är nere och badar sent på kvällen och en lampa skulle göra att platsen känns lite säkrare.

Även en lampa inne i omklädningsrummet för på kvällen blir det helt svart där inne, solcellslampa skulle räcka.

Motivering

Du kan också bifoga en bilaga med motiveringen

Bilagor

- ☒ Förslag
☐ Motivering

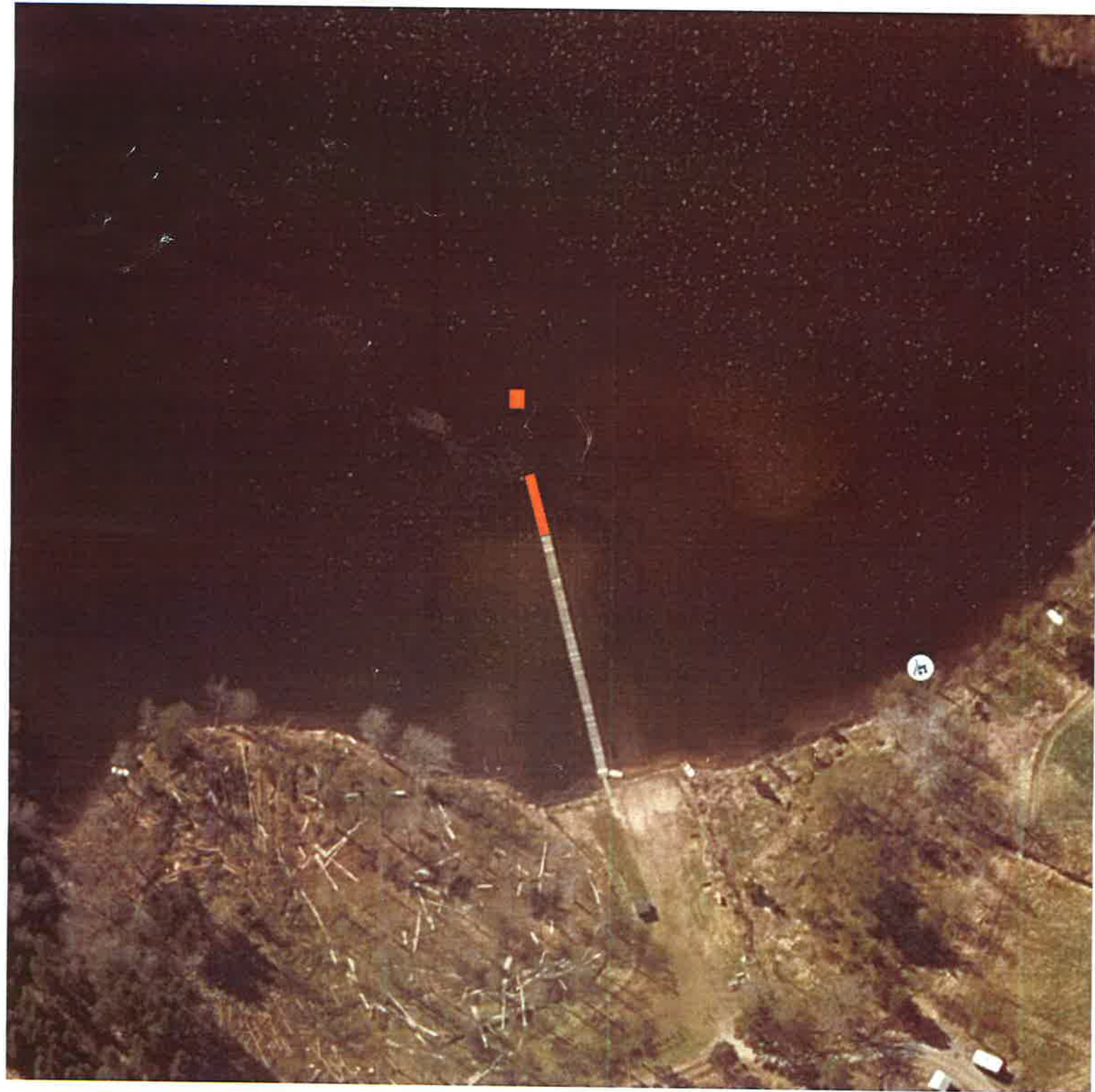
Jag medger att mitt namn och de kontaktuppgifter jag uppgivit ovan får publiceras på kommunens hemsida tillsammans med mitt förslag (Observera att oavsett om medgivande ges eller ej är ditt medborgarförslag inklusive dina kontaktuppgifter en allmän handling som kan komma att begäras och lämnas ut)

- ☒ Ja
☐ Nej

Underskrift

Datum och underskrift

28/8 Ark B

Kommunstyrelsen

§ 44

Dnr KS-2025-000062000

Obesvarade motioner och medborgarförslag - 2025

Sammanfattning av ärendet

Enligt Arbetsordning för Kommunfullmäktige i Dals-Eds kommun ska redovisning av obesvarade motioner och medborgarförslag göras på fullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober.

Enligt kommunallagen 5 kap. 35 § bör motioner/medborgarförslag beredas så att de kan föreläggas fullmäktige för beslut inom ett år från det att motionen och medborgarförslaget väcktes. Om beredningen inte avslutas inom denna tid ska detta och vad som framkommit vid beredningen anmälas till fullmäktige inom samma tid. Fullmäktige har då att ta ställning till om motionen/medborgarförslaget ska avskrivas från vidare handläggning eller om handläggningen ska fortsätta.

<u>Inkom</u>	<u>Rubrik</u>
231212	Motion – angående offentliganställdas utökade anmälningsplikt gentemot papperslösa.
240624	Motion – om anställningsrutiner vid Dals-Eds kommun.
241119	Motion om avsättning av medel för slyröjning och upprätthållande av renhållning runt sjöarna Lilla Le och Stora Le.
241126	Motion - "Ko på rot".
250122	Motion för ökad befolkningsutveckling och turism.
250220	Motion om vildsvin i kommunen.
240828	Medborgarförslag - om förbättringar vid badplatsen Sågtjärn.
240925	Medborgarförslag - Anlägga en ny lekpark i ett skogsområde mellan Södra Moränvägen och Djupadalsvägen.
241119	Medborgarförslag - Gatubelysning och vinterväghållning Strandpromenaden nedanför sockenstugan upp till campingen.

forts. § 44

Kommunstyrelsen

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse nämndsekreterare daterad 2025-02-24.

Beslutsförslag

- Kommunfullmäktige tar del av redovisningen enligt ovan och beslutar att handläggningen ska fortsätta av samtliga redovisade motioner och medborgarförslag.

Expedieras till

KF

Kommunfullmäktige

Redovisning obesvarade motioner och medborgarförslag 2025

Sammanfattning av ärendet

Enligt Arbetsordning för Kommunfullmäktige i Dals-Eds kommun ska redovisning av obesvarade motioner och medborgarförslag göras på fullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober.

Enligt kommunallagen 5 kap. 35 § bör motioner/medborgarförslag beredas så att de kan föreläggas fullmäktige för beslut inom ett år från det att motionen och medborgarförslaget väcktes. Om beredningen inte avslutas inom denna tid ska detta och vad som framkommit vid beredningen anmälas till fullmäktige inom samma tid. Fullmäktige har då att ta ställning till om motionen/medborgarförslaget ska avskrivas från vidare handläggning eller om handläggningen ska fortsätta.

Inkom

Rubrik

231212

Motion – angående offentliganställdas utökade anmälningsskyldighet gentemot papperslösa

Ärendets gång

Motion har inkommit 2023-12-12 från Johanna Collin (V) och Leif Granell (V) angående offentliganställdas utökade anmälningsskyldighet gentemot papperslösa.

Kommunfullmäktige beslutar 2024-02-14 § 6 att remittera motionen till kommunstyrelsen för beredning. Kommunstyrelsens arbetsutskott behandlar ärendet vid sammanträde 2024-03-13 § 44 och beslutar att remittera motionen till kommunledningsförvaltningen för beredning. Tjänsteskrivelse har inkommit från tf. kommundirektör med förslag till remissvar. Ärendet har behandlats på kommunstyrelsens arbetsutskott 2024-08-14 § 138 och därefter i kommunstyrelsen 2024-08-28 § 135. Kommunfullmäktige beslutar 2024-09-11 § 76 att bordlägga ärendet till nästkommande sammanträde. Kommunfullmäktige beslutar 2024-10-09 § 85 att kommunen avvaktar svar på motionen tills kommande lagförslag.

Postadress
Box 31
S-668 21 Ed

Besöksadress
Storgatan 27

Telefon
+46 (0)534-19000
Telefax
+46 (0)534-10550

Bankgiro
534-4072
Org.nr
212000-1413

Internet: www.dalsed.se

E-post: kommun@dalsed.se

Inkom

Rubrik

240624

Motion – om anställningsrutiner vid Dals-Eds kommun

Ärendets gång

Motion har inkommit 2024-06-24 från Anders Bengtsson (SD) om anställningsrutiner vid Dals-Eds kommun.

Kommunfullmäktige beslutar 2024-08-14 § 68 att remittera motionen till kommunstyrelsen för beredning. Kommunstyrelsens arbetsutskott behandlar ärendet vid sammanträde 2024-09-11 § 162 och beslutar att remittera motionen till HR-enheten för beredning.

Inkom

Rubrik

241119

Motion om avsättning av medel för slyröjning och upprätthållande av renhållning runt sjöarna Lilla Le och Stora Le

Ärendets gång

Motion har inkommit 2024-11-19 från Per-Erik Norlin (S) om avsättning av medel för slyröjning och upprätthållande av renhållning runt sjöarna Lilla Le och Stora Le.

Kommunfullmäktige beslutar 2024-12-11 § 114 att remittera motionen till kommunstyrelsen för beredning. Kommunstyrelsens arbetsutskott behandlar ärendet vid sammanträde 2025-01-15 § 9 och beslutar att remittera motionen till samhällsbyggnadschef för beredning.

Inkom

Rubrik

241126

Motion - "Ko på rot"

Ärendets gång

Motion har inkommit 2024-11-26 från Christina Virevik (C) om "ko på rot".

Kommunfullmäktige beslutar 2024-12-11 § 115 att remittera motionen till kommunstyrelsen för beredning. Kommunstyrelsens arbetsutskott behandlar ärendet vid sammanträde 2025-01-15 § 11 och beslutar att remittera motionen till samhällsbyggnadschef.

Postadress
Box 31
S-668 21 Ed

Besöksadress
Storgatan 27

Telefon
+46 (0)534-19000
Telefax
+46 (0)534-10550

Bankgiro
534-4072
Org.nr
212000-1413

Internet: www.dalsed.se

E-post: kommun@dalsed.se

Inkom

Rubrik

250122

Motion för ökad befolkningsutveckling och turism

Ärendets gång

Motion har inkommit 2025-01-22 från Jan-Stefan Karlsson (KD) om ökad befolkningsutveckling och turism.

Kommunfullmäktige beslutar 2025-02-13 § 3 att remittera motionen till kommunstyrelsen för beredning. Kommunstyrelsens arbetsutskott ska bereda ärendet vid sammanträde 2025-03-12.

Inkom

Rubrik

250220

Motion om vildsvin i kommunen

Ärendets gång

Motion har inkommit 2025-02-20 från Christina Virevik (C) om vildsvin i kommunen. Ärendet ska behandlas i Kommunfullmäktige 2025-03-13.

Inkom

Rubrik

240828

Medborgarförslag - om förbättringar vid badplatsen Sågtjärn

Ärendets gång

Medborgarförslag har inkommit 2024-08-28 om förbättringar vid badplatsen Sågtjärn.

Kommunfullmäktige beslutar 2024-09-11 § 77 att remittera medborgarförslaget till kommunstyrelsen för beredning. Kommunstyrelsens arbetsutskott behandlar ärendet vid sammanträde 2024-10-09 § 181 och beslutar att remittera medborgarförslaget till samhällsbyggnadsförvaltningen för beredning. Remissvar har inkommit från samhällsbyggnadschef och ärendet ska beredas vid Kommunstyrelsens arbetsutskott 2025-03-12.

Postadress
Box 31
S-668 21 Ed

Besöksadress
Storgatan 27

Telefon
+46 (0)534-19000
Telefax
+46 (0)534-10550

Bankgiro
534-4072
Org.nr
212000-1413

Internet: www.dalsed.se

E-post: kommun@dalsed.se

Inkom Rubrik

**240925 Medborgarförslag - Anlägga en ny lekpark i ett skogsområde
mellan Södra Moränvägen och Djupadalsvägen**

Ärendets gång

Medborgarförslag har inkommit 2024-09-25 om att anlägga en ny lekpark i ett skogsområde mellan Södra Moränvägen och Djupadalsvägen.

Kommunfullmäktige beslutar 2024-10-09 § 90 att remittera medborgarförslaget till kommunstyrelsen för beredning. Kommunstyrelsens arbetsutskott behandlar ärendet vid sammanträde 2024-11-07 § 193 och beslutar att remittera medborgarförslaget till samhällsbyggnadsförvaltningen för beredning. Remissvar har inkommit från samhällsbyggnadschef och ärendet ska beredas vid Kommunstyrelsens arbetsutskott 2025-03-12.

Inkom Rubrik

**241119 Medborgarförslag - Gatubelysning och vinterväghållning
Strandpromenaden nedanför sockenstugan upp till campingen**

Ärendets gång

Medborgarförslag har inkommit 2024-11-19 om gatubelysning och vinterväghållning längs Strandpromenaden nedanför sockenstugan upp till campingen.

Kommunfullmäktige beslutar 2024-12-11 § 113 att remittera medborgarförslaget till kommunstyrelsen för beredning. Kommunstyrelsens arbetsutskott behandlar ärendet vid sammanträde 2025-01-15 § 8 och beslutar att remittera medborgarförslaget till samhällsbyggnadschef för beredning.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse nämndsekreterare daterad 2025-02-24.

Beslutsförslag

- Kommunfullmäktige tar del av redovisningen enligt ovan och beslutar att handläggningen ska fortsätta av samtliga redovisade motioner och medborgarförslag.

I tjänsten

Anett Isaksson
Nämndsekreterare

Postadress
Box 31
S-668 21 Ed

Besöksadress
Storgatan 27

Telefon
+46 (0)534-19000
Telefax
+46 (0)534-10550

Bankgiro
534-4072
Org.nr
212000-1413

Internet: www.dalsed.se

E-post: kommun@dalsed.se